

ԳԻՒՅՔ ՈՐ ԿՈՉԻ ԲԵ

ՆԱԼԻ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ.

Ունի սա ընդ իւր մասնաւոր այլքենարան, մասնաւոր բառ արան. և ըսկզբունք քաղաքական ուսմանց. արարել և թարգմանեալ 'ի Առուսաց լեզուէ 'ի հայ բարբառ, և 'ի հայոց լեզուէ 'ի ռուսաց բարբառ. կղէ օպատրաց դատեք առ 'ի քնչ հանդուցել Առվաշուի Արդաքեան 'ի յօդուա մանկանց և ամենից որք ունին զիարօտութիւն և զպիտոց:

Տաղագրեալ 'ի յիններորդում ամի Հայրապետութեն սկզ Աթոռուցն Եջմիածնի Տէ ԴԱ-ԿԱՎԱՐԱ-սբաշնանք Ամեռուղիկոսի ամ Հայոց:

Եւ 'ի յառաջնորդուեն ան Յօվսեփայ սրբազն Արք Եղիսկոպոսի ամ ազգին Հայոց որք են ընդ Տէ բութէ Առուսաց:

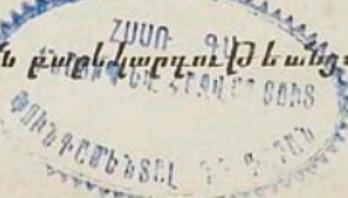
Օսմանական նոյնու ինքուպերաց հօք հանդուցեալ Առվետի:

Յամի Տէ 1788: և 'ի թէին Հայոց ոմէլ: յօդոստոսի 1:

Դ Ա Ե Կ Ա Տ Պ Ե Տ Բ Բ Ա Ւ Բ Գ :

Դատարանի Խալքարեանց Խօֆամայի որդին 'ի քնչ հանդուցեալ Պարսոն Գրիգորին:

Հայամանաւ կառավարչութեացն բարեկարգութեաց:

КНИГА,

СОДЕРЖАЩАЯ ВЪ СЕБѢ КЛЮЧЪ ПОЗНАНІЯ
БУКВАРЯ, СЛОВАРЯ И НѢКОТОРЫХЪ
ПРАВИЛЬ ИЗЪ НРАВОУЧЕНИЯ.

Сочиненная и переведенная съ Россійскаго на Армянскій
и съ Армянскаго на Россійской языки

ДѢВИЦЕЮ КЛЕОПАТРОЮ САРАФОВОЮ.

Бѣ пользу малолѣтнаго юношества, и всѣхъ желающихъ
сему обучаться.

Печатано въ теченіе 9 го лѣта Патріаршества на
Свяшомъ Престолѣ әчміацинѣ Католикоса Армян-
скаго Святѣйшаго Луки.

И при Архіепископствѣ во всероссійской Имперіи Іосифа
Армянскаго Архипастыря.

1788 года Августа 1 дня.

ВЪ САНКТПЕТЕРБУРГѢ,

Печатано съ дозволенія Управы Благочинія,
у Григорія Халдарова,

ԻՒԹՈՅ ԿԱՅՍԵՐԸ
ԿԵՆ ԲԱՐՁՐՈՒԹԵԱՆ ԲԵՐԵ
ՊԱՇՏՈՒԹԵԱՆ
ՄԵՇԻ ԻՇԽԱԿԻ
ԿԱՍՏԵՐԴԻՎԵԼՈՒՄ
ՊՈՂՋՈՍԵԱՆ
ՈՂՋՄԱՆ ԾԳՈՒՆԵԳ ՏԵՍԱՆ

ЕГО

ИМПЕРАТОРСКОМУ ВЫСОЧЕСТВУ,

БЛАГОВЪРНОМУ

ВЕЛИКОМУ КНЯЗЮ

КОНСТАНТИНУ ПАВЛОВИЧУ,

МИЛОСТИВЪЙШЕМУ ГОСУДАРЮ.

ՈՂ ՈՐՍ ԱՅԾՎԱՒՆԵԼ. ՏԵՇ.

Եյս անդրանիկ պլուղ տկարական աշխատանքը իմովք
մէ մոածեցի ըստուգիւ որոյ եմ կարօղ մատուցանել,
միայն թէ յանուն ՁԵԲԱՅՑ ԿԵՅՅԱՅԲԱԿԱՅԵ
ԲԱԲՁՐԱԽԹԵԱՆԵՄԵՆ.
Երժանանոր համարեաջիր ո՞ւ ՈՂ ՈՐՄԱՆ,
ԳՈՒՆԵԴ. ՏԵՇ զսոյն ՚ի ձև ընկալնուլ, և մի
անտես առնել զսա:

МИЛОСТИВЪИШІИ ГОСУДАРЬ.

Сей первый плодъ слабыхъ трудовъ моихъ недоу-
мѣвала воиспинну , кому бы могла посвятить , какъ
шокмо не имяни ВАШЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО
ВЫСОЧЕСТВА.

Удостойте же МИЛОСТИВЪЙШІЙ ГОСУДАРЬ
оный вашего пріятія и не отринте его!

Коль

Коль щастлива и преъщастлива буду я въ родѣ смертныхъ , когда сей трудъ и вкупѣ прудившаяся привлекуپъ на себя ВАШЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЫСОЧЕСТВА благоволенїе.

МИЛОСТИВЪЙШІЙ ГОСУДАРЬ,

ВАШЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЫСОЧЕСТВА

Всенижайшая
Клеопатра Сарафова

and the other anti-slavery organizations of the
United States, to do all in their power to help

the slaves in their struggle for freedom.

The Anti-Slavery Society of Canada

has been formed to help the slaves in the United

States, and to do all in their power to help

the slaves in their struggle for freedom.

The Anti-Slavery Society of Canada

has been formed to help the slaves in the United

States, and to do all in their power to help

the slaves in their struggle for freedom.

The Anti-Slavery Society of Canada

has been formed to help the slaves in the United

States, and to do all in their power to help

the slaves in their struggle for freedom.

The Anti-Slavery Society of Canada

has been formed to help the slaves in the United

States, and to do all in their power to help

the slaves in their struggle for freedom.

The Anti-Slavery Society of Canada

has been formed to help the slaves in the United

States, and to do all in their power to help

the slaves in their struggle for freedom.

Աշխարհի բալը գոյա հոյու և
ըստուց:

*Букварь Армянской и
российской.*

1	Ա	21	Ֆ
2	Բ	22	Խ
3	Վ	23	Ը
4	Գ	24	Չ
5	Դ	25	Շ
6	Ե	26	Ռ
7	Ժ	27	՚
8	Զ	28	Յ
9	Ի	29	՚
10	Շ	30	Ֆ
11	Կ	31	Թ
12	Լ	32	Յ
13	Մ	33	Ճ
14	Ւ	34	Թ
15	Օ	35	Փ
16	Ռ	36	Ք
17	Շ	37	Վ
18	Ծ	38	Ծ
19	Շ	39	Փ
20	Ո		

*Российской Букварь съ
Армянскимъ.*

ա	բ	շ	ն
բ	գ	չ	շ
դ	ձ	՛	վ
ե	զ	պ	չ
զ	օ	չ	պ
ժ	ժ	չ	չ
թ	թ	ո	ր
ի	լ	ո	ս
լ	լ	ո	վ
լ	լ	լ	լ
լ	լ	լ	ր
լ	լ	լ	լ
լ	լ	լ	լ
կ	կ	կ	կ
կ	կ	կ	կ
կ	կ	կ	և
կ	կ	օ	օ
կ	մ	փ	թ

Աղասի Հերմեն հայոց այբովելին ընդ առաջարկութեաւ:

Слѣдуетъ Армянскій Букварь съ россійскимиъ.

Ա	ա	Լ	Լ	Ա	յ
բ	բ	մ	մ	չ	չ
վ	վ	ն	ն	շ	շ
գ	գ	օ	օ	թ	թ
դ	դ	պ	պ	Ե	Ե
ե	ե	ր	ր	ы	ԵՐ
ժ	ժ	ս	ս	Ե	ԵՐ
զ	զ	տ	տ	Ֆ	Ր
ի	ի	ւ	ւ	Զ	Ւ
Շ	Շ	Փ	Փ	յո	ՒՈՒ
Կ	Կ	Խ	Խ	լ	Յ

Հայոց կերպելի անձնական քառեր տառապոց
Եղանակ հայոց:

Наименование Буквъ Армянскихъ съ показаниемъ,
которая изъ Россійскихъ
Буквъ отвѣтствуетъ употребле-
нию Армянской.

Ա	Ա	Անբъ	ա
Բ	Բ	Բենъ	ե
Գ	Գ	Гимъ	գ
Դ	Դ	Да	Ճ
Ե	Ե	Ечъ	է
Զ	Զ	За	զ
Է	Է	Ә	օ
Ը	Ը	Եմъ	ե
Թ	Թ	То	թ
Ժ	Ժ	Же	ժ
Ի	Ի	Ини	ի
Լ	Լ	Люнъ	լ
Խ	Խ	Хе	խ
Շ	Շ	Շա	՛լ
Կ	Կ	Кенъ	կ
Խ	Խ	Хо	խ

Հայոց կերպելի անձնական քառեր տառապոց
Եղանակ հայոց:

Наименование Буквъ Россій-
скихъ съ показаниемъ, какая
изъ Армянскихъ Буквъ со-
отвѣтствуетъ употребле-
нию Россійской.

Ա	Ա	Անբъ	ա	Ա	Ա
Բ	Բ	Բуки	ե	Բ	Բ
Վ	Վ	ՎԵДИ	վ	Վ	Վ
Դ	Դ	Глаголь	գ	Դ	Դ
Ե	Ե	Добро	Ճ	Ե	Ե
Զ	Զ	Есть	ե	Յ	Յ
Ւ	Ւ	Живѣте	ժ	Ժ	Ժ
Ը	Ը	Земля	զ	Օ	Օ
Թ	Թ	Иже	ի	Ի	Ի
Ժ	Ժ	I	ի	Ի	Ի
Ի	Ի	Како	կ	Կ	Կ
Լ	Լ	Люди	լ	Լ	Լ
Խ	Խ	Мыслѣте	մ	Մ	Մ
Շ	Շ	Нашъ	ին	Ն	Ն
Կ	Կ	Онъ	օ	Օ	օ
Խ	Խ	Покой	պ	Պ	Պ

8	ꝝ	Ща	ш	Ры	р	ꝝ	т
ꝑ	ꝑ	Гамъ	г	Слово	с	ꝑ	и
ꝑ	ꝑ	Че	ч	Твердо	щ	ꝑ	и
ꝑ	ꝑ	Менъ	м	У	у	ꝑ	и
ꝑ	ꝑ	Ги	ы	Ферпъ	ф	ꝑ	ф
ꝑ	ꝑ	Ну	и	Херъ	х	ꝑ	х
ꝑ	ꝑ	Ша	ш	Цы	ц	ꝑ	з
ꝑ	ꝑ	Во	в	Червъ	ч	ꝑ	ч
ꝑ	ꝑ	Ча	ч	Ша	ш	ꝑ	ш
ꝑ	ꝑ	Пе	п	Ща	щ	ꝑ	щ
ꝑ	ꝑ	Че	ч	Еръ	ѣ	ꝑ	ѣ
ꝑ	ꝑ	Рра	рр	Еры	ы	ꝑ	ы
ꝑ	ꝑ	Се	с	Еръ	ъ	ꝑ	ъ
ꝑ	ꝑ	Вевъ	в	Ять	ѣ	ꝑ	ѣ
ꝑ	ꝑ	Тіунъ	щ	Э	э	ꝑ	э
ꝑ	ꝑ	Ре	р	Ю	ю	ꝑ	ю
ꝑ	ꙗ	Цо	ц	Я	я	ꙗ	ј
ꝑ	ꝑ	Хіунъ	х	Өима	ө	ꙗ	ֆ
ꝑ	ꝑ	Пьюръ	п				
ꝑ	ꝑ	Ке	к				
ꝑ	ꝑ	Евъ	е				
ꝑ	ꝑ	О	о				
ꝑ	ꝑ	Фе	Ф				

Արման Հեղինելի Բարձրագույն Եպիսկոպոսութիւնը Հայոց Կոնցիլիում

Армянскіе слоги съ Российскимиъ произношениемъ.

բա	բե	բէ	բէ	բի
դա	դե	դէ	դէ	դի
դա	դէ	դէ	դէ	դի
զա	զէ	զէ	զէ	զի
թա	թէ	թէ	թէ	թի
ժա	ժէ	ժէ	ժէ	ժի
լա	լէ	լէ	լէ	լի
խա	խէ	խէ	խէ	խի
զա	զէ	զէ	զէ	զի
կա	կէ	կէ	կէ	կի
հա	հէ	հէ	հէ	հի
պա	պէ	պէ	պէ	պի
դա	դէ	դէ	դէ	դի
շա	շէ	շէ	շէ	շի
չա	չէ	չէ	չէ	չի
մա	մէ	մէ	մէ	մի
յա	յէ	յէ	յէ	յի
նա	նէ	նէ	նէ	նի
շա	շէ	շէ	շէ	ши
չա	չէ	չէ	չէ	չի
պա	պէ	պէ	պէ	պի
չա	չէ	չէ	չէ	չի
ռա	ռէ	ռէ	ռէ	ռի

<i>иш</i>	са	<i>иѣ</i>	се	<i>иѣ</i>	се	<i>иѣ</i>	си
<i>ѣш</i>	ва	<i>ѣѣ</i>	ве	<i>ѣѣ</i>	ве	<i>ѣѣ</i>	ви
<i>иш</i>	та	<i>иш</i>	те	<i>иш</i>	те	<i>иш</i>	ти
<i>рш</i>	ра	<i>рѣ</i>	ре	<i>рѣ</i>	ре	<i>рѣ</i>	ри
<i>жш</i>	ца	<i>жѣ</i>	це	<i>жѣ</i>	це	<i>жѣ</i>	ци
<i>փш</i>	па	<i>փѣ</i>	пе	<i>փѣ</i>	пе	<i>փѣ</i>	пи
<i>քш</i>	ка	<i>քѣ</i>	ке	<i>քѣ</i>	ке	<i>քѣ</i>	ки
<i>ֆш</i>	фа	<i>ֆѣ</i>	фе	<i>ֆѣ</i>	фе	<i>ֆѣ</i>	фи

<i>բօ</i>	бо	<i>բու</i>	бу	<i>ուբ</i>	уб	<i>ազգ</i>	азг
<i>գօ</i>	го	<i>գու</i>	гу	<i>ուգ</i>	уг	<i>ազդ</i>	азд
<i>դօ</i>	до	<i>դու</i>	ду	<i>ուդ</i>	уд	<i>ախո</i>	ахп
<i>զօ</i>	зо	<i>զու</i>	зу	<i>ուզ</i>	уз	<i>ակն</i>	акн
<i>թօ</i>	то	<i>թու</i>	ту	<i>ութ</i>	ут	<i>ամպ</i>	амп
<i>ժօ</i>	жо	<i>ժու</i>	жу	<i>ուժ</i>	уж	<i>ամք</i>	амк
<i>լօ</i>	ло	<i>լու</i>	лу	<i>ուլ</i>	ул	<i>այգ</i>	айг
<i>իսօ</i>	хօ	<i>իսու</i>	ху	<i>ուիս</i>	ух	<i>անդ</i>	анд
<i>ծօ</i>	цօ	<i>ծու</i>	цу	<i>ուծ</i>	үц	<i>աչք</i>	ачк
<i>կօ</i>	ко	<i>կու</i>	ку	<i>ուկ</i>	ук	<i>աստ</i>	аст
<i>հօ</i>	хօ	<i>հու</i>	ху	<i>ուհ</i>	ух	<i>արջ</i>	арч
<i>ձօ</i>	ццօ	<i>ձու</i>	ццу	<i>ուձ</i>	үцц	<i>բաճ</i>	бад
<i>ղօ</i>	го	<i>ղու</i>	гу	<i>ուղ</i>	уг	<i>բակ</i>	бак
<i>ճօ</i>	чօ	<i>ճու</i>	чу	<i>ուճ</i>	уч	<i>բաշ</i>	бах
<i>մօ</i>	мо	<i>մու</i>	му	<i>ում</i>	ум	<i>բան</i>	бан

<i>յօ</i>	го	<i>յու</i>	гу	<i>ույ</i>	уи	<i>բաց</i>	бад
<i>նօ</i>	но	<i>նու</i>	ну	<i>ուն</i>	ун	<i>բալ</i>	бал
<i>շօ</i>	шо	<i>շու</i>	шу	<i>ուշ</i>	уш	<i>բար</i>	бар
<i>չօ</i>	чо	<i>չու</i>	чу	<i>ուչ</i>	уч	<i>բաշ</i>	баш
<i>պօ</i>	по	<i>պու</i>	пу	<i>ուպ</i>	уп	<i>բայ</i>	бай
<i>ջօ</i>	чо	<i>ջու</i>	чу	<i>ուջ</i>	уч	<i>բառ</i>	бар
<i>ռօ</i>	ро	<i>ռու</i>	ру	<i>ուռ</i>	урр	<i>բեմ</i>	бем
<i>սօ</i>	со	<i>սու</i>	су	<i>ուս</i>	ус	<i>բեր</i>	бер
<i>վօ</i>	во	<i>վու</i>	ву	<i>ուվ</i>	ув	<i>բեճ</i>	беч
<i>տօ</i>	то	<i>տու</i>	ту	<i>ուտ</i>	утт	<i>բիբ</i>	биб
<i>ըօ</i>	ро	<i>ըու</i>	ру	<i>ուր</i>	ур	<i>բով</i>	бов
<i>ցօ</i>	цо	<i>ցու</i>	цу	<i>ուց</i>	ущ	<i>բօթ</i>	бот
<i>փօ</i>	по	<i>փու</i>	пу	<i>ուփ</i>	уп	<i>բու</i>	бу
<i>քօ</i>	ко	<i>քու</i>	ку	<i>ուք</i>	ук	<i>բիր</i>	бир
<i>ֆօ</i>	фо	<i>ֆու</i>	фу	<i>ուֆ</i>	уФ	<i>բիզ</i>	биз

Հայոց հետեւ Երևանուի Բանականաց
ընդ հայոց:

Ճայուղականաց.

Տրօեսլոյնաց.

<i>Աբբայ</i>	Абба	<i>Աբդիաս</i>	Абдіас
<i>աբդար</i>	абгар	<i>աբրահամ</i>	аб рапхам
<i>աղցան</i>	агцан	<i>ամբակում</i>	амбакум
<i>ադդէ</i>	адде	<i>անդէաս</i>	ангеас
<i>ազնիւ</i>	азнив	<i>բանական</i>	банакан

<i>ախմար</i>	ахмар	<i>բառնաբաս</i>	барнабас
<i>աղքատ</i>	агкат	<i>բորսաբայ</i>	барсаба
<i>անդամ</i>	ангам	<i>բարսղամ</i>	бэрагам
<i>անդամ</i>	андам	<i>գաբրաչօն</i>	габавон
<i>անդէն</i>	анден	<i>գաղափար</i>	гагафар
<i>անծեղ</i>	анцег	<i>գաբրիէլ</i>	габріел
<i>աննայ</i>	анна	<i>գրիգոր</i>	григор
<i>անտառ</i>	антарр	<i>դակուել</i>	дакуел
<i>անտոն</i>	антон	<i>դատաչօր</i>	датавор
<i>ասպար</i>	аспар	<i>դաշճան</i>	давачан
<i>արծաթ</i>	арцат	<i>դանիէլ</i>	даніел
<i>արմատ</i>	армат	<i>եղիայ</i>	егія
<i>արսէն</i>	арсен	<i>եղիսէ</i>	егисе
<i>արտօսը</i>	арпоср	<i>եսայի</i>	есаи
<i>արփի</i>	арфи	<i>եպիփան</i>	епипан
		<i>զաքէոս</i>	закеос

Առ հետեւ շրջութանի է առ առ առ առ հայոց հայոց
Չեтырехсложные.

Առ հետեւ գլուխինի է առ առ առ առ հայոց
Պятисложные.

<i>Աբենեզեր</i>	Абенезер
<i>աբիսօղօմ</i>	абисօгом
<i>բարաքիաս</i>	баракіас
<i>բարդուղիմէ</i>	бардугиме

<i>Արտաբերակն</i>	Артаберакан
<i>բարեբանական</i>	баребанакан
<i>գովաչնական</i>	говасчакан
<i>դասաճորական</i>	дасаворакан

գամաղիել	гамагіел	երդեցողական
գոթմատիս	дагматіа	զաբиронакан
դեկապոլիս	декаполис	էմмануельян
եզիկիել	езекіел	ընչառիլական
երեմաս	ереміас	յամանակական
զաքարիաս	закаріяс	թագավորական
զօրաբարել	зорабабел	խամաց
էմմանուել	емануел	исмаелакан
էակապէս	еакапес	լաւցօղական
ըրբատակէս	ерестакес	խնամաց
բատէփաննոս	еєстефаннос	ծօվացպական
թէութորոս	теоторос	կաթարոց
թէոփիլոս	ткофилос	համարողական
ժահահոտիլ	жахахотил	ձայնառողական
ժամատեղի	жаматеги	դողանջողական
իղնատիս	игнатіос	գогանчогакан
իշխանազուն	ишханазун	ձեմարական

Առ հետեւ վեցանունի Բառ առանաց ընդ հայոց:

Шестисложные.

Աշխատողականաց
բարեխօսականաց
գավաղանասիրաց

Աշխատողականաց
բարեխօսականաց
գավաղանասիրաց

դաստանորականաց
 Ենթակայականաց
 զայրացուցանողաց
 էացուցանողաց
 ընթացողականաց
 Ծագանորականաց
 Ժամանականորաց
 Խրայելականաց
 լուսանորականաց
 խաղացուցանողաց
 ծանակողականաց
 կամանորականաց
 համագոյականաց
 ձիաճարժականաց
 ջողեցուցանողաց

ճափառականաց
 ընպայականաց
 զարացւանոգաց
 օպացւանոգաց
 ընպացողականաց
 լուսառականաց
 ժամանակավարաց
 իսրայելականաց
 լուսառականաց
 խացացւանոգաց
 վանակողականաց
 կամառականաց
 խամայականաց
 յիշարժականաց
 յօգեցւանոգաց

Առաջնական հայութեան հայոց լեզու առաջնորդ:

Российскіе слоги съ Армянскимъ произношеніемъ.

Ба	<i>բա</i>	ца	<i>ցա</i>	се	<i>սե</i>	ми	<i>մի</i>
ва	<i>վա</i>	ча	<i>չա</i>	те	<i>տե</i>	ни	<i>նի</i>
га	<i>ղա</i>	ша	<i>շա</i>	фе	<i>ֆե</i>	пи	<i>պի</i>
да	<i>դա</i>	ща	<i>շա</i>	хе	<i>խե</i>	ри	<i>րի</i>
жа	<i>ժա</i>	Ее	<i>բե</i>	це	<i>ցե</i>	си	<i>սի</i>
за	<i>զա</i>	вс	<i>վի</i>	че	<i>չե</i>	ти	<i>տի</i>
ка	<i>կա</i>	ге	<i>ղե</i>	ше	<i>շե</i>	фи	<i>ֆի</i>
ла	<i>լա</i>	де	<i>դե</i>	ще	<i>չե</i>	хи	<i>խի</i>
ма	<i>մա</i>	же	<i>յե</i>	би	<i>բի</i>	ци	<i>ցի</i>
на	<i>նա</i>	зе	<i>զե</i>	ви	<i>վի</i>	чи	<i>չի</i>
па	<i>պա</i>	ке	<i>կե</i>	ги	<i>ղի</i>	ши	<i>շի</i>
ра	<i>րա</i>	ле	<i>լե</i>	ди	<i>դի</i>	ци	<i>չի</i>
са	<i>սա</i>	ме	<i>մե</i>	жи	<i>յի</i>	бо	<i>բօ</i>
ша	<i>շա</i>	не	<i>նե</i>	зи	<i>զի</i>	во	<i>վօ</i>
фа	<i>ֆա</i>	пе	<i>պե</i>	ки	<i>կի</i>	го	<i>զօ</i>
ха	<i>խա</i>	ре	<i>րե</i>	ли	<i>լի</i>	до	<i>դօ</i>

жо

жо	ժօ	иу	նու	фы	ֆի	լլի	շչէ
зо	զօ	пу	պու	хы	խի	բյօ	բիու
ко	կօ	ру	րու	цы	ցի	վյօ	վիու
ло	լօ	су	սու	чи	չի	գյօ	գիու
мо	մօ	ту	տու	ши	շի	ձյօ	դիու
но	նօ	фу	փու	шы	շչի	յյօ	յիու
по	պօ	ху	խու	բի	բէ	զյօ	զիու
ро	րօ	ցу	ցու	вի	վէ	կյօ	կիու
со	սօ	чу	չու	гի	գէ	լյօ	լիու
то	տօ	шу	շու	ձի	ձէ	մյօ	միու
фо	ֆօ	щу	շչու	жի	ժէ	նյօ	նիու
хо	խօ	бы	բի	զի	զէ	պյօ	պիու
ցօ	ցօ	вы	վի	кի	կէ	րյօ	րիու
чօ	չօ	гы	ղի	լի	լէ	սյօ	սիու
шօ	շօ	ды	դի	մի	մէ	տյօ	տիու
шջօ	շչօ	жы	ժի	հի	հէ	ֆյօ	ֆիու
Бу	բու	зы	զի	պի	պէ	խյօ	խիու
вү	վու	кы	կի	բի	բէ	ցյօ	ցիու
гү	ցու	лы	լի	սի	սէ	չյօ	չիու
ду	դու	мы	մի	տի	տէ	шյօ	շիու
жу	ժու	ны	նի	ֆի	ֆէ	լլյօ	շչիու
зү	զու	пы	պի	խի	խէ	բյօ	բիայ
ку	կու	ры	րի	լի	լէ	վյօ	վիայ
лу	լու	сы	սի	չի	չէ	գյօ	գիայ
му	մու	ты	տի	шի	շէ	ձյօ	դիայ

жя	ժԵայ	мла	մլայ	шна	անայ	шра	շրայ
зя	զԵայ	нла	նլայ	фна	ֆնայ	шра	շչռայ
кя	կԵայ	пла	պլայ	хна	ինայ	Эдна	զդնայ
ля	լԵայ	рла	րլայ	цна	ցնայ	мгла	մղլայ
мя	մԵայ	сла	սլայ	чна	չնայ	скла	սկլայ
ня	նԵայ	тла	տլայ	шна	շնայ	скна	սկնայ
пя	պԵայ	фла	փլայ	шна	շնայ	скра	սկրայ
ря	րԵայ	хла	խլայ	Бра	բրայ	смра	սմրայ
ся	սԵայ	цла	ցլայ	вра	վրայ	спла	սպլայ
тия	տԵայ	чла	չլայ	гра	գրայ	спра	սպրայ
Фя	ՓԵայ	шла	շլայ	лра	լրայ	ства	ստվայ
хя	խԵայ	щла	շշլայ	жра	ժրայ	спла	սպլայ
Ця	ցԵայ	Ена	բնայ	эрра	զրայ	стна	ստնայ
Чя	չԵայ	вна	փնայ	кра	կրայ	спра	ստքայ
шия	շԵայ	гна	զնայ	лра	լրայ	Эдне	զդնե-
ция	շչԵայ	дна	դնայ	мра	մրայ	мгле	մղլե-
Бла	բլայ	жна	ժնայ	нра	նրայ	скле	սկլե-
вла	վլայ	зна	զնայ	пра	պրայ	скне	սկնե-
гла	զլայ	кна	ինայ	сра	որայ	скре	սկրե-
дла	դլայ	лна	լնայ	тра	տրայ	спле	սպլե-
жла	ժլայ	мна	մնայ	фра	ֆրայ	спне	ստնե-
зла	զլայ	пна	պնայ	хра	իրայ	Скли	սկլե-
кла	կլայ	рна	ընայ	цра	ցրայ	скри	սկրի-
лла	լլայ	сна	մնայ	чра	չրայ	смри	սմրի-

спри <i>ицрѣ</i>	спло <i>ицло</i>	мглу <i>ицлнл</i>	спру <i>ицрнл</i>
спри <i>ицрѣ</i>	спво <i>ицлъ</i>	склу <i>ицлнл</i>	спву <i>ицрнл</i>
спни <i>ицннѣ</i>	спно <i>ицнно</i>	скну <i>ицннл</i>	спниу <i>ицннл</i>
скло <i>ицло</i>	стро <i>ицро</i>	скру <i>ицрнл</i>	стру <i>ицрнл</i>
скро <i>ицло</i>			

Односложные Имена.

Богъ	<i>тoл</i>	Садъ	<i>ицл</i>
Рай	<i>тшл</i>	Столъ	<i>ицтол</i>
Домъ	<i>тoл</i>	Стуль	<i>ицтол</i>
Дворъ	<i>тэор</i>	Дверь	<i>тэкъ</i>

*Л*ицрѣ *ицлъ* *ицннлъ* *ицрнлъ* *ицлнлъ* *ицтолъ*

Двусложные.

ЕБра	<i>ицрнж</i>	Ковчегъ	<i>ицлнлъ</i>
Церковь	<i>ицрнпнл</i>	Огнедъ	<i>оцкъ</i>
Законъ	<i>ицкъон</i>	Небо	<i>ицкъо</i>
Святый	<i>ицкъиштѣ</i>	Земля	<i>ицкъиш</i>
Святость	<i>ицкъишопн</i>	Солнце	<i>ицкъишкъ</i>
Завѣти	<i>ицкъешт</i>	Звѣзды	<i>ицкъешт</i>
Любовь	<i>ицрнпнл</i>		

Աղաք հերթին Ետամանի Բար հայոց ընդ առևտուն]

Троесложные.

Божество	Պօջեստէօ	Патриархъ	պատրիարք
Таинство	տաինստէօ	Родитель	բոդիստէլ
Священство	սէկչենստէօ	Должности	դօլժնուտէ
Надежда	նազեժդայ	Воинство	վօննուտէօ
Испинна	իստինայ	Столица	ստոլիցայ
Апостолъ	ապօստօլ	Похала	պօլսաւալյ

Աղաք հերթին Հռոմեականի Բար հայոց ընդ առևտուն]

Четырехсложные.

Преданіе	սլրեղանիե
Заповѣди	զազօվէդի
Величества	վելիչնստէօ
Добродѣтель	դօրբօդէտէլ
Умѣренность	ումբըլեննուտ
Желаніе	յելանիե
Имперія	իմպերիեայ
Государство	դօսուդարստէօ
Благодарность	բլազօդարնուտ
Справедливость	սպրաչեղլիւսուտ
Невѣжество	նեւչժեստէօ

Աղար հեղինել հինգաւալնի բառ հայոց ընդ արթուր

Пятисложный.

Разсуждение	բազմուժդենիկ
Поведение	պօվենիկ
Добродушье	դօբրօդուշիկ
Избирапельство	իզբիրատելատէօ
Странствование	ստրանուտնօվանիկ
Путешествие	պուտեշեստիկ
Законоадатель	դակօնօդատել
Разрушение	բազրուշենիկ
Завоевание	դաւօնելատել

Աղար հեղինել մշականի բառ հայոց ընդ արթուր

Шестисложный.

Грехопадение	զըէխօպադենիկ
Завоевание	դաւօնելանիկ
Богослужение	բօղօպաւժենիկ
Искоренение	իսկօլենենիկ
Чистосердечныйший	չստօսերդենիշիկ
Самодержавныйший	սամօզերժաւնենիշիկ

Ազգակարգ հեղուկ անուններ, բառեր, և այլ տարրեր ըստ հայոց
այբուբենի:

Слѣдуетъ Армянскій словарь съ Россійскимъ
переводомъ

ԱԲ

Ա Բ

Արդիշա
արքահամ
արեթ-

Ա ճիած
abrahamъ
abemъ

Ա զдій
авраамъ
шлѣиъ

Ա Գ

Ա Գ

Աղմէ
աղուած

Ա գա
агравъ

ալчной
ворона

աղլ

աղի կամ սլու
աղարակ
աղուռ
Աղամ

аги камъ почъ
агаракъ
агуръ
Адамъ

хвостъ
село
горстъ
Адамъ

Ա.Օ.

Աղնուազարմ
աղնուածներուց
աղդեցութիւն
աղդումն
աղդել
աղտա
աղտանից
աղտա արհետ
աղդը կամ բարց

АЗ
азнуазармъ
азнуациндуционъ
аздецутционъ
аздумиъ
аздѣль
азашъ
азапиль
азашъ архестъ
аздр кам барցъ

Благородной
благородство
вдохновеніе
гаданіе
гадать
свободный
избавиться
свободныя науки
бедра

Ա. Յ.

Աղուռ
ախորժուք հայել
ախուր
ախորժ
ախոռապան
ախոռ
ախոտ

АТ
Аторъ
ахоржутіямбъ
хаель
алюръ
ахоржъ
ахорапанъ
ахоръ
ахшъ

спулъ
любоваться
мука
пріятный
конюхъ
конюшня
спросить

Г. О

Ա ծԵլի	Ացели	бритьва
ածիլիլ	ացилиль	бремя
ածիլու	ացильель	брить
ածել	ացель	наливать
ածանցական	աцаңзаканъ	производный
ածական	ацаканъ	прилагательный

Г. Կ

Ա կն կամ աչք	Ակнъ камъ ачкъ	глазъ, или око
ականովթ	аканамъ	пастъ
ական	акаиъ	ровъ
ականջ լուլիք	аканчъ леселикъ	ухо, или слухъ

Г. Շ

Ա չեակ	Աхյакъ	лѣвой
ահայ լուսանաց	аха лусана	уже разсвѣло
ահայ մուլնեց	аха мушне	уже темно
ահայ տիւնեց	аха тиве	уже день
ահայ գիշերեց	аха гишере	уже ночь
ահեւ և դողութեց	ахивъ св. дому- тямъ	страхъ и пре- пятствіе

Г. Պ

Ա ղեւսեակ	Այօսյакъ	кирпичъ
աղեւսակեայ	այօսакя	кирпичной-
աղիք	агикъ	кишки

<i>աղօթք</i>	аготкъ	молитва
<i>աղօթել</i>	аготель	молищся
<i>աղալ</i>	агаль	молоть
<i>աղբիւս</i>	агбюсъ	навозная куча
<i>աղախին</i>	агахинъ	служанка
<i>աղտեղի</i>	агтеги	смрадный
<i>աղ</i>	агъ	соль
<i>աղաման</i>	агаманъ	солонка
<i>աղբ</i>	агбъ	соръ
<i>եղաղաճել</i>	ег агавни	голубка
<i>աղանի</i>	агавни	голубь
<i>աղուեց</i>	агуесъ	лисица
<i>յաղթել</i>	агшель	одолѣвать
<i>յաղթահրեցել</i>	агтакареցялъ	преодолѣнный
<i>յաղթիլ</i>	агтиль	преодолѣваться
<i>յաղթութիւն</i>	агтутионъ	храбрость
<i>յաղթօղապարազ</i>	агтог спаразем	храбрый
<i>զէն</i>		

Ա. Ա

<i>Ամուրի</i>	Амури	АМ
<i>ամրացուցանել</i>	амраццуанель	колостной
<i>ամ զօրութենել</i>	амснаин зорушен-	укрѣплять
<i>մաշճել</i>	ие млацель	углубляться
<i>յամենացն կողա</i>	амснаин когма-	описоду
<i>մանց</i>	нцъ	

ամպ
 ամենայն ժամ
 ամիս
 ամառնային
 ամառն
 ամ կամ տարի
 ամենայն աշխարհ
 ամենաբարձր

Ա. Յ

Ալլագորիա

այլուրիք
 այծ եղ
 այծ որձ
 այր կամ մարդ
 այսօր
 այս տեղ
 այլուր

Ալլարարութիւն

Ալլարութիւն

Ալլարութիւն

Ալլարութիւն

Ալլարութիւն

Ալլարութիւն

Ալլարութիւն

Ալլարութիւն

ամպъ
 աменайնъ жамъ
 ամисъ
 աмарнаинъ
 աмарниъ
 ամъ кам տари
 աменайнъ ашхаръ
 աменабарցъ

ԱԻ

Այլաբանութիւնъ
 այլուրէք
 այցъ егъ
 այցъ оրցъ
 այրъ кам մարձъ
 աйсоръ
 այստեցъ
 աйлевсъ
 այտարարութիւնъ
 այտնայль
 այտնիе
 այժմъ
 աирեցյալ մոմի
 կտօրъ
 աйги
 այգեպանъ

облако
 всегда
 мѣсяцъ
 лѣтний
 лѣто
 годъ
 вселенная
 всевышний

аллегорія
 инуда
 коза
 козель
 мужъ, человѣкъ
 днесъ
 здѣсь
 еще
 извѣстіе
 извѣстный
 извѣстно
 нынѣ
 огарокъ
 сад
 садовникъ

<i>այս երեկոյ</i>	айсереко	сего вечера
<i>այս տուածութ</i>	айс аравотъ	сего утра
<i>այլոց</i>	айлоцъ	чужой
<i>յայտնապետ</i>	айппанесъ	явно
<i>յաճախ</i>	ачахъ	часто
<i>յաճախական</i>	ачахаканъ	учащательный

Ա. Ե.

<i>Անդամանող լամ</i>	АН	
<i>ադամաս</i>	Андамандъ кам	
<i>անդրեաս</i>	адамасъ	алмазъ
<i>անդրեաս</i>	андреасъ	андрей
<i>անկերպարան</i>	анкерпаранъ	безобразный
<i>անվաղձնի</i>	аввагчанъ	безконечный
<i>անախտակիր</i>	анахтакиръ	безстрастный
<i>անբան</i>	анбанъ	бездѣльникъ
<i>անբանանալ</i>	анбананаль	бездѣльничать
<i>անբանութիւն</i>	анбанутюнъ	бездѣльничество
<i>անշունչ</i>	аншунчъ	бездыханий
<i>անզօր</i>	анзоръ	бессильной
<i>անժամանակ</i>	аижаманакъ	безвременный
<i>անզատիւն</i>	анпативъ	безчестной
<i>անզատութիւն</i>	анпатвутюнъ	безчестие
<i>անզատիւն առնել</i>	анпативъ ариель	безчестить
<i>անհանդիստ առնել</i>	анхангиспъ ар-иель	беспокоить

<i>անհանդիստ լինիւ</i>	анхангистъ	ли-	безпокоиться
<i>անհանդիստ թիւ</i>	анхангистъ		безпокойство
<i>անհանդիստ</i>	анхангистъ		безпокойной
<i>անամօթ</i>	анамошъ		бесстыдной
<i>անամօթ ութիւն</i>	анамошупюнъ		бесстыдство
<i>անձն իշխան</i>	андын ишханъ		вольной
<i>անցեալ օր</i>	анցял оръ		вчера
<i>անցեալ բան</i>	анցял баңъ		вчерашний
<i>անիջ</i>	анишъ		гнида
<i>անմազ</i>	анмазъ		голой
<i>անձրե</i>	андревъ		дождь
<i>անձրե դայ</i>	андревъ га		дождь идетъ
<i>անուանի</i>	ануани		знатной
<i>անուն</i>	анунъ		имя
<i>անիւ</i>	анивъ		колесо
<i>անտառախիս</i>	антарахитъ		кустарникъ
<i>անկանիլն և դղեց</i>	анканилиъ егче-		линяне роговъ
<i>բաց և զանց</i>	рац еганцъ		оленыхъ
<i>անդամանդ</i>	андамандъ		магнитъ
<i>անցողական</i>	анցогаканъ		мимошедший
<i>յանդուզն</i>	андугиъ		дерзкий
<i>յանդքնութիւն</i>	андгунюнъ		дерзость
<i>անեղիւր</i>	анегчүуръ		комслой
<i>անդոհունակ</i>	ангоунакъ		неблагодарный

*անպարտ մարդ**անհամերտ թիւ
անուղղա
անհոլվելի**անարտութիւն
աներկրացելի
անհամեր
անդէտ
անշուտափութիւն
աներկրացելի
անհամեր
անքուն կամ ան-
նիջ
անհանգիստ
յանկարծամահ
անխնայ
անդրանիկ
անդրանիկութիւն
անառակ
անապատ
անառակութիւն
անձն իշխան
անասուն*

անպարտ մարդ

անհամերտունի
անուղղա
անհոլվելիанарапի
анхашունի
аншարժ
ангеш
аншутапуни
анеркбаели
анхамбер
анкуն կամ ան-
нинչ
анхангисտ
анкарցамах
анхна
андраник
андранкуտիւն
анарак
анапат
анаракуտիւն
անչնիշխան
анасунневинный челов-
екъ
невоздержность
невѣжа
непрерѣняющій-
сянепорочный
непримиримый
непоколебимый
неразумный
нескорый
несумнительно
нестерпѣливой
неусыпныйнеупомимый
нечаянная смерть
нещадно
первенецъ
первенство
плутъ
поле
развращеніе
самовольный
скотъ

անդ	андъ	шамъ
անցեալ լըրորդօր	анцяльеррордоръ	третьяго дня
անկիւն	анкюнъ	уголъ
անդադար	андадаръ	шалунъ
անդրանքարտիք	андравартикъ	шарваръ
յանկարծ	анкарапъ	вдругъ
Ա. Շ.		
Աշունիք	Ашункъ	осень
աշխատասեր	ашхатасеръ	прилежный
աշակերտ	ашакерпъ	ученикъ
աշտարակ	аштаракъ	башня
աշխարհացոց	ашхарцацойцъ	апласть
աշխարհ, կամ երկիր	ашхар, кам ер- киръ	міръ, свѣтъ
Աչքնոց կամ ակնոց	Ачкноցъ кам ак- ноցъ	очки
Ա. Պ.		
Ապրիլ	Апрель	апрѣль
ապուխտ	апухтъ	вепчина
ապտամբ	апстамбъ	измѣнникъ
ապականել	апаканель	мараль
ապականիչ	апаканичъ	пагубный
ապաստան	апасстанъ	прибѣжище
ապրուստ <i>դուռակիւն</i>	апруսпгтанель	промышлять

<i>ищирншнш</i>	апрустъ	пропитаніс
<i>ищирнш</i>	анаки	спекло
<i>ищирнш пнрнш</i>	ана кам уремиъ	то
<i>ищирнш</i>	апрешумъ	шелкъ
<i>ищирнш пнрнш</i>	апрешуми ордъ	шелковой червь
<i>ищирнш</i>	ачогакъ	удачной

Ч. II

АР

<i>ищирнш</i>	аракіяль	Апостоль
<i>ищирнш лшкай</i>	аракелакан	апостолскіе праз
<i>ионкъ</i>	ионкъ	дники
<i>иракъ</i>	аракъ	басня
<i>иоргчупнш</i>	арогчушионъ	благополучіс
<i>ириуль</i>	ариуль	брать
<i>ирасанъ</i>	арасанъ	веревка
<i>иравель</i>	аравель	востомъръ
<i>ирианаль</i>	арач ирианаль	выпередишъ
<i>ириакиъ</i>	арнакиъ	жена
<i>иоргч дамогу-</i> <i>шонъ</i>	арогч дамогу-	здравое разсуж-
<i>шонъ</i>	шонъ	деніе
<i>ару</i>	ару	каналъ
<i>арюцъ</i>	арюцъ	левъ
<i>арюцо беранъ</i>	арюцо беранъ	львиной ротъ
<i>арачин ор шаро-</i> <i>рнш</i>	арачин ор шаро	первой день года

<i>առաջին</i>	арачинъ	первый
<i>առաջին մասն</i>	арачинъ маснъ	передняя часть
<i>առաջին ձերև</i>	арвотс ցгель	подвергать
<i>առաջին կամ գույն</i>	арнель кам гиель	покупать
<i>առիթ տալ</i>	арит таль	поощрять
<i>յառաջադրել</i>	арачадрель	предлагать
<i>առաջնորդ</i>	арачниордъ	предводитель
<i>յառաջադրութիւն</i>	арачадрушюнъ	предпріятіе
<i>յառաջաւաճանել</i>	арачмашуџанель	представлять
<i>յառաջաւաճանել</i>	арачашесушюнъ	предсмотрийс
<i>յառաջ</i>	арачь	прежде
<i>առաջելութիւն</i>	аравелутюнъ	преимущество
<i>առաջօտ</i>	аравотъ	упро
<i>առաջընթար</i>	арогчараръ	ցѣлишельный

Ա. Ո

Ա. Ը

<i>Աստեղադէտ</i>	Աս্টեգагетъ	Астрономъ, звѣз дочетъ
<i>ասորեստան</i>	ասօրեստанъ	ассирія
<i>աստվածաշնչնէ</i>	աստуацашунчъ	біблія
<i>աստված</i>	աստуацъ	богъ
<i>ած հայր</i>	աստуацъ хайръ	богъ отецъ
<i>ած որդի</i>	աստуацъ ворди	богъ сынъ
<i>ած հոգի սուրբ</i>	աստуацъ хоги- сурбъ	богъ духъ свя- тый

<i>ածանես</i>	аствуацашесъ	боговидецъ
<i>ածածին</i>	аствуацацинъ	богородица
<i>ածամայր</i>	аствуацамайръ	богоматерь
<i>ածալիս</i>	аствуацавахъ	богобоязливый
<i>ածատեաց</i>	аствуацатяцъ	богомерзкий
<i>ածապաշութիւն</i>	аствуацапашту- шюнъ	богослужение
<i>ածառանութիւն</i>	аствуацабану- шюнъ	богословие
<i>ածայստինութիւն</i>	аствуацаайшну- шюнъ	богоявление
<i>ածային</i>	аствуацайнъ	божественный
<i>աստուծոյ</i>	аствуо	божий
<i>ասեղ</i>	асегъ	игла
<i>ածապաշտ</i>	аствуацапаштъ	набожный
<i>աստի</i>	асти	описьода
<i>ասել</i>	асель	сказывать

Ա. Ի

Ա. Վ

<i>Ավստրիայ</i>	Австрия	Ավստրія
<i>ավստրիացի</i>	австріаци	австріецъ
<i>ավետիք</i>	аветикъ	благовѣщеніе
<i>ավազն</i>	авазанъ	вания
<i>ավելիլ</i>	авелель	вымѣшать
<i>ավել</i>	авель	вѣникъ

<i>յաւիտենականիկը</i>	авитенаканъ	вѣчнаѧ жизнь
<i>անք</i>	кянкъ	
<i>յաւիտենականութիւն</i>	авитенакану- тюнъ	вѣчность
<i>Եթиն</i>		
<i>յաւիտենային</i>	авитенайнъ	вѣчный
<i>աւար</i>	аваръ	добыча
<i>աւետարան</i>	аветараанъ	евангеліе
<i>աւետարանիկը</i>	аветараничъ	евангелистъ
<i>աւելլի ծախսաձդել</i>	авелицхсցель	изубытчить
<i>յաւելումն Ծուբդ</i>	авелуми чурдъ	наводненіе
<i>աւելրակ</i>	аверакъ	опуслошеноіе
<i>աւազ</i>	авазъ	песокъ
<i>աւանակի</i>	аванакъ	осленокъ
<i>աւերել</i>	аверель	поршить
<i>յաւելումն</i>	авелумиъ	прибавленіе
<i>աւերածութիւն</i>	аверацушюнъ	раззореніе
<i>աւելրուպապաշութիւն</i>	авелордапашшу- тюнъ	суевѣріе
<i>Եթиն</i>		
<i>աւելրուպապաշութ</i>	авелордапаштъ	суевѣрный
<i>յաւելումն առ</i> <i>գործ</i>	авелуми аргордъ	упражненіе
<i>աւանդութիւն</i>	авандушюнъ	уставъ
<i>յաւելրուցանումն</i>	авелацущанумъ	усугубленіе

У. С

Ապակեցի
ապամ
ապէլ
ապէլթին
ապաման կորել
յառակ

Ա. Բ

Արագիլ կամ
լակը
արևել
արևելքան հողմ
յարութեան օր
յարուցանել
յարելքն լեզու
յառնուլ
արտեանոնք
արօս
արժանանորութե
արժանանոր
արտեձի
արեմանցին
արեմանտ
արեադալ

А Т

Аптикаци
апамъ
апель
апелутюнъ
апамавъ кирель
ашукъ

А Р

Арагилъ кам лак-
лакъ
аревель
аревелянъ хотмъ
арутян оръ
аруцанель
аревелян лезу
арнулъ
аршеванункъ
аросъ
аржанаворутюнъ

ашенсіпъ
зубъ
ненавидѣнье
ненавидѣніе
перегрысть
порознь

аистъ
востокъ
восточной вѣтръ
воскресеніе
воскрешать
восточной языкъ
воскресаніе
вѣки
глухой птицеревъ
достойство
достойный
жеребецъ
западный
западъ
заря

<i>արմատ</i>	арматъ	корень
<i>արկե</i>	аркгъ	коробъ
<i>արխոն</i>	арюнъ	кровь
<i>արմունկ</i>	армункъ	локоть
<i>արձան</i>	арձанъ	монументъ
<i>արջ</i>	арҷъ	мѣдведь
<i>յարդ կամ դարման</i>	арль кам дарманъ	мякина
<i>արտաքին</i>	артакинъ	наружный
<i>արհեստ</i>	архест	наука
<i>արծիւ</i>	арցивъ	орелъ
<i>արծուց ձագ</i>	арցво ցагъ	орленокъ
<i>արևածաղկի</i>	арев ցагикъ	подсолнечникъ
<i>արտառ</i>	аралъ	порокъ
<i>արհամարհելի</i>	архамарели	презрительный
<i>արհամարտվի</i>	архамарушонъ	презрѣніе
<i>արմատախլութիւն</i>	арматахлупшонъ	пресѣченіе
<i>արդինք</i>	ардюнкъ	прибыль
<i>յարտան</i>	арашевъ	продолжитель- ный
<i>արտաքերել</i>	артаберель	произносить
<i>արտաքերութիւն</i>	артаберушонъ	произношеніе
<i>արհեստագոր</i>	археставоръ	промыслъ
<i>արու</i>	ару	самецъ
<i>արտասուօդ</i>	артасуогъ	слезливой

<i>արտասունիք</i>	артасунъ	слезы
<i>արտածք</i>	арарацкъ	шварь
<i>արիութիւն</i>	ариушонъ	удальство
<i>արդեն</i>	ардѣнь	уже
<i>արմաւ</i>	армавъ	финикъ
<i>արբեցուցիչը ըլմ</i>	арбецуичъ импе	хмельной напи-
<i>պիլի</i>	ли	шокъ
<i>արշավէլ</i>	аршавель	скакать

Ա. Փ

<i>յԱփշտակօղ</i>	Апштакогъ	грабитель
<i>յափշտակութիւն</i>	апштакушонъ	грабление
<i>յափշտակէլ</i>	апштакел	грабить
<i>յափիթեանցիւղ</i>	апетян цегъ	яфетово племя

Ա. Վ

<i>Ակլօր</i>	Аклоръ	пѣтухъ
<i>աքաղաղ</i>	акагагъ	фазанъ

Բ. Բ

<i>Բազդ</i>	Бадъ	гусь
<i>բազմագոյն</i>	базмагунъ	пестрый
<i>բազպան</i>	базпанъ	поручи
<i>բազկերակ</i>	базкеракъ	пульсъ
<i>բազմագունի</i>	базмагуни	линпарь
<i>բազէ</i>	базъ	жстремъ

բալոն

<i>բախտ</i>	бахтъ	щаспіе
<i>բախտանոր</i>	бахшаворъ	щасливой
<i>բախ</i>	бакъ	дворъ
<i>բաղդաքեալ</i>	багадряль	сложный
<i>բաղմումն</i>	багхумнъ	спукъ
<i>բաղդատակն</i>	багдашаканъ	уравнишельный
<i>բամբակ</i>	бамбакъ	бумага хлобчатая
<i>բամբասէլ</i>	бамбасель	порицать
<i>բայ</i>	бай	глаголъ
<i>բան կամ գործ</i>	бан кам горцъ	дѣло
<i>բան ուղել իր</i>	банузел иръ	занимать
<i>բանակ</i>	банали	ключъ
<i>բանакъ</i>	банакъ	лагерь
<i>բանастегչ</i>	банастегцъ	стихотворецъ
<i>բառնիչ</i>	баранчъ	ревъ
<i>բար</i>	баръ	слогъ
<i>բաժանել</i>	бажанель	отдѣлять
<i>բաշկանութիւն</i>	баваканушюнь	удовлетвореніе
<i>բարեկենցագ</i>	барекенцаагъ	благоденствен- ный
<i>բարեմպութիւն</i>	баремпушюнь	благонравіе
<i>բարեմիտ</i>	баремитъ	благонравный
<i>բարեյшրմար</i>	бареармаръ	благопристой- ной

<i>բարեյարմարու-</i>	бареармарупюнь	благопристой-
<i>թին</i>		носТЬ
<i>բարեգործօդ</i>	барегорծ одъ	благоразшворен-
		ный воздухъ
<i>բարձր</i>	барձրъ	высокий
<i>բարձրաստիճանի</i>	барձրастичана-	высокостепен-
<i>նոր</i>	воръ	ный
<i>բարձրամառութիւն</i>	барձրамашюнь	высокоумство
<i>բարձրութիւն</i>	барձрушюнь	высота
<i>բարկանալ</i>	барканаль	гнѣваться
<i>բարկութիւն</i>	баркушюнь	гнѣвъ
<i>բարերար</i>	барерарь	добродѣтель
<i>բարեգործ</i>	барегорծъ	добродѣтельный
<i>բարեկենձան</i>	барекенданъ	заговеніе
<i>բարցի թողի առ-</i>	барци тогї ар-	извергомъ здѣ-
<i>նել</i>	иель	лать
<i>բարցի թողի</i>	барցитоги	извергъ
<i>բարտկ մազ</i>	барак мазъ	мощекъ
<i>բարք</i>	баркъ	правъ
<i>բարակացուցնել</i>	барақацуцанель	отончать
<i>բարութիամցալ</i>	барушъ кам ва-	порохъ
<i>րօդ</i>	родъ	
<i>բարձրացուցնել</i>	барձրацуцанель	ублажать
<i>բարօյակին ուսու-</i>	баройакан усумна	правоученіе
<i>ումնասիւցութիւն</i>	сирушюнь	

<i>բաց լուրչ</i>	бац лурчъ	vasильковой
<i>բացիրէն</i>	бацикѣнь	кромѣ васѣ
<i>բաց ձգլ</i>	бац цкель	опровергашь
<i>բաց տալ</i>	бац асель	отказашь
<i>բացտութիւն</i>	бацасутионъ	отказъ
<i>բացտութիւն</i>	бацашутионъ	разстояніе
<i>բացաղոյն կանանչ</i>	бацагун кананчъ	свѣплозеленой

Բ Ե

ЕН

<i>բնութիւն</i>	Биуптионъ	есстество
<i>բնական</i>	биаканъ	натуральный
<i>բնակիլ</i>	биакиль	обиташь
<i>բնակիք</i>	биакичъ	обывашель
<i>բնակութիւն</i>	биакуптионъ	селеніе
<i>բռունցի</i>	бронцъ	кулакъ
<i>բրդիշի</i>	бжишкъ	врачъ
<i>բրունկ</i>	ббуку	хохоль
<i>բրութեղին</i>	бршегѣнь	шерстяной
<i>բռեալ կամ դիրացոցի հաւա</i>	бռял кам гира-	каплунъ
<i>բռցի ալ հաւա</i>	ццял хавъ	
<i>բլուր</i>	блуръ	холмъ
<i>բլուն</i>	бернь	выюкъ
<i>բլեւու</i>	беверь	гвоздъ

<i>բերան</i>	берань	ротъ
<i>բուրգունիու դինի</i>	бургуну гини	бургунское вино
<i>բուն</i>	бунь	гнездо
<i>բուն հանդերձ</i>	бун хандерџ прч	гнездо съ птица-
<i>թունաշ</i>	навъ	ми
<i>բուռն կամ դաճ</i>	бури кам гачъ	извѣстъ
<i>բուրթ</i>	бурль	шерсть
<i>բօռ</i>	боръ	оводъ
<i>բիրկ կամ պլինդ</i>	бирк кам пиндъ	посконь

Գ. Ա.

Г. А

<i>Գարուն</i>	Гарунъ	весна
<i>դարնանային</i>	гарнанайинъ	весенний
<i>դարշելի</i>	даршели	мерзостный
<i>դարշլութին</i>	даршелутюонъ	мерзость
<i>դարի</i>	дари	ячмень
<i>դանել</i>	данель	битъ
<i>դաւարապետ</i>	даварапетъ	губернаторъ
<i>դաւար</i>	даварь	губернія
<i>դավազան</i>	давазанъ	посохъ
<i>դազան</i>	дазанъ	звѣрь
<i>դանգրահեր</i>	танграхерь	косматой
<i>դանձ</i>	таницъ	сокровище
<i>դաղադ</i>	тагамъ	черепъ

գայթակցուիչ	гайтакгецуущичъ	соблазнишель-
ցիւ		ный
գայլ	гайль	волкъ
գայլու բերան ԳԵ	гайло беранъ ГЕ	волчей ромъ
Գեղօն գետ	Геонгемъ	тигонъ
գեմնաշարժույն	гепнашаржу- тюнъ	землешрясеніе
գեմնախնձոր	гепнахицоръ	земляное яблоко
գեմնի սրբն	гепни ворднь	земляной червь
գեղորդ	гегардъ	копье
գերել	герель	полонить
գերազանց	геразаңъ	превосходишель- ный
գերազանցել	геразацель	превосходить
գեղցիկ	гегецикъ	пригожий
գետոց յանձնումն	гепоц авелумиъ	разлишіе рѣки
գետ	гемъ	рѣка
գետնափլած	гепнарюдъ	хамелеонъ
գեղըք	геворкъ	юрий
գեղօրէեան	геворкянъ	юрьевъ
գեր	геръ	жирной
գնացք	гнацкъ	выступка
գլուխ	глухъ	голова
գռեհիկ	гrehикъ	грубой

գրաւ	гравъ	залогъ
զնիչ	гничъ	искупитель
զնալ	гналь	иши
զբակալ	грекакаль	налой
զրկել	грекель	обнимашь
զրէչ	гричъ	перо
զրէչ կտրել	грич ктрель	перо очинить
զրոց հեղինակ	гроц егинакъ	писатель
զրել	грель	писашь
զրդուկ	ггуель	приманишь
զլսիվըր	гахивайръ	спремглавъ
զդակ	гдакъ	шапка
զդակակար	гдакакаръ	шапошинкъ
զունդ և ըկր	гундеркри	шаръ
զոճազմ	гочазмъ	биюза

Գ Ի

Գիրացուցեալ	гирацуцял аклоръ	боевой пѣщухъ
արոր		
զինի	гини	вино
զիուդ	гюгъ	деревня
զիշերապահ	гишерапахъ	дозоръ
զիբք	гиркъ	книга
զիտութեամբ	гитушамбъ	нарочно
զիծ	гицъ	начертаніе

գիշեր	тишеръ	ночь
գիշերանալ	тишераналь	переночеваніе
դիւղոցի	тиогаци	поселеніиъ
դիշашель	тишашель	разперзать
դիшишъ	тишуйъ	разумный
դիшашըթին	тишушюнъ	разумъ
դիшаш կմ՝ կեռаш	тилас кам керасъ	вишня

Գ Ո

ГО

Գուհունақиль	Гоунакиль	благодарить
գոհունакириթի	гоунакушюнъ	благодарность
գոհունакириզ	гоунакогъ	благодарной
դոմѣշ	томешъ	буйволъ
դործашашըթին	горџрупюнъ	експедиція
դողашаш	тог наль	красть
դոչуми	точумиъ	крикъ
դորаш	гораль	кричать
դորи	гориъ	лягушка
դոլоշի	голошикъ	паръ
դովիլի	говели	предражайший
դուրսպидашыл	гулаццуанель	притупить
դործашаш	горцарапъ	прядильной дворъ
դործаш	горцель	шкать
դործашаш	горцарапъ	шкачь
դործашаш	горцеваръ	фабриканъ

զովասանութիւն	говасанушюнъ	хвала, похвала
զովել	говель	хвалишь
զոյն	гойнъ	двѣпій
զոյք	губъ	яма
զօտեմարտօղ	готемартогъ	борецъ
զօտեմարտիլ	готемартиль	бороться
զօտի	готи	поясъ

ԴԱ

դար	даръ	вѣкъ
դար մարդկանին	дар мардкаинъ	вѣкъ человѣчес- кій
դարն	дарнъ	горькой
դարման	дарменъ	кормѣ
դարբին	дарбинъ	кузнецъ
դատакինի	датакникъ	приговоръ
դատիլ	датель	разсуждать
դատութիւն	датогупюнъ	разсуждение
դատավոր	датаворъ	судья
դալար ծառ	далар царъ	суроное дерево
դամայ	дама	шашка
դանակ	данакъ	ножъ
դատարկ անօթ-	датарк аношъ	порожней
դառնալ յետի	дарнал етсь	обратишься

ԴԵՐ	ՃԵ	
դեղին	декабръ	
դերանուն	дегинъ	желтой
դերյան	деранунъ	мѣстоименіе
դեղձնի	дерданъ	нитка
դեղանել	дегции	персиковое дерево
դերձիլ	деганель	пользовать
դեսպան	дерщикъ	поршинь
դեսպանութիւն	деспанъ	посоль
դդում	деспанутюнъ	посольство
դրկից	ддумъ	тыква
դժնդակ	дркицъ	сосѣдъ
դրախտ	джидакъ	свирѣпый
դրամ	дракшъ	рай
դդամ	драмъ	деньги
դդամի	дгձակъ	крѣпость
դրօշակ	дрошакъ	знамя
դնել	днель	классъ
դճակ	дмакъ	курдюкъ
դռանների շեմի	дран нерки шемиъ	порогъ
դժիկ	двѣникъ	пушистой
դլֆին ձալին	длфинцукиъ	дельфинъ
դժարութիւն	джварупюнъ	бремя
դըդուկ	джохкъ	адъ

ՃՅԱՐ ՍՊԵԼԻ

ԺՈՏՎԱՐԻՄ

Դ Ի

ՂԵՐԱՄԱՐԳՁԵՒ

ՃԻՆԱՐԿՑԻ

ՃԱՇՅԱՆԻ

ՂԵՐԱԳԲԻՆ

ՃՈՐԱԳԻ

ՃԵՇՈՎ

ՂԵՐԱՀԱՇԱՌՄ

ՃՈՐԱԽԱՌՄ

ՃԵՇՈՎ

ՂԵՐԱ

ՃՈԽ

ՂԵՐԱՔԵԿ

ՃՈՐԱԲԵԿ

ՃՈՎ

ՂԵՐԱՋԱԿ

ՃՈՄԱՅԼԱԿ

ՃՈՎ

ՂԵՐԱՇԱՀԱՆ

ՃՈՄՈՐՈՇԱՀԱՆ

ՃՈՎ

ՂԵՐԵ

ՃՈՇ

ՃՈՎ

ՂԵՐԵՐԱՐ

ՃՈՇԱՐԱՐ

ՃՈՎ

Դ Ո

Դ Ս

ՂԵՐԵՐ

ՃՈՐԵ

ՃՈՎ

ՂԵՐԵՄ

ՃՈՍԵՐԵ

ՃՈՎ

ՂԵՐԵՇԵԼ

ՃՈԳՃԵՇԵԼ

ՃՈՎ

ՂԵՐԵ

ՃՈ

ՃՈՎ

ՂԵՐԵՐԵՐԵԿ, կի՞մ

ՃՈՆԱԿԱՅ, ԿԱՄ ՍԱ-

ՃՈՎ

ԱԿԱԿ

ՃՈՎ

ՃՈՎ

ՂԵՐԵՐ

ՃՈՐԻԵ

ՃՈՎ

Ե Ա.

ЕА

Եսաման ծաղիկ	Еасаман цагикъ	жесминъ
լու	есб	я
Լու հիւանդեմ	ес хибаңдемъ	ядержимъ болѣ- зю
Եզին	езињ	быкъ
Եզական	езакаиъ	единственнай
Եզрапакель	езрапакель	заключить
Եթէ	еشه	ежели
Եօթն մոլորակը	еопн молоракъ	планета
Եկեղեցի	екегеци	церковь
Եկեղեցկին պողոտնեցի	екегецикан паш- такийкъ	церковный при- чепъ
Եկտէկ կամ տա- պաստանիկ	еешек кам аспас шаникъ	заводная лошадь

Ե Դ.

ЕГ

Երջանելի	Егџанели	планинний
Եղջւոր կի՞մ պող	егчюръ кам дозъ	рога
Եղն	егињ	олень
Եղջումն	егџумиъ	нарушение
Եղջանել	егџанель	нарушать
Եղիսաբէթ	егисабетъ	елисавета
յլու մնալ	ешмналь	оставашъ
Ելլոդ	еллада	архипелагъ

ԵՐ	ԵՐ	
Երջանկութիւն	Երջանկութիւն	блаженство
Երանելլի	երապели	блаженный
Երդումն	երдумն	божба
Երդուիլ	երдуиль	божиться
Երեկոյ	երеко	вечеръ
Երեկոյեան Ժամանակ	երекоян жаманакъ	вечернее время
Կակ		
Երկ.քշաբաթ օր	երքшабат оръ	вторникъ
Երկայնաքիթ	երկайнакимъ	долгоносой
Երկայնաքաղուկ	երկайнабазукъ	долгорукой
Երկայնամիտ	երկайнамитъ	долгоперѣйе
Երկայնութիւն	երկайнуплонъ	долгота
Երկաթ	երкатъ	желѣзо
Երկաթ Եղէն	երկաթегенъ	желѣзный
Երակ	երакъ	жила
Երկաթապատ իր	երկաթапат иръ	изъ желѣза кованыя вещи
		иногда
Երբեմն կը մերթ	երբемнъ кам мертъ	
Երես	երесъ	лицо
Երիվար կամ ձի	երивар կам ци	лошадь
Երիսասարդ մարդ	երিসасард мардъ	молодой человѣкъ
Երիսասարդ կին	երিসасард кинъ	молодая женщина
Երիտասարդութիւն	երитасардушюнъ	молодость

<i>Երինային</i>	еркининъ	небесный
<i>Երկինք</i>	еркинкъ	небо
<i>Երկրորդել</i>	еркрордель	повторять
<i>Երկարել</i>	еркарель	продолжать
<i>Երգել</i>	ергель	пѣть
<i>Երծաթ</i>	ерцатъ	серебро
<i>Երինչ</i>	еринчъ	щелица
<i>Երեք շաբաթ</i>	ерекшабашъ	три недѣли
<i>Երեք ժամն ժամու</i>	ерекмаси жаму	три четверти часа
<i>Երեք անգամ</i>	ерекангамъ	шрѣжды
<i>Երրորդութեառ</i>	еррордуши аръ	троицкий день
<i>Երկոտ</i>	еркчомъ	трусы
<i>Երկուշաբաթօր</i>	еркушабаш оръ	понедѣльникъ

Օ.Ա.

Զարդարեալ
զարդարեալ սեղան
զան
զանազան արարութիւն
զաւակ
զանդակ
զանդակատուն

ЗА

Зардаряль
 зардарял ссеганъ
 запазан аарогу-
 шюнъ
 завакъ
 зангакъ
 зангакашунъ

великолѣбный
 великолѣбный
 столъ
 декораций
 дитя
 колоколъ
 колокольня

5°

<i>զարմանիք</i>	зарманъ	сторонний
<i>զատել կամ բաժանել</i>	зашель кам ба- жанель	разнять
<i>զատիկ կերպել</i>	запик кюраги	свѣтлое воскрѣ- сение
<i>զեռուն</i>	зерунъ	пресмыкающееся
<i>զրաբան կամ ստարան</i>	зрабан кам спа- банъ	болшунъ, пусто- меля
<i>զրկողութիւն</i>	зркогуптионъ	обида
<i>զգեստանորիլ</i>	ззгеставориль	облачаться
<i>զգեստ</i>	згестпъ	ризы
<i>զրպարտութիւն</i>	зрпартутионъ	ябеда
<i>զրպարտիչ</i>	зрпартичъ	ябедникъ
<i>զինաօր</i>	зинаворъ	солдатъ
<i>զորօրինակ</i>	зороринакъ	на примѣръ
<i>զուր</i>	зуръ	напрасно
<i>զօրութիւն</i>	зоруттионъ	сила
<i>զգուշութիւն</i>	згушуптионъ	осторожность
<i>զօրացուցանել</i>	зорадуцанель	уважать

Ե Ր

ԵР

<i>լշելինդիք</i>	Ерехндириъ	егерь
<i>եակից</i>	еакицъ	единосущный
<i>եղնապատակ</i>	ег напасшакъ	зайчиха

<i>Էղ կատու</i>	ег кату	кошка
<i>Էղ արյուծ</i>	ег арюцъ	львица
<i>Էղ արջ</i>	ег арчъ	мѣдведица
<i>Էղ ովկոր</i>	ег очхаръ	овца
<i>Էշ</i>	ешъ	оселъ
<i>Էղ շուն</i>	ег шунъ	сука
<i>Էպոչու</i>	еапесъ	существенно
<i>Էսութիւն</i>	еутюнъ	существо

Բ. Դ.

И Г

<i>Իգուղ</i>	Игугъ	мозгъ
<i>Իրկունք</i>	иркункъ	ноздри
<i>Իրունդ</i>	игунгъ	нохши
<i>Ինդումացօղ</i>	индимацогъ	противникъ
<i>Ինդումամարտիլ</i>	индимамартиль	противоборствова- вашъ
<i>Ինդումութիւն</i>	индимутюнъ	противленіе
<i>Ինդում</i>	индемъ	противный
<i>Ինդունութիւն</i>	иншанутюнъ	родство
<i>Ինկերագիր</i>	инкерагиръ	росписка
<i>Ինդացումն</i>	иншадумнъ	ѣдуцій
<i>Իստեղօղ կամ արա</i>	истегцог кам ара	творецъ
<i>Արտօնիչ</i>	ричь	
<i>Էնկեր</i>	инкеръ	товарищъ

<i>ըմբռնել</i>	имбрнель	удерживать
<i>ընտաներար</i>	иншанебаръ	дружески
<i>ըմպանակ կամ գահավել</i>	импаиак кам гавашъ	чашка
<i>ընթեռնուլ</i>	интериуль	чишашъ
<i>ընթերցօղ</i>	инперцогъ	чпецъ
<i>ընթերցուլթի</i>	инперцогушонъ	чпеніе
<i>ըսդալ</i>	исгаль	чувствовать
<i>ընդանալ</i>	иншанааль	ѣхать
<i>ընդիմանալ</i>	индиманааль	возпящашъ
<i>ընդհանրական</i>	инданраканъ	всеобщий
<i>ընծայել</i>	инцаель	дарить
<i>ընտրել</i>	интрель	избирать
<i>ընտրեալ</i>	интряль	избранный
<i>ըմպելիք</i>	импеликъ	напипки
<i>ընդուղ</i>	ингузъ	орѣхъ
<i>ընդուղենի</i>	ингузени	орѣшикъ
<i>ըմպել</i>	импель	писать
<i>ընկղմիլ</i>	инкгмиль	погрузнуть
<i>ընթերեղելուն</i>	интер егеловсъ	при мнѣ находящейся
<i>ընդունելութիւն</i>	иншунелупшонъ	причастие

(в. 1.)

ТА

Թագավոր	Тагаворъ	царь
Թաշիլց կամ աս- տանան	шавила кам ас- наспашнъ	конюшия
Թաղիք կի՞ քէչա	шагик кам кеча	войлокъ
Թանդաղին	шангагинъ	дорогой
Թաղ	шагъ	корона
Թարգմանիչ	шаргманичъ	переводчикъ
Թաշկինակ կամ	шашкинак кам	плакокъ
Երեսպրիկ	ерессрбикъ	
Թաղչիկ կամ զօ- ղի	шагчиль кам го- тиль	пряшаться
Թառայ կի՞ սալա-	шара кам салапъ	салашъ
Թափեալ մամ	шапяль момъ	свѣча
Թափտալ	шапшаль	спряхивать
Թափուհի	шагуи	царица
Թաղաւորութի	шагаворупюонъ	царство
Թաղաւորութի	шагаворупюонъ	царство небесное
Երինային	еркнаний	
Թանաք	шанакъ	чернило
Թանաքաման	шанакаманъ	чернилица

(в. 1.)

ТЕ

Թեղթ կամ չայ	Тегш кам чай	чай
Թեթևամպութի	шешевампушюонъ	легкомыслёе
Թեթևամիտ	шешевамишъ	легкомысленный

թեղեւ	тетевъ	легкий
թեւ	певъ	крыло
թերթ թղթոց	шерш пгто	листъ бумаги
թիտրոն	театронъ	театръ
թշնամի	пишнами	врагъ
թթու	ппту	кислой
թլուստ	плуатъ	косноязычный
թռչլ	трчиль	лѣшашъ
թրածուկն	трацутнъ	осенръ
թռչոն	трчунъ	ппица
թռչոյ բուն	трчно бунъ	гиѣздо
թռչող	трчогъ	скочокъ
թխախառնդեղին	тхахарн дегинъ	сѣрожелтой
թզնենի	тзнени	Фиговое дерево
թի կամ թիակ	ти кам тїакъ	лопата
թիղ	тизъ	пядень
թիկնամեջ (թ)	тикнамечь	хребетъ
	ТУ	
թուղթ	Тугть	бумага
թոռն	торнъ	внукъ
թուզ	тузъ	винная ягода
թումբ	тумбъ	гряды
թոք	токъ	легкое
թողեալ	тогяль	пропущенный
թուլ	тойль	слабый

<i>թովաղօր</i>	тойлазоръ	слабосильный
<i>թուք</i>	шукъ	слюна
<i>թուղը կի՞մ տաշիլ</i>	шурк кам шачикъ	шашаринъ
<i>թօմայի շաբաթ</i>	томай шабатъ	Фомина недѣля

Ժ Ա.

ЖА

<i>Ճահը կամ թա</i>	жахр кам шарахъ	гной
<i>Ճամանակադիրը</i>	жаманакагиркъ	Лѣтопись
<i>Ճառանդ</i>	жарангъ	наслѣдникъ
<i>Ճառանդութիւն</i>	жарангуптоиъ	наслѣдство
<i>Ժամանակ</i>	жаманакъ	время
<i>Ժամանականը</i>	жаманакаворъ	временный
<i>Ժամանակ տարу</i>	жаманак шаро	время годовое
<i>Ժամանակէ</i>	жаманаке	пора
<i>Ժամաշապիլ</i>	жамашапикъ	спихарь
<i>Ժամացոյց կամ սահամաթթ</i>	жамацойц кам са- хашъ	часъ
<i>Ժամագիրը</i>	жамагиркъ	часовникъ
<i>Ժլատ</i>	жлатъ	скупой
<i>Ժլոտ</i>	жмталъ	улыбаться
<i>Ժիպակ կամ ոլն</i>	жипаккам сипикъ	рпушь
<i>Միկի</i>		
<i>Ժողավել</i>	жоговель	собирать

<i>Ժողովումն հայե</i>	жоговуми хаци	собираиє хлѣба
<i>Ժողովումն հասկաց</i>	жоговуми хаскаցъ	собираиє коло- совъ
<i>Ժողովութեալ</i>	жоговяль	собранный
<i>Ժողովի խումբ</i>	жогов кам хумбъ	толпа
<i>Ժողովուրդ</i>	жогову рдъ	общество

Ի Ե

ИН

<i>Անգլիա</i>	Инглизъ	англія
<i>Անգլիցի</i>	инглизци	агличанинъ
<i>Իժ</i>	ижъ	аспидъ
<i>Ինձ կամ ֆալանգ</i>	инц кам фалангъ	барсъ
<i>Իր կամ կայիք</i>	ир кам каикъ	вещъ
<i>Իշխող կամ տիրող</i>	ишхог кам ти- рогъ	владѣлецъ
<i>Իշխել կամ տիրել</i>	ишхель кам ти- рель	владѣть
<i>Իշխանուհի կամ տիրուհի</i>	ишханухи кам ширухи	владычица
<i>Իշխանութիւն կամ տիրութիւն</i>	ишхануплюй кам тирутионъ	власть
<i>Ինին</i>	иниъ	девять
<i>Ինչը, կայիք կամ ապրանիք</i>	инчк, каик, кам апранкъ	добро

Ишашынъ	ишаля	ишаля
Ишашынъ	ишалеци	ишалеци
Ишашынъ	юг кам егъ	масло
Ишашынъ	имичноци	между тѣмъ
Ишашынъ	имаступионъ	мудрость
Ишашынъ	инкин усадриль	ободряясь
Ишашынъ	игц кам папакъ	охота
Ишашынъ	имимашель	памятовать
Ишашынъ	инкин бажаниль	раздѣляться
Ишашынъ	инкнахавану-	самохвальство
Ишашынъ	тионъ	
Ишашынъ	инкнахаванъ	самохвалъ
Ишашынъ	инки кам инксъ	онъ самъ, я самъ
Ишашынъ	иничъ	что

I. А.

ЛА

Лав кам бари	добро
Лакель	лакать
Лавагуйнъ	на рочитый

I. Б.

ЛЕ

Лезуани кам ле-	говорунъ
Лугаръ	
Ляри кам саръ	гора
Лярибнакъ	горной житель

<i>լեղի կամ՝ դեղին</i>	лэги кам дегин	желчь
<i>մաղձ</i>	магдъ	
<i>լեզուահամ</i>	лезуахамъ	лишенный языка
<i>լեպր</i>	лярдъ	печенка
<i>լեզու</i>	лезу	языкъ
<i>լճակ կամ՝ ծովակ</i>	лчак кам ծовакъ	лужа
<i>լուանալ</i>	луаналь	мыть
<i>լիմոն</i>	лимонъ	ципронъ
<i>լիմոնի ծառ</i>	лимони ծаръ	ципронное дерево
<i>լինելութիւն</i>	линелуптонъ	бытие
<i>լիզել</i>	лизель	лизашь
<i>լուս կամ՝ լուցանել</i>	лнуль кам лцуца- нель	лить
<i>լշադիր կամ՝ հարկադիր</i>	лцадир кам хар- кадиръ	наложитель об- роха
<i>լշակից</i>	лцакицъ	сотрудникъ
<i>լու</i>	лу	
<i>լուսատու</i>	лусату	блоха
<i>լոր</i>	лоръ	блѣстящий
<i>լուծ</i>	луцъ	жаворонокъ
<i>լուսին</i>	лусинъ	иго
<i>լուսամուտ</i>	лусамутъ	луна
<i>լուսամորիլ</i>	лусаворель	окно
		свѣшиль

<i>լոյս</i>	лойсъ	свѣтъ
<i>լուսավորիչ</i>	лусаворичъ	свяпнитель
<i>լուսանց կամ՝ փանար</i>	лусаноц кам ֆа- наръ	фонарь

Խ. Ա.

Խ. Ա.

<i>խաչ</i>	Хачъ	креспъ
<i>խաղող</i>	хагогъ	виноградъ
<i>խառնակօղ</i>	харнакогъ	возмущитель
<i>խառնակել</i>	харнакель	возмущить
<i>խռովիլ</i>	хровиль	возмущающъся
<i>խռովութիւն</i>	хровутюнъ	возмущеніе
<i>խրցիուկ կամ՝ պինդան</i>	хцкук кам пиданъ	пробка
<i>պինդան</i>		
<i>խռչափող</i>	хрчапогъ	горло
<i>խոյթոց</i>	хайтоцъ	жало
<i>խայթել կամ խածանել</i>	хайтель кам ха- ծанель	жалить
<i>խարաբումն</i>	хаварумнъ	запмѣнѣе
<i>խաչկալ</i>	хачкаль	иконостасъ
<i>խառնակութիւն</i>	харнакутюнъ	мятежъ
<i>խաբել</i>	хабель	обманывать
<i>խաբէութիւն</i>	хабеутюнъ	обманъ

Խաչափառ	կամ	хачапар кам хец-	ракъ
խեցգետին		гепинъ	
խաշնդեղ	կամ	хашнде кам ре-	ревень
ունանդ		вандъ	
խաճար		хаваръ	шемный
խաչվառ		хачваръ	хоругви
Խ		ԽԵ	
խելագարիլ		Хелагариль	бѣситься
խեղել		хегдель	задавить
խելք		хелкъ	умъ
խեղուլիլ		хегдуиль	упопиться
խրախոս		храхойсъ	бодрой
խրախնձնութիւն		храхчануптоиъ	бодростъ
խիել	կամ քթ	хпель кам кп-	зажмуришь глаза
թիւլ	աչոց	шель ачацъ	
խլել	կամ հանել	хлель кам ханель	изпоргать
խլեղ	կամ մողէս	хлез кам могесъ	крокодилъ
խլուրդ	մուկին	хлурд мукинъ	кромъ
խրատ	կամ ողա-	храп кам па-	настравленіе
տուելը		ппуеръ	
խնամութիւն		хнамуптоиъ	свойство
խնայել		хнаель	щадишь
խիստ		хиспъ	весьма
խիստ	կամ կարի	хисп кам кари	очень низкой под-
անարդ		анарагъ	лой

<i>խղճանակը</i>	хгчмшанкъ	жалость
<i>խղճալ</i>	хгчаль	жалить
<i>խմոր</i>	хморъ	тѣсто
<i>խո</i>	ХО	
<i>խորութիւն</i>	Хорупюонъ	глаубина
<i>խոր կամ փոս</i>	хор кам посъ	глубокой
<i>խուլ</i>	хуль	глухой
<i>խօրովել</i>	хоровель	жарить
<i>խօրովելալ կամ</i>	хоровял кам хо-	жаркое
<i>խօրոված</i>	ровацъ	
<i>խոչեմութիւն</i>	хоемупюонъ	кропость
<i>խոնացութիւն</i>	хонавупюонъ	мокрома
<i>խոհանոց կամ աշխանայ</i>	хоаноц кам аш- хана	поварня
<i>խոնարհ կամ հեղ</i>	хонар кам хезъ	покорный
<i>խոնարհեցուցանել</i>	хонареццуцанель	покоряться
<i>նել</i>		
<i>խողքուռակ կամ</i>	хозкурак кам хо	поросенокъ
<i>խոզի դոճի</i>	зи гочи	
<i>խորան</i>	хоранъ	ризница
<i>խոզ</i>	хозъ	свинья
<i>խոնարհութիւն</i>	хонарупюонъ ун-	склонность и-
<i>նիլ</i>	иль	мѣть
<i>խոտ</i>	хотъ	сѣно
<i>խոցի</i>	хощель	уязвить

<i>Гоңгегшл</i>	хощяль	уязвленный
<i>Гиңгашынанып</i>	хорамангъ	хипрый
<i>Гиңгіңін мәшіндең</i>	хорин мпацумпъ	хипрой вымысль
<i>Гиңгашағжистеңдең</i>	хорагипупционъ	хитрость
<i>Гиңгіл</i>	хосиль	говорить
<i>Гиңгашағжистеңдең</i>	хосакдупционъ	разговоръ
<i>Гиңгіл, әшін, қашағ</i>	хоск, баң, кам	рѣчь, слово
<i>Гиңгіл.</i>	баръ	

О. Г.

ЦА

<i>Охандыл қашағ ұғ-п</i>	Цанр кам джуаръ	важной
<i>Әшіл</i>		
<i>Даңғылпүлдең қашағ</i>	цаңрупционъ кам	важность
<i>Ұғ-пәшарпүлдең</i>	джуарушюнъ	
<i>Даңғылақ шың ұғ-пәш-</i>	цаңрагуйн горюъ	важное дѣло
<i>Даңғылақ шың ұғ-пәш-</i>	цаңказард кюраки	вербное воскрѣ- сение
<i>Рашқыл</i>		
<i>Даңғылақ шың ұғ-пәш-</i>	цаңказарди ша- бадъ	вербная недѣля
<i>Рашқ-д-</i>		
<i>Даш</i>	Царъ	дерево
<i>Даңғылпүлдең</i>	царавупционъ	жажды
<i>Даңғыл</i>	цацкель	закрывать
<i>Даңғылпүлдең</i>	цацкогупционъ	закрытие
<i>Даңғыл аш</i>	цацкаяль	закрытой

ծաղրածութիւն	цаграцупюнъ	насмѣшка
ծաղրաբան	цаграбанъ	насмѣшникъ
ծանօթութիւն	цанопутюнъ	обхожденіе
ծանօթանալ	цаноптиааль	обходитьсь
ծագումն առաջու <i>տու</i>	цагумн аравоту	разсвѣтъ
ծառայ կամ սպա <i>սաւոր</i>	цара кам спаса- вօրъ	слуга
ծաղկի	цагикъ	цвѣтокъ
ծաղկի դլուխ	цагки глухъ	цвѣточная голов- ка
ծերութիւն	церупюнъ	спросить
ծեր	церъ	спарикъ
ԾԱ		
Ծալ	цвалъ	вижжашъ
ծընունդ լուսնի	циунд лусни	новомѣсячіе
ծընդական դի- տութիւն	циндакан гимпу- тионъ	природной ра- зумъ
ծընունդ	циундъ	рождество
ծրզոտ կմ ծղնոտ	цгот кам цгнотъ	солома
ծրծումբ	цумбъ	сѣра
ծմակ կամ շմաք	цмак кам швакъ	тѣнистое мѣсто
ծընկան խուփն	цикан хупнъ	чашка у колѣна
ծնօղ	ци ногъ	родитель
ծըներեկ	цинебекъ	спаржа

Ծ Ի

Ա Ր

Օչիծեռնիկ	Цицернакъ	ласпичка
ծիսծան կամ աշ	ցիան кам агеръ	радуга
ղեղ		
ծիծաղ	цицагъ	смѣхъ
ծիծաղիլ	цицагиль	смѣялъся
ծիրանաղոյն	циранагойнъ	фюлешовой
ծիրան	циранъ	цвѣтъ
ծիրանի ծառ	цирани ծаръ	априкозъ
		априкозовое дерево

Ծ Ո

Ա Ռ

Օռու կիմ մուխ	Цухъ кам мухъ	дымъ
ծուղզ կամ լսաւի	ցугը кам хавыаръ	икра
մը		
ծունկ	ցункъ	колбис
ծոց կամ գոց	ցօց кам տօցъ	лоно
ծոյլ կամ պղերդ	ցօյլ кам պերդъ	лѣнивый
ծուլանալ	ցւланаль	лѣниваться
ծուլովիւն	ցւլութюնъ	лѣность
ծով	ցօվъ	море
ծովային	ցօվайնъ	морской
ծովային արծիւ	ցօվайн արծивъ	морской орелъ
ծովակ կամ լճակ	ցօվակ кам լճակъ	озеро
ծում կամ պակ	ցում кам пакъ	пощеніе

Կ Ա.

ԿԱ

Կանթեղ	Կանթեղъ	лампада
կանելի	канепъ	конопли
կառու	кашу	копъ
կարի կամ տիր	кари кам ширъ	крайний
կարմիր պղինձ	кармир пгнцъ	красная мѣдь
կարմիր	кармиръ	красный
կարճամիտ	карчамитъ	малоумный
կարճամիտը լին	карчампушюиъ	малоумѣе
կարծեցեալ	карцецяль	мнимой
կառակցեալ	капакцяль	зависимой
կարկուտ	каркушъ	градъ
կապուտ կամ	капут кам лурчъ	голубой
լուրչ		
կանգնիլ	кангниль	вспавать
կառաղեալ	камагяль	бѣшаной
կախել	кахель	вешать
կատար հաւց	кашархаво	гребень у птицы
կայծական սլաք	кайцакан слакъ	громовая стрѣла
կաղի ծառ	кагии ծаръ	дубовое дерево
կանացի կամ կնոչ	канаци кам кноочъ	женскій
կանանչ	кананчъ	зеленой
կաթ կամ շիթ	кап кам шипъ	капля
կաղամբի	кагамби	капуста
կառ կի՞ կառէլ	кар кам карепъ	кареша

<i>կարմրախայտ</i>	кармрахайт	карась
<i>կըն</i>	ցукиň	
<i>կարկաչէլ</i>	каркачель	каркашъ
<i>կարճիկ կամ թը</i>	карчик кам пзукъ	карла
<i>զուկ</i>		
<i>կոյծակ</i>	кайцаќъ	молнїя
<i>կաթն</i>	капиň	молоко
<i>կաղմարար</i>	казмааръ	переплетчикъ
<i>կայիք կամ բնչք</i>	кайк кам инчъ	пожитокъ
<i>կանօն կամ սահման</i>	канон кам сахманъ	преданїе
<i>կարճառօտ</i>	карчаротъ	редко
<i>կանթ- կամ ունկն</i>	кани кам уникъ	рукоятка
<i>կապար կամ արշակն</i>	капар кам арчичъ	свинецъ
<i>կապել</i>	капель	связывать
<i>կարոս կի՞նեխուր</i>	карос кам нехуръ	сельдерей
<i>կապուտուս աչք</i>	капута ачкъ	сѣрглазой
<i>կարթ- կամ ականաթ-</i>	карш кам аканіпъ	силокъ
<i>կատարեալ ժամանակ</i>	камаряль жаманакъ	совершенное время
<i>կատարեալթիւն</i>	камарелупюнъ	совершенство
<i>կառուցմանիք</i>	каруцмуинъ	сооруженїе
<i>կաղմաւածք</i>	казмуацъ	составъ

<i>կանդակացնել</i>	кандакацанъ	спаль
<i>կապատագոյն</i>	капатагойнъ	сѣрой
<i>կամակոր կամ անուղղաց</i>	камакор кам ан- угга	упорной, упрямой
<i>կայութիւն</i>	каյутионъ	характеръ
<i>կաղ կամ չօլաղ</i>	каг кам чолагъ	хромой
<i>կարակն կամ փարկալ</i>	каракн кам фар- каль	циркуль
<i>կարել</i>	карель	шипъ
<i>կարանձ կամ պուխաւ</i>	капанч кам пу- хавъ	цѣпъ
<i>կաղալ</i>	кагаль	хромали
<i>կարենուցնոյ</i>	калцорено	гумно
<i>կասկարաց</i>	каскара	шагани
<i>ԿԵ</i>	КЕ	
<i>կեռաս</i>	Керасъ	вишня
<i>կեռասագոյն</i>	керасагойнъ	вишневой
<i>կեռ</i>	керѣ	гнушной
<i>կեռացուցանել</i>	кераццуцанель	гнуль
<i>կենդանի</i>	кенданы	живой
<i>կենդանական</i>	кенданаканъ	жизненный
<i>կեանք</i>	кеанкъ	жизнь
<i>կեանք բարանալ</i>	кянк барналь	изкореняшь
<i>կեչ</i>	кечи	береза
<i>կեղծաճորութիւն</i>	кегծаворупионъ	лицемѣріе

<i>կեղծաւոր</i>	кегձավօրъ	льсшивый
<i>կեղև կամ կլեպաւոյ</i>	кегев кам клеп- цво	скорлупа яичная
<i>կենակից</i>	кенакицъ	сожитель

Կ Ե**КЕ**

<i>կետ ձուկին</i>	կет ցукнъ	кимъ
<i>կեսօր</i>	կесօրъ	полдень
<i>կես դիշեր</i>	կес гишеръ	полночь
<i>կես ժամ կամ</i>	կес жам кам кес	полчаса
<i>կես սահման</i>	сахамъ	
<i>կը շիռ կամ կշերք</i>	կшиր кам кшеркъ	вѣски
<i>կոճել</i>	крцель	глодать
<i>կոճուճ կիմ կովկիճ</i>	кчуч кам ковкишъ	горшекъ
<i>կոռուղ</i>	крунгъ	журавль
<i>կուապաշտ</i>	крапаштъ	идолопоклонникъ
<i>կուանաչ հարել</i>	краиав харель	коваль
<i>կզղակ կիմ պղնչ</i>	кчгак кам пчегъ	копыто
<i>կիքահայր</i>	кикахайръ	кумъ
<i>կուան կիմ չարուչ</i>	краи кам чакучъ	молотокъ
<i>կուլակեր</i>	кравасеръ	сварливый
<i>կը քումն ատամանց մանց</i>	кручуми атамандъ	скрежетъ
<i>կբաւորական</i>	кравораканъ	страдательный
<i>կոճուկ</i>	кручукъ	хрящъ

կոճուկ

<i>կրչուկ</i>	<i>ականշաց</i>	аканчашъ
<i>կոմիշ</i>	<i>[թ]ել կամ</i>	комшель кам
<i>կոմիշ</i>	<i>[թ]ել</i>	комшель
<i>կլայէկ</i>	<i>կամ անագ</i>	клайек кам аиагъ
<i>կրոնկ</i>	<i>անդը</i>	крунгк вошицъ
<i>կոճ</i>	<i>բաժինը</i>	коноч бажинкъ
Կ Ի		КИ
<i>կինարմատ</i>		Кинарманъ
<i>կիսախորով</i>		кисахоровъ
<i>կիրառնելի</i>		киарнели
<i>կիսեշ</i>	<i>կամ չօրի</i>	кисеш кам чори
Կ Ո	КО	
<i>կузни</i>		южъ
<i>կօց</i>		бокъ
<i>կօվի միս</i>		кови мисъ
<i>կօրուսիչ</i>		корусичъ
<i>կօյս աղ ջեկ</i>		койс агчикъ
<i>կօղպեկ</i>	<i>կամ փակ</i>	когпек кам пакъ
<i>կուռոք</i>		куркъ
<i>կուռումն ման</i>		копоруми мал-
<i>կանց</i>		канцъ
<i>կուռպղպեղ</i>		кочапглеръ
<i>կուռու ուտել</i>		куш ушель
<i>կով</i>		ковъ
		хрящъ въ ушахъ
		циппать
		олово
		пяны
		приданое
		женщина
		полужареной
		употребитель-
		ный
		лошакъ

կոճառից	коч волнишъ	ладышка
կողակից	когакицъ	сожительница
կորսանենել	корусанель	терять
կորացուցանել	корацуцанель	угибать
կրիայ կմ կուրիայ	кря кам куря	черепаха
կօշի կամ չաք մայ	кошик кам чакма	сапогъ
կօշիսկար	кошкакаръ	саложникъ

Հ Ա.

ХА

համբարձում	Хамбардумъ	вознесение
հասակ կամ ար- բունիք	хасак кам ар- бунъ	возрастъ
հանել	ханель	вынимать
հանտ	хавашъ	вѣра
հանտարմութի	хавашармупюнъ	вѣроность
հանտարիմ	хавашаримъ	вѣрный
հարցմունիք	харцмунъ	допросъ
համբաւ կամ լոր	хамбав кам луръ	ехо, слухъ
հարցաբանութի	харцабанупюнъ	загадка
հանտարել	хавасарель	загадить
հայեցողութիւն	хаецогупюнъ	взглядъ, взоръ
հարկ զօրէնս լու- ծանիք	харк зоренс лу- цане	въ нуждѣ законъ перемѣняется

Հաշ

Հաղ	խազъ	кашель
Հաղալ	хазаль	кашлять
Հաշաբուն	хавабунъ	куряшникъ
Հանկ ամենայն իրաց	ханк аменайи ир- ацъ	минеральный
Հարկաւոր	харкаворъ	пужный
Հանդամանդ	хангамангъ	обстоятельство
Համետել կամ	хамешель кам	осѣдалъ
Թամքել	тамкель	
Համարձակութիւն	хамарճакупшонъ	опважность
Համարձակ	хамарճакъ	опважной
Հանգստութիւն	хангстушонъ	опыханіе
Հայր	хайръ	отецъ
Հայրենական անուն	хайренакан ануնъ	отечественное имя
Հանդերց	хандерцъ	плашье
Հանդիսա	хангисиъ	покой
Հայ կի՞ արամեան	хай кам арамяиъ	арменинъ
Հայաստան	хайаспаиъ	армения
Հաւանիլ	хаваниль	понравиться
Հատանիլ	хашаниль	пресѣкаться
Հարկադրել	харкадрель	принуждать
Հաւասար կերպիւ	хавасар керпивъ	равнымъ образ- зомъ

<i>Հարսանիք</i>	харсаникъ	свадьба
<i>Համակրութիւն</i>	хамакрупюиъ	симпатія
<i>Համես կամ խոշեմ</i>	хамеси кам хо- емъ	скромный
<i>Համեսութիւն</i>	хамесшупюиъ	скромность
<i>Համաձայն</i>	хамацайнъ	согласный
<i>Հակառակ</i>	хакаракъ	соперникъ
<i>Հակառակօղ</i>	хакаракогъ	спорникъ
<i>Հասակ</i>	хасакъ	спанъ
<i>Համետ կամ կորզին</i>	хамеш кам кор- динъ	сѣдло
<i>Հալիլ</i>	халиль	таянь
<i>Համբերութիւն</i>	хамберушюиъ	терпѣніе
<i>Հաստ</i>	хастъ	толстой
<i>Հատոր</i>	хаторъ	томъ, часть
<i>Հանդիսաւոր օր</i>	хандисавор оръ	торжественный день
<i>Հանդիսաւորութիւն</i>	хандисавору- шюиъ	торжество
<i>Հանդարշուցանել</i>	хандаршецца- нель	успокоить
<i>Հաց</i>	хацъ	хлѣбъ
<i>Համար</i>	хамаръ	число
<i>Հարավ</i>	харавъ	югъ, полдень
<i>Հարավային</i>	харавайнъ	полуденний

Հաւկիլթ կամ ձու	хавким кам ցу	лицо
Հայի կլեպ	хаци клепъ	корка
Հաւ	хавъ	курица
Հաշտութիւն	хаштушюнъ	миръ
Համարել կամ	хамарель кам	щислять
Ժուել	шуель	
Համարողութիւն	хамарогуашюнъ	щисленіе
ՀԵ		
Հերք զլիսց	Херк гахо	волосы
Հեռի կամ հեռու	хери кам херу	дальний
Հերիտիկոս	херитикъ	еретикъ
Հեղինակ	хегинакъ	издатель
Հետպութիւն	хеступшионъ	измѣна
Հետեղութիւն	хетевогуашюнъ	изслѣдованіе
Հետեղ	хетевакъ	пешкомъ
Հետեղիլ	хетевиль	послѣдовать
ԽР		
Հրճնւանց կամ	Хрчуаноц кам	бесѣдка
զբօռնից	զбосаноцъ	
Հրճուկիլ կամ զբօռ	хрчуйль кам збос-	бесѣдоватъ
նուլ	нуль	
Հրամանցց	храманоцձъ	вашъ
Հնձան	хнձанъ	винница
Հողարտանալ	хпаршаналь	возгордѣшъ
Հոկայ կմաղըթև	хска кам паршевъ	герой

Հպարտ	хпаршъ	гордой
Հպարտութիւն	хпаршупюнъ	гордость
Հրադոյն	храгойнъ	жаркой цвѣтъ
Հնձվոր կմհնձօղ	хнцвор кам хп- ցօցъ	жнецъ
Հրեայ կամ ջհուտ	хреа кам чхутъ	жиđъ
Հնչումն	хничумнъ	звукъ
Հնչել կամ ձայն	хничель кам џайн	звукъ давать
տուլ	таль	
Հրդէ հումն	хрдехумнъ	изпотреблениe ог- немъ
Հմուտ կամ տե- զեակ	хмут кам тегякъ	искусной
Հմութիւն	хмтутионъ	искусство
Հրափաշտ	храпаштъ	огнепоклонникъ
Հրեղէն	хрегенъ	огненный
Հրացան կամ	храцаан кам	ружье
Թռանկք	шуванкъ	
Հրեշտակ	хрештакъ	ангелъ
Հրեշտակապետ	хрештакапепъ	архангелъ
Հրաման	храманъ	повелѣніе
Հռչակել	хрчакель	разславлять
Հռօմ	хромъ	римъ
Հրակուլ	хракуль	саламандръ

<i>Հնավանդիլ</i>	хназандиль	покориться
<i>Հնար կամ ձաբ</i>	хнар кам чаръ	средство
<i>Հրովարտակ</i>	хроваршакъ	указъ
<i>Հրաշկ</i>	храшкъ	чудо
<i>Հնալը խարեւուե</i>	хнарк хабеупляй	интрига
ХИ		
<i>Հիւանդութիւն</i>	Хивандушонъ	болѣзнь
<i>Հիւանդանոց</i>	хиванданоցъ	больница
<i>Հիւանդութիւ զանապան</i>	хивандушон за- назанъ	болѣзни разныя
<i>Հին կտակարան</i>	хин ктакарапъ	вспхой завѣтъ
<i>Հիմ</i>	химнъ	Фундаментъ
<i>Հիմնադիր</i>	химнадиръ	основатель
<i>Հինգ</i>	хингъ	пять
<i>Հինգ սղայութիւն</i>	хинггайуплонкъ	пять чувствъ
<i>Հիւսիս</i>	хюисисъ	сѣверъ
<i>Հինգ շաբադօր</i>	хинг шабад оръ	чешвершокъ
<i>Հիւսունակ</i>	хіацмуникъ	чудовище
<i>Հին</i>	хинъ	спарый
ХО		
<i>Հողի կամ ողի</i>	Хоги кам воги	духъ, душа
<i>Հողեոր</i>	хогеворъ	духовный душ- венный
<i>Հող կամ դեմին</i>	хог кам гепинъ	земля
<i>Հողմային</i>	хогмайинъ	вѣтреной

Հող

Հողմ	хогмъ	вѣтръ
Հողւոց հանել	хогоц ханель	воздохнуть
Հոտեալ	хопяль	вонючей
Հողի մեծ կոշտ	хоги мец коштъ	глыба земли
Հոտիլ	хотиль	гнить
Հունձ	хунџъ	жатва
Հոտոտումն	хототумиъ	обоняиє
Հուրանի կամ անմազ	холани кам анмазъ	обстергый
Հուր կամ կրակ	хур кам кракъ	огонь
Հոդաեմբեր	хогдемберъ	октябрь
Հովիչ կամ չօրան	ховив кам чобанъ	пасстухъ
Հովալիլի	холовели	перемѣняющейся
Հովանավորութե	хованаворушюнъ	покровительство
Հոլովումն	холовумиъ	склоненіе
Հում կամ անեփ	хум кам анефъ	сырой
Հորթուկ կամ	хортук кам	тленокъ
Հորդ	хордъ	
Հողաթափ	хогатапъ	туфли
Հօրեղբայր	хорегбайръ	дядя

Ղ Ա	ՇԱ	
Ղայնաւոր	Շաйнаворъ	гласный
Ճախսկողմն	ճахакогмнъ	левая сторона
Ճայն	ճайнъ	слухъ
Ճանձրոյդ	ճандройтъ	забота
Ճաւար	ճаваръ	крупа
Ղ Ե	ՇԵ	
Ղեր	Շеръ	ваша
Ճեռնամիլիլ ՚ի	շернамхиль и	начатая работа
գործ	горцъ	
Ճեռն կամ Ճեռք	շерн кам շеркъ	рука
Ճեռագործ	շեрагорցъ	рукодѣльной
Ճեռագիր	շեрагиръ	рукописаніе
Ճինավաճառ	ճинавачаръ	рыбакъ
Ճկան սակը	ճканвоскръ	рыбья кость
Ճկան վերի փող	ճкан вери погъ	рыбья чешуя
Ճկան թէ	ճкан тевъ	рыбье перо
Ճդումն հրացանից	ճгуми храдциնъ	усиремленіе
Ղ Ւ	ՇՈ	
Ղիւթ կամ	Շюп кам мазшке	варъ , смола
մապտկէ		
Ճիթահանք	ճишаханкъ	масленой заводъ
Ճիթապտուլ կի՞մ	ճишаптуг кам	оливки
Դէյթուն	Յейшунъ	

78

ձիթենի	չիտени	оливковое дерево
ձիւն	ծոնի	снегъ
ձիւնէ կմբ ձիւն	ծոնе кам ծոնга	снегъ идемъ
դոյ		
ձի կամ երիլար	չи кам սրиваръ	лошадь
ձիդ կամ երկար	չиг кам սրкаръ	долгой
ձիթոս	չիտомъ	замаранной маеномъ

ՀՄ

ԱՄ

Ձմեռն	Շմերն	зима
Ձմեռնային	Շմերнайն	зимний
Ձմերուկ	Շմերукъ	арбузъ
Ձուլել	Շուлель	плавникъ
Ձուկն	Շукиն	рыба

Դ. Ա.

ԳԱ

Դ ամբարափայլ	Гамбарафайлъ	иллюминація
Դազախ	газахъ	казакъ
Դալմուխ	галмухъ	калмыкъ
Դեկամար	текаваръ	кормщикъ
Դեղական	тевдаканъ	левинцы
Դնդակ կամ դոդի	геччак кам гоги	салфешка

ЧА	
Чакашамаршиль	биться шпагою
сусеравъ	
чашоц тиркъ	поученіе
чанапарворду-	путешествіе
тионъ	
чанапархъ	пушь
чашакель	ѣсть, кушать
чашакели	ѣствиа, кушанье
чартарапетъ	архитекторъ
чахаракъ	вѣртушка
чашак кам хамъ	вкусъ
чахр кам чахра	самопрялка
чакашъ	лобъ, чело
чарагайш арега-	лучи солнечные
каиъ	
чакачан, вавашом	любоспрастный
кам бгчахо	
чаниъ	муха
ченчер ченч кам	накинъ
кафъ	
чегинак кам	бахрома
цопкъ	
чишмарипъ	истинна
чишмаршалесъ	исшиний

ՃՐԱՊԱՐԱՆ	чратаранъ	подсвѣщникъ
ՃՇՆԱԾՈՐ	чгнаворъ	пустынникъ
ՃՐԱՐՈՒ կի՞ Ճարու	чраку кам чарпъ	сало
ՃՇՄԱՐԻՍՏԵԺԻԱՆ	чшмаршупционъ	справедливость
ՃՇՄԱՐԻՏԱԽՈՈ	чшмаршахось	справедливой въ словахъ
ՃՂԵԼ կամ՝ պատա	чгел кам патап-	разодрапъ
ռ.հ.լ.	рель	
Ճիմ	чимъ	дернъ
Ճիւղ ծառոց	чюг џаро	сукъ
Ճուտ կամ՝ վառել	чут кам варекъ	цыпленокъ

Ա Ա.**Մ Ա**

Վանդ որդեն	Манр вордиъ	червячекъ
մահագեղ	махадеғъ	ядъ
մանրամազ փշել	манрамаг поши	пыль, прахъ
կամ՝ թօղ	кам шозъ	
մասն կամ՝ կտոր	масн кам кторъ	доля, часть
մարդարխտ	маргаритъ	жемчугъ
մարդարտոյն	маргаршагойнъ	жемчужной
մաճառակ կամ՝ սրանիլը	мачарак кам па- ниръ	сыръ
մատակ կի՞ էդ ձի	матак кам ег џи	кобылица
մաշել	машикъ	башмакъ

<i>մաղիլ կամ չանկ</i>	магиль кам чанк	кохти
<i>թռչոց</i>	трчиоцъ	
<i>մաղաթափիլ ան- անոց</i>	мазашапиль ан- асноцъ	линянє скопа
<i>մայիս</i>	маисъ	май
<i>մարտ ամիս</i>	марш амисъ	маршъ
<i>մայր կամ մեր</i>	майр кам меръ	машь, матерь
<i>մանուկ կամ երի- տասարդ</i>	манук кам ери- шасардъ	младенецъ
<i>մաքսապետ</i>	максапепъ	мышарь
<i>մակբայ</i>	макбай	на рѣчіе
<i>մանուկ, տղա, ե- րեխաց</i>	манук, тга, ереха	опрокъ, маль- чикъ
<i>մատն</i>	матнъ	палецъ
<i>մատն ոտի</i>	матн вони	палецъ у ноги
<i>մատունք</i>	матункъ	персты
<i>մարգարէ</i>	маргаре	пророкъ
<i>մանկութիւն կամ տղայութիւն</i>	манкутионъ кам тгайутионъ	ребячество
<i>մաղ</i>	магъ	решето
<i>մաշտոց</i>	маштоцъ	требникъ
<i>մառախուղ</i>	маражутъ	туманъ
<i>մարմնագոյն</i>	мармнагойнъ	пѣлесной двѣшъ
<i>մարմին</i>	марминъ	тѣло
<i>մատնաւորել</i>	маснаворель	удѣлять

մարդ
մարդաբեր
մարդկութիւն

мардъ
мардасеръ
мардкушюнъ

человѣкъ
человѣколюбецъ
человѣчество

ՄԵ

ՄԵԾ
մեծ եղբայր
մեծ դետ
մեծ ճանապարհ
մեծ մատն
մեծ երականք
մեծի հինգ շաբաթ
մեծի ուրբաթ
մեծահոգութիւն
մեծահոգի
մեծօկուդինի
մեղրոյ մոմ
մեխակի ծաղիկ
մեխակաղոյն
մեծաղոյն շինուած
մեկոն կամ խաշխաշ
մերձակ մարմին

Мецъ
мец егбайръ
мец гемъ
мец чанапаръ
мец матнъ
мец еракункъ
мечи хинг шабашъ
мечи урбашъ
мечахогутюнъ
мечахоги
медоку гини
мегро момъ
мехаки цагикъ
мехакагуйнъ
мечагойн шинуацъ
мекон кам хашхашъ
меряль марминъ

великий
большой братъ
большая рѣка
большая дорога
большой палецъ
большая жила
великий четвертъ
великая пятница
великодушіе
великодушный
медокское вино
воскъ
гвоздика
гвоздичной
громада
макъ
мершвасе пѣло
մերձ

<i>մերձ</i> , <i>մօդ</i> , <i>կամ</i>	мерձ, мод, кам	мимо
<i>հուս</i>	хупъ	
<i>մեզ</i>	мекъ	мы
<i>մեր</i>	меръ	нашъ
<i>մեղրոյ տականիք</i>	мегро таканъ	пашока
<i>մեղապարտ կամ</i>	мегапарп кам	повиненъ
<i>մեղամոք</i>	мегаворъ	
<i>մեղանել</i>	мегачель	погрѣщасть
<i>մշյամն</i>	меймунъ	марышка, обезъяна
<i>մեծապէս հետևոցութիւն</i>	мецапес хетево-	попечениe
	гушюнъ	
<i>մեղրաձնիճ</i>	меграчанъ	пчела
<i>մշչկ կամ քամակ</i>	мечк кам камакъ	тыль
<i>մեռանիլ</i>	мераниль	умирать
<i>մեղրի փառուկ</i>	мегри петакъ	улей
<i>մրշտապէս</i>	мшшапесь	всегдаший
<i>մշտաձմունիք</i>	мштацмуңъ	дума
<i>մտածելկամ խոր</i>	мштацель кам	думашъ
<i>հել</i>	хорель	
<i>մլուկ կամ թախուտարիթի</i>	млук кам шахшабити	клопъ
<i>մորակ կմբ զամշի</i>	мшрак кам гамши	кнутъ
<i>մլուտութիւն</i>	мкршупционъ	крещеніе

<i>մըշին</i>	мрчюиъ	муравей
<i>մըշինի բուն</i>	мрчюни бунъ	муравейникъ
<i>մասդայն</i>	мсагойиъ	мясной цвѣтъ
<i>մրտիմ կամ օր-</i> <i>դակ</i>	мртим кам ор- дакъ	нырокъ утка
<i>մտացի կամ լին լօր</i>	мтаци кам хе- локъ	умный
<i>միլիթորիչ</i>	мхишаричъ	утѣшиватель

Մ Ի

МИ

<i>Միշաւիղ կի՞մ</i>	Мичашавигъ кам	аллея
<i>շրջան</i>	шрчанъ	
<i>միջաց վերա ան-</i> <i>կանիլ</i>	мичац вера анка- ниль	взвалившись
<i>միանդամայն</i>	міянгамайнъ	единственно
<i>միջարկութիւն</i>	мичаркуционъ	междуменіе
<i>միտ կամ միտկ</i>	мит кам миткъ	мысль
<i>միս</i>	мисъ	мясо
<i>մի հոգալ, մի</i> <i>տրտիլր</i>	ми хогаль ми тршмиръ	не заботясь
<i>միջակոր անիլ</i>	мичактор ариель	пересѣкать
<i>միաւորութիւն</i>	міаворупюонъ	соединеніе
<i>միաւորեալ</i>	міаворяль	соединеніиый
<i>միաւորել</i>	міаворель	соединяющъ

<i>միջաց կամ միջին</i>	мичац кам мички	спинные соспавы
<i>ողնաշար</i>	вогнашаръ	
<i>Ո՛ն</i>	МО	
<i>Մորուս կամ միւ</i>	Морус кам ми-	борода
<i>բուք</i>	рукъ	
<i>մուծանիկ</i>	муцанель	вкладывать
<i>մուլեղէն</i>	момегенъ	воцданой
<i>մող կամ կռոց</i>	могъ кам кроц	жрецъ
<i>պաշտօնեայ</i>	пашпоня	
<i>մուտն արեգական</i>	мунн аргаканъ	захождение солнца
<i>մոխիր կամ թօդ</i>	мохир кам шозъ	зола, пепель
<i>մօրթ, մօրթի կի՞մ</i>	морш, морпи кам	кожа
<i>կաշի</i>	каши	
<i>մոծակ</i>	моцакъ	комаръ
<i>մոցառ</i>	моцаръ	кусарь
<i>մօշենի թուփ</i>	мошени тупъ	малиновой кустарь
<i>մուրտ կի՞մ մրտենի</i>	мурш кам мртени	миртовое дерево
<i>մուկին</i>	мукинъ	мышь
<i>մոխրագոյն</i>	мохрагойнъ	пепельный цветокъ
<i>մորեխիս</i>	морехъ	саранча
<i>մօրթ հանիկ կի՞մ</i>	мортиханель кам	садрапъ
<i>մաշկիկ</i>	машкель	
<i>մոլութիւն</i>	молупюнъ	страстъ
<i>մուք կանանչ</i>	мук кананчъ	темнозеленой
<i>մուշտակ կի՞մ քուրք</i>	мушпак кам курк	шуба

В Г.

Յամօթխած կի՞մ
պատկառող
յամ կողմանց
յարմար կի՞մ պատ
շաճ

յապաղկոտ կամ
հանդարտ
յայտնի, պարզ,
բաց, կի՞մ երեւելի
յաձելումն ջուրց
ՅԵ

Յետո գործուց
յեալ
յետին կողմն
յետկոս հայել
յետց կամ ապա
յետ վաղեան ա
չուրին

յետ ձաշուն
յըփութիւն կամ
փարթամութիւն
յստակել կամ
իստակել
յստակութիւն

АМ

Амопхад кам
папкарогъ

аменайи когманцъ
армар кам паша-

шачь
апагком кам хан-
дардъ

айпни, парз, бацъ
кам сревели

авелуми чурцъ

ЕТ

Ешс дарցуцяль

шашин

шашкойс хайель

шашо кам апа

шаш вагян авурнъ

шашав

шашунъ

игпушюнъ кам

парavorушюнъ

спакель кам

испакель

спакупюнъ

вежливой

описоду

способный

тихий

явный

водополь

вознагражденный

задъ

оглядываться

послѣ, уже

послѣ завтра

послѣ обѣда

пышноспѣ

чистиль

чистопла

յստակ

<i>յատակ</i> , <i>պարզ</i> ,	истак, парзъ,	чистый
<i>կամ զուտ</i>	кам зупъ	
Յ Ւ	ИМ	
<i>Յիմար</i> , <i>տիմար</i>	Имар, тхмар, кам	глупой
<i>կամ պակասամիտ</i>	пакасамишъ	
<i>յիմարութիւն</i>	имарушюн кам	глупость
<i>տիմարութիւն</i>	тхмарушюнъ	
<i>յիսուս քրիստոս</i>	исусъ, кристосъ	иисусъ, христосъ
<i>յեղոց կիւ քուֆր</i>	ишоцъ кам куфръ	брань
<i>յեղոց տալ կամ</i>	ишоцпаль кам	бранить
<i>քֆրել</i>	кфрель	
Յ Ո	уш	
<i>Յուշ լինելցիւ</i>	Ушлинилоце	да въдомо будетъ
<i>յովհաննեու օր</i>	ованиу оръ	ивановъ день
<i>յորդանան</i>	вордананъ	йорданъ
<i>յովիփ</i>	овсефъ	йосифъ
<i>յուլիս</i>	улисъ	йоль
<i>յունիս</i>	унисъ	йюнь
<i>յորդ կամ վարար</i>	ворд кам варарабъ	быстрый
<i>յուսադրութիւն</i>	усадрушионъ	ободреніе
<i>յոյս տալ</i>	уйсталъ	ободрять
<i>յոյժ գեղեցիկ</i>	уйж гегедикъ	прекрасный
<i>յոյժ սեառ</i>	уйж сявъ	пречерный

Կարարար	Нахара рѣ	вельможа
Կախդիր	нахдирѣ	предлогъ
Կահանջ	наханчъ	высокосѣ
Կամակ կամ կոնդակ	намак кам кон- дакъ	грамота
Կանյ բեռն	наво бернѣ	грузъ
Կախանձ կամ հեռ	наханц кам херѣ	зависъ
Կախանձօղ	наханцогъ	зависливый
Կապատակ	напастакъ	заецъ
Կապատակի ձագ	напастаги ձагъ	зайчикъ
Կախադահ իշխան	нахагах ишханѣ	канцлеръ
Կանակատիս	навакаписъ	кариавалъ или масленица
Կառ կամ դեմի	нав кам геми	корабль, судно
Կառաղետ կամ	навапеш кам	корабельщикъ
Կառավար	нававарѣ	
Կառ	на	онъ
Կախանձառք առ ըստիս	наханцовор ар- барисъ	подражатель
Կարնջենի	наричени	померанцевое де- рево
Կարնջագոյն	наричагуйнѣ	померанцовой
Կախատինք	нахатинкѣ	порицаніе
Կախատօղ	нахатогъ	порицашель

<i>նախմաց կամ՝ յա</i>	нахимац кам	предвѣщатель
<i>ռաջմաց</i>	арачимацъ	
<i>նախիք</i>	нахникъ	предки
<i>նախադաշութե՛ր</i>	нахагахупюнъ	предоспорож- носиль
<i>նախասահմանութե՛ր</i>	нахасахману- тионъ	судьба
<i>նախատե՛լ</i> <i>՚ ՚</i>	нахашель	упрекать
	НЕ	
<i>ներածութեն</i>	Нерацумоնъ	введеніе
<i>ներսերել</i>	нерсберель	вносить
<i>ներածումն</i>	нерацумнъ	вложеніе
<i>ներսովին կամ՝</i>	нерсан кам	внутренний
<i>ներսին</i>	нерсинъ	
<i>ներսային մասն</i>	нерсан масн	внутренняя части
<i>մարմնոյ</i>	мармно	тѣла
<i>ներ կամ՝ մեջ</i>	нер кам мечъ	внутрь
<i>ներքինի</i>	неркини	свихъ
<i>նեղութեն կամ՝</i>	негумоин кам	затрудненіе
<i>դժուարութեն</i>	джуарумоинъ	
<i>ներդործական</i>	нергордаканъ	изъявительный
<i>ներհակութեն</i>	нерхакумоинъ	антипапія
<i>նեռն</i>	нериъ	антихристъ
<i>ներկի</i>	неркъ	краска
<i>ներկարար</i>	неркарапъ	красильщикъ

<i>ներկել</i>	неркель	красиль
<i>ներկայական</i>	неркайаканъ	настояцій
<i>ներբանկ կամ</i>	нербанк кам восто	подошва
<i>ոտքոյ տակ</i>	такъ	
<i>նեցուկ կամ զամին</i>	недук кам заминъ	подпора
<i>ներկայ գոլ յատեան</i>	нерка гол апянь	присудствуюцій
<i>նեղ կամ անձուկ</i>	нег кам андукъ	спезя, тропа
<i>ձանապարհ</i>	чанапархъ	
<i>նենդառըրութիւն</i>	ненгарорупюнъ	пронырство
<i>նկուղ, մառան,</i> <i>կամ մաղաղաց</i>	нкуг, маран, кам магазаза	погрѣбъ
<i>նշան</i>	ишаиъ	гербъ
<i>նոնենի</i>	ирнени	гранатное дерево
<i>նշանակել</i>	ишанакель	значить
<i>նմանի</i>	ишинени	миндалевое де-
<i>նման կամ նմանակից</i>	иман кам имана- кицъ	подобный (рево
<i>նման</i>	иманъ	похожей
<i>նոնագոյն</i>	ириагойиъ	пунцовкой
<i>նշանառըր աստղ</i>	ишанавор астгръ	созвѣздіе
<i>նիւթ</i>	иютъ	матерія
<i>նիղակ</i>	низакъ	копье
<i>նինդ</i>	нингъ	

‘ Ա

НО

Նոր տարի	Нор тари	новый годъ
Նոր կտակարան	нор կтакаранъ	новый завѣтъ
Նոր կամ թաղաց	нор кам таза	новый
Նոր շինուածք	нор шинуацкъ	новое строеніе
Նոր լուր	нор луръ	новость
Նորագլխութ բան	норагюп банъ	новизна
Նոյեմբեր	ноемберъ	ноябрь
Նորաբյուս ծառ	норабуйс царъ	отростокъ
Նուազիլ	нуазиль	похудѣть
Նոր կանանչ	нор кананчъ	свѣжий, зеленый
Նուազ կտմ լըպը	нуаз кам лгаръ	сухощавость
Նուազական	нуазаканъ	уменшительный
Նօսր կամ ջըբ կե	носр кам чри	похлебка
ըսկուր	керакуръ	

Ը Ա.

ША

Շամպանու դինի	Шампану гини	шампанское вино
շարժուն	шаржунъ	движимой
շարժողութիւն	шаржогуптионъ	движеніе
շան բուն	шан бунъ	канура
շադանագ կամ	шаганаг кам	каштанъ
շամբալութ	шамбалупъ	
շաբաթ	шабатъ	недѣля

շահավաճառ	шахавачаръ	опкупцикъ
շաքար	шакаръ	сахаръ
շաշիղ կամ չետ	шавиг кам хенъ	слѣдъ
շաղկապ	шагканъ	союзъ
շաբաթ օր	шабаш оръ	суббота
շան ձագ կամ կոտ	шан цаг кам лагомъ	щенокъ
Ը		
շերեփ մեծ	Шереп мецъ	яндова
շերեփաձուկին	шерепацукъинъ	лецъ
շերեփ կամ չում	шереп кам чамча	уполовникъ
չոյ		
շրթունք կամ	шртунк кам	губы
պոօշ	прошъ	
շնորհ, ձիր, կամ	шнор, цир, кам	дарование
պարգև	паргевъ	
շնչալ	шичаль	дышать
շնչառօր	шичаворъ	живопись
շռայլ կամ վատ-	шрайль кам ват-	
նօղ	ногъ	ногъ
շռայլութիւն	шрайлутюнъ	мотовство
շրթունք լիլիլ	шртунк лизель	облизываться
շփոթիլ, իսութիլ	шпошиль хровиль	смутиться
կամ վրդութիլ	кам врдовиль	
շնչարդելութիւն	шичаргелушюнъ	удушение

<i>շրիլ</i> , <i>շուրգալ</i>	шрчиль, шургаль	ходишь
<i>կամ մանգալ</i>	кам мангаль	
<i>շվեդ ազգ</i>	швед азгъ	шведѣ
<i>շինել</i>	шинель	ձѣлашь
<i>շիթք կամ կառկ արեան</i>	шипк кам капк арянъ	капли кровавыя
<i>շիմշատ</i>	шимшатъ	пальмовое дерево
<i>շինել կամ ըստեղ ծել</i>	шинель кам спег-цель	садѣлашь, сопво-рить
<i>շիպ կամ պաղեղ</i>	шип кам паглегъ	квасцы
<i>շունչ</i>	шунчъ	дыханіе
<i>շուտ իմաց</i>	шутимацъ	понятный
<i>շուտ իմացութի</i>	шутимацушюнъ	понятіе
<i>շուտափոյթ մարդ</i>	шутапуйш мардъ	проводной
<i>շուտ կամ վաղ վաղակի</i>	шум кам вагва-таки	скоро
<i>շուն</i>	шунъ	собака
<i>շօշափել</i>	шошапель	осязать
<i>շօշափումն</i>	шошапумъ	осязаніе

Ա 1.

ՅՈ

<i>Պլոտն</i>	воловий	горохъ
<i>ոլոդն կամ ոլոբն</i>	вологи кам одо-кнъ	берцо

<i>ողորումն կամ</i>	воловуми кам	верченіс
<i>պտոյտ</i>	птойтъ	
<i>ոլորել</i>	воловель	вершеть
	ВО	
<i>Ողջամիտ</i>	Богчамишъ	здравой умъ
<i>ողկոյդ կամ ձիդ</i>	вогкойз кам чип	кисть
<i>խաղողոց</i>	хагого	
<i>ողօրմութիւն</i>	вогормутюнъ	милосль
<i>ողօրմած</i>	вогормацъ	милоспивой
<i>ողջ կամ տիբողջ</i>	вогч кам амбогчъ	цѣлый
<i>ողջութիւն կամ</i>	вогчутюн кам	цѣлость
<i>առողջութիւն</i>	арогчутюнъ	
<i>ողջախոհութիւն</i>	вогчахоутюнъ	цѣломудріе
<i>ոմն կամ միւն</i>	воми кам мюснъ	иной
	ВО	
<i>Ոչխար</i>	Бочхаръ	бараиъ
<i>ոչլ</i>	очиль	вошь
<i>ոչք արժան</i>	вочеаржанъ	неприлично
<i>ոչք յարմար</i>	вочеармаръ	непристойно
<i>ոչ երկնչիլ</i>	воч еркнчиль	не ужасаться
<i>ոչումեր հաւանիլ</i>	вочумек хавониль	пренебрегать
<i>ոչ արբեալ</i>	воч арбяль	презвый
<i>ոչնչանալ</i>	вочнчаналь	уничтожаться
<i>ողջ մնալ</i>	вогчмиаль	жиль
<i>ոռողջել</i>	ворогель	напояться

<i>ոռոգեցեալ կամ՝</i>	воро́гецяль кам	упоенный
<i>ջրեցեալ</i>	чрецяль	
Ո Ս		
<i>Ոսկեպատ կամ՝</i>	Воскепат кам	въ золото оправ- ленной
<i>ոսկեկուբ.</i>	воскекуръ	
<i>ոսկեայ ծոպ</i>	воскя ծопъ	золотая бахрома
<i>ոսկեայ փունչ</i>	воскя пунчъ	золотая киспъ
<i>ոսկի</i>	воски	золото
<i>ոսկեայ կի՞մ ոսկոց</i>	воскя кам воско	золотой
<i>ոսկը</i>	воскръ	коспъ
<i>ոսկեայ կի՞մ ոսկըց</i>	воскря кам воскро	коспяной
<i>ոստայն սարդի</i>	востайн сарди	паутинা
<i>ոսկելոտի կի՞մ ժու-</i>	воскеропи кам	скелепъ, осповъ
<i>զովեալ ոսկը մար-</i>	жоговяль воскр	
<i>դս</i>	мардо	
<i>ոստ ծառոց</i>	востп ծаро	сукъ
<i>օստրէ կամ լուց-</i>	востре кам хеց-	устрица
<i>մորթ</i>	моршъ	
<i>ոստ</i>	востръ	чечевица
Ո Տ		
<i>Ոտն</i>	Вотнъ	иога
<i>ոտնաչափ</i>	вотниачапъ	ступень
<i>ոտնաչքոր</i>	вотнанаворъ	спона
<i>ոտնացած</i>	вотнцацавъ	ножная болѣзнь
<i>ոտնաւեղի</i>	вотнамеги	слѣдъ ноги

І	І	ОР	
Որոտաց		Орота	гресимъ
որոտումն		оротумнъ	громъ
որովայնամոլու-		воровайна молу-	жадность
թիւն		тионъ	
որոնել		воронель	искать
որդան կամ զըմզ		вордан кам грмзъ	кармазинной
որսնորդ		ворснордъ	ловля
որձ սիրամարդ		ворձ сирамаргъ	павлинъ
որդեղիք կամ հո-		вордегир кам хо-	прѣмышь
դեռդիք		теворди	
որիզ կամ բրինձ		вориз кам бринцъ	пшено сорочин- ское
որդի		ворди	сынъ
որովայն կամ փոր		воровайн кам поръ	уптроба
որդի բուսոց		ворди бусодъ	червь овоцной
որպէս զի		ворпес зи	дабы
որպէս մեռեալ		ворпес мерял аи-	за мершво
անկանիլ		каниль	упастъ
І		УН	
Ունօղ իշխանու-		Уног ишхану-	власпный
թեան		тиянъ	
ուստր, որդի, կամ		устр, ворди, кам	дѣпина
տղայ		тага	

<i>ուր կամ ինչ տեղ</i>	ур кам иначе тегъ	тадъ
<i>ուրանալ</i>	ураналь	запирашься
<i>ուրի ծառ</i>	ури царъ	ива, верба
<i>ուր ուր</i>	уруръ	коршунъ
<i>ուտելիք կամ ու-</i>	ушелик кам	кушанье
<i>տելի</i>	ушели	
<i>ուտել</i>	ушель	кушать
<i>ուտիք օր</i>	утникоръ	мясоедъ
<i>ուղղագրութիւն</i>	уггагрутюнъ	ортография
<i>ուխշաղանիցիլ</i>	ухшазанциль	въ словъ не успо- ять
<i>ուս</i>	усъ	плечо
<i>ուրբաթ</i>	урбашъ	пяшица
<i>ուրախանալ կամ ցնծալ</i>	ураханаль кам цицаль	радоваться
<i>ցնծութիւն</i>	урахутюн кам	радость
<i>ունայնութիւն կամ մոռտի</i>	цицутюнъ	
<i>ուղղական կամ ուղղակի</i>	унаинутюн кам ки	суета
<i>ուսութիւն</i>	усумнъ	ученіе
<i>ուսել կամ ցիտուն</i>	усял кам гитюнъ	ученый
<i>ուսուցիչ կամ վարժապատ</i>	усуцич кам вар- жапетъ	учитель

<i>ուսուցանել</i>	усуданель	учинь
<i>ուսանիլ կամ ու</i>	усаниль кам сово-	учинься
<i>վրիլ</i>	риль	
<i>ուղոյ կամ ձիյ</i>	угшо кам цю ка-	шевякъ
<i>քակոր կիմ կտոր</i>	коръ кам кипоръ	
<i>ուզտ</i>	утъ	верблюдъ
<i>ունոյն շրջել</i>	унайн шрчиль	бродишь

Չ Ա

Ч А

<i>Չար</i>	Чаръ	злодѣй, злой
<i>չարտիւն</i>	чарушюнь	злоба
<i>չարամիտ</i>	чарамитъ	злонравный
<i>չարաբանել</i>	чарабанель	злословить
<i>չարաբանութիւն</i>	чарабанутионъ	злословіе
<i>չարակամիլ</i>	чаракамиль	зла желать
<i>չար գազան</i>	чар газанъ	злой звѣрь
<i>չարաբախտ</i>	чарабахтъ	злощастной
<i>չամիչ</i>	чамичъ	изюмъ
<i>չարախօսութիւն</i>	чарахосутионъ	клевета
<i>չարախօս կամ</i>	чарахос кам	клеветникъ
<i>զրպարտիչ</i>	эрпартичъ	
<i>չարաճ ճիկ</i>	чараччикъ	коварный
<i>չափ.</i>	чапъ	мѣра
<i>չափել</i>	чапель	мѣрить

Չ ՈՐ

Չ Ա

Չոր պատուղ	Чор пшугъ
չոր	чоръ
չորացուցանել	чораццаиель
չորքտամիլ	чорквотами
չորրորդ մասն տա	чоррорд масн
լայ	шаро
չորրորդ մասն ժա	чоррорд масн
մաւ	жаму
չորք եղանակ	чоркеганакъ
չքաշոր կամ աղ	чкавор кам аг-
քատ	капъ
չքաշորութիւն	чкаворупционъ
չև կա կի՞ գեռ չէ	чев евс кам дер че

ՉՕ

сухие плоды
сухий
сушить
четвероногий
четверть года
четверть часа
четыре времена
бездной
бездносиль
еще ибшъ

Պ Ա

Պատարադ	Паштарагъ
պատրիարդ	патриаргъ
պատկեր	паткеръ
պահպանութիւն	пахпаногупционъ
պահպանել	пахпанель
պարզիկայ	парзика
պարտաւել	пашарель
պարտկ	партикъ

ՊԱ

литургия, обедня
патриархъ
образъ
наблюдение
наблюдать
морозъ
лопнушиь
долгъ

<i>պարսկե կմ՝ շնորհ</i>	паргев кам	ларъ
<i>պարսկե կմ՝ աղայ</i>	шнорхъ	
<i>պարտեղ կմ՝ աղայ</i>	парон кам ага	господинъ
<i>բաղայ</i>	паршез кам багча	вертоградъ
<i>պարտառաբաղ կմ՝ չանգալ</i>	пампакагъ кам	вилки
<i>պարտերազմիլ կմ՝ կրուիլ</i>	пашеразмиль кам	воевать
<i>պարկիլ կմ՝ ընկալիլ</i>	паркиль кам	лежать
<i>պարկիլ կմ՝ ընկալիլ</i>	инкогниль	
<i>պարերազմ կմ՝ կրիւ</i>	пашеразм кам	бой, сражение
<i>պարանցի կապիչ</i>	параноци капичъ	галстухъ
<i>պարանակութի</i>	парунакутюнь	горизонтъ
<i>պարտական կմ՝ պարտուց տէր</i>	паршакан кам	должникъ
<i>պարտ պահանջել</i>	партуц теръ	
<i>պարտ</i>	парш паханчель	доправлять
<i>պարտասէր</i>	паралъ	досугъ
<i>պատեան կմ՝ բուն</i>	паршатель	заимодавецъ
<i>բուն սրոյ</i>	пашян кам бун	ножны
<i>պարտաշցի կմ՝ սրոյ</i>	срю	
<i>պարտաշցի կմ՝ սրոյ</i>	парсеаци кам	персиянинъ
	парсци	

<i>պասելը կամ անցը</i>	пасек кам аңցъ	пасха
<i>պաշել կամ կե-</i>	пахель кам кера-	пишалься
<i>բակը կել զինքն</i>	крель зинкиъ	
<i>պարել կամ խա-</i>	парель кам ха-	плясать
<i>ղալ</i>	галь	
<i>պայտ կամ նախն</i>	пайт кам налиъ	подкова
<i>պայտառ կամ</i>	пайтар кам нал-	подковщикъ
<i>նալքանդ</i>	бандъ	
<i>պաշտպանօղ կամ</i>	пашпданог кам	помощникъ
<i>պահպանօղ</i>	пахпаногъ	
<i>պաք կամ պաս</i>	пак кам пасъ	постъ
<i>պատուել կամ</i>	патуель кам ар-	подчивасть
<i>յարդել</i>	гель	
<i>պարապ կամ պա-</i>	парап кам парा-	праздной
<i>րապորդ</i>	пордъ	
<i>պատկանի</i>	пашкани	принадлежитъ
<i>պատճառ</i>	пашчаръ	причина
<i>պարզ կամ պար-</i>	парз кам парза-	прозрачный
<i>ղաղցն</i>	гойнъ	
<i>պատառել կամ</i>	пашпарель кам	разодрать
<i>ձղել</i>	чгель	
<i>պատմաճան կամ</i>	пашмучан кам	рубашка
<i>շապիկ</i>	шапикъ	
<i>պատրաստել</i>	пашрастель	снабдевать

<i>պառաւ</i>	паравъ	спаруха
<i>պահակ կամ պահապան</i>	пажак кам паха- панъ	стражка
<i>պանիր կամ մաշառուակ</i>	панир кам мача- ракъ	сыръ
<i>պանիրի որդ</i>	панри вордъ	сырной червь
<i>պահեստ կամ բանիս</i>	пахести кам баншъ	тюрьма
<i>պատառումն</i>	напарумиъ	терзаніе
<i>պատճաղիս</i>	патуагиръ	тишина
<i>պայման դնել</i>	пайман днель	уговаривающъся
<i>պարծօղ կամ ինքնագով</i>	парцог кам инкнаговъ	хваспуниъ
<i>պարծիլ</i>	парциль	хваспашъ
<i>պալատ, ապարան,</i> <i>կամ դարպան</i>	палаш, апараи, кам дарпасъ	чертогъ
<i>պափիւ</i>	напивъ	чеспъ
<i>պատուանոր</i>	натуаворъ	чеспный
<i>պատուասիրութիւն</i>	натуасируционъ	честолюбие
<i>պատուասէր</i>	натуассеръ	честолюбивый
<i>պարանոց կամ շլիք</i>	параноц кам шлинкъ	шѣя
<i>պերճափառ</i>	перчапаръ	величественный
<i>պունիութիւն</i>	порикушонъ	прелюбодѣяніе

<i>պղուռատիկ կամ</i>	шпушак кам бур-	буравъ
<i>բուրմաց</i>	ма	
<i>պղուրիկ</i>	пгторель	мутитъ
<i>պղինձ</i>	пгинцъ	мѣдь
<i>պղինձ դործ</i>	пгнцгорцъ	мѣдникъ
<i>պղինձահանկը</i>	пгицаханкъ	мѣдная руда
<i>պղիեկ կամ հուզ</i>	прекел кам хуп-	прищемить
<i>տառ</i>	таль	
<i>պղուղ, միրգ,</i>	птуг, мирг, кам	плодъ
<i>կամ եմիշ</i>	емиши	
<i>պղպեղ, տաքուղ</i>	пгпег, такпег	перецъ
<i>կամ բիբար</i>	кам бибарабъ	
<i>պիլի, պինտ, կիբ</i>	пирк, пинш, кам	крѣпкій
<i>դայիմ</i>	таймъ	
<i>պիտոյական</i>	пипойаканъ	на добной
<i>պօլօճիկ կիբ լորի</i>	полочик кам лоби	бобъ
<i>պօստան կամ խա</i>	постан кам ха-	огородъ
<i>էիղ</i>	вигъ	

Զ Ա.

Ч А

<i>Պահս</i>	Чахъ	таникадило
<i>Տաղացպան</i>	чагацпанъ	мельникъ
<i>Տայրան</i>	чайламинъ	спрусъ
<i>Տերմի</i>	черми	лихорадка

чертмюпъ

одержимой лихорадкою

Эрбаки[д]жин[и]ш	чермуцион кам	шеплонша
шакупи[д]жин[и]	шакупионъ	
Эн[и], Эшви[р], ышиг	чок, нахир, кам	спадо
шакупи	суру	
Эрб[и] ышиг ышиг[и]	чори кам кисеши	лошакъ
Эн-дун ышиг чууц	чухш кам зойгъ	пара
Эрважин[и]н чашаны	чрайн газанъ	водяной звѣрь
Эртаки[д]шар[и]л дард	чрохяль мардъ	гидропикъ
Эрхор	чрхоръ	колодезь
Эрши, чашан[и]	чрат, гаваш, кам	крушка
ышиг Эрб[и] даш	чири шасъ	
Эршашу, Эшашу,	чрагац, чагац, кам	мельница
ышиг шорх[и]	агори	
Эрх[и]ч[и]л	чрхегехъ	попонъ
Эртили[и]ш ышиг	чробугх кам	Фонпанъ
шаштруин[и]н	шаштруанъ	
Эндиин[и] ыд[и] Эндион	чичан кам чичноу	щетка
Эндиин[и], Эндиин[и],	чгчики кам маш-	непопырь, лѣту-
ышиг дашх[и]л и	кашевъ	чая мышь
Эн-р	чуръ	вода
Эрх[и]р ыд[и] Эршер[и]	чркир кам чра-	водоносъ
беръ	беръ	
Эршас[и]н ыд[и] Эрважин[и]	чрацин кам чрайнъ	водяной

ՈՒ	ՐԱ	
Ոստիկ կամ	րամիկ кам	греко-
գուշիկ	хикъ	дикой
սազմ	размъ	вооружение
ռամկածին	рамкацииъ	рожденной отъ
		дикаго
սամիլարպո	рамкабаро	диконравный
ռեհան	реханъ	базиликъ
ռեվանդ	ревандъ	ревень
ռոճիկ կամ տօն	рочик кам	тюн-
լուղ	тугъ	награждение
ռումբ կամ գումբ	румб кам	гумбара
բարպ		бомба
ռուսաստան կամ	русасстан кам	россия
ռուսէթ	русемъ	
ռուս	русь	россиянинъ
ռուփ կամ ռուփ	руфъ кам	рупъ виноградное варенье

ՈՒ	Ը	ԸԱ
Սալաս	Сагмосъ	псалтыръ
սատափ	сатафъ	раковина
սամոյր կամ սա-	самуйр кам	соболь
մուր	самуръ	
սանձ կամ դանձ	санџ кам	гантар-
թարզայ	га	уза

<i>սաւն կամ պաղ</i>	сарн кам пагъ	холодъ
<i>սավրիչ կամ դա-</i>	<i>սաֆрич кам да-</i>	<i>цирюльникъ</i>
<i>լոր</i>	лакъ	
<i>սանձել</i>	санцель	взнуздашъ
<i>սաղաճարդ</i>	сағавардъ	венецъ
<i>սատիկ հողմ</i>	саспик хогмъ	буря
<i>սանձահարել</i>	санџахарель	воздерживашъ
<i>սանձահարութի</i>	санџахарушоиъ	воздержаніе
<i>սակոնցի</i>	саксонаци	саксонецъ
<i>սարդ կամ դոր-</i>	<i>սարդ кам горца-</i>	наукъ
<i>ծարար</i>	рапъ	
<i>սալ կամ զնդան</i>	сал кам зидан	наковальня
<i>դարբնաց</i>	дарбнацъ	
<i>սանդուխտ կամ</i>	сандухш кам	лѣсница
<i>նարդիչան</i>	нардиванъ	
<i>սառուց</i>	саруцъ	ледъ
<i>սանամայր</i>	санамайръ	кума
<i>սատիկ կամ</i>	саспик кам	жестокій
<i>իխտ</i>	хистъ	
<i>սատանայ կամ դէ</i>	сатана кам девъ	діаволъ
<i>սատակել կամ</i>	сатакель кам	губить
<i>սպանել</i>	спанель	
<i>սանդր</i>	сандръ	гребень
<i>ՍԵ</i>	СЕ	
<i>Սեղան</i>	Сегаңъ	столъ

<i>սեաւ աղուաւ</i>	сяв агравъ	воронъ
<i>սենեալ կամ օ</i>	сеняк кам отагъ	горница
<i>թաղ</i>		
<i>սեղմել կամ</i>	сегмель кам	жать виноградъ
<i>ձմիլ խաղող</i>	чмлель хагогъ	
<i>սեղ կամ մալոխ</i>	сен кам малохъ	клинъ
<i>սեղանատամ</i>	сеганатамъ	коренной зубъ
<i>սեղան տաճարի</i>	сеган тачари	престолъ
<i>սերօբէ</i>	серобе	серафимъ
<i>սեռ, ցեղ, տոհմ,</i>	сер, цег, тохм,	родъ, племя
<i>կամ ազգ</i>	кам азгъ	
<i>սերմանել կամ</i>	серманель кам	садить, сѣять
<i>ցանել</i>	цанель	
<i>սեպտեմբեր</i>	септемберъ	сентябрь
<i>սերմն</i>	сермнъ	сѣмя
<i>սեաւ կամ թուխ</i>	сяв кам тухъ	черной
<i>սեր</i>	серъ	любовь
<i>սեղ կամ չայր</i>	сез кам чаиръ	низкая права
<i>ՍԻ</i>		
<i>Սիրոտ</i>	Сирпъ	сердце
<i>սինէայ կամ խա-</i>	синеа кам хата	китай
<i>թայ խոռթայ</i>	хута	
<i>սինէացի կամ խա-</i>	синеаци кам ха-	кишаецъ
<i>թայ խոռթայցի</i>	тай хутаеди	
<i>սիրել</i>	сиrelъ	любить

<i>սիրելի</i>	сиреди	любезный
<i>սիրալ հայել</i>	сиров хаель	любоваться
<i>սիրելութիւն կամ ընտանութիւն</i>	сиредутюн кам инстанционъ	пріязнь
<i>սիրելցի</i>	сибирци	сибириакъ
<i>սիւն</i>	сионъ	сполбъ
<i>սպիտակ ձուկի</i>	спитак цукнъ	бллая рыбица
<i>սպիտակոց ձուոյ</i>	спитакуц цво	бллокъ яичной
<i>ստոր կամ՝ չնշին</i>	стор кам чини	низкой человѣкъ
<i>մարդ</i>	мардъ	
<i>սկիչ</i>	ски	сосудъ
<i>սլանալ</i>	сланаль	спремиться
<i>ստուբ կի՞մ շուար</i>	стуер кам шуакъ	тѣнь
<i>մնապարծութիւն</i>	снапарцъ	шиеславный
<i>սրտի տաղանդ</i>	снапарцутюнъ	шиеславіе
<i>կամ՝ լանջ</i>	срти шагшак кам	грудь
<i>ստամոքս</i>	ланчъ	
<i>սրունկ ոտից</i>	спамоксъ	желудокъ
<i>ստախօս</i>	срунк вомицъ	икра у ноги
<i>ստախօսութիւն</i>	стахосъ	лгунъ
<i>ստեղղին կամ դա</i>	стахосупюнъ	ложь
<i>դար</i>	степгин кам	морковь
<i>սկիզբն</i>	газарѣ	
	скизбиъ	начало

<i>սիլբենարար</i>	сказбна рапъ	начальникъ
<i>սիլլըն առնել</i>	сизбн арнель кам	начинать
<i>կամ սկսել</i>	сксель	
<i>սպասել</i>	спасель	ожидать
<i>սրամիտ</i>	срамитъ	оспроумный
<i>սղոց</i>	сгоцъ	пила
<i>մննդաշկան</i>	синдаканъ	пишательной
<i>սրել</i>	срель	повоспринять
<i>ստացաշկան</i>	спацаканъ	притяжатель- ный
<i>ստուգել, ձշմար-</i>	стугель , чшмар-	проводить
<i>տել</i>	тель	
<i>սկիւզցիք</i>	сюдацикъ	скифянинъ
<i>ստրակցական</i>	споракџаканъ	сослагательный
<i>ստանալ</i>	станаль	спяжать
<i>ստոյդ կամ ձշմա-</i>	стойг кам чшма-	исшиний
<i>րիտ</i>	рипъ	
<i>սրբել կամ յոտա</i>	србель кам спа- кель	тереть
<i>կել</i>		
<i>սպանել</i>	спанель	убивать
<i>սպանալ</i>	спарналь	угрожать
<i>սրտի մոռօք կամ</i>	сртй мпок кам	усердіе
<i>բոլորով սրտիւ</i>	болоров сртивъ	
<i>սխառոր</i>	схторъ	чеснокъ

<i>սղոցարանիք</i>	стайаранкъ	чувство
<i>սպիտակ</i>	спишакъ	белой
<i>սպանիու ձանձ</i>	спаніу чанчъ	шпанская муха
<i>սղամունիք</i>	схалмункъ	просупка
Ս Ո	СО	
Սղուն կամ զերուն	Согун кам зерунъ	гадина
<i>սուրճ կիմ խաչվիլ</i>	сурч кам хаве	кофе
<i>սովիամ սղութիւն</i>	сов кам сгушюнъ	голодъ
<i>սովիալ կամ սովայիլ</i>	совяль кам совацъ	голодной
<i>սունիկ</i>	сункъ	грибъ
<i>սոսինձ կամ</i>	сосинц кам	клей
<i>թութիալ</i>	тушхаль	
<i>սոսնձել կամ</i>	соснцель кам	клейить
<i>կպուշանել</i>	кпущанель	
<i>սուրհանդակ կամ</i>	сурхандак кам	курьеръ
<i>չափար</i>	чапаръ	
<i>սուստ ասել</i>	сумасель	агапъ
<i>սոխ</i>	сохъ	лукъ
<i>սովորական</i>	совораканъ	обыкновеніе
<i>սուսեր կիմ թիւր</i>	сусер кам шюръ	сабля
<i>սուրբ նահատակ</i>	сурб нахатакк	святые мученики
<i>կամ մարտիրոսը</i>	кам мартироскъ	
<i>սուրբ վիշուր</i>	сурб вкайкъ	святые угодники

<i>սրբադան պաշտօն</i>	србазан паштоны	священно служе- ние
<i>սուրբ</i>	србазанъ	священный
<i>սուրբ</i>	сурбъ	святый
<i>սուրբ հոգևոյ դա- լուստ</i>	сурб хого га- лустъ	шпага
<i>սողակ կամ պիւլ</i>	согак кам пюл	сошествие свяще- го духа
<i>պիւլ</i>	пуль	
<i>սոսի ծառ</i>	соси царъ	сосновое дерево
<i>սոլեր կամ հողա- թափ</i>	солер кам хога- тапъ	шуфли

Ա. Ա.

ՎԱ

<i>Վարագուր</i>	Варагуръ	завѣса
<i>Վաստակել</i>	васпакель	изнуряться
<i>Վարազ</i>	варазъ	кабанъ
<i>Վարք կամ կացու- թոն</i>	варк кам кацу- тионъ	качество
<i>Վճին</i>		
<i>Վաճառական</i>	вачараканъ	купецъ
<i>Վանկը</i>	ванкъ	монастырь
<i>Վագընակութիւն</i>	вад бнакупшонъ	мурья
<i>Վարձատրել</i>	варцатрель	награждать
<i>Վարդկան</i>	вардканъ	наемный

Վայր

<i>վայրի կծանել</i>	вайричанель	ниэходить
<i>վարունդ կամ</i>	варунгъ кам хярѣ	огурцы
<i>լոխոր</i>		
<i>վայր Ծողուլ</i>	вайр тогуль	опустить
<i>վայրինի</i>	вайрени	полевой
<i>վաշ կամ տգեղ</i>	вад кам тгегъ	гнусной
<i>վայինձ</i>	вайицъ	горе мнѣ
<i>վայրի այծ</i>	вайри аицъ	дикая коза
<i>վայրի գազան</i>	вайри газанъ	дикой звѣрь
<i>վայրի էշ</i>	вайри ешь	дикой оселъ
<i>վայրի հաւ</i>	вайри хавъ	дичина
<i>վայրին</i>	вагнѣ	завтра
<i>վաղ ճաշակել</i>	ваг чашакель	завтракать
<i>վաղ քեղ կամ</i>	вах кез кам	исполнить шебѣ
<i>աֆէրիմ քեղ</i>	аферим кез	
<i>փասն որոց</i>	васноро	понеже
<i>փաղփաղել</i>	вагвагель	поспѣшать
<i>փատարանել</i>	вамабанель	хулишь
<i>փաղճանիլ</i>	ватчаниль	преставиться
<i>փարդ</i>	вардѣ	роза
<i>փարդաղոյն</i>	вардагойнѣ	розовой
<i>փարանկանիլ</i>	вайранкаиль	спошкнувшись
<i>փատակեւուլ</i>	васпакяль	упоминаться
<i>փահան կամ</i>	вахан кам гал-	щить
<i>դալիան</i>	ханѣ	

<i>վայրախօս</i>	вайрахосъ	болтливой
<i>վատաբախոտ</i>	ватабахтъ	нещастной
<i>վատաբախոտնեթի</i>	ватабахтуптионъ	бѣда, нещастіе
<i>ՎԵ</i>	<i>ВЕ</i>	
<i>Վերափոխումն</i>	Верапохумъ	успѣніе
<i>վերնային</i>	вернайнъ	вышній
<i>վերահասուլինող</i>	верахасу линогъ	изслѣдовашель
<i>վերչ կմ վողձան</i>	верч кам вагчанъ	конецъ
<i>վերափեսուչ</i>	вераփесучъ	настояшель
<i>վերչառնել</i>	верчарнель	окончашь
<i>վերաբերել</i>	вераберель	относиться
<i>վերահարել</i>	верахарель	прижимашь
<i>վերահասուլին</i>	верахасутюонъ	слѣдствіе
<i>վեցեկիշարժ</i>	вещеки шарж-	шестъ чувствъ
<i>մանր</i>	мункъ	
<i>վերելանել</i>	вереланель	влазить
<i>վերծանութիւն</i>	верծанутюонъ	вниманіе
<i>վերակացу</i>	веракаցу	надсмотрицъ
<i>վերահասուլինիլ, ընտրելկամակել</i>	верахасу линиль,	изслѣдовашь
<i>արկել</i>	интрель, кам аки-	примѣчашь
<i>վէրք կամ խոց</i>	аркель	
<i>վիճակ</i>	верк кам хօցъ	вредъ
<i>վիշաբ օջ</i>	вичакъ	жеребей
<i>վրեժինուիր</i>	вишаб оջъ	драконъ
	врежхициръ	мспитшель

վրէժառնուլ	врежарнуль	мспинъ
վկաухի	вкаухи	мученица
վրծովումն, խոռոշին	врдовумнъ хровутюнъ	смущеніе

Տ Ա.

ТА

Տապանակ	Тапанакъ	ковчегъ завѣша
տառակ	татракъ	горлица
տասն պատուին	тасн пашуиранкъ	десять заповѣдей
բանը		
տակն կմ նե ըքհն	такн кам неркевиъ	дно
տախտակ	тахшакъ	доска
տաղալել	тапалель	изровергать
տաղանդ	тагандъ	талаинъ
տապան	тапанъ	ковчегъ
տակառապետ	такарапетъ	кравчий, шенкъ
տանջանիք	танчанкъ	мука, мученіе
տակամին, թերևս	такавин, теревс	не ужели
կամ արդեօք	кам ардекъ	
տարակաց	таракацъ	описудствующій
տառապանիք	тарапанкъ	скорбъ
տառ կամ զիք	таръ, кам гир	согласныя ли-
ձայնանոր	цайнаворъ	шеры

<i>տարելը</i>	тареркъ	спихий
<i>տաք կամ չերմ</i>	так кам чермъ	теплый
<i>տարութիւն կամ չերմն թիւն</i>	такутюн кам чермутюнъ	теплоша
<i>տապար կամ ցին</i>	тапар кам кацинъ	шопоръ
<i>տապարի կող</i>	тапари кодъ	шопорице
<i>տան տէր</i>	тан шерь	хозяинъ
<i>տանու տն կին</i>	танутяри кинъ	хозяйка
<i>տապակ կամ կասկարաց</i>	тапак кам кас- кара	противень, сково- рода, таганъ

ՏԵ

<i>Տեսոն յշառաջ</i>	Тяри инд арачъ	спрѣтеніе
<i>տեսակ</i>	тесакъ	видъ
<i>տեսանել</i>	тесанель	видѣть
<i>տեսկ կամ հայեցուացը</i>	теск кам хайе- ццацъ	зрѣніе, видѣніе
<i>տեղ</i>	тегъ	место
<i>տեսարան կամ թէտրօն</i>	тесаран кам театронъ	позорице
<i>տեսանել կամ նայել</i>	тесанель кам наель	смотрѣть
<i>տէր, պաշտպան կամ հովանավոր</i>	тер, паштпан кам хованаворъ	патронъ, покро- витель

<i>տառաւոր կամ պո-</i>	шшавор кам по-	комета, звѣзда
<i>չանոր աստղ</i>	чавор аспгъ	съ хвостомъ
<i>տնանիկ ծեր</i>	тнанк церъ	дряхлой
<i>տրտմութիւն</i>	тртмутюнъ	горестъ
<i>տղրուկ</i>	тэрукъ	пїяица
<i>տրական</i>	траканъ	положительный
<i>տրտնջող</i>	тртничогъ	ропущай
<i>տրտնջողութիւն</i>	тртничогутюнъ	роптаніе
<i>տրտնջալ</i>	тртничаль	сѣтовать, роп-
<i>տնտես</i>		тшавать
S Ի		приславникъ
<i>Տիրուհի</i>	ти	
<i>տիկ</i>	Тиরухи	госпожа
<i>տիգմ կամ տիլ</i>	тикъ	пузырь
S Ո		тина
TO		
<i>Տօխմկ, ցեղպք</i>	тохмк, цегк кам	попомки
<i>կամ ազգք</i>	азгкъ	
<i>տուլաշ</i>	тулашъ	галка
<i>տուն</i>	тунъ	домъ
<i>տոհմակոչութիւն</i>	тохмакочутюнъ	прозваніе
<i>կամ ազգակոչութ</i>	кам азгакочу-	
<i>տողաշար</i>	тогашаръ (тионъ)	теракса
<i>տոժալ կամ կոկ</i>	тожаль кам	тужишъ
<i>ծալ</i>	кскцаль	

С О

ТО

Տօթ, չերմ, կամ	Тот, черм кам	жарѣ, зной
<i>տապ</i>	шапѣ	
տօթային կամ	шоптайн кам	жаркой, знойной
Չերմային	чermайнъ	
տօն կամ նաւա-	тон кам навака-	празникъ
կատիս	тисъ	
տօնավաճառ	тонавачарѣ	ярмонка

Բ Ե

РА

Պաբրունի, ուսու-	Раббуни, усунич,	равви, учитель
ցիւ կամ վարդա-	кам вардапетѣ	
պետ		
բամ կամ երամ	рам кам ерамъ	стадо птицъ
ըենատես կամ	ренапес кам	боговицѣ
ածատես	астуацашесъ	
ըենական կամ	ренакан кам	божей
ածական	астуацаканъ	
ըոսի	ропе	минута
ըոտին կամ չնչին	ропин кам чинчинъ	низкой

Յ Ե

ЦА

Յանկ կիմ չափար	Цанк кам чапарѣ	плещень
յաւաբեր	ցаваберѣ	вредный
		<i>ցանց</i>

<i>յանց, ուռիան,</i>	шанц, уркан, кам	неводъ, мрежа
<i>կամ թակարթ</i>	шакарпѣ	
<i>յայտիւ կամ ծաւ-</i>	шайшель кам	возходишь
<i>դեւ</i>	шагель	
<i>յամարթիւ</i>	шамакиль	высыхать
<i>յաւոտ</i>	шавотъ	больной, хворой
<i>յանկութիւն</i>	шанкуционъ	желаніе
<i>յանկալ</i>	шанкаль	желать
<i>յաշակից լինիւ</i>	шавакиц линиль	соболѣзновать
<i>յարի փուշ</i>	шаки пушъ	спица
<i>յածուցանեւ</i>	шадуцанель	унижать
<i>յաշագարսթիւն</i>	шавагарушюнъ	хвороство болѣзнѣ
<i>յած կամ հանդրտ</i>	шад кам хандарт	шептать
<i>դարտ խօսիւ</i>	хосиль	
<i>յեխ կամ տիղմն</i>	шех кам тигмнъ	грязь
<i>յեց</i>	шечъ	моль
<i>յիծութիւն</i>	шищупюнъ	возхищеніе
<i>Յ Ի</i>	ШИ	
<i>յից, բիր, կամ</i>	ЦИЦ, бир, кам	колъ
<i>դազրդ</i>	хазхъ	
<i>յի կամ ծիրտ</i>	ци кам цирпѣ	птичей пометъ
<i>յիու կամ էշ</i>	цир кам еш	дикой оселъ
<i>վայրի</i>	вайри	
<i>յորեան</i>	цорянъ	пшеница

<i>ցորնամորթ</i>	ցօրնամօրթի	смуглой
<i>ցորտ</i>	ցօրթի	спужа
<i>ցուպ կամ գավազանի</i>	ցուպ կամ գավազանի	посохъ
<i>զան</i>		
<i>յօղ</i>	յօղի	роса
<i>յօղատարափ կամ</i>	յօղատարափ կամ	орошенис
<i>շաղ</i>	շաղի	

Փ Ա.

ПА

<i>Փակել</i>	Փակել	запирать
<i>Փակաղակ, սողնակ</i>	Փակաղակ, սողնակ	запоръ
<i>կամ նինդ</i>	կամ նինդի	
<i>Փաթթութել</i>	Փաթթութել	запутаться
<i>Փապար կամ յել</i>	Փապար կամ յել	запылокъ
<i>տի կողմին գլխոյ</i>	տի կողմին գլխոյ	когми гахо
<i>Փափուկ կամ կա</i>	Փափուկ կամ կա	ибжный
<i>կուղ</i>		
<i>Փափակօղ կամ</i>	Փափակօղ կամ	охотникъ
<i>ըղձակերտ</i>	ըղձակերտի	
<i>Փայծեղ</i>	Փայծեղի	селезенка
<i>Փառք</i>	Փառքի	слава
<i>Փառաւոր</i>	Փառաւորի	славный
<i>Փարաւոն</i>	Փարաւոնի	Фараонъ
<i>Փախուստ</i>	Փախուստի	бѣгъ

Փալ

<i>փախչել</i>	пахчиль	бѣжать
<i>փայլատակունն</i>	пайлатауми	блѣскъ молни
<i>կայծական</i>	кайцаканъ	
<i>փախուցեալ</i>	пахуцяль	гонимой
<i>փախուցանօղ</i>	пахуцаногъ	гонишель
<i>փախչօղ շուն</i>	пахчог шунъ	гончая собака
<i>փակել կիմսորդ</i>	пакет кам саргъ	дїадима
<i>փայտի որդին</i>	пайти ордиъ	древоточной червь
Ф Ե		ПЕ
<i>Փետրվար</i>	Петрвар	февраль
<i>փեթակէ մեղր</i>	пешаке мегр	улей подбирапъ
<i>ժողովել</i>	жоговель	
<i>փետուր կամ բլ-</i>	петур кам блбул	пухъ
<i>բուլ թռչնոց</i>	прчноցъ	
<i>փետուրաթափել</i>	петуратапиль	линять
<i>փետել կիմ դուրս-</i>	петел кам дурс-	выцапашь
<i>տուլ մազ</i>	шал мазъ	
<i>փքանուլ կամ</i>	пканаль кам	надувашся
<i>հպարտանալ</i>	хпартаналъ	
<i>փչել</i>	пчель	раздувать
<i>փշենի կամ ցարի</i>	шени кам цаки	шерновой кустъ
<i>փչել կամ շնչել</i>	пчель кам шнчель	дупль
<i>փիւլ կամ ֆիւլ</i>	пиг кам филь	слонъ
<i>փիրուզագոյն</i>	пирузагойнъ	бирюзовой цвѣтъ

Ф Ա

Փուշ	по
փուշ մանել	пуш мшанель
փորձել	порцель
փոքր կտու	покр каръ
փոքր կամ փոքրիկ	покр кам покрикъ
փոքրազօր	покразоръ
փոքրիկ տղայ	покрик шга
փոխանորդ կամ	поханорд кам
յաջորդ	ачордъ
փոքրիկ շուն	покрик шунъ
փուկամ զուռնայ	пог кам зурна
փողահար կամ	погахэр кам
զուռնաչի	зурначи
փորոտիք	поротикъ
փորէպիկ կմբ չարչի	порезик кам
	чарчи

ՊՕ

Пушъ	заноза
пуш мшанель	занозить
порцель	изпытывать
покр каръ	коляска
покр кам покрикъ	малой
покразоръ	малосильный
покрик шга	мальчикъ
поханорд кам	преемникъ
ачордъ	
покрик шунъ	собачка
пог кам зурна	труба
погахэр кам	трубачъ
зурначи	
поротикъ	чрево
порезик кам	разнощикъ
чарчи	

Ք Ա

Քահանայ	ка	
քարբ կամ վասի	кахана	священникъ
լիկոս	карб кам васи-	василискъ
քողոք	лискосъ	
քողցրաճաշակ	кагакъ	городъ
քանիկ	кагцрачашакъ	делликатной
	канзи	ибо

<i>Քար</i>	карѣ	камень
<i>Քարեցոյ</i>	каря	каменный
<i>Քարահամ կամ</i>	карахам кам	карамицъ
<i>Քարտաշ</i>	карташъ	
<i>Քանդել</i>	кандель	разбивать
<i>Քարոզ</i>	карозъ	проповѣдь
<i>Քաղցրեղէն</i>	катцрегенъ	сласши, закуски
<i>Քարասիրտ բռնա</i>	карасирт брана-	
<i>Էոր</i>	ворѣ	тиранъ
<i>Քարշ.քարշել</i>	карш каршель	уволочь
<i>Քաղդեացի</i>	кагдеаци	халдей
<i>Քաղդեական</i>	кагдеаканъ	халдейский
<i>Քաթան կամ</i>	капан кам	холстина
<i>Քթան</i>		
<i>Քերօբէ</i>	керобе	херувимъ
<i>Քէֆ, ձէնձէր,</i> <i>կամ ձէնձ</i>	кеф, ченчер, кам	пѣна
<i>Քսակ հանդերձի</i>	ксак хандерди	карманъ
<i>կամ ձէպ</i>	кам чепъ	
<i>Քրտունք</i>	кртункъ	помъ
<i>Քշոց</i>	кшоцъ	рипида
<i>Քնար, չնար, կամ</i> <i>սանթուռ</i>	кнар, чнар, кам	органы
<i>Քյո</i>	саншурѣ	
	ко	швой

<i>քըզում՝ կամ՝</i>	кркум кам заф-	шафранъ
<i>դավրան</i>	ранъ	
<i>քներակ</i>	кнеракъ	виски
<i>քշլ</i>	кшель	гнать
<i>քիմք կամ առաստա-</i>	кимк кам арасмаг	небо во рту
<i>տաղ բերանց</i>	берано	
<i>քինդ կամ հոտո-</i>	кинп кам хопо-	носъ
<i>տելիք</i>	шеликъ	
<i>քոռ բու կամ՝</i>	кор бу кам пай-	кокушка
<i>պայտուշ</i>	гушъ	
<i>քոյր</i>	койр	сестра

О С

О Т

<i>()տարանալ</i>	Отараналь	чуждаться
<i>օձաձուկն</i>	оцацукнъ	угорь
<i>օսմանցոց տուն</i>	османцоց шунъ	турция
<i>օսմանցի</i>	османци	турокъ
<i>օրինակ</i>	оринакъ	примѣръ
<i>օճառ կամ սապոն</i>	очар кам сапонъ	мыло
<i>օդուստի</i>	огостось	августъ
<i>օրհնաբանալ</i>	орхнабаняль	благословенный
<i>օրհնաբանութիւն</i>	орхнабануптионъ	благословеніе
<i>օդ կամ հաւայ</i>	одъ кам хава	воздухъ
<i>օդուշին</i>	одаинъ	воздушный

օդուշ

• Ը Ա Յ Ո Ւ Յ Ի Ն, Ե Ր Կ Ե Մ Ձ Ջ Ք	օձան սրեւստքъ	воздушный яв- лений
օ Ր Հ Ի Ն Լ Լ	օրхнель	благословлять
օ Վ Ո Վ Ա Կ Ա Մ Շ Ա Խ Ծ	օгуп кам шахъ	выгода
օ Ր	օրъ	день
օ Ր Ա Մ Ե Շ Ա Յ Ի Ն Ա Ր Բ Ո Ւ Ջ	օր аменайн србоցъ	день всѣхъ свя- тыхъ
օ Ր Բ Ի Ն Ա Պ Հ Ի Ր	օринадиръ	законодавецъ
օ Ր Բ Ի Ն Ա Շ Ե Ո Ր	օринаворъ	законный
օ Ր Ե Կ Ա Բ	օренкъ	законъ
օ Ր Ի Ն Ա կ ա ն	օгнаканъ	заступникъ
օ Ճ	օճъ	эмъя
օ Ճ ի Ճ ա դ	օчи ճагъ	эмъенокъ
օ Ճ ի Ճ ո ւ	օчи ճу	эмъиное лицо
օ Մ Ա Ր Ի Կ ա ն	օшараканъ	иностраницъ
օ Ր Օ Ր Ո Ւ	օրօրօցъ	колыбель
օ Ղ կ ա մ հ չ ա լ լ ս ա յ	օг кам алха	кольцо
օ Ճ ա Ճ է կ ա մ օ Ճ ա ն մ ա ն	օцацев кам օцанманъ	похожей на эмъю
Փ ռ ա ն կ լ կ ա մ	Франк кам	Французъ
Փ ռ ա ն կ ս դ	Франксъзъ	
Փ ռ ա ն կ ս տ ա ն	Франкспанъ	Франція

Հայութեա հետաքանի անուննեա, բառա, և բայս՝ հայոց ընդ առաջաւ այլ պատճեա:

*Слѣдуето россійскій словарь съ Армянскимъ
переводомъ.*

А

Авдій.

авраамъ.

абумъ, на аbumъ. *աբում։ նա աբում։*

августъ.

австрія.

австріецъ.

аглиинское олово. *աղլինսկօն օլովօ։*

адъ.

аистъ.

алмазъ.

Ա

Աղլիս:*աբրամ:**կարծիք, մտած-
մունք:**օգոստոս:**անտրիայ:**անտրիայի:**ինգլիզե անագ-
կլայեկ:**դժովիք:**ախտ:**աղմաղ:**աբրիսս:**աբրահամ:**կարծիք, մտած-
մունք:**օգոստոս:**անտրիայ:**անտրիայի:**ինգլիզե անագ-
կլայեկ:**դժովիք:**արագիլ, լակալ:**աղմամաս, անդա-
մանդ, սալիստակա-
փայլ, էլմաղ:*

ալ

аллегорія.	ալեգորիայ:	ալեգորիան:
алчной.	ալքոխ:	ալքահակը:
аллея.	ալլեյ:	միջաշանիլու շրջան:
ангель.	անդել:	հրեշտակ:
андрей.	անդրեի:	անդրեաս:
антипатія.	անտիպատիեայ:	հակակոռւթիւն:
антихристъ.	անտիխրիստ:	նեռն:
англія.	անգլիայ:	ինգլիզ:
агличанинъ.	ալիչանին:	ինգլիզեցի:
апостолъ.	ապօստոլ:	ապօստոլ:
апрѣль.	ապրել:	ապրել ամիս:
апостольскіе	ապօստոլակիւն:	առաքելական:
празники.	պրազնիկիւն:	տօնք:
априкоозъ.	ապրիկօզ:	ծիրան, դայով:
априкоозовое де-	ապրիկօզօլուն:	ծիրանոյ ծառ:
рево.	դերեւնո:	
архангелъ.	արխանելել:	հրեշտակապետ:
архипелагъ.	արխիպելագ:	ելլագայ:
архитекторъ.	արխիտեկտոր:	ճարտարապետ:
аристократичес-	արիստոկրատիչնու	ծերակուտական,
кое правленіе.	կուն, արաւենինիւն:	կառավարութիւն:
арбузъ.	արբուզ:	մեղրապուղ, ձմեռկուկ:

арменія.	արմենիկոյ :	Հայաստան :
арменинъ.	արմենին :	Հայ :
арифметика.	արիֆմետիկայ :	Համարովական ար հեստ. թւաբա նութիւն :
астрономъ, звѣз- дочетъ.	աստրօնօմ. զԵլեգ-	աստղագէտ. աս- տեղաբաշխ :
ассирія.	ասսիրիայ :	ասորեստան :
аспидъ.	ասպիդ :	իժ :
ашенистъ.	ատենատ :	ատենիկեցի. անած :
атласъ.	ատլատ :	աշխարհացոյց :
афины.	աֆինի :	աֆինեայ. քաղաք :

Б

Б	Բ	Բ
Баранъ.	Բարան :	ոչխար :
барсъ.	Բարս :	ինձ. ֆալանդ :
бабочка.	Բաբօչկայ :	վարշադ :
бахрома.	Բախրօմայ :	հողամադ. Էսա
башня.	Բաշնեայ :	վայրի թռչուն :
басня.	Բասնեայ :	Ճեղենակ. ծովին :
башмаки.	Բաշմակի:	աշտարակ. պուլճ :
		մաշիկ. հողաթափ :

бедра .	<i>բեղըսյ:</i>	<i>բարց + աղոք :</i>
безобразный.	<i>բեղօրբաղնիւ:</i>	<i>անկերսպարան:</i>
безконечный.	<i>բեղկօնեցնի :</i>	<i>անվաղձան:</i>
безстрапанный.	<i>բեղստրաստնի :</i>	<i>անախտակիլո:</i>
бездѣльникъ .	<i>բեղդէլնիլի:</i>	<i>անբան + անպիւտան:</i>
бездѣльничать .	<i>բեղդէլնիչստ:</i>	<i>անբանանսլ :</i>
бездѣльничество.	<i>բեղդէլնիչստվօ :</i>	<i>անբանութիւն:</i>
бездыханный.	<i>բեղդիխաննի :</i>	<i>անշունչ :</i>
бессильной, слабой.	<i>բեղսիլնօի + սլարօի:</i>	<i>անզօր + տկար :</i>
безвременной.	<i>բեղվրեմննօի:</i>	<i>անժամանակ + տարաժամ :</i>
безчестной.	<i>բեղչեսանօի:</i>	<i>անաղատիւն + առարգ :</i>
безчестие .	<i>բեղչեսաիե:</i>	<i>անաղատնութիւն:</i>
безчестить .	<i>բեղչեսաիտ:</i>	<i>անաղատիւն առնել :</i>
беспокоить .	<i>բեղպօկօվստ:</i>	<i>անհանդիստ + առնել :</i>
беспокоиться .	<i>բեղպօկօվստեայ:</i>	<i>անհանդիստ լինիլ :</i>
беспокойство.	<i>բեղպօկօվստվօ:</i>	<i>անհանդստութիւն:</i>
беспокойной.	<i>բեղպօկօվնօի:</i>	<i>անհանդիստ :</i>
беспыдной.	<i>բեղստիլնօի:</i>	<i>անամըթութիւն :</i>
беспыдство.	<i>բեղստիլստվօ:</i>	<i>անամօթութիւն:</i>
береза.	<i>բերեղըսյ:</i>	<i>կէջի + որէ փայտ :</i>

бесѣдка.	բեսէդկա:	հըմունանոց + զբօ~ սանոց:
бесѣдоватъ.	բեսէդօվատ:	հըմունիլ + զբօւ~ նուլ:
библія.	բիրլիյեատ:	ածաշունչ:
бить.	բիտ:	դանել + ծեծել:
бить, разбивать.	բիտ, բաղրիւմատ:	ծեծել + խորտա~ կել + քանդել:
биться шпагою.	բիտսել շպաղօխւ:	ճակատամարտիլ սուսի բաւ:
бирюза.	բիրուզ	գոճաղմ + փիրու~ զաց ակի:
бирюзовой	բիրօլօլօի ցէշտ:	փիրուզադոյն + դո~ ճաղմդոյն:
благовѣщеніе.	բլաղօվիշչենիւ:	աճետիք:
благодарить.	բլաղօդարիտ:	գոհունակիլ + շնորհակալիլ:
благодарность.	բլաղօդարնոտ:	գոհունակութի + շնորհակալութի:
благодарной.	բլաղօդարնօխ:	գոհունակօղ + շնորհակալ լինօղ:
благоденствен~ ный.	բլաղօդենստվեն~ նի:	բարեկենցաղ +
благонравіе.	բլաղօնրաւիւ:	բարեմառնութի + բարեբնութիւն:

благонравный.	բաղադո՞իրաւելի:	բարեմիտ:
благополучие.	բաղապօքութիւն:	առաջաւելին:
благополучная природа.	բաղապօքութիւն և ա, պրիրօդայ:	յաջողակ ՚իծըն:
благопристойной.	բաղապրիստօինուն:	բարեյարմար:
благопристой- ность.	բաղապրիստօին նուն:	բարեյարմարու-
благоразтворен- ный воздухъ.	բաղդրագոյօրենն ՚ի վօզգուխ:	բարեդործ օդ:
благородной.	բաղդօրօդինուն:	այնունազարմ:
благородство.	բաղդօրութիւն:	այնունաձնունդ:
благословеніе.	բաղդօռօլենիւն:	այնունաձնունդուին:
благословенный.	բաղդօռօլենիւնի:	օրհնաբանութիւն:
благословлять.	բաղդօռօլենիւնատ:	փառաբանութիւն:
блаженство.	բաժմենստվուն:	օրհնաբանեալ:
блаженный.	բաժմենիւնի:	օրհնաբանեալ, փա
ближний.	բիժնիւնի:	ռաբեր, բարեկամ:
блоха.	բլոխ:	լու:
блѣдножелтой.	բլѣդնօժելունուն:	բացադոյն գեղեն:
блѣскъ молнии.	բլѣսկ մօլնիւն:	փայլստակամն,
блѣспляцій.	բլѣստեաշէն:	կայծական:

богъ.	<i>բօղ :</i>	ած :
богъ отецъ.	<i>բօղ օմեց :</i>	ած հայր :
богъ сынъ.	<i>բօղ սին :</i>	ած որդի :
богъ духъ свя- тый.	<i>բօղ դուխ սէւեա-</i> <i>տի :</i>	ած հոգի սուրբ :
боговицъ.	<i>բօղօվիդեց :</i>	ածատես, ըենա- տես :
богородица.	<i>բօղօրոդիցայ :</i>	ածածին :
богоматерь.	<i>բօղօմատեր :</i>	ածամայր :
богобоязливый.	<i>բօղօբօյեազլիւի :</i>	ածավախ :
богомерзкий.	<i>բօղօմերզկի :</i>	ածատեաց :
богослужение.	<i>բօղօպւեժենիւ :</i>	ածպաշտութի :
богословіе.	<i>բօղօսօվիւ :</i>	ածաբանութի :
богоявление.	<i>բօղօյեանենիւ :</i>	ածայստենութի :
божба.	<i>բօժբայ :</i>	երդումն :
божиться.	<i>բօժխաւայ :</i>	երդուիլ :
божественный.	<i>բօժեստվենիւ :</i>	ածային, ածական :
божий.	<i>բօժի :</i>	աստուծոյ :
бобъ.	<i>բօր :</i>	աղօօձիկ, լօրի :
бобръ.	<i>բօրը :</i>	Ծրի շուն, դուն- տուդ :
бобровая спруя.	<i>բօրքօվայեա ստ-</i> <i>բույեա :</i>	Ծրի շան ձու :
бодрость.	<i>բօրքօստ :</i>	Խրախմանութի :
бодрой.	<i>բօրքօի :</i>	Խրախոյս :

боевой пѣтухъ.

բուշօի սլատուլու:

դերացուցեալ

արլօր:

бой, сраженіе.

բոի սրամենիւ:

պատերազմնուն:

бокъ.

բոկի:

կող + կող.ք:

болтливой.

բոլտլէօի:

վայրաբան + վայրա

խօս:

болтунъ, пусто-
меля.բօլտուն + պուստո
մերեայ:

զլարան + ստարան:

большой братъ.

բօլօի բրատ:

մեծ եղբայր:

большая рѣка.

բօլշայեա ըրէկայ:

մեծ գետ:

большая дорога.

բօլշայեա դօրօղա:

մեծ ճանապարհ:

большой палецъ.

բօլօի պալեց:

մեծ մասն:

большія жилы.

բօլշիյեա ժիլի:

մեծ երակունիք:

больной.

բօլնօի:

ցանոտ + հիւան-

դոս:

больница.

բօլիցայ:

հիւանդանոց:

болѣзнь.

բօլցին:

հիւանդութիւն:

болѣзнь камениая.

բօլցին կամեննայ-

հիւանդութիւն +

եայ:

քարի:

болѣзнь сердеч-
ная.բօլցին սերդեչ-
նայեայ:հիւանդութիւն
որսի :

болѣзни разныя.

բօլցինի + բաղնի -

հիւանդութիւնք

յեա:

զանազան:

бомба.

բօլբայ:

ոռմբ + զումբա-

բայ:

борода.	բօրոդայ:	մօրուք:
бородъ.	բօրեց:	գօտեմարտող:
бороться.	բօրօպակայ:	քօտեմարտիլ:
брать.	բրատ:	քռւշտիլ:
бранишь.	բրանիխ:	յիշոց տալ:
брань.	բրան:	յիշոց քուֆը:
бремя.	բրեմայ:	դժվարութիւն, նեղութիւն:
бритва.	բրիտայ:	ածելի:
брить.	բրիտ:	ածելիլ պյոց:
бриться.	բրիտսեա:	ինքնին ածելիլ:
бродишь.	բրօդիտ:	ոճայն շրջել:
будни, работной день.	բուդնի + բարօտ նօի դեն:	լիօր + դորձելց օր:
булавка.	բուլավէկայ:	քորոց + սանջառ:
бумага.	բումաղայ:	թուղթ:
бумага хлобча- тая.	բումաղայ + լոլք չատայեա:	բամբակ:
буйволъ.	բուխօլ:	դոմիշ:
буря.	բուքեայ:	սաստիկ հողմ:
бышс.	բիտիե:	մըրիկ:
		լինելութիւն:
		быкъ

быкъ.	<i>բիկ:</i>	<i>եղեւ:</i>
бычачье рыло.	<i>բիշաչե՞ր ըլո:</i>	<i>Եղիսերմնա յուռակի:</i>
быстрый.	<i>բիստրի:</i>	<i>յորդ+ վարար:</i>
бѣда.	<i>բէդայ:</i>	<i>վաստաբախտուի:</i>
бѣдность.	<i>բէդնոստ:</i>	<i>չքանորութիւն+ աղքատութիւն:</i>
бѣдной.	<i>բէդնօի:</i>	<i>չքանոր+ աղքատ:</i>
бѣгъ.	<i>բէղ:</i>	<i>վախուսա+ վախս տութիւն:</i>
бѣжать.	<i>բէժատ:</i>	<i>վախչիլ:</i>
бѣлой.	<i>բէլօի:</i>	<i>սպիտակ:</i>
бѣлокъ.	<i>բէլօկ:</i>	<i>սպիտակուցանց:</i>
бѣлая рыбица.	<i>բէլայեա, ըլւիցա:</i>	<i>սպիտակ ձևելն:</i>
бѣлилы.	<i>բէլիլի:</i>	<i>սպիտակաքար:</i>
бѣлишь.	<i>բէլիտ:</i>	<i>սպիտիցուցանել:</i>
бѣлка.	<i>բէլկայ:</i>	<i>շինչափ:</i>
бѣситься.	<i>բէսիտակայ:</i>	<i>խելագարիլ+ խել- լացնորիլ:</i>
бѣшаной.	<i>բէշանօի:</i>	<i>կատաղեալ:</i>

В

Важной.
важность.

Ա
ամհնօի:
վամնօստ:

Ա
ծանր+ դժուար:
*ծանրութիր+ դժու-
ճարութիւն:*

важ

важное дело.	վաժնոեր դէլօ:	ծանրագոյն, մեծա գոյն դորձ:
варё, смола.	վար + սմօլայ:	ձիւթ + մաղտաքե:
ванна.	վաննայ:	աւաղան + հանուզ:
vasилискъ.	վասիլիսկ:	քարբ + վասիլիսկոս:
vasильковой.	վասիլկօլօի:	բաց լուս + բաց կապուտ:
вашиб.	վաշ:	հրամանոյդ:
вдругъ.	վդրուդ:	յանկարձ:
вежливой.	վեժլիւօի:	յամօթիած + ողար կառօդ:
великий.	վելիլի:	մեծ:
великий четвер- токъ.	վերեկի չետիկը - տօկի:	մեծ հինդ շա- բաթ:
великая пятница.	վելիկայեա պետ:	մեծ ուլրաթ:
великодушie.	վելիկոդուշի:	մեծահոգութե:
великодушный.	վելիկոդուշի:	մեծահոգի:
великолѣпный.	վելիկօլէպինի:	զարդարեալ + զար դարձ:
великолѣпный столъ съ веселоспію.	վելիկօլէպինի ստօլ բալեսկօստիու:	զարդարեալ սե- զան ուլրախութե:
величеспівенный.	վելիչևստվնի:	պերճափառ + մե- ծափառ:

вель-

вельможа.

վելմօժայ:

նախարար + նախա
դահ իշխան:

введеніе.

վեղենիե:

ներածութիւն:

венецъ.

վենեց:

սաղաւարդ + թագ:

верба.

վերբայ:

ուռ + ուռի ծառ:

вербное воскрѣсение.

վերբնու վուկրես
ենիե:ծաղկապարդ + կու-
րակի:

вербная недѣля.

վերբնայեայ նեւ-

ծաղկապարդի շա-
բաթ:

верблюдъ.

վերբլիւդ:

ուզ:

веревка.

վերեւէկայ:

առան + պարան +
ընեն:

вершоградъ.

վերտողրատ:

որորտեղ + այդի:

вертушка.

վերտուշայ:

ճախարակ + չարխ:

весъма.

վեսմա:

իւխան + կարի:

весна.

վեսնայ:

դարուն:

весенний.

վեսննիե:

դարնանային:

вечеръ.

վեչը:

երեկոյ:

вечернее время.

վեչընեե + վեւ-

երեկոյն ժա-
մանակ:

вешхой завѣтъ.

վետխօի զաւետա:

հին կտակարան:

вешашь.

վեշատ:

կախել:

вещъ.

վեչ:

եր + ինչ + կոյ:

вещеславо, мате-
рія.վեշևալօ + մատե-
րիեայ:

նիւթ :

вепчина.	<u>վետչինայ:</u>	ասդուլստ+ չորտց~ ցեալ միս խոզի:
взвалишься.	<u>վզվալիսաւ:</u>	միջաց վերայ՝ ողի վերայ անկանիլ:
взглядъ, взоръ.	<u>վզգլւյշադ+վզօր:</u>	հայեցողութիւն: սահճել:
внуждашь.	<u>վզնուզդատ:</u>	աղդեցութիւն, ներ շնութիւն:
вдохновеніе.	<u>վդօխնովենիե:</u>	տեսակ:
видъ.	<u>վիդ:</u>	տեսանել:
видѣшъ.	<u>վիդէտ:</u>	ծէալ:
вижжашь.	<u>վիժժատ:</u>	սրատառաքաղ+ չափալ:
вили.	<u>վիլկի:</u>	թուղ:
винная ягода.	<u>վիննայեալեալօ</u> <u>դար:</u>	դինի:
вино.	<u>վինօ:</u>	վենգերըու դինի: խոպիանու դինի: սպանիօլու դինի: Փրանցուզկու դինի: բուրգունու դինի: շամպանիու դինի: կադօրսկու դինի: մեդօկսկու դինի: պօնտակի դինի:
— венгерское.	<u>վենգերսկօն:</u>	
— италіянское.	<u>խոպիանսկօն:</u>	
— гишинское.	<u>զիշպանսկօն:</u>	
— французкое.	<u>Փրանցուզկօն:</u>	
— бургонское.	<u>բուրգունսկօն:</u>	
— шампанское.	<u>շամպանսկօն:</u>	
— кагорское.	<u>կադօրսկօն:</u>	
— медокское.	<u>մեդօկսկօն:</u>	
— понтахъ.	<u>պօնտակի:</u>	

виноградъ.	վինովբադ:	խաղող:
винница.	վիննիցայ:	չնձան:
виски.	վիսկի:	քներակ:
вихрь.	վիլոր:	հողմ սաստիկ:
вишня.	վիշնեաւ:	գիլաս+ կեռաս:
вишневой.	վիշնե և օի:	կեռասագոյն:
вкладывать.	վլադիվալաւ:	մուծանել:
вкусъ.	վլուս:	ճաշակ:
вкушать.	վլուշատ:	ճաշակել:
влазить.	վլազիս:	վլըհանել:
владѣлецъ.	վլադէլեց:	իշխող + տիրող:
владѣть.	վլադէտ:	իշխել + տիրել:
владычница.	վլադիչնիցայ:	իշխանուհի + տիրուհի:
власть.	վլաստ:	իշխանութիւն + տէրութիւն:
властный.	վլաստնի:	ունօղ + իշխանութիւն:
вложеніе.	վլօժենիե:	ներմուծանումն:
вниманіе.	վլիմանիե:	վլթանութիւն:
вносить.	վլօփիս:	ներպելըլ + տունըլ:
внукъ.	վնուկ:	թոռն:
внушенній.	վնուտրենի:	ներսային ներսին:
внушеннія час-	վնուտրենիյեաւ:	ներսային մասն:
ти шѣла.	շաստի տէլոյ:	մարմնոյ:
		внушъ

внутрь.	<u>վառտուր:</u>	ներ, մշջ:
вода.	<u>վօդա:</u>	ջուր:
водоносъ.	<u>վօդօնոս:</u>	ջրկիր, ջուր կրօղ:
водополь, наводнение.	<u>վօդօպօլ + նահօդ:</u> <u>նենիե:</u>	յանելումն ջուրց:
водяной.	<u>վօդեանօխ:</u>	ջրածին, ջրային:
вожделеніе.	<u>վօժդելէնիե:</u>	բաղմաբաղձ, մեծաբաղձ:
воевать.	<u>վօեւալ:</u>	պատերազմիլ:
возгордѣть.	<u>վօզգորդէլ:</u>	հպարտանալ:
воздаяніе.	<u>վօզդայեանիե:</u>	ուոճիկ, տօնլուղ:
воздержаніе.	<u>վօզդերժանիե:</u>	սանձահարութիւն:
воздерживатъ.	<u>վօզդերժիւալ:</u>	սանձահարել:
воздохнуть.	<u>վօզդօխնուլ:</u>	հոգւոց հանիլ:
воздухъ.	<u>վօզդուխ:</u>	օդ, հանայ:
воздушный.	<u>վօզդուշնի:</u>	օդային:
воздушныя явления.	<u>վօզդուշնիյեալ:</u> <u>եաւլենիյեալ:</u>	օդային երևոյթը, տեսիլք:
возмутительный.	<u>վօզմուտիտենի:</u>	խառնակօդ, պղտութ:
возмутить.	<u>վօզմուտիլ:</u>	խառնակել, պղտութել:

возмуща́ться.	վօղմուշչատեայ:	խոռովիլ + վրդովիլ
возмуще́ниe.	վօղմուշչնիւ:	խոռովութիւ + խառնակութիւն:
вознесе́ниe.	վօղնեսենիւ:	համբարձում:
вознося благо- словля́ши.	վօղնօսեայ, ըլա- զուլովիւս:	օրհնել + փառա- բանել:
возпрепи́ти.	վօղպրետիս:	սպառնող + սաստել
возпя́щать.	վօղպեաշչատ:	ընդգիմանալ + հա- կառակիլ:
возпя́щенный.	վօղպեաշչեննի:	յետո ընկրկեցնել + յետսդարձուցնել:
возрастъ.	վօղքашտ:	հասակ + արբուճք:
воздви́женie.	վօղմիշչենիւ:	ցնծութիւն + ուրա- խութիւն:
воздо́хнишь.	վօղմօդիս:	ցայտել + ծաղել:
воздо́хненie	վօղմօժդենիւ:	ծաղումն արեգա- կան:
солнца.	սօնցայ:	
войлокъ.	վօկոկ:	թաղիք + քէչոյ:
война.	վօինայ:	պատերազմ:
волосы.	վօլոսի:	հերք դլխոյ:
воля.	վօլյեա:	կամք:
вольной.	վօլնօի:	անձն իշխան:
волкъ.	վօլկ:	դայլ:
волчей ропъ.	վօլչել բօտ:	դայլոյ բերանե

волчица.	վօլչիցա:	Եդ գայլ:
вонючей.	վօնիլւշելի:	Հստեալ:
воробей.	վօրոբելի:	Ճնճմղուկ, ծխու:
ворона.	վօրօնաց:	աղուահ:
воронъ.	վօրօնի:	սեահ աղուահ:
воскрѣсать.	վօսկրեսատ:	յառնուլ, յարիլ:
воскрѣсеніе.	վօսկրեսենիլի:	յարութեան օր:
воскрѣсной день.	վօսկրեմեօի դեն:	կիւրակի օր:
воскрѣшать.	վօսկրեշատ:	յարուցանել:
воскъ.	վօսկի:	մեղրոյ մամ:
востокъ.	վօստօկի:	արեւել:
восточной языкомъ.	վօստօնիօի յեպիլի:	արեւելեն լեզու:
восточной	վօստօնիօի վէտը:	արեւելեան հողմի:
вѣтръ.		
во спо мѣръ.	վօստո մեր:	առաւել:
войнъ.	վօշ:	ոչիլ:
войданой.	վօշանօի:	մոմեղեն:
врагъ.	վրադ:	թշնամի:
врачъ, лѣкаръ.	վրաչ լէկար:	բժիշկ, հերեմ:
вредъ.	վրեդ:	վեր, խոց:
вредный.	վրեդիի:	ցաւարեր + վաստակ:
временныи.	վրեմնիի:	Ժամանակաւոր:
время.	վրեմեաց:	Ժամանակ:
время годовое.	վրեմեացդօդօլու:	Ժամանակ տարոց:
		всегда

всегда.	վահակայ:	յամամար + միշտ
всегдашний.	վահաշնել:	մշտադէս + սովորաբար:
всевышний.	վահիշնի:	ամենաբարձր:
вселенная.	վահնենեցեաւ:	ամենայն աշխարհ:
всеобщий.	վահօբշի:	ընդհանրական:
вспаватъ.	վաստանատ:	կանգնիլ:
вторникъ.	վաօրնիկ:	երեք շաբաթ օր:
вторникъ первой недѣли поста.	վաօրնիկ պերվօն ներդելի պօստայ:	երեքշեղթ օր առաջ:
вчера.	վեչըայ:	երեկեան օր:
вчерашний.	վեչըաշնի:	երեկեան բան:
въ, во.	վը վօ:	նախզիր:
въ астрономичес- кую трубу	վաստրօնօմիչես-	կենդանակերպից
смотрѣть.	կուիւ տրուբու	դիդակն հայել:
въ золото оправ- ленной.	վզօլոտօ օպրաւ	ոսկեպատ + ոսկե-
въ нуждѣ законъ	լենիօի:	կուռ:
перемѣняется.	վոււժդէ զակօն պերեմենցեաւտ սեայ:	հարկ դօքէնու լու ծանէ:
вы.	վի:	հրամանիրդ + դուք:
выгода.	վիզօդայ:	օդուտ + շահ:
выдра.	վիզըայ:	ջրային գաղան:

вымѣшать.	<u>վիմշտառ:</u>	աճելել, աւելա- ծել:
вынимать.	<u>վինիմառ:</u>	հանել + դուրս բե- րել:
выносить.	<u>վինօվիտ:</u>	դուրս տանել + դուրսհանել:
выныривать.	<u>վինիրնուռ:</u>	'ի ջրաց դուրս + թռչլ:
выпередить.	<u>վիպերեգիտ:</u>	յառաջ անկանել:
высокий.	<u>վիսօկի:</u>	բարձր:
высокосѣ.	<u>վիսօկօս:</u>	նահանջ :
высокостепен- ный.	<u>վիսօկօստեպենելի:</u>	բարձրաստիճանա նոր:
высокоумство.	<u>վիսօկօսւմստվօ:</u>	բարձրամտութե՛ր + մեծամտութիւն:
высота.	<u>վիսօստայ:</u>	բարձրութիւն:
выскочить.	<u>վիսկօչիտ:</u>	դուրս թռչլ:
выспупка.	<u>վիստուփկայ:</u>	դնացք + լնիթացք:
высыхать.	<u>վիտիխատ:</u>	ցամաքիլ:
вышивка.	<u>վիշեւկայ:</u>	դժնի զդժնի, նկար ուկե թելեաւ:
вышний.	<u>վիշնի:</u>	վիրնային:
выципать.	<u>վիշչիպառ:</u>	վիշտել + դուրս տալ մաղ:

въюкъ.	վիուկ:	բեռն+ բեռ:
вѣки.	վէկի:	արտեանունիք:
вѣкъ.	վէկի:	դար+ յաւիտեան:
вѣкъ человѣчес- кий.	վէկի չելովէչեսկի:	դար+ յաւիտեան մարդկային:
вѣникъ.	վինիկ:	ցախաւել:
вѣра.	վէրայ:	հաւատ:
вѣрность.	վէրնոտ:	հաւատարմութի:
вѣрный.	վէրնի:	հաւատարիմ:
вѣски.	վէսկի:	կշիռ+ կշերք վորք:
вѣсы.	վէսի:	կշիռ մեծ:
вѣтреной.	վէտրենօի:	հողմային+ քամայ ին:
вѣтрѣ.	վէտր:	հողմ+ քամի:
вѣчная жизнь.	վէնսուեա ժլովի:	յաւիտենական կեանիք:
вѣчность.	վէչնոտ:	յաւիտենակիռութի:
вѣчный.	վէչի:	յաւիտենային:
вѣщунъ.	վէշտնի:	դիւթագործ+ դիւթալապ:

Г

Гадаиѣ.

Պաղանիկի:

դուշակումն+ աղ
դումնի:

гадашъ.

Պաղտտ:

դուշակել+ աղդել:

гадина.	զաղինաց:	սողուն, զեռուն:
галка.	զաղկաց:	տուլաշ, որէ սև թռչուն վարք:
галстукъ.	զալստուխ:	սլարանացի կասլիչ:
гвоздика.	զէօղդիկա:	մեխակ:
гвоздичной.	զէօղդիչով:	մեխակադոյն:
гвоздь.	զէօղդ:	բեկո, մեխ:
гдѣ.	զդէ:	ուր, ինչտեղ:
генварь.	զենլար:	յունվար:
гербъ.	զերբ:	նշան:
герой.	զերօի:	հսկայ + յաղթան ~ դամ + ողարթեա:
гептиманъ.	զետման:	կուսակալ + կող ~ մնակալ:
тигонь.	զիզօն:	զեհօն գետ:
гидропикъ.	զիդրօպիկ:	ջրդողեալ մարդ:
глаголъ.	զլազօլ:	բայ:
глазъ.	զլազ:	ակն + աչք:
гласные липеры.	զլանիերա լիտերի:	ձայնանոր տառ:
гладить.	զլոդատ:	կոծել:
глубина.	զլուբինաց:	խորութիւն:
глубокой.	զլուբօկօի:	խոր + վոս + ձոր:
глупой.	զլուպօի:	յիմար + տիմար:
глупость.	զլուտլօստ:	յիմարութիւն:
глухой.	զլուխօի:	խուլ:

глухой шепе-	զլուխօի տեսեւ	արօս. է մեծ թռ.
ревъ.	ըլեւ:	չուն որպէս բադ:
глыба земли.	դլիքայ զեմլի:	հողի մեծ կոշտ,
глядѣть.	դլեադէւ:	մեծ կտոր հող:
гнѣвъ.	դնատ:	հայել, նայել,
гнать въ шолчки.	դնատ տօլչիի:	մարիկանել:
гнилой.	դնիօի:	քշել:
гниль.	դնիտ:	քուշել:
гнида.	դնիդայ:	գնիծ:
гной.	դնօի:	ժահը, թարախ:
гнусной.	դնուսնօի:	վաղ, տղեղ:
гнушой.	դնուտօի:	կեռ:
гнушъ.	դնուտ:	կեռացուցանել:
гнѣваться.	դնէնատեայ:	բարիանալ:
гнѣвъ.	դնէւ:	բարիութիւն:
гнѣздо.	դնէզօ:	բուն:
гнѣздо съ пти-	դնէզօ սոլտիւ	բուն հանդերձ
цами.	ցալիւ:	թռչնաւ:
говорить.	դօճօրիւ:	խօսիլ + խօսել:
говорунъ.	դօվօրուն:	լեզուանի + լեզուա
говядица.	դօվլադինայ:	դար + շատախօս:
годъ.	դօդ:	կովի միտ:
		ամ + տարի:

голова.	<i>զօլօվայ:</i>	<i>զլուլս:</i>
голодной.	<i>զօլօդնօին:</i>	<i>սոված+ սովեալ:</i>
голодъ.	<i>զօլօդ:</i>	<i>սով+ սովովիւն:</i>
голой.	<i>զօլօին:</i>	<i>սոնմակ:</i>
голубой.	<i>զօլուրօին:</i>	<i>կասրուտ+ լուրջ:</i>
голубка.	<i>զօլուրկայ:</i>	<i>եղ աղաւնին:</i>
голубъ.	<i>զօլուր:</i>	<i>աղաւնին:</i>
гонимой.	<i>զօնիմօին:</i>	<i>վախուցեալ:</i>
гонимель.	<i>զօնիմակը:</i>	<i>վախուցանօդ:</i>
гончая собака.	<i>զօնչակա սօրմկայ:</i>	<i>վախչօդ շուն:</i>
гора.	<i>զօրայ:</i>	<i>լեռոն+ սար:</i>
горе мнѣ.	<i>զօրե մնէ:</i>	<i>վայ ինձ:</i>
горизонти.	<i>զօրիզօնա:</i>	<i>սլարունակութիւն:</i>
горестъ.	<i>զօրիստ:</i>	<i>տարակուտառթիւն+ տրտմնութիւն:</i>
гордиться.	<i>զօրդիստակայ:</i>	<i>հպարտանալ:</i>
гордой.	<i>զօրդօին:</i>	<i>հպարտ:</i>
гордость.	<i>զօրդօստ:</i>	<i>հպարտառթիւն:</i>
горлица.	<i>զօրլիցայ:</i>	<i>տատրակ:</i>
горло.	<i>զօրլո:</i>	<i>խոչսպիոլ+ խոլժ-</i>
горница.	<i>զօրնիցայ:</i>	<i>լաղ:</i>
горний.	<i>զօրնիին:</i>	<i>սենեակ+ օթախ:</i>
		<i>լեառնային:</i>

горной жишелъ.	զօրնօի Ժխմել:	լեառնաբնակ:
городъ.	զօրօդ:	քաղաք:
горохъ.	զօրօլու:	ոլոռն:
горсть.	զօրստ:	բուռն+ ադուռ:
горчица.	զօրչիցա:	հառդաշ+ մանանել:
горшескъ.	զօրշելի:	կճուճ+ կովկիթ:
горшечная глина.	զօրշենայեա+ դլնայ:	կաշ հող:
горькой.	զօրկօի:	գառն:
горячей.	զօրեաչելի:	տաք:
горячка.	զօրեաչիայ:	տաքութիւն+ ջերմութիւն:
господинъ.	զօսպօդին:	պարոն+ նը+ աղսյ:
госпожа.	զօսպօժայ:	տիբուհի:
государь.	զօսուդար:	թագաևոր:
грабишель.	զըաբիսել:	յափշտակօղ+ կոզուկող:
грабленіе.	զըաբլենիե:	յափշտակութիւն:
грабить.	զըաբիստ:	յափշտակել+ կոզուկութիւն:
градъ.	զրադ:	կարկուտ:
градъ идепъ.	զրադ իդելդ:	կարկուտ գայ+ կարկուէ:
грамомпа.	զրամօտայ:	նամակ+ կոնդակ:
		трап-

гранатное дерево.	զրանատնօել դեռ:	նոնինի:
граница.	զրանիցայ:	սահման:
требень.	զրերեն:	սանդը:
требень у птицы.	զրերեն ուսկալցի:	կատար չաւոյ:
тремитъ.	զրեմլոտ:	որտուայ:
грецкое дерево.	զրեշկօել դերեօ:	ընդուղենի:
грибъ.	զրիբ:	սունկ:
громада.	զրօմագայ:	մեծովին շնուռձ:
громовая спръха.	զրօմօվայեա ստրէլայ:	կայծական սլաք:
громъ.	զրօմ:	որտումն:
грубой.	զրուբօի:	դռեհիկ:
трудъ.	զրուդ:	կռւրծ + դօշ + լանջ:
грузъ.	զրուդ:	նաւոյ ըեռն:
груша.	զրուշայ:	տանձ:
гряда.	զրեաղայ:	թումբ + մարկ + պոլ + տիզոց կիմ այդոյ:
грязь.	զրեաղ:	ցեխ + տիզմն:
губернаторъ.	զրուբելնատօր:	դաշտուապետ:
губернія.	զրուբելնեայ:	դաշտու:

губицель.

զուրիտել:

կորուսիչ + սատա
կիչ:

губить.

զուրիտ:

սատակել + սպնել:

губы.

զուրի:

շրթունք + պոօշ:

гумно.

զումնօ:

կալ + ուր ցորեան
կասեն:

тусь.

զուս:

բադ + լազ:

Ճ

дабы.

ճարի:

որպէս զի:

давинь.

դաշիտ:

վերայ հարել +

да въдомо бу-
дешъ.դաշնուոմը բու-
դեմ:

սղմել + հուպ տալ:

дальний.

դաշնի:

չեռի + չեռու:

даришь.

դարիտ:

ընծայել:

дарованіе.

դարօվանիկ:

շնոր + ձիր + պար-

դել:

даръ.

դար:

պարդել:

датчанинъ.

դատչանին:

դինամարդցի:

дверь.

դէր:

դուռն:

движениe.

դէմժենիկ:

շարժողոթիւն +

движимой.

դէմիժիմօի:

շարժումն:

дворъ.

դէօր:

բակ + հայաթ:

девя́ть.	դեսետ:	ինըն:
дека́брь.	դեկտեմբեր:	դեկտեմբեր:
декора́ция.	դեկորացիոն:	դանադան արարութեալն:
деликатно́й.	դելիկատնօնի:	քաղցրաձաշակ:
дельфи́ни.	դելֆին:	դլին ձուկն:
демократи́ческое правле́ніе.	դեմոկրատիզմ:	ժողովրդական կառավարութիւն:
день.	դեն:	օր:
день ве́сёлъ свя- тыхъ.	դեն վաշելս սեհաւախու:	օր ամենայն սրբ:
деньги.	դենդի:	դրամ + փող:
деревия.	դերեւսնեայ:	դեղ + դեղ:
дерево.	դերեօ:	ծառ:
дерево подъ кор- кою.	դերեօ պօդ կօր- կօրւ:	ծառ + ենթ կե-
держа́нь.	դերժան:	դեղ կի՞ կեղեաւ:
дерзкий.	դերդիլ:	ըմբունել:
дерзость.	դերդուստ:	յանդուղն + անդ
дерні́.	դերն:	դամ:
деся́ть заповѣ- дей.	դեսետ դատօն:	տասն պատուին:
	վերեի:	բանք:

деспотической
или неограни-
ченной владѣ-
тель.

дешевой.

дикая коза.

дитя.

дикой.

дикой звѣрь.

дикой оселѣ.

дичина.

дїаволъ.

дїадима.

днесъ.

дно.

добродѣтель.

добродѣтельный.

добро.

доброй.

добыча.

дождь.

дождь идѣтъ.

դեսպոտիչնեսկօի։
նևօղրանիչնենօի։
վաղետել։

դեշեվ։

դիկայեա կօղայ։

դիտեայ։

դիկօի։

դիկօի զէեր։

դիկօի օուել։

դիչնեայ։

դիաւօլ։

դիադիմայ։

դնես։

դնօ։

դօբրօդէտել։

դօբրօդէտելնի։

դօբրօ։

դօբրօի։

դօբրիչայ։

դօժգ։

դօժդ իդետ։

ինքնակալ թադա
ճոր ինքնակալ տի
լոլ։

դիւրադին։ և յն։

վայրի այծ։

վաւակի։

վայրենի։

վայրենի դաղան։

վայրի էշ։

վայրի թռչուն։

սատանայ դե։

վակեղ սարըն։

այսօր։

տակն ներըն։

բարեբար։

բարեգործ։

ինչը կայիր ապ-

րանը դօլաթ։

լաւ բարի։

աւար կապուտ։

անձրի։

անձրե դայ ան-

ձրե։

дозоръ.	դօղօր:	դիշեցապահ:
долгой.	դօլգօի:	ձիգ+ երկար:
долгоносой.	դօլգօնօսօի:	Երկայնսուքիլը:
долгорукой.	դօլգօրուկօի:	Երկայնսուքազուկ:
долготерпѣніе.	դօլգօտերպէնիե:	Երկայնսամիտ:
долгота.	դօլգօտա:	Համբերօղ:
долгъ.	դօլդ:	Երկայնուի+ձդուլ:
должникъ.	դօլժնիկ:	ովարտական:
долото.	դօլօտօ:	դուր:
доля, часть.	դօլեայ, չափ:	մասն+ կտոր:
домъ.	դօմ:	տուն:
доправлять.	դօպրամեատ:	սրարտ սրահանֆել:
допросъ.	դօպրօռ:	հարցմանիք:
дорога.	դօրօդայ:	ճանապարհ+ ռահ:
дорогой.	դօրօդօի:	թանգարին:
до сего мѣста.	դօ սեղօ մէստայ:	աստանօր+ մինչև սյուտեղ:
доска.	դօսկայ:	տախտակ:
достоинство.	դօստօնինութօ:	արժանաւորուլ:
достойный.	դօստօնինի:	արժանաւոր:
досугъ.	դօսուլ:	ովարտակ+ սրարտ պոլուդ:

дочь.	դօչ :	դուսդր + աղջիլ :
древоточной	դերկօտօցօի :	վայսի որդն :
червь.	շերվ :	
дряхлой.	դրեախօլօի :	անահնիլ + ծեր + ան + դամնալոյծ :
дряхлость.	դրեախուլուտ :	ծերութիլ + անան կութիւն :
дубъ.	դուբ :	կապիլ + վալուտ :
дума, мысль.	դումայ, միոլ :	մասձմանէլք + միոր :
думашь.	դումատ :	մասձել + խորհել :
дуть.	դուտ :	վէտ + շնչել :
духъ.	դուխ :	հոգի :
духовный.	դուխօվիլի :	հոգեոր :
дымъ.	դիմ :	ծուխ + մուխ :
дыханіе.	դիխանիիւ :	շունչ :
дышать.	դիշատ :	շնչալ + շունչ տանուլ :
дѣвица.	դէվիցայ :	կոյս աղ ջիլ :
дѣланіе.	դէլատ :	շննել :
дѣло.	դէլօ :	ըան + գործ :
дѣпина.	դէտինայ :	ուստը + որդի :
дѣдъ.	դեաշեայ,	հօր եղայը :

Е

Евангеліе.	Ե վանդելիւ:	ամետարան:
евангелистъ.	ևանդելիստ:	ամետարանիչ:
евнухъ, скопецъ.	ևնուխ, սկոպէց:	նեղըլինի:
егерь, охотникъ.	Եղբ, օխոտնիկ:	Երեխնոգիլ + ոլունորդ:
единственой.	Եղինաստինոյի:	Եղական:
единственno.	Եղինաստինո:	միանդամայն:
единосущный.	Եղինօսուշնի:	Եակից:
ежели.	Եժելի:	Եթե:
експедиція.	Եկալերիցիւնայ:	դործառութիւն + կիրառութիւն:
елисавета.	Ելիսաւետա:	Եղիսաբեթ:
ендова.	Ենդօվայ:	շերեփ + արիգարդան:
ерепчикъ.	Երեւանիլ:	Հերիանիկու:
еспієство, прі- рода.	Եստեստիօ, պրիրօ	բնութիւն:
ехидна.	Պայ:	իժ:
ехидной умыслъ.	Եխիդնոյի ումիսլ:	իժանենդ իժամիտ:
ехо, слухъ.	Եխօ, ոլուխ:	Համբաճ + լուր:
еще.	Եշե:	այլես:
еще иѣшь.	Եշե նէտ:	շիւճս + դեռ չ:

Ж

Жаворонокъ.
жадной.
жадность.

Ժ

Ժառէօրօնօլ:

жажда.
жалить
жало.
жалость.
жалѣть.
жарить.
жаркос.

Ժաժդայ:

жаркой, знойной. Ժարկօի, զնօինօլ:

жарѣ, зной.
жаркой цвѣтѣ.

Ժար, զնօի:
Ժարկօի ցւշտ:

жашва.
жашь виноградъ.

Ժատէսյ:
Ժատ վինօղրադ:

жезлъ, посохъ.
желаніе.
желашъ.
желтой.

ԺԵՂՂ, պօսօխ:
ԺԵՂԱՆԻՒ:
ԺԵՂԱՄ:
ԺԵՂՈՒ:

ՄՐ:

որկրամոլ. շնորհեց:
որկրամոլութիւն.
որովայնամոլութ:

ծարաւութիւն:
խայթել. խճնել:
խայթոց:
խղճնանք:
խղճալ:
խորովել:
խորոված. խորովել:

տօթային. ՏԵՐ-
մային:
տօթ. ՏԵՐՄ. տաք:
հրադոյն. կրակա-
դոյն:

հունձ:
սեղմել. ճմել:
խազող:
դաճաղան. ցուպ:
ցանկութիւն:
ցանկալ:
դեղին:

желудокъ.	<i>ԺԵՂՈՎՈՒԿ:</i>	ստամբու:
желчъ.	<i>ԺԵՂ:</i>	լեղի. դեղին մաղձ:
желѣзный.	<i>ԺԵՂԵՂԻՒ:</i>	Երկալժեսյ. Երկա թեղին:
желѣзо.	<i>ԺԵՂԵՂՈ:</i>	Երկալժ:
жемчугъ.	<i>ԺԵՂԾՈՎՈՒ:</i>	մարդարիտ:
жемчужной.	<i>ԺԵՂԾՈՎՈՒՅՆԻՒ:</i>	մարդարտաղոյն:
жена.	<i>ԺԵՂԱՍՅ:</i>	առնակին. մարդոյ տէր կին:
женскій.	<i>ԺԵՂԱԿԻՒ:</i>	կանացի. կնոք:
женщина.	<i>ԺԵՂԱՀ շենս:</i>	կինարմատ. կին:
жеребей.	<i>ԺԵՂԵՐԵԼԻՒ:</i>	վեճակի:
жеребецъ.	<i>ԺԵՂԵՐԵԼԻԳ:</i>	արու. ձի. որձ ձի:
жесминъ.	<i>ԺԵՂԱՄԻՆ:</i>	ևասաման. ծաղկիկ:
жестокій.	<i>ԺԵՂԱՄՈՒԿԻՒ:</i>	սաստիկ. լիստ:
жестъ.	<i>ԺԵՂԱՄ:</i>	թերթ. Երկա թեա, կիբ պղնձոյ:
живой.	<i>ԺԻՇՈՒ:</i>	կենդանի:
животное.	<i>ԺԻՇՈՒՅՆՈՒ:</i>	շնչառոր:
жидъ.	<i>ԺԻԴ:</i>	հրեայ. ջնուտ:
жизненный.	<i>ԺԻԳՆԵՇՆԻՆԻՒ:</i>	կենդանական:
жизнь.	<i>ԺԻԳՆԻ:</i>	կեանք. կենդա նութիւն:
жила.	<i>ԺԻԼՍՅ:</i>	Երակ. տամար: жир

жирной.	<i>Ժիրնօի:</i>	դեր. Ժիր. չաղ.
жиръ.	<i>Ժիր:</i>	Շիրութիկ. Ժիրութիկն. չաղութիկն.
жить.	<i>Ժիտ:</i>	սովորիլ. ողջ մնալ,
жнецъ.	<i>Ժնեց:</i>	հնձօղ. հնձմար.
жрецъ.	<i>Ժրեց:</i>	մող. կոոց պաշ. տօնեաց:
журавль.	<i>ԺուրաճԼ:</i>	կոունկը:
жусстаринь.	<i>Ժուստարիտ:</i>	դժուճար ուտել.

3

	<i>Զ</i>	<i>Օ</i>
забава.	<i>Զաբավաճայ:</i>	ուրախութիւն. ցեծութիւն:
забота.	<i>Զաբօռայ:</i>	տաժանել. ձանձրոյթ:
зависимой.	<i>Զամիտիմօխ:</i>	կապակցեալ:
зависимый.	<i>Զամիտիլիլի:</i>	նախանձօղ. բախ
зависи.	<i>Զամիտ:</i>	լող. չուզօղ:
заводная лошадь.	<i>Զամօդնայեալօշ:</i>	նախանձ. հեռ:
завтра.	<i>Զամօրայ:</i>	ձի ասպասանիկ:
завтракать.	<i>Զամօրակատ:</i>	Եշդեկ:
		վաղն. այդուց:
		վաղ ճաշել. վաղ ճաշակել:

завѣса.	<i>զանեսայ:</i>	<i>վարագութ:</i> վար- դայ:
загадка.	<i>զադադիս:</i>	<i>հարցաբանութիւն:</i>
загладишь.	<i>զաղլադիս:</i>	<i>հաւասարել:</i> կո- լել:
заговенье.	<i>զաղօվենիւն:</i>	<i>բարեկենդան:</i>
задавишь.	<i>զադամիս:</i>	<i>խեղել:</i>
задѣ.	<i>զադ:</i>	<i>յետին կողմն:</i>
заецъ.	<i>զաեց:</i>	<i>նաղասակիւ ալ- պատրակ:</i>
зажмуришь глаза.	<i>զժմուրիս զլազա:</i>	<i>խփել + քթթել աչաց:</i>
заимодавецъ.	<i>զախմօդաճեց:</i>	<i>սրբաստակել:</i>
зайчикъ.	<i>զայչիկ:</i>	<i>նասրաստակի ձադ:</i>
зайчиха.	<i>զայչիխայ:</i>	<i>էգ նաղաստակի:</i>
заключашь.	<i>զակլիւչաս:</i>	<i>և զրափել + վճռել օրէնստու + օրինա- դեր:</i>
законодавецъ.	<i>զակօնօդաճեց:</i>	<i>օրէն + օրէնը:</i>
законъ.	<i>զակօն:</i>	<i>օրէնաւոր:</i>
законный.	<i>զակօննի:</i>	<i>ծացկել:</i>
закрывашь.	<i>զակրիւմաս:</i>	<i>ծացկումն:</i>
закрытие.	<i>զակրիտիւն:</i>	<i>ծացկեալ:</i>
закрытой.	<i>զակրիտօնի:</i>	

залогъ, закладъ.	զալօշ, զակատ:	զրահ աճանդակ+ ովաստիուլ:
замаранной ма- сломъ.	զամորաննեօի մաս լոմ:	ձիթուս+ խղոս:
за мершво у- насть.	զամերսով:	որդէս մեռեալ+ անկանիլ:
замокъ.	զամօի:	իսպովէկ, փակ:
замокъ, крѣ- пость.	զամօի, կրէպօստ:	դվեակ, ամրոց, բերդ:
занимать.	զանիմատ:	բան ուղել երինչ:
заноза.	զանօպոյ:	վուշ + աստաշ:
занозишь.	զանօղիտ:	վուշ մաննել:
западный.	զապազնի:	արևմասային:
западъ.	զապադ:	արևմասւու:
запасаться.	զապասատուեայ:	թոշակ, կմէ կերա+ կուը պատրաստել:
запирашь.	զապիքատ:	փակել:
запираться.	զապիքատուեայ:	ուրանալ:
запоръ.	զապօր:	փակաղակ սողնակ+ նիդ:
запутаться.	զապուտատուեայ:	փաթ-ութիլ:
заря.	զարեայ:	արշալոյս+ արևած դուլ:
заступникъ.	զաստուպնիկ:	օգնական:
замѣнѣс.	զատամէնիկ:	խաճարումն:

затрудненіе.	զատրուղնենիե:	նեղութիւն, դժուա բութիւն:
замылокъ.	զատլօկ:	փապար, կայ յետի կողմն դիսոյ:
захожденіе солн- ца.	զախօժդղենիե:	մուտն արեգա- կան:
звукъ.	զւուկ:	հնչումն:
звукъ давашъ.	զւուկ դաշատ:	հնչել, ձայն տալ:
звѣзда.	զէշղպայ:	աստղ:
звѣрь.	զէշը:	դպանի:
здравіе.	զդրավիե:	առօղջութիւն:
здравое разсуж- дение.	զդրաւօք բազու- ժդենիե:	առօղջ գատազու- թիւն:
здравой умъ.	զդրավօկ ում:	ողջամիտ:
зеленої.	զելենօի:	կանանց:
зелье.	զել:	մասակար:
землетрясеніе.	զեմետրեւանիե:	գետնաշարժուն:
земля.	զեմեսյ:	հող, դետին:
земляное яблоко.	զեմեանօք յետը լու:	գետնախնձոր:
земляной червъ.	զեմեանօի չըրլ:	դետնի որդին:
зерно.	զերնօ:	հատ ցորենոյ, կիր այլ պաղոյ:
зима.	զիմա:	ձմեռ, ձմեռն:
зимний.	զիմնի:	ձմեռնային:

зла желать.	զլա ժելան:	չարականիլ:
злоба.	զլօբայ:	չարութիւն:
злодѣй, злой.	զլօդեի, զլօի:	չար:
злой звѣрь.	զլօի գըեր:	չար դաղման:
злонравный.	զլօնրանեիւ:	չարավատ:
злословить.	զլօնլովիս:	չարախօսիլ:
злощастіе.	զլօշաստիւ:	չարաբախտութիւն:
злощастной.	զլօշաստնօիւ:	չարաբախտ:
эмѣниой.	զմէննօի:	օձային:
эмѣя.	զմէնեայ:	օձ:
знакъ.	զնամեայ, զնակ:	նշան, դրօշակ:
знакомой.	զնամնօիւ:	Բայրադ:
значить.	զնաչիս:	նշանակել:
зола.	զօլայ:	մսկիր, թօղ:
золотая бахро ма.	զօլոտայեա բախրօ:	սսկեայ ծոսր:
золотая кисть.	զօլոտայեայ կիստ:	սսկեայ մուհը:
золопо.	զօլոտօ:	սսկի:
золотой.	զօլոտօի:	սսկեայ, սսկոյ:
зришельная трубка.	զրիսելնայեա:	դէտակին, տիւր:
зрѣніе, видѣніе.	զրէնիե, միդէնիե:	տեպք, հայեցուճք:

И	І	
ибо.	І _р о:	քանդի:
ива, верба.	І _р ај, վ _լ ըբայ:	ուռի+ ուռ:
ивановъ день.	І _р անօվ _լ դե՞ն:	յովաննու օր:
иверень.	І _ր երէն:	կոճ+ փայտի կոռու
игла.	І _ր այ:	տանդ+ տառդ:
ито.	І _ր օ:	լուծ անամոյ+ կիմ
идолопоклон-	І _ր ոլօպօլլօննիկ:	կշոյ:
никъ.		կռապաշու:
идоль.	І _ր օլ:	կռու.ը+ չափու-
избавишься.	І _ր բամիտիսայ:	ածը:
избієніє младен-	І _ր բիմնիւ մաղեն	աղամիլ:
цовъ.	ցօվ _լ :	կտարումն ման-
избирашъ.	І _ր բիրաս:	կանյ:
избранный.	І _ր բրաննի:	ընտրել+ ջոկլ:
извергомъ здѣ-	І _ր վերդօմ _՝ զբէ-	ընտրեալ:
лашъ.	լստ:	բարցի թողի:
извергъ.	І _ր վերդ:	յայտարարութիւ:
извѣстїе.	І _ր վիստիւ:	յայտնի ալ:
извѣстпный.	І _ր վիստնի:	յայտնիի:
извѣстно.	І _ր վիստնօ:	բուռն+ դաշ:
известъ.	І _ր վիստ:	հեղինակ:
издатель.	І _ր վատել:	

издѣвка, насмѣш-	<i>І҃ղ-Ե-Ալսյ, նասմեշ-</i>	<i>Տաղրածութիւն:</i>
ка.	<i>իսյ:</i>	<i>ծաղր առնել:</i>
изкоренять.	<i>Իղկօրենեատ:</i>	<i>կեանք բառնալ:</i>
измѣна.	<i>Իղմէնայ:</i>	<i>հետութիւն ապս</i> <i>տամբութիւն:</i>
измѣнникъ.	<i>Իղմէննիկ:</i>	<i>ապստամբ:</i>
изнуряться.	<i>Իղնուբեասաւայ:</i>	<i>վաստակիլ:</i>
изровергать.	<i>Իղպրօվիլըատ:</i>	<i>տապալել. քննդել:</i>
изпытывать.	<i>Իղպիսիվատ:</i>	<i>փորձել:</i>
изслѣдованіе.	<i>Իղուշգօվանիւն:</i>	<i>հետեղութիւն:</i>
изслѣдователь.	<i>Իղուշգօվատել:</i>	<i>վերհասու լինող:</i>
изсыхать.	<i>Իղսիլսատ:</i>	<i>չորացեալ. ցամաքեալ:</i>
изпоргать.	<i>Իղտօրդտա:</i>	<i>խել. հանել. ար-</i> <i>մատախիլառնել:</i>
изпотребленіе ог-	<i>Իղտրեբենիւն օղ-</i>	<i>հրդեհումն. հը-</i>
немъ.	<i>նեմ:</i>	<i>դեհ:</i>
изубыпчить.	<i>Իղուբիտչիտ:</i>	<i>աճելի ծախս. կի՞-</i> <i>խարջ ձդել:</i>
изъ желѣза кова-	<i>Իղ ժելշա կօվա</i>	<i>երկաթակուռ. եր-</i>
ныя вещи.	<i>նիւտ վեշի:</i>	<i>կաթապատ իր:</i>
изъявительный.	<i>Իղեւաճիտելնի:</i>	<i>ներգործական:</i>
изюмъ.	<i>Իղում:</i>	<i>չամիչ:</i>
иконостасъ.	<i>Իկոնոստատ:</i>	<i>լսաչիալ:</i>

икра.	<i>իկրայ:</i>	ծուղով + լսանիար:
икра у ноги.	<i>իկրա ունօղի:</i>	սրամք ստից:
иллюминація.	<i>լլլիւմինացինայ:</i>	զամբարախայլ + չքաղդան:
императоръ.	<i>իմպերատօր:</i>	կայար:
императрица.	<i>իմպերատրիցայ:</i>	կայսերուհի:
имя.	<i>իմեայ:</i>	անուն:
инбіръ.	<i>ինբիր:</i>	կոճապղպեղ + զէն չփիլ:
иногда.	<i>ինօղդայ:</i>	Ելբեմն + մըթ:
иной.	<i>ինօի:</i>	ոնն + միւն:
иностранный.	<i>ինօստրանեց:</i>	օսարական:
интрига.	<i>ինտրիգայ:</i>	Հնալը լսաբերայ ութեան:
инуда.	<i>ինուդայ:</i>	այլուրեք:
искать.	<i>իսկատ:</i>	որանել:
искупительъ.	<i>իսկուտպիտել:</i>	գնիչ + փրկիչ:
искусной.	<i>իսկուսնօի:</i>	հմուտ + տեղեակ:
искусство.	<i>իսկուստոլո:</i>	հմութեն:
исполнить тебѣ.	<i>իսպօլատ տերէ:</i>	վախ քեզ + աֆե բիմ քել:
истинна.	<i>իստիննայ:</i>	ստոյդ + ճշմարիտ:
истинной.	<i>իստիննօի:</i>	ճշմարտակես:
изпалія.	<i>իտալիեայ:</i>	իտալիայ:
изпаліянеցъ.	<i>իտալիանեց:</i>	իտալիացի:

иши.	<i>Ишши:</i>	<i>Ишши:</i>
иисусъ, христосъ.	<i>Иисусъ, Ирхистосъ:</i>	<i>Иисусъ, Ирхистосъ:</i>
иожъ.	<i>Иодъ:</i>	<i>Иодъ:</i>
иорданъ.	<i>Иорданъ:</i>	<i>Иорданъ:</i>
иосифъ.	<i>Иосифъ:</i>	<i>Иосифъ:</i>
иоль.	<i>Иоль:</i>	<i>Иоль:</i>
ионъ.	<i>Ионъ:</i>	<i>Ионъ:</i>

К	И	И
кабанъ.	<i>Кабанъ:</i>	<i>Кабанъ:</i>
кабаны клыки.	<i>Кабаны клыки:</i>	<i>Кабаны клыки:</i>
кабанья голова.	<i>Кабанья голова:</i>	<i>Кабанья голова:</i>
казакъ.	<i>Казакъ:</i>	<i>Казакъ:</i>
калмыкъ.	<i>Калмыкъ:</i>	<i>Калмыкъ:</i>
камень.	<i>Камень:</i>	<i>Камень:</i>
каменный.	<i>Каменный:</i>	<i>Каменный:</i>
каменщикъ.	<i>Каменщикъ:</i>	<i>Каменщикъ:</i>
каналъ.	<i>Каналъ:</i>	<i>Каналъ:</i>
канура.	<i>Канура:</i>	<i>Канура:</i>
канцлеръ.	<i>Канцлеръ:</i>	<i>Канцлеръ:</i>
канцеляристъ.	<i>Канцеляристъ:</i>	<i>Канцеляристъ:</i>
капитанъ.	<i>Капитанъ:</i>	<i>Капитанъ:</i>
		апп. ипп. ипп. ипп.
		зан. зан. зан.
		навигаторъ:
		навигаторъ:
		100 шубъ: 400 шубъ:
		500 шубъ:
		кап-

капли кровавыя.	<i>կապլի կրօվաւեւ եսյ:</i>	<i>շիթը. կաթը ար- եան:</i>
каплюнъ.	<i>կապլուն:</i>	<i>բակեալ. զիբացու- ցեալ հաւ:</i>
капля.	<i>կապլեսյ:</i>	<i>կաթ. շիթ:</i>
капуста.	<i>կապուստայ:</i>	<i>կաղամբի. լահա- նայ:</i>
карась.	<i>կարսա:</i>	<i>կարմբալսայտ. ձուին:</i>
карепша.	<i>կարեսայ:</i>	<i>կառ. կառէթ:</i>
каркамъ.	<i>կարկատ:</i>	<i>կարկաչե. որովհա. ադռաւ:</i>
карла.	<i>կարլայ:</i>	<i>կարճիկ. թղուկ. կարճահասակ:</i>
кармазинной.	<i>կարմազիննօին:</i>	<i>որովան. զրմիկ: քսակ. հանդերձի. կիմ ձէոլ:</i>
карманъ.	<i>կարման:</i>	<i>նահակատիս:</i>
кариналь или масленица.	<i>կարնաւալ. իլի մասլենիցայ:</i>	<i>վարը. կացութի: հաղ:</i>
качество.	<i>կաշեստօ:</i>	<i>հաղալ:</i>
кашель.	<i>կաշել:</i>	<i>շադանագ. շամ. բալուդ:</i>
кашлять.	<i>կաշեատ:</i>	<i>շադանագ. շամ. բալուդ:</i>
каштанъ.	<i>կաշտան:</i>	<i>շադանակաղոյն: кедръ</i>
каштановой.	<i>կաշտանօլօին:</i>	

кедръ.	<i>կեդր:</i>	<i>կաղնիւ</i>
кирпичъ.	<i>կիրպիչ:</i>	<i>աղիւսեակիւ .քար-</i>
кирпичной.	<i>կիրպիչնոին:</i>	<i>բէչ :</i>
кислой.	<i>կիսլօին:</i>	<i>աղիւսակեայ .քար-</i>
кисть.	<i>կիստ:</i>	<i>բչեայ :</i>
кипасцъ.	<i>կիսակց:</i>	<i>թթու .կծու :</i>
кишай.	<i>կիսային:</i>	<i>ողիւյս .ճիթ .խա-</i>
кишайский.	<i>կիսայեակիւ</i>	<i>դարյա :</i>
кишъ.	<i>կիս:</i>	<i>սինէային .խաթայ</i>
кишки.	<i>կիշկիւ</i>	<i>խութայեցին:</i>
класъ.	<i>կլաստ:</i>	<i>աղիք .փորոտիկ :</i>
клевашъ.	<i>կլեճատ:</i>	<i>զնել :</i>
клевета.	<i>կլեճետայ:</i>	<i>կուտ .ուտել :</i>
клеветникъ.	<i>կլեճետնիկիւ</i>	<i>չարախօսութիւն :</i>
клей.	<i>կլելի:</i>	<i>չարախօսութիւն :</i>
克莱шъ.	<i>կլելիտ:</i>	<i>սոսինձ .թութա-</i>
		<i>խալ :</i>
		<i>սոսինձել .կպուցա-</i>
		<i>նել :</i>

клипъ.	<i>կլիփ:</i>	սեպ. մալոլու:
клопъ.	<i>կլօպ:</i>	մուկ. թախտա-
		բիթլ:
ключъ.	<i>կլիւչ:</i>	բանալի+ բանալիք:
книга.	<i>կնիգայ:</i>	գիրք:
кнутъ.	<i>կնուռա:</i>	մարակ. ղամշի:
кобылица.	<i>կօբիլցայ:</i>	մասակ. էդ ձի:
коварный.	<i>կօվարնի:</i>	չարաճըճիկ. չարա-
		դեղ:
коварство.	<i>կօվարստո:</i>	չարաճճկութի:
коваль.	<i>կօվատ:</i>	կուանաւ. հարել:
ковчегъ.	<i>կօվչեղ:</i>	տապան:
кожа.	<i>կօդայ:</i>	մորթ. մորթիկիչի:
коза.	<i>կօդայ:</i>	էդ այծ:
козелъ.	<i>կօդել:</i>	որձ այծ:
колдунъ.	<i>կօդուն:</i>	վչուկ. գիւթ:
колбино.	<i>կօճնօ:</i>	ծունկ:
колесо.	<i>կօղեսօ:</i>	անինչ+ անին:
колодезъ.	<i>կօլօդեղ:</i>	ջրհոր:
колодка.	<i>կօլօդկայ:</i>	կոճկ. ղալիք. մա-
		շեայ:
колоколъ.	<i>կօլօկօլ:</i>	զանգակ:
колокольня.	<i>կօլօկօնիայ:</i>	զանգակասուն:
коль.	<i>կօլ:</i>	ցից. բիթ. ղաղթ:
колоцель.	<i>կօլօբել:</i>	օրօրոց:

КОЛЬЦО.	<i>կօլցօ:</i>	օղ + հաղխայ:
КОЛЯСКА.	<i>կօլչասիկայ:</i>	փոքր կտու:
КОМАРЬ.	<i>կօմար:</i>	մածակ:
КОМЕПІА, звѣзда съ хвостомъ.	<i>կօմետայ, զէ՛կղուայ</i>	տասաւոր + պոչաւ-
	<i>սինօոտօմ:</i>	էսր տատղ :
КОМОЛОЙ.	<i>կօմօլօխ:</i>	անեղջնուր + անպող:
КОНЕЦЪ.	<i>կօնէց:</i>	վլուջ, վաղձան:
КОНОПЛИ.	<i>կօնոողլի:</i>	կանելի:
КОНОХЪ.	<i>կօնիւխ:</i>	ախոռապան + մի-
		նախոռ:
КОНИЩИЯ.	<i>կօնիւշնեկայ:</i>	դոմ + ախոռ + թա-
		ճիկայ:
КОПЫТО.	<i>կօոլիտօ:</i>	կձղակ, պձերղ +
		դոնաղ :
КОПЬЕ.	<i>կօողի:</i>	գեղարդ, նիզակ:
КОРАБЕЛЬЩИКЪ.	<i>կօրաբելշչիկ:</i>	նաւապետ + նաւա-
		վար:
КОРАБЛЬ, судно.	<i>կօրաբը, սուղնօ:</i>	նաւ + գեմի:
КОРЕННОЙ ЗУБЪ.	<i>կօրեննօի զուբ:</i>	սեղնատամ:
КОРЕНЬ.	<i>կօրեն:</i>	արմատ:
КОРОБЪ.	<i>կօրօր:</i>	արկղ + մնդուկ:
КОРОВА.	<i>կօրօվայ:</i>	կով:
КОРМА, руль.	<i>կօրմայ, բուլ:</i>	թհ, պոչ նաևի:
КОРМИЩИКЪ.	<i>կօրմշչիկ:</i>	զեկառար + պոչըմ-
		բռնօղ:
		кормъ

кормъ.	կօրմ:	դարման+ կերա-
кокушка.	կօկուշկայ:	կուբ անասնոց:
колокольная мѣдь.	կօլօկօնակայ մեղ:	բոււ+ պայզուշ:
корона.	կօրօնայ:	թագ:
корка.	կօրկայ:	հացի կլեպ:
коршунъ.	կօրշուն:	ուրուր:
косматой.	կօսմատօն:	դանդրահեր:
косноязычный.	կօնկոեաղլիչնի:	թլւատ+ թովթու- վակի զու:
коспъ.	կօստ:	ոսկըր:
коспянной.	կօստեանօխ:	ոսկըրեայ+ ոսկըրոյ:
кофе.	կօֆե:	սուրճ+ խահվե:
комъ.	կօտ:	որձ կատու:
кохни.	կօխտի:	մադիլ+ չանկ թո- չոյ:
кошка.	կօշկայ:	էգ կատու:
кощунство.	կօչունստվօ:	ծաղրածութիւն վասն հաւատոյ:
кравчий, шенкъ.	կրաւչի, շենկի:	տակառապետ:
крайний.	կրախնի:	կարի+ տիր խիստ:
красильщикъ.	կրասիլչիկի:	ներկարար:
красишь.	կրասիտ:	ներկել:
краска.	կրասկայ:	ներկի:

крас-

красная мѣдь.	կրասնայեց:	կարմիր սղինձ:
красный.	կրասնի:	կարմիր:
краснь.	կրասն:	գողանալ:
крещеніе.	կրեշենիե:	մկատութիւն:
крикъ.	կրիկ:	գոչումն, աղաղակ:
кричанъ.	կրիչում:	դռւալ, դոչել:
кровь.	կրով:	արխան:
кромѣ васъ.	կրօմէ վաս:	բազ ՚ի քէհ:
крокодилъ.	կրօկօդիլ:	խէղ + մողէս:
кропоствъ.	կրօտօստ:	խոհեմութի:
кропѣ.	կրօտ:	խուրդ մուհն:
крупа.	կրուպայ:	ձաճար + կիմ ծեծ:
крушка.	կրուշկայ:	եալ ցորեան:
крыло.	կրիօ:	ջրի փարչ ընկ-
крѣпкій.	կրէպիլի:	նաւոր:
кузнецъ.	կուզնեց:	թարբին:
кулакъ.	կուլակ:	բռունցիլ:
куль.	կուլ:	արդոր + ջլալ:
кума.	կումայ:	սանամայր:
кумѣ.	կումի:	կնքահայր + կնքա-
куница.	կունիցայ:	քարդաւայ + դալայ:
		կу-

купецъ.	կուպեց:	վաճառական:
купъль.	կուպել:	սևազան:
курдюкъ.	կուրդյուկ:	գմակ ոչխարի:
курица.	կուրիցա:	հաւ:
курьеръ.	կուրիլ:	սուբհանդակ չափար:
куряпникъ.	կուրիանիկ:	հաւաթուն, հաւանոց:
кустарникъ.	կուստարնիկ:	անտառախիտ, մոցառուտ տեղ:
кушанье.	կուշանե:	ուտելիք, ուտելի:
кушать.	կուշատ:	ուտել:

Л

лагерь.

ладышка.

лакомъ.

лампада.

лань.

ланы.

ласочка.

лагомъ.

лгунъ.

Լ

լաղեր:

լադիշկա:

լական:

լամպադայ:

լան:

լանա:

լաստօչկայ:

լագոմ:

լըւն:

բանակ + օրդու:

կոճն ստից:

լակել:

կանթեղ:

եղ եղն:

մազել, կմ չանդղանաց:

ծիծենակալ:

սուտ խօսել:

ստախօս + ստամձ:

լը-

лебедь.	<i>լեռդ:</i>	բաղ + կամ՝ զաղ +
левипы.	<i>լեշիսի:</i>	վայրենի:
левъ.	<i>լեշ:</i>	զւդական:
легкий.	<i>լեղին:</i>	տուծ:
легковѣроность.	<i>լեղիօվլընոտ:</i>	թեթե + դիւլն:
легковѣрный.	<i>լեղիօվլընի:</i>	դիւրահաճառուի:
легкое.	<i>լեղիօն:</i>	դիւրահաճառ:
легкомысленный.	<i>լեղիօմիալենի:</i>	թոք:
легкомыслѣе.	<i>լեղիօմիալե:</i>	թեթեամիտ:
ледъ.	<i>լեգ:</i>	թեթեամտուի:
лежашь.	<i>լեժատ:</i>	սառուց:
леопардъ.	<i>լուլարտ:</i>	ընկողմիլ + պարկիլ:
лецъ.	<i>լշչ:</i>	ինձ, կի՞մ Փալանդ +
лизашь.	<i>լիզատ:</i>	զախան:
линяніе роговъ оленыхъ.	<i>լինեանիե բօղօլօվինի:</i>	շերեփաձուլին:
линяніе скота.	<i>լինեանիե սկօտայ:</i>	լիզել:
линяшь.	<i>լինեատ:</i>	անկանիլն, եղջեւացանց:
лисица.	<i>լիսիցայ:</i>	ըսոյ եղանց:
лиспѣ.	<i>լիստ:</i>	մաղաթափիլն, անանց:
		վետուրաթափ
		լինիլ:
		աղուես:
		թղթոյ թեթեթ:
		լի-

липера, буква.	<i>լիպերայ, բուկնայ:</i>	<i>դիք+ տառ:</i>
липъ.	<i>լիտ:</i>	<i>նուլ+ լցուցաննել:</i>
липъ, плавиль.	<i>լիտ, պլատիտ:</i>	<i>ձուլել+ թափել:</i>
лицемъре.	<i>լիցիմշըլիր:</i>	<i>կեղծանորութի:</i>
лицо.	<i>լիցո:</i>	<i>երես:</i>
лихомство.	<i>լիխօխմանչօ:</i>	<i>կաշառ առութի:</i>
лишенный языка.	<i>լիշենիլյալիլայ:</i>	<i>լեզուահաս:</i>
локоть.	<i>լոկոտ:</i>	<i>արմաննել:</i>
лоно.	<i>լօնօ:</i>	<i>ծոց+ գող:</i>
лонгунь.	<i>լօնցնուս:</i>	<i>պատառլ:</i>
лошадь.	<i>լօշադ:</i>	<i>Երիվար+ ձի:</i>
лошадиное рыло.	<i>լօշադինօկ լիլօ:</i>	<i>ձիս բերան:</i>
лошакъ.	<i>լօշի:</i>	<i>Ծորի+ կիսէց:</i>
лошачья самка.	<i>լօշաչեայ, սամիկայ:</i>	<i>մատակ+ էգ Ծորի:</i>
лобъ, чело.	<i>լօր, չլօ:</i>	<i>ճակատ:</i>
ложь.	<i>լօժ:</i>	<i>ստախօսութիւն:</i>
ломать.	<i>լօմատ:</i>	<i>կոտրել:</i>
ломкой.	<i>լօմկօի:</i>	<i>դիւրաբեկ+ հեշտաբեկ:</i>
лопата.	<i>լոպտատայ:</i>	<i>թիւ թիակ:</i>
лугъ.	<i>լուղ:</i>	<i>խոտանէշտ տեղ:</i>
лукъ.	<i>լուկ:</i>	<i>սոխ:</i>
луна.	<i>լունայ:</i>	<i>լուսին+ լուսնիակ:</i>
лучи солнечные.	<i>լուչի սօնելնիեն:</i>	<i>ճառագոյթ+ արեգակնային:</i>

львиное роевъ.	<i>Лъвиоу гоу:</i>	ишильдъгъ ըերան:
львица.	<i>Лъвиау:</i>	էդ առիւծ:
льстивый.	<i>Лъстивъ:</i>	կեղծանոր:
львая сторона.	<i>Лъзвака ишօզօնա:</i>	ձախակողմն:
львой.	<i>Лъзоу:</i>	աչեակ+ ձախ:
льнивый.	<i>Лънливъ:</i>	ծոյլ+ սղելոդ+ կիմ թամբալ:
льнииться.	<i>Лънливасեաу:</i>	ծուլանսալ+ սղելը կահալ:
льность.	<i>Лъноստ:</i>	ծուլութե+ սղելը կութիւն:
льсница.	<i>Лъснիցաу:</i>	սանդուխտ+ նար- դիւնան:
льсь.	<i>Лъս:</i>	մայքենչ+ անտա- ռախիս տեղ:
льшать.	<i>Лъшаш:</i>	թռչել:
льшний.	<i>Лъшնի:</i>	ամառնային:
льшо.	<i>Лъшօ:</i>	ամառն:
льшопись.	<i>Лъшօպիս:</i>	ժամանակագիրք:
любоваться.	<i>Лъбоվալսանաւ:</i>	սիրով+ ախորժու- թը հայել:
любопытство.	<i>Лъб. քօղիսսուլօ:</i>	հետամտութիւն+ հետաքրքրութիւն:
любопытство- вать.	<i>Лъб. քօղիսսուլօ- վաւ:</i>	հետքրքրիր լինել:

любопытный.	<i>լեւրօղիանի:</i>	<i>հետաքրքիր լինոլ:</i>
любоспрашний.	<i>լեւրօստրաստնի:</i>	<i>վավաշուտ + ձակաւ ձան + բղջալսհ:</i>
любить.	<i>լեւրիտ:</i>	<i>սիրել:</i>
любовь.	<i>լեւրօլ:</i>	<i>սէր:</i>
любезный.	<i>լեւրեղնի:</i>	<i>սիրելի + սիրական:</i>
лягушка.	<i>լազուշկայ:</i>	<i>գորտ:</i>

M	Վ	
магнитъ.	<i>Վաղնիտ:</i>	<i>անդամանդ:</i>
май.	<i>մայի:</i>	<i>մայիս:</i>
маёръ.	<i>մայիօր:</i>	<i>500ապետ + և աե- ղիլ 1000ապետի:</i>
макъ.	<i>մակ:</i>	<i>մակն + խաչսաշ:</i>
малиновой кустъ.	<i>մալինօվի կուստ:</i>	<i>մոշենի թուփ:</i>
малой.	<i>մալօի:</i>	<i>փոքր:</i>
мало.	<i>մալօ:</i>	<i>փոքրիկ:</i>
малосильный.	<i>մալօսիլնի:</i>	<i>փոքրազօր:</i>
малоуміе.	<i>մալօումիւ:</i>	<i>կարճամտութի:</i>
малоумный.	<i>մալօումնի:</i>	<i>փոքրամտութի:</i>
мальчикъ.	<i>մալչիկ:</i>	<i>կարճամիտ + փոք- րամիտ:</i>
манишъ.	<i>մանիտ:</i>	<i>փոքրիկ տղայ:</i>
		<i>կեղծանորաբար + կուել:</i>

марашь.	<i>մարաշ:</i>	<i>ասպականել, եղ-</i>
маршъ.	<i>մարտ:</i>	<i>ծանիլ,</i>
марышка, обезъ- яна.	<i>մարտիչկայ, օրեղ-</i>	<i>մարտ ամիս:</i>
маска, личина.	<i>մասկայ, լիզինայ:</i>	<i>դիմացլախ:</i>
масленой заводъ.	<i>մասլենոխ ղաւօդ:</i>	<i>ձիթահանել:</i>
масло.	<i>մասլո:</i>	<i>իւղ + եղ:</i>
машъ, машерь.	<i>մատ, մատեր:</i>	<i>մայր + մէր:</i>
мгновеніе ока.	<i>մղովլենիւր օկայ:</i>	<i>քթթումն + թօ-</i>
междоусобіє.	<i>մեժդուսօբին:</i>	<i>մերձաւորակոխ +</i>
междуметіє.	<i>մեժդումետին:</i>	<i>ընտանելիութ:</i>
между шѣмъ.	<i>մեժդու տէմ:</i>	<i>միջարկութիւն:</i>
мерзостный, мерзкий.	<i>մերզոստինի, մեր-</i>	<i>'իմիջոցի:</i>
мерзость.	<i>դիլի:</i>	<i>դարշելութիւն:</i>
мерзовое шѣло, шрупъ.	<i>մերզվուտ տելօ:</i>	<i>պղծագործութիւն:</i>
мельникъ.	<i>մրռուտ:</i>	<i>մեռեալ մարմին:</i>
мельница.	<i>մընիկ:</i>	<i>ջաղացպան:</i>
милоспивой.	<i>մընիցայ:</i>	<i>Ջրաղաց + ջաղաց +</i>
	<i>միլօստիւտին:</i>	<i>աղօրի:</i>
		<i>ողորմած:</i>

МИЛОСТЬ.	<i>միլոստ:</i>	<i>ողորմութիւն:</i>
МИМО.	<i>միմօ:</i>	<i>մերձ, մոդ, հուզ:</i>
МИМОШЕДШИЙ.	<i>միմօշեղշի:</i>	<i>անցողական:</i>
МИНДАЛЬНОЕ ДЕ- РЕВО.	<i>մինդալիուր դերեւ-</i> <i>քո:</i>	<i>նշաննիւ, նշի ծառ:</i>
МИНЕРАЛЬНЫЙ.	<i>միներալնիւ:</i>	<i>հանք, հրահալեւ-</i> <i>եաց և ամ իրաց:</i>
МИНУТА.	<i>մինուտայ:</i>	<i>բողժ:</i>
МИРНОВОЕ ДЕРЕВО.	<i>միրովուր դերեւո:</i>	<i>մուբա, մրտենիւ:</i>
МИРЬ.	<i>միր:</i>	<i>հաշտութիւն:</i>
МИТОЛОГИЯ.	<i>միտոլոգիւայ:</i>	<i>ոլովիսութիւն դից,</i> <i>կամ կռոց:</i>
МИХАЙЛОВЪ ДЕНЬ.	<i>միխայլուր դեն:</i>	<i>միքայելյա օր:</i>
МИРЬ, СВѢТЪ.	<i>միր, սէտ:</i>	<i>աշխարհ, երկիր:</i>
МЛАДЕНЦЪ.	<i>մլադենեց:</i>	<i>մանուկ, երիտա-</i> <i>սարդ:</i>
МИНИМОЙ.	<i>մինիմօի:</i>	<i>կարծեցեալ:</i>
МОЗГЪ.	<i>մօզը:</i>	<i>բառդ:</i>
МОЛИШВА.	<i>մօլիտայ:</i>	<i>աղօթք:</i>
МОЛИТЬСЯ.	<i>մօլիտաւայ:</i>	<i>աղօթել:</i>
МОЛОДОЙ ЧЕЛО- ВѢКЪ.	<i>մօլոդօի չելովէկ:</i>	<i>Երիտասարդ</i> <i>մարդ:</i>
МОЛОДАЯ ЖЕНЩИ- НА.	<i>մօլոդայեա ժենէշ</i> <i>չինայ:</i>	<i>Երիտասարդ կնն:</i>
МОЛОДОСТЬ.	<i>մօլոդօստ:</i>	<i>Երիտասարդուն:</i>

МОЛОДОЙ ОЛЕНЬ.	<i>մօլօդօի օլեն:</i>	<i>վորբ եղջեռու պախրայ:</i>
МОЛНЯ.	<i>մօլնիկայ:</i>	<i>կայծակի:</i>
МОЛОКО.	<i>մօլօհօ:</i>	<i>կաթն:</i>
МОЛОПОКЪ.	<i>մօլօտօկի:</i>	<i>կռանի + չաքուչ:</i>
МОЛОШЬ.	<i>մօլօսի:</i>	<i>աղալ:</i>
МОЛЬ.	<i>մօլ:</i>	<i>ցեց:</i>
МОКРОМА.	<i>մօլլուսայ:</i>	<i>խնճառութիւն + գիւ ջութիւն:</i>
МОНАРХЪ, ЕДИНО- ВЛАСТИТЕЛЬ.	<i>մօնարխ, եղինօւ-</i> <i>վաստիտել:</i>	<i>ինքնաքակալ + միւ-<i>այնակ տիրող:</i></i>
МОНАРХИЧЕСКОЕ ПРАВЛЕНИЕ.	<i>մօնարխիւնուկու-</i> <i>պրանելնիւր:</i>	<i>թագաւորական կառաւարութիւն:</i>
МОНУМЕНТЪ.	<i>մօնումենտ:</i>	<i>արձան:</i>
МОНАСТЫРЬ.	<i>մօնաստիլ:</i>	<i>վանք:</i>
МОРЕ.	<i>մօրե:</i>	<i>ծով:</i>
МОРСКОЙ.	<i>մօրսկօի:</i>	<i>ծովային:</i>
МОРСКОЙ ОРЕЛЪ.	<i>մօրսկօի օրել:</i>	<i>ծովային արծիւչ:</i>
МОРСКОЙ УГОРЬ.	<i>մօրսկօի ուզօր:</i>	<i>ծովային օձաձու-<i>կըն:</i></i>
МОРКОВЪ.	<i>մօրկով:</i>	<i>ստեղղին + դաղար:</i>
МОРОЗЪ.	<i>մօրօզ:</i>	<i>պարզվելայ + ցուրտ:</i>
МОНЪ.	<i>մօն:</i>	<i>շոսյլ + վատնօղ:</i>
МОПОВСТВО.	<i>մօտօվատիօտ:</i>	<i>շոսյլութիւն + վատ-<i>նօղութիւն:</i></i>

мочь, сила.	<i>մօչ</i> , <i>սիլայս</i>	<i>ուժ</i> + <i>զոռ</i> :
мошкъ.	<i>մօշեկ</i> :	<i>նուրբ</i> + <i>բարսի</i> <i>մաղ</i> :
мракъ, темнота.	<i>մքակ</i> , <i>տեմնուայս</i> :	<i>մութն</i> + <i>մոյլ</i> :
мспиншель.	<i>մսպիտիլ</i> :	<i>վրէժինողիլ</i> :
мспиншъ.	<i>մսպիտ</i> :	<i>վրէժառնուլ</i> :
мудрость.	<i>մուգրոստ</i> :	<i>իմաստութիւն</i> :
мужикъ.	<i>մուժիկ</i> :	<i>դուեհիկ</i> + <i>դիւղակ</i> :
мужъ.	<i>մուժ</i> :	<i>այր</i> + <i>մարդ</i> :
мука.	<i>մուկայս</i> :	<i>ալիւր</i> :
иука.	<i>մուկայ</i> :	<i>ասմենամիք</i> :
муравей.	<i>մուրաճելի</i> :	<i>մըջիւն</i> + <i>մըջիւմ</i> :
муравейникъ.	<i>մուրաճեյիկ</i> :	<i>մըջիւնի</i> <i>բուն</i> :
мурья.	<i>մուրեայ</i> :	<i>վադ</i> <i>բնակութեն</i> :
мупиншъ.	<i>մուտիտ</i> :	<i>սրբութել</i> :
муха.	<i>մուխայ</i> :	<i>ձանիջ</i> :
мученикъ.	<i>մուչենիկ</i> :	<i>վլայ</i> + <i>նահատակ</i> + <i>մարտիրոս</i> :
мученица.	<i>մուչենիցայս</i> :	<i>վլասուհի</i> :
мы.	<i>մի</i> :	<i>մեք</i> :
мыло.	<i>միլօ</i> :	<i>օձառ</i> + <i>սապոն</i> :
мысль.	<i>միուլ</i> :	<i>միտ</i> + <i>միոք</i> :
мышарь.	<i>միստր</i> :	<i>մաքսալետ</i> :
мышъ.	<i>միտ</i> :	<i>լւանիուլ</i> :
мышь.	<i>միշ</i> :	<i>մուկն</i> :

мѣдведь.	<i>մէդվեդ:</i>	<i>արջ:</i>
мѣдведица.	<i>մէդվեդից:</i>	<i>էդ-տրջ:</i>
мѣдная руда.	<i>մէդնայելյ բուդայ:</i>	<i>պղնձահանք:</i>
мѣдникъ.	<i>մէդնիկ:</i>	<i>պղնձագործ:</i>
мѣдъ.	<i>մէդ:</i>	<i>պղնձ:</i>
мѣра.	<i>մէրայ:</i>	<i>չափ:</i>
мѣришъ.	<i>մէրիս:</i>	<i>չափել:</i>
мѣсто.	<i>մէստօ:</i>	<i>տեղ:</i>
мѣсто собранія.	<i>մէստօովրանի՛յ:</i>	<i>ժողովարան:</i>
мѣстоименіе.	<i>մէստօիմէնիմ:</i>	<i>դերանուան + վոխանակ անուան:</i>
мѣсяцъ.	<i>մէսեայ:</i>	<i>ամիս:</i>
мякина.	<i>մէտիբնեայ:</i>	<i>յարդ + դարման:</i>
мясо.	<i>մէտօ:</i>	<i>միս:</i>
мясоѣдъ.	<i>մէտօէդ:</i>	<i>ռւակիք օր:</i>
мясной цвѣтъ.	<i>մէտօնօի ցըշտ:</i>	<i>մսագոյն:</i>
мяшежъ.	<i>մէտօէժ:</i>	<i>խառնակութիւն + վրդովումն:</i>

Н
набожность.
набожный.
наблюдать.

Ն
նաբօժնութ:
նաբօժնի:
նաբլււդան:

նծպաշտութիւն
նծպաշտ:
պահպանել + հումանացորել:

наб-

наблюдеӣе.	նաբլուդենիե:	պանդանողութիւն:
наводненіе.	նավոնինիե:	հավանակութիւն:
мавозиая куча.	նավոնիսյեա կուչ:	յաճելումն ջուրց:
навсегда.	նավոնեղդոյս:	աղքիւս + աղքաւ:
награждатъ.	նազրաժգաւ:	նոյն:
награжденіе.	նազրաժգենիե:	յամժամար միշտ:
надзирапель, над-	նազրափրամել նադ-	վարձատըլ + վարձ-
смотрицикъ.	մօտրչիկիւ:	տալ:
надобной.	նադօբնօիւ:	ռոճիկ + տօնկուդ:
надувашъся.	նադուվասեայ:	վերակացու:
наемный.	նաենմիիւ:	պիտոյական:
накипъ.	նակիպ:	փրսնալ + հպար-
наковальня.	նակօվալնեայ:	տանալ:
наливашъ.	նալիւստ:	վարձկան:
наложишель об-	նալօժիտել օքրօ-	ձենք. ձենձել +
рока.	կայ:	քախ:
налой.	նալօիւ:	գրքակալ:
намѣстникъ.	նամեստնիկիւ:	տեղապահ:
напитки.	նապիտիկիւ:	ըմուկլիք:

напояться.	նապօեատուեայ:	ոռողիլ:
напрасно.	նապըսամիօ:	'ի զուր • նահալի:
напримѣръ.	նապըսիմբէր:	զոր օրինակ:
нарочитый.	նարօշիտի:	լաւադոյն:
нарочно.	նարօշնօ:	գիտութիւր, զառտի:
наружные части тѣла.	նարուժնիկեայ:	արտաքին, մաշսունք մարմնոց:
наружный.	նարուժնի:	արտաքին:
нарушать.	նարուշատ:	Եղծանել:
нарушение.	նարուշնիե:	Եղծումն:
нарѣчие.	նարէչիե:	մակրաց:
наслѣдникъ.	նասլէդնիկ:	Ժառանդ:
наслѣдство.	նասլէդստոլո:	Ժառանդութիւն:
насморкъ.	նասմօրի:	չոր հազ + խարփաւիս:
насмѣшникъ.	նասմիշնի:	ծաղրածու + ծաղրաբան:
наставление.	նաստավնիե:	իրատ + պատուեր:
настоятель.	նաստօեատել:	վերատեսուչ:
настоящий.	նաստօեաշչի:	ներկայական:
натуральный.	նատուրալնի:	բնական:
наука.	նառեկայ:	արհեստ:
начало.	նաչալօ:	սկիզբն:

начальникъ.	նաշալիկ:	սկզբնարար+ կարա պետ+ յեւընթաց:
начатая работа.	նաշտայեա բարօ տայ:	ձեռնամիկլ'ե դործ:
начинать.	նաշինատ:	սկզբն առնել:
иачертаніе.	նաշերտանիկ:	դիճ+ խաղ:
находиць.	նախօդիկ:	որոնել:
нашъ.	նաշ:	մեր:
небесный.	ներեսնի:	երկնային:
небо, швердь ие- бесиая.	ներօ, տէրդ նե- րեսնայեայ:	երկինք+ հաստա- տով+ երկնային:
небо во рту.	ներօ վօ ըրտու:	քիմք+ առաստաղ բերանայ:
неблагодарный.	ներլազօդարնի:	անդոհունակ+ ան- շնորհակալ:
невинный чело- вѣкъ.	նեւիննի չելօվեկ:	անսպարտ+ անմեղ մարդ:
неводъ, мрежа.	նեւօդ, մընժայ:	ցանց+ ուռկան+
невоздержностъ.	նեւօդդեր ժնօստ:	թակարթ+ անժամընելութիւն:
невѣжа.	նեւէժայ:	անկիրթ+ անուղղայ շաբաթ:
недѣля.	նեղէլայ:	միհոդալ, մի տրտ-
не заботясь.	նեղաքօտսեայ:	միւ:

ненавидѣть.	նենաւիդես:	տուլ:
непавиſть.	նենաւիստ:	տուլըւթիւն:
непавиſтникъ.	նենաւիստնիլ:	տուլցող, նախան-
неперемѣняю-	նեպերեմնեալւ	ձօղ + չուղուկ:
щійся.	շնիսկայ:	անհոլովիլի + անհո-
непоколебимый.	նեպօկօլիքիսիլ:	լով:
непорочный.	նեպօրօչնի:	անշարժ:
непримиримый.	նեպրիմիքիմի:	անհաշտ + ամբա-
неприлично.	նեպլիլինօ:	րիշտ:
непристойно.	նեպրիստօֆնօ:	ոչ արժան, չլ
неразумный.	ներազումնի:	պատկանե:
нескорый.	նեսկօրի:	ոչ յարմար:
несумнишельно.	նեսուլմիտելու:	անդէտ + անխմաստ
несѣкомос.	նեսեիօմօն:	անմիտ:
не такъ ли.	նետակիլ:	անշուտափութ:
нестерпѣливо с	նետէրպիլիլու-	աներկրացելի:
ожиданіе.	օժիլանիիր:	զեռուն:
нешопырь, лѣну-	նետօպիր, լշտու-	այտէսէ թէ ոչ:
чая мыши.	չայէայ միջոյ:	անհամբերաբար +
не ужасаешься,	ներւժառառուեայ	ոպասումն:
		չլ ջիկն + մաշկա
		թէ:
		ոչ լքանիլ + ոչ
		երկնչիլ:

не уже ли.	նեռժելի:	տակաւնին, թե ըեւս, արդեօք անըուն, անիմնջ: անհանդիսա, ան- դաղար:
неусыпный.	նեռխավելի:	յանկազծամահ:
неупомимый.	նեռտաօմիլի:	
нечаянная смерть.	նեշայեաննաև այ սմերտ:	անսղայ մնրթ+ կը իսշի:
нечувственная кожа.	նեչուլստիննայ- եայ կօժայ:	անիմնայ, անսղորմ: ստոր, չնցինմարդ:
нездадно.	նեշարինօ:	վայրիջնունել:
низкой человекъ.	նիզկօփ չելովեկի:	թել+ դերձան:
ниходишь.	նիզլսողիս:	նոր, թ-ապայ:
нишка.	նիտկայ:	նոր կտակարան:
новый.	նօվի:	նոր տարի, նոր ամ:
новый завѣтъ.	նօվի զաւէկտ:	նոր չինուածք:
новый годъ.	նօվի դոդ:	նորոդումն, կամ ծնունդ լուսնի:
новое строеніе.	նօվօեւ ստրօենիւր:	նորագուտ բան:
новомѣсячіе.	նօվօմէսեաչի:	նոր համբաւ:
новизна.	նօվիպնայ:	նոր լուր:
новоспѣв.	նօվօստ:	ոտի:
нога.	նօդայ:	պատեան, բուն
ножны.	նօժնի:	դանակի, կիմթ-բոյ:
		ножъ

ножъ.	նօժ :	դանակի :
ноздри.	նօղլըլի:	ըսնդունք :
носъ.	նօս :	քինդ + հստառելիք :
нохши.	նօխտի:	դունդ + ըդունդ :
ночь.	նօչ :	դիշել :
ноябрь.	նօհաբը:	նոյեմբեր :
правъ.	նրա՛:	բարբ + խասիսթ :
нравоученіе.	նըրաժօռէչենիե:	բարոյին ուսումն + ուսումնասիրուլ :
нужда.	նուժդայ:	հարկաճորութի :
нужный.	նուժնի:	հարկաճոր :
нынѣ, сего дня.	նինէ,սեզօդ դենայ:	այժմ + ներկայս + ոյսօր :
нырокъ упка.	նիրօկ ուտկայ:	մրտիմ + օրդակ :
нѣжный.	նէժնի:	վասիուկ + կակուղ :
нѣмецъ.	նէմէց :	վուանի :
ниохать.	նիւխտ :	հստառիկ + հոտ առ նուլ :

О	Օ	
Оберъ скрепарь.	Օբեր սեկրետար :	առաջին առենա ~
обида.	օբիդայ:	դպիլ :
обиташъ.	օբիտատ :	զրկողութիւն :
обишељ.	օբիտել :	ընակիլ :
облако.	օբլակօ :	վանիք + օթևանք :
		ամիկ :

облачаться.	<i>օблաչատնեայ:</i>	<i>զաղեստաճորիլ:</i>
облизываться.	<i>օբլիզիւտնեայ:</i>	<i>շրթունք լիպել:</i>
обманъ.	<i>օբման:</i>	<i>սլռոց լիզել:</i>
обманывать.	<i>օբմանիւմատ:</i>	<i>խարեսութիւն:</i>
обнимать.	<i>օբնիմատ:</i>	<i>խարել:</i>
обниматься.	<i>օբնիմատուեայ:</i>	<i>դրկել + խտուել:</i>
ободреніе.	<i>օբօդրենիլ:</i>	<i>յուսադրութիւն:</i>
ободрять.	<i>օբօդրեատ:</i>	<i>խրախուսութիւն:</i>
ободряться.	<i>օբօդրեատուեայ:</i>	<i>յոյս տալ + խրախուսութիւն:</i>
обоняниe.	<i>օբօնիւանիլ:</i>	<i>հոգութիւն:</i>
образъ.	<i>օբրադ:</i>	<i>պատկեր:</i>
обращишься.	<i>օբրասիտուեայ:</i>	<i>յետո դառնալ:</i>
обстоятельство.	<i>օբստուեատելու-</i> <i>վո:</i>	<i>հանդամանք + որպիսութիւնք:</i>
обтерпый.	<i>օբտելրտի:</i>	<i>հոլանի + անմաղ:</i>
обхожденіе.	<i>օբխօժդղենիլ:</i>	<i>ծանօթութիւն:</i>
обходишься.	<i>օբխօժդիտուեայ:</i>	<i>ընդելութիւն:</i>
общество.	<i>օբշչեստվութիւն:</i>	<i>ծանօթանալ + ընդելանալ:</i>
		<i>ժողովուրդ:</i>
		<i>обыкновенное.</i>

обыватель.	օրիւտառել:	բնակիչ:
обыкновение.	օբիւնովենիւ:	սովորական:
овецъ,	օվեն,	բարան:
овесъ.	օվես:	ոչխար:
оводъ.	օվօդ:	բուծմած ճանչ:
овца.	օվցա:	եղ ոչխար:
огарокъ.	օղարօկ:	այրեցլ մամի, կտոր:
оглядываться.	օղազիւտառեալ:	յետկոս հայել:
огненный.	օղնենի:	հրեղեն:
огнепоклонникъ.	օղնեպօկլօննիկ:	հրապաշտ, կրակա
огонь.	օղօն:	ուաշտ:
огородъ.	օղօրօդ:	հուբակի:
огурцы.	օղուրցի:	ուարտէղ, բաղչայ:
одолѣваться.	օդօլէնալ:	վարունդ, խիար:
ожидать.	օժիդալ:	յաղթել:
озеро.	օղերօ:	սպասել:
окно.	օկնօ:	ծովակալ, մեծ
окончайс.	օկօնչանիկ:	դոլ:
окончашь.	օկօնչամ:	լուսամաւառ + փան
октябрь.	օկտեբը:	ջարոյ:
окунь.	օկուն:	վերչաճորութի:
		վերչառնել:
		հոգտեմքեր:
		կրմբխայտ ձուեն:
		օленъ

олень.	<i>օլեն:</i>	<i>Եղն:</i> պախրայ:
оленни рога.	<i>օլենի բողայ:</i>	<i>Եղնի, պախրի պող:</i>
оливки.	<i>օլիվկի:</i>	<i>Ճիթ-ապառաղ:</i>
оливковое дерево.	<i>օլիվկօվօկ դերեօ:</i>	<i>դիթ ենի:</i>
оливковой цвѣтъ.	<i>օլիվկօվօի ցւէտ:</i>	<i>Ճիթ-ապառաղ սին:</i>
онѣ.	<i>օնի:</i>	<i>նա:</i>
опамятиваться.	<i>օպամեատօվաստ եայ:</i>	<i>ուշաւորիլ:</i> ուշն:
опуститься.	<i>օպուսիստսեայ:</i>	<i>գալ:</i>
опущеніе.	<i>օպուստօշնի:</i>	<i>վայր թողուլ:</i>
орелъ.	<i>օրել:</i>	<i>աւելքակ:</i> անանդտ:
орленокъ.	<i>օրլենօկ:</i>	<i>արծիւ:</i>
орошать.	<i>օրօշատ:</i>	<i>արծոյ ձադ:</i>
ортографія.	<i>օրտոգրաֆիեայ:</i>	<i>ուսոգանել:</i> ջրել:
оружіе.	<i>օրուժի:</i>	<i>ուղագրութի:</i>
орѣхъ.	<i>օրէխ:</i>	<i>հրացան:</i> թւանիը:
орѣщникъ.	<i>օրէշնի:</i>	<i>ընդուղ:</i> պօպօկ:
осѣдлать.	<i>օսեղլատ:</i>	<i>ընդուղնի:</i>
оселъ.	<i>օսել:</i>	<i>համեաել:</i> թամշ:
осень.	<i>օսեն:</i>	<i>էշ:</i>
осенрѣ.	<i>օսետր:</i>	<i>աշունիը:</i>
осленокъ.	<i>օսլենօկ:</i>	<i>թրաձուի:</i>
		<i>աւանեակ:</i> կիմ իշոյ
		<i>ըսուսակ:</i>

ослица.	օսլիցայ:	Էղ էշ:
осмина.	օսմինայ:	չափ:
освѣщашь.	օսվեշչашտ:	լոյս տալ:
основаніе, Фунда- ментъ.	օսնօվանիե, ֆուն- դամենտ:	հիմն, բունվալը:
основатель.	օսմօվատել:	հիմնադիր, հիմ- նարկու:
оспорожность.	օստօրօժնօստ:	դդուշութիւն:
оспроумный.	օստրօռումիի:	սրամիւ:
осязаніе.	օսեազանիե:	շօշափումն:
осязашь.	օսեազատ:	շօշափել:
ошвага.	օտլազայ:	համարձակութիւն:
опважной.	օտլաժնօխ:	հիմնակի, որտեսյ:
опвергашь.	օտլերդատ:	'ի բաց ձգել:
отвсюду.	օտլիմիւդու:	յամ կողմանց:
отдыханіе.	օտղիխանիե:	հանգստութիւն:
отдѣляшь.	օտղէլեատ:	բաժանել, դասել:
отецъ.	օտեց:	հայր:
отечественное имя.	օտեչեստվննօե- իմայ:	հայրենական ա- նուն:
отказашь.	օտկազատ:	բաց ասել, չետանել:
отказъ.	օտկազ:	բայցտուի, ջուղար:
откупщикъ.	օտկոպաշչել:	շահավաճառ:
отличной.	օտլինօխ:	լուսաղոյն, առա- շելաղոյն:

отміленіе.	օտմշւնիւ:	վրեմինդրութիւ:
отончать.	օտօնչատ:	բարակացուցնել:
отрокъ, мальчикъ.	օտրօկի, մալչիկ:	մանուկ, տղայ:
отростокъ.	օտրօստօկի:	նորալոյս ծառ:
отсрочить.	օտսրօշլոտ:	պայմանադանց լինիլ:
отспавать.	օտստաճատ:	յետ մնալ:
отсудствующий.	օտստոդստվուիւշը:	տարագնաց, տարակաց, կմէ հեռի:
отсюда.	օտսիւդայ:	աստի, տեղից:
отшутить.	օտշուտիտ:	ծաղրի ծաղր հատուցանել:
офицеръ.	օֆիցիելը:	50 ազետ և տեղակլ, 100 ապետի:
охопа.	օխօտայ:	իղձ, ոչը, վափակի:
охопникъ.	օխօտնիկի:	բղձակերտ, վափակող:
охопникъ до ры- бной ловли и птичьеи.	օխօտնիկ դօ ըիբնօի լովլի ՚ի պտի չեի:	ցանցորդ, որսնորդ, ձկան և թռչնոց:
очень, весьма.	օչին, վլամայ:	խիստ, կարի, յոյժ:
очень низкой, подлой.	օչին նիզկօի, պօլլօի:	խիստ ստոր, կարի անարդ:

Пава.	Պաւայ:	Եղ սիրամարդ:
павлинъ.	Պաւլին:	որձ սիրամարդ:
пагубный,	Պավուբնի:	ապականիչ + խան
падежъ.	Պագեժ:	դարիչ + եղծանիչ:
пазуха.	Պազուխայ:	հոլով:
палецъ.	Պալեց:	ծոյ:
палецъ у ноги.	Պալեց ու նօղի:	մատն:
пальмовое дерево.	Պալմօվոե դերեօ:	շիմշատի ծառ:
памятовать.	Պամետովատ:	միտ առնուլ + 'ի
память.	Պամելատ:	մասճմռնիք + մաս
паникалио.	Պանիկառիլօ:	ծուխ + լիշողութին,
пара.	Պարայ:	չահ:
парѣ.	Պարի:	դուշի:
пастухъ.	Պատուխ:	հովիճ + չօբան:
пасль.	Պասլ:	կարթ + ականաթ:
пасха.	Պասխայ:	պասեք + զատիկ +
папока.	Պատօկայ:	անցք:
патриархъ.	Պատրիարխ:	մեղքայ տիրեք + տիլ:
патроицъ, покровитель.	Պատրօն, Պօկրօն:	պատրիարդ:
	Վիտիլ:	տէր + պաշտպան +
		հովանահով:

наукъ

паукъ.	<i>պառուկ</i>	<i>սարդ + գործարար:</i>
паутина.	<i>պառութինոյ:</i>	<i>ոստայն + սարդի:</i>
шепельный цвѣтъ.	<i>պեղպեղնի ցւետ:</i>	<i>գոխրադոյն + կամ կըակի + հողլովոյն:</i>
первой день года.	<i>պերճօի գեն զօդյ:</i>	<i>առջին + օր տարոյ:</i>
первый.	<i>պերճի:</i>	<i>առաջին, նախկին:</i>
первенецъ.	<i>պերժնեց:</i>	<i>անդրանիկութիւն + էրիցութիւն:</i>
первенство.	<i>պերժենատվօ:</i>	<i>անդրանիկութիւն + էրիցութիւն:</i>
первообразный.	<i>պերճօօրբազնի:</i>	<i>նախագաղափար + թարդման + թարդ- մանիչ + գիլքանջ:</i>
переводчикъ.	<i>պերկոօդչիկի:</i>	<i>դրաբան + թիւրա- բան + դանրկիքան:</i>
переговорщикъ.	<i>պերեղօվոլոշչիկի:</i>	<i>ատաման + կարել + շոլովելի + թաւա- լիլ:</i>
перегрызть.	<i>պերեղլիստ:</i>	<i>գիշերանալ + կամ հնձել 'ի գիշերի:</i>
передняя часть.	<i>պերեղնեցայչառ:</i>	<i>պղպղութեան:</i>
перемѣняющеся.	<i>պերեմնեալուշ- չեխանաց:</i>	<i>հոլովելի + թաւա- լիլ:</i>
переночеваніе.	<i>պերենօցւանիկ:</i>	<i>գիշերանալ + կամ հնձել 'ի գիշերի:</i>
переизб.	<i>պերեց:</i>	<i>պղպղութեան:</i>

переплетчикъ.	պերեպլետչիկ:	կազմաբար. կամ գիրը կազմող:
пересѣкать.	պերեսէկատ:	միջակտոր առնել:
перо.	պերօ:	կամ միջէն կտրել:
перо очинить.	պերօ օչինիտ:	դրեւ կամ դալամ:
персиковое дерево.	պերսիկօվօք դերմօ:	դեղձնի. կմշդեղձնի ծառ:
персиянинъ.	պերսիանին:	պրսէացի. պրոցի:
персты.	պերստի:	մասունիք:
песокъ.	պերսօկ:	աճաղ. դում:
пестрый.	պերսորի:	բաղմագոյն. շատագոյն:
печенка.	պեշենկայ:	լեարդ:
пешкомъ.	պեշկօմ:	հետեակ. ոտով:
нила.	պելայ:	սղոց:
писарь.	պիսար:	գրադիր:
писатель.	պիսատել:	գրոց հեղինակ. կմշդերը:
писать.	պիսատ:	գրեւ շարադրօղ:
пишательной.	պիտատենօի:	զննագական:
пишаться.	պիտատիայ:	կերակրել դիմքն:
пить.	պիտ:	ըմնել. խմել:
птица.	պիթեալցայ:	տղրուկ:
планета.	պլանետայ:	եօթն մոլորակիք:
		ուլա-

плашокъ.	<i>պլատօկ:</i>	Եղինակ, ելեսոր բի, կամ՝ աղօռղ:
платье.	<i>պլատե:</i>	Հանդերց, կամ շոր ադանելի:
плетень.	<i>պլետեն:</i>	ցանդ, կմ չափար պարտիզայ:
плеть.	<i>պլետ:</i>	մտրակ, դամշե:
плечо.	<i>պլեչօ:</i>	ուս մարդոց:
плодъ.	<i>պլոդ:</i>	պտուղ, միրդ, եւ միշ:
плутъ.	<i>պլուդ:</i>	անառոկ, վատնօղ:
плясать.	<i>պլեսատ:</i>	պարել, խաղալ:
побои.	<i>պօրօի:</i>	գան, կամ ծէծ:
побѣждатьъ.	<i>պօրէժդատ:</i>	յախթել:
поварня.	<i>պօվարնեայ:</i>	խոհնոց, աշխանայ:
повиненъ.	<i>պօվինեն:</i>	մեղապարտ, պար- տաւոր:
повоспримъ.	<i>պօվստրիմ:</i>	սրել:
повторятьъ.	<i>պօվտօրեատ:</i>	Երկրորդել:
погрузнупъ.	<i>պօվրուզնուտ:</i>	Ծնկիլ, ի ջուր:
погубитьъ.	<i>պօվուբիտ:</i>	աղինել, եղծանել:
погрѣшатьъ.	<i>պօվըշշատ:</i>	խանդարել, կամ մահացուցանել:
		մեղանչել, մեղք դուծել:

подашь.	<i>պօդտա:</i>	<i>Հարկ թագուհորին:</i>
подбородокъ.	<i>պօդքօրօդօլ:</i>	<i>Ճնօտ. կամ կղակ:</i>
подвергать.	<i>պօդվերդատ:</i>	<i>տուսա ձղել:</i>
подкова.	<i>պօդկօվայ:</i>	<i>պայտ. նախ:</i>
подковщикъ.	<i>պօդկօշչելի:</i>	<i>ողայտու. նալբանդ:</i>
подобный.	<i>պօդօբնի:</i>	<i>նման. նմանակեց:</i>
подошва.	<i>պօդօշվայ:</i>	<i>ներբնիք. ոտոց տակ:</i>
подпора.	<i>պօդպօրա:</i>	<i>նեցուկ. զամին:</i>
подражатель.	<i>պօդրաժատել:</i>	<i>նախանձաւոր լինող առ բարիա:</i>
подруга.	<i>պօդրուզայ:</i>	<i>կանանց ընկերակցութիւն:</i>
подсвѣщникъ.	<i>պօդսէճնիկ:</i>	<i>Ճքաղարան. մամ դան. շամաղան:</i>
подсолнечникъ.	<i>պօդսօճնեճնիկ:</i>	<i>արևածաղիկ:</i>
подстричь.	<i>պօդստրիչ:</i>	<i>խուզել:</i>
поединокъ.	<i>պօեղինոկ:</i>	<i>Երկու անձնոց պատերազմիլ միմեանս:</i>
пожитокъ.	<i>պօժիտօկ:</i>	<i>կայեր. ինչք:</i>
позорище.	<i>պօզօրիշն:</i>	<i>առ սրն. թէտրօն:</i>
поймать.	<i>պօիմատ:</i>	<i>ըմբոնել. բռնել:</i>
покой.	<i>պօկօի:</i>	<i>հանդիսա:</i>
покорный.	<i>պօկօբնի:</i>	<i>խոնարհ. հեղ:</i>
покаряется.	<i>պօկաբեատեայ:</i>	<i>խոնարհել. հնադադիլ:</i>

покровитель-	<i>պօլրօվիտելստվօ:</i>	<i>հովանաւորութիւն</i>
спво.		<i>սրահովանողութիւն</i>
покупать.	<i>պօկուպատ:</i>	<i>առնելը կմբգնել:</i>
полдень.	<i>պօլ դեն:</i>	<i>կէս օր:</i>
полевой.	<i>պօլեչօի:</i>	<i>վայրենի:</i>
поле.	<i>պօլե:</i>	<i>անապատ + վայրի:</i>
полицмейстеръ.	<i>պօլիցմեխատեր:</i>	<i>դատաճոր քաղաքի + կմբտառուղաց:</i>
полковникъ.	<i>պօլկօվինիկ:</i>	<i>գնդապետ:</i>
подполковникъ.	<i>պօտոպօլկօվինիկ:</i>	<i>անզան գնդապետի:</i>
половина.	<i>պօլօվինայ:</i>	<i>կէս + կամ կէմի:</i>
полонинъ.	<i>պօլօնին:</i>	<i>դերելը կամ դերի առնել:</i>
полночь.	<i>պօլնօչ:</i>	<i>կէս գիշեր:</i>
полуяреной.	<i>պօլուժարենօի:</i>	<i>կիսախորով:</i>
получать.	<i>պօլուչատ:</i>	<i>ըստանալ + տիրելը ընկալնուլ:</i>
полчаса.	<i>պօլչասայ:</i>	<i>կէս սահման:</i>
пользовать.	<i>պօլցօվատ:</i>	<i>դեղ + կմբ ձարառ նել հիւանդաց:</i>
померанцовое де-	<i>պօմելրանցօվօեղեր:</i>	<i>նարնջենի, կամ նարնջի ծառ:</i>
рево.	<i>ըեռօ:</i>	<i>նարնջագոյն:</i>
померанцовой.	<i>պօմելրանցօվօի:</i>	<i>օգնել:</i>
помогать.	<i>պօմօվատ:</i>	

помощникъ.	<i>պօմօշնիկ:</i>	<i>պաշտպնօղ, պատուպարող + օդնօղ :</i>
понедѣльникъ.	<i>պօնեգելնիկ:</i>	<i>Երկուշաբաթօր:</i>
понеже.	<i>պօնեժե:</i>	<i>վասն այնորիկ:</i>
понравиться.	<i>պօնրաշնիտուեայ:</i>	<i>հաճանիլ:</i>
понятный.	<i>պօնետնի:</i>	<i>շուտ խնացօղ, փութով հասկնօղ:</i>
понятие.	<i>պօնեատիկ:</i>	<i>շուտ խնացութիւն:</i>
поощрять.	<i>պօօշչւեատ:</i>	<i>առիթ տալ + կամ տեղիք տալ:</i>
попеченіе.	<i>պօպեչնիկ:</i>	<i>մեծապէս հետևողութիւն:</i>
попугай.	<i>պօպուղայի:</i>	<i>թութիկ թռչուն:</i>
пора.	<i>պօրայ:</i>	<i>Ժամանակիչ, ժամէ:</i>
порицаніе.	<i>պօրիցանիկ:</i>	<i>նախատինիք: անարդանիք:</i>
порицатель.	<i>պօրիցատել:</i>	<i>նախատօղ + անարդօղ:</i>
порицать.	<i>պօրիցատ:</i>	<i>նախատել:</i>
порогъ.	<i>պօրօղ:</i>	<i>դռն ներքիշեան:</i>
порожней.	<i>պօրօժնիկ:</i>	<i>դատարկ անօթ:</i>
порознь.	<i>պօրօղն:</i>	<i>յատուկ, առնձնձին:</i>
поросянокъ.	<i>պօրօսենօկ:</i>	<i>խոզքուռուկ + կամ խոզք գոճի:</i>
порокъ.	<i>պօրօղ:</i>	<i>արատ:</i>

порохъ.	<i>պօրօխ:</i>	<i>բարութ+ վարօդ:</i>
порпить.	<i>պօրտիտ:</i>	<i>աճիրել, և զծանել:</i>
порпной.	<i>պօրտնօի:</i>	<i>գերձիկ, շորկրօդ:</i>
португальцъ.	<i>պօրտուղալց:</i>	<i>պօրտուղացի:</i>
поручи.	<i>պօրտւչի:</i>	<i>բազմն, թե և անոց:</i>
поселянинъ.	<i>պօսելեանին:</i>	<i>գիւղացի+ գեղցի:</i>
посконь.	<i>պօսիօն:</i>	<i>բիրկ, ղայիմթել:</i>
послѣ, уже.	<i>պօսէ, ուժէ:</i>	<i>յիտոց+ կամ ապա:</i>
послѣ завтра.	<i>պօսէ զահտրայ:</i>	<i>յետ վաղեան աւարդն:</i>
послѣ обѣда.	<i>պօսէ օրէղայ:</i>	<i>յետ ճաշուն:</i>
послѣдовать.	<i>պօսէդօլատ:</i>	<i>չետելլ:</i>
посолъ, послан-	<i>պօսօլ, պօսլանինիլ:</i>	<i>գետ սովան+ կմշէլլի:</i>
никъ.		
посольство.	<i>պօսօլատէօ:</i>	<i>գեսպանութ, կամ</i>
поспѣшать.	<i>պօսպէշատ:</i>	<i>ելքութիւն:</i>
постоялой домъ.	<i>պօստօեալօի դօմ:</i>	<i>վազլազել, վութըլ,</i>
постѣ.	<i>պօստ:</i>	<i>հիւրանոց+ իջևնու,</i>
потомки.	<i>պօտօմլլի:</i>	<i>կամ օթևան:</i>
потопъ.	<i>պօտօպ:</i>	<i>պաք+ կամ պատ:</i>
потчивать.	<i>պօտիւատ:</i>	<i>տոհմէք, ցեղը,</i>
		<i>կամ աղգը:</i>
		<i>ջրհեղեղ:</i>
		<i>պատուել, յրդել,</i>
		<i>կամ շահել:</i>
		<i>պոմъ</i>

помѣ.	<i>պօտ :</i>	<i>քրտունկը, քրտինք :</i>
ноученіе.	<i>պօռւշենիե :</i>	<i>ձաշոց դիբը :</i>
походка.	<i>պօխոդկայ :</i>	<i>լնթացք :</i>
похожей.	<i>պօխօժեի :</i>	<i>նման :</i>
похожей на эмбю.	<i>պօխօժեինսպմշիւ :</i>	<i>օձաձև, օձանման :</i>
похлебка.	<i>պօխլելքկայ :</i>	<i>նօսրջրի կերպուր :</i>
похудѣть.	<i>պօխուդէտ :</i>	<i>նուաղիլ :</i>
похулишь.	<i>պօխուլիս :</i>	<i>վատաքանել :</i>
поясъ.	<i>պօետա :</i>	<i>գօտի, գօտիք :</i>
правило.	<i>պրաճիլո :</i>	<i>կանօն, աւանդ :</i>
праздникъ.	<i>պրազդնիի :</i>	<i>տօն, նաւակատիք :</i>
праздничной денѣ.	<i>պրազդնիչնօիդեն :</i>	<i>տօն, նաւելտիս օր :</i>
праздно.	<i>պրազդնօ :</i>	<i>պարապ, պինգուրդ :</i>
прапорщикъ.	<i>պրազդշիկ :</i>	<i>դրօշակակիլ :</i>
превосходитель-	<i>պրեվոսխոդիւնիւ :</i>	<i>դերազանց, կամ՝</i>
ный.		<i>առաջել :</i>
превосходить.	<i>պրեվոսխոդիտ :</i>	<i>դերազանցել :</i>
преданіе.	<i>պրեգանիե :</i>	<i>կանօն, աւանդունել :</i>
		<i>կամ ծէս :</i>
предвѣщатель.	<i>պրեդիշտատել :</i>	<i>նախիմաց, յառնիլ</i>
		<i>մաց, անցուցնօղ :</i>
предки.	<i>պրեդիլի :</i>	<i>նախնիք, հարք :</i>
предлогъ.	<i>պրեդլոլ :</i>	<i>նախղիք :</i>
предоспорож-	<i>պրեդօստօրօժ :</i>	<i>նախաչողուն, նա</i>
носить.	<i>նօստ :</i>	<i>խապարաստուն :</i>
		<i>ոք</i>

предводитель.	պլբեղվօղիսել :	առաջնորդօղ :
предприятие.	պլբեղպրիեատիւ :	յառաջաղբութիւ :
предражайший.	պլբեղըաժալշիւ :	մեծողին + պատուին :
представлять.	պլբեղստավիւատ :	յուջմատուցանել :
предсмотрие.	պլբեղուամօտրեւիւ :	յառաջատեսութիւ :
преемникъ.	պլբեկմնիկ :	նախատեսութիւ :
прежде.	պլբեժգե :	յառաջ + նախ :
презрительный.	պլբեզրիսենիւ :	արհամարհելի :
презрѣніе.	պլբեզրէնիւ :	արհամարհութիւ + արհամարհանլի :
преимущество.	պլբեիմուշեստլո :	առանելութիւն :
прекрасный.	պլբեկրամնի :	յոյժ գեղեցիկ + կամ շատ լաւ :
прелюбодѣяніе.	պլբելիւթօղէնմիեւ :	պտոնկութիւն :
пренебрегать.	պլբենելրեղատ :	ոչումեք համնիլ :
преодолѣваться.	պլբեօղօլէվատոնյ :	յաղթիւ + պրատիկ :
преодолѣній.	պլբեօղօլէննի :	յաղթահարեցիլ :
пресмыкающеся.	պլբեսմիկալւշեւեսեայ :	զեռուն, սողուն :
преставиться.	պլբեստաւիտսեայ :	վաղձանիլ :
престолъ.	պլբեստօլ :	ուղնիտաճրի, ուր
пресѣкаться.	պլբեսէկատսեայ :	պատարագ մատչլ :
		հատանիլ :
		прес-

пресъченіе.	պրեսէչնիւ:	արմատախութիւ:
пречерный.	պրեչնիւ:	յոյժսեւ, շատ սեւ,
прибыль.	պրեթիլ:	արդիւնք, մուտք,
прибѣжидѣ.	պրեթէժիշւ:	կամ՝ դատում:
прибавленіе.	պրիբանինիւ:	ապաստանին, կամ՝
приговоръ.	պրիզօվոր:	տեղի ապաստանին,
пригожай.	պրիզօծինիւ:	յաձելումն,
приданое.	պրիզանօւ:	դատակնիկ, կամ՝
прижимать.	պրիժիմաս:	վեր վճռոց:
приказъ, повелѣніе.	պրիկալ, պօվելէնիւ:	գեղեցիկ, ըքնաղ:
прилагательный.	պրիլազատենիւ:	ինոչ բաժինք:
прилежаніе.	պրիլեժանիւ:	վրհ հարել + հուպւ-
прилежный.	պրիլեժնիւ:	տալ, կամ՝ սղմել:
приличный.	պրիլիչնիւ:	ոլատուելը, կամ՝
приманиТЬ.	պրիմանիս:	հըաման:
при мнѣ находящійся.	պրի մնէ նախօդէաչիսելույ:	ածին, մականուն:
примѣръ.	պրիմեր:	աշխատասիրութիւ:
принадлежитъ.	պրինստիլժիս:	աշխատասիր:

при-

примѣчать.	պրիմիշատ:	ընարկել, ակնարկել,
принуждать.	պրինուժդատ:	կիմվէհասուլինվէ
природной разумъ.	պրիրօդնօի բաշում:	հարկադրելբոնադատել:
приславникъ.	պրիստանիիր:	ծնդակն գիտուին:
присудствующий.	պրիստադատվութիւնի:	ընակն խմաստուին:
притворство.	պրիտօռստվօ:	անակես:
притворяться.	պրիտօռնատմէյ:	ներկոց դույատեան:
притупишь.	պրիստապիտ:	ծացկողուին:
притчина.	պրիտչինայ:	պանաղութիւնն:
притяжатель- ный.	պրիտևատելինի:	թագչիլ:
причастіє.	պրիչաստիե:	դուլացուցանիլ:
прищемішъ.	պրիշև միտ:	սլատմու, սարար-
прѣмышъ.	պրիկ միշ:	սացակն:
пріязнь.	պրիեազն:	
прѣятный.	պրիեամնի:	ախորժ:
провинція.	պրօվինցիեայ:	դաւառ, նահանգ:
проводка.	պրօվօրոկայ:	թելուսկոց, երկաթաց, կիմմաւթուլ:
		про-

проводной.	<i>պլովօթիոլ:</i>	շունդից + շոտ կամ՝ ժիր մարդ: սոսուգել + կամ ճշմարիսն իմանալ յանդդնութիւն: լրբութիւն: երկրել յանեցու ցնել յետ ձգել: յարատե + կամ շատակեաց: տոհմակոչութիւն: աղքակոչութիւն: պարզագոյն + կամ յոժ պարզ: ածանցին անուն: արտաքերել + բե րան բերել: արտաքերութիւն: նեղ ճանապարհ: սպառուսու: ապրուսու դամել նենդաճորութիւն: սպրուսութիւն: քարող + թողեալ:
проводить.	<i>պլովօթատ:</i>	
продерзость.	<i>պլովերզուտ:</i>	
продолжать.	<i>պլովօլժատ:</i>	
продолжитель-	<i>պլովօլժիտենի:</i>	
ный.		
прозвание.	<i>պլովվանի:</i>	
прозрачный.	<i>պլովքանի:</i>	
производный.	<i>պլովփօլնի:</i>	
произносить.	<i>պլովինօնիտ:</i>	
произношение.	<i>պլովինօշենի:</i>	
пролить.	<i>պլովէստ:</i>	
промыслъ.	<i>պլովիսլ:</i>	
промышлять.	<i>պլովիշլատ:</i>	
пронырство.	<i>պլոնիրստօ:</i>	
пропинкание.	<i>պլովիտանի:</i>	
проповѣдь.	<i>պլովօվեզ:</i>	
пропущенный.	<i>պլովուշենի:</i>	

пророкъ.	<i>պլրօրօկի:</i>	<i>մարգարեց:</i>
просить.	<i>պլրօսիստ:</i>	<i>խնդըշել:</i>
прославляшь.	<i>պլրօսլաւելաստ:</i>	<i>օրհնել:</i> <i>կամօրհնաբանել:</i>
проспой.	<i>պլրօստօփի:</i>	<i>լոկ:</i> <i>դատարկի:</i>
проступка.	<i>պլրօստուպիայ:</i>	<i>սղալմունք:</i>
пропивень.	<i>պլրօտիւննա:</i>	<i>կառկարայ:</i> <i>տասլի:</i>
противникъ.	<i>պլրօտիւնիկի:</i>	<i>ընդդիմացօղ:</i> <i>հակառակօղ:</i>
противоборство- вать.	<i>պլրօտիւնօթօրստով</i> <i>վտա:</i>	<i>ընդիմութիւն:</i> <i>հակառակութիւն:</i>
противлениѣ.	<i>պլրօտիվւնիկ:</i>	<i>ընդդէմ:</i> <i>կամանախող:</i>
пропивный.	<i>պլրօտիւնի:</i>	<i>այս և այն կողմն</i> <i>արշաւել:</i> <i>վաղել:</i>
прыгать.	<i>պլրիդաստ:</i>	<i>դարձրն:</i> <i>մզմանի:</i> <i>ուր վուշմանեն:</i>
предильной	<i>պլրեռդինօի դժօր:</i>	<i>թագչի:</i> <i>գաղել:</i>
дворъ.		<i>սաղմոս:</i>
прятаться.	<i>պլրեատաստեայ:</i>	<i>թռչուն:</i>
псалтырь.	<i>պլրալտիլ:</i>	<i>թռչնոց մերձաւա-</i>
птица.	<i>պլրիցայ:</i>	<i>ըուի յւ միմանս:</i>
птицы понима- ющаяся.	<i>պլրիցի պօնիմացիւ-</i> <i>տսեաց:</i>	<i>տիկ:</i> <i>կօլօստ:</i>
пузырь.	<i>պլրւղիր:</i>	<i>ուլիս:</i>

пульсъ.	<i>պուլս</i> ,	բաղկերակ. [թ ար,
пуццовой.	<i>պուցօվօին</i>	կամ՝ մաջոց :
пустынникъ.	<i>պուտինիկ</i>	նոնազոյն :
путешествіе.	<i>պուտեշտիլե</i>	ճգնաւոր :
путь.	<i>պուտ</i>	ճանապարհ :
пухъ.	<i>պուխ</i>	վետուր. կամ ըլ
пушка.	<i>պուշկայ</i>	ըուլ [թ ոչոց :
пчела.	<i>պուշկայ</i>	ոռոմք. [թ օփ :
пшеница.	<i>պշենիցայ</i>	մեղրաճանձ :
пшено сорочин-	<i>պշենո սօրոչին</i>	ցորեան :
ское.	<i>սիօն</i> :	որիդ. կամ ըրինձ :
пыль, прахъ.	<i>պիլ</i> , <i>պրախ</i> :	մանրամաղ [թ օդ :
пышность.	<i>պիշտուստ</i>	յղիու [թ իւն. կամ
пѣна.	<i>պինայ</i> :	փառաճորու [թ ի :
пѣщухъ.	<i>պիտոխ</i> :	ճենճեր. ճենճ :
пѣшъ.	<i>պիտ</i> :	կամ ըլֆ :
пядень.	<i>պիտին</i>	արլոր. տ. ճակ :
пяшинца.	<i>պիտինիցայ</i>	լրուել :
пяты.	<i>պիտին</i>	[թ իդ :
пять.	<i>պիտ</i>	ուրբաթ :
пять чувствъ.	<i>պիտ չուժոտք</i>	կրունդք. ստից :

P	R	P
Равви, учитель.	Ра ^в и ^и лл, т ^е л ^и м ^и х ^и л:	րարբոնի, ուսուցիչ, կամ վարդանուհանիր, հաճախար, կմնոյնասահնակիս կերպիւհ:
равнымъ обра- зомъ.	Ра ^в и ^и н ^и մ ^и օրբազօմ:	հաճախար, կմնոյնասահնակիս կերպիւհ:
радоваться.	Ра ^в и ^и լ ^и ստ ^и սի այր:	ուրինալ, ցնծար ուրսիս թիւն, ցնծութիւն:
радость.	Ра ^в и ^и օստ:	ծիածն, կմաղեց:
радуга.	Ра ^в и ^и գուց:	քնողել, խորակել:
разбивать.	Ри ^զ բէխատ:	անուկնալ, չո այլել:
развратиться.	Ри ^զ վրատիսի այր:	անառակ, շո այլ:
развратной.	Ри ^զ վրատնօի:	անառակութիւն:
развращение.	Ри ^զ վրաշչենին:	շո այլութիւն:
разговоръ.	Ри ^զ զօլօր:	խօսակցութիւն:
раздувашъ.	Ри ^զ դուխատ:	զրուցանութիւն:
раздѣляшъ.	Ри ^զ դէլեատ:	փշել, կամ չնչել:
раздѣляясь.	Ри ^զ դէլեատսի այր:	բաժնել, փայնել:
раззореніе.	Ри ^զ զօրենին:	ինքնին բաժանել:
разкаляніе.	Ри ^զ կոյեանին:	տէե բածութիւն:
разлишіе рѣки.	Ри ^զ լիովե բէկին:	սորչութիւն, փաշիմանութիւն:
		դեսոց ընթացից, յաճելումն:

различно.	<i>բաղլինօ:</i>	այլին կերպիւ: ուրիշ կերպիւ: վորէզիկ, չարչի: պատառել, ձգեր: ծովումն լուսոյ, կմ ծդումն առէօտու:
разноцукъ.	<i>բաղնօշիկ:</i>	վորէզիկ, չարչի: պատառել, ձգեր: ծովումն լուսոյ, կմ ծդումն առէօտու:
разодрапъ.	<i>բաղօդրատ:</i>	վորէզիկ, չարչի: պատառել, ձգեր: ծովումն լուսոյ, կմ ծդումն առէօտու:
разсвѣтъ.	<i>բաղսէտ:</i>	վորէզիկ, չարչի: պատառել, ձգեր: ծովումն լուսոյ, կմ ծդումն առէօտու:
разстояніе.	<i>բաղստօեանիւ:</i>	բայցատութիւն: բայցակայութիւն:
разславлять.	<i>բաղսլամետ:</i>	հոչակել, հրատա րակել, համբաւել: դասել:
разсуждать.	<i>բաղսուժդատ:</i>	դատաղութիւն:
разсужденіе.	<i>բաղսուժդենիւ:</i>	դիշատել, պտուել: դիտուն, խելօք:
разтерзать.	<i>բաղսերդատ:</i>	դիտուն, խելօք:
разумный.	<i>բաղումնի:</i>	դրախտ եղեմու կան, կմաքըքայութիւն:
разумъ.	<i>բաղում:</i>	սատափ:
рай.	<i>բայի:</i>	խաչախութիւն: խաչախութիւն:
раковина.	<i>բակօվինայ:</i>	հարցախութիւն: հարցարանութիւն:
раковые клещи.	<i>բակօվինեայ կլէշի:</i>	հարցախութիւն: հարցարանութիւն:
ракъ.	<i>բակի:</i>	հարցախութիւն:
рассказы.	<i>բասկավի:</i>	հարցախութիւն: հարցարանութիւն:
ребячество.	<i>բերեաչստու:</i>	մանկութիւն, տղայ ութիւն:
ревень.	<i>բեվեն:</i>	խշնդեղ, ուժեւութիւն ревъ

ревъ.	<i>ρεῖν:</i>	ραπίνεις· αἵναιανησις·
ревносить.	<i>ρεῖνεινοιτι</i>	ρειρένεις· ιιμχαρένεις
редко.	<i>ρεῖητοι:</i>	κιαράνιαποι· φιαρρι:
республиканское правление.	<i>ρεῖηπαιρεψθηλαίνια-</i> <i>κοιτειηπιαέλεινιθει:</i>	δηηιψιψηλακιάνι· κια- πιαέλαρπιθιειάνι
решето.	<i>ρεῖειποι:</i>	մաղ· խախալ:
ризница.	<i>ρεῖηρηίγησι:</i>	խորան· զսդեստից:
ризы.	<i>ρεῖηρի:</i>	զսդեստ:
римъ.	<i>ρεῖηρմ:</i>	հուօմ:
ришида.	<i>ρεῖηրմիւթայ:</i>	քշոյ:
робость.	<i>ρεῖηρօսιտ:</i>	Երկչուտ· վախեկուտ:
ровъ.	<i>ροιլ:</i>	ական· լողմ:
рога.	<i>ροηայ:</i>	Եղջուբը· պողը:
рогатой скотъ.	<i>ροηատօիη սկօտ:</i>	Եղջերաձոր· կամ սպուճօր· անաստմ:
родникъ.	<i>ροηնիլի:</i>	աղբեկը:
родство.	<i>ροηստիլ:</i>	ընտանութիւն· աղբականութիւն:
родъ.	<i>ροη:</i>	սեռ· ցեղ· տոհմ:
рождество.	<i>ροժգեստիլ:</i>	ծնունդ:
рожь.	<i>ροժ:</i>	հասկ ցորենոյ· գա- րոյ· կամ նոցին նմանեաց:
роза.	<i>ροηայ:</i>	վարդ:

розовой.	բօղօվօին:	վարդաղ ոյն:
розняшь.	բօղնելատ:	զատել+բաժանել:
рой.	բօին:	Ժողովակն մեղքա հանջից:
ропицаций.	բօղչչուշին:	արտնջօղ:
роса.	բօսայ:	ցող+կամ շաղ:
россия.	բօսիեայ:	ռուսաստան+ռու սէլ:
россиянинъ.	բօսիեանին:	ռուսս+ռուս:
роскошной.	բօսիօշնօի:	շռայլ+անառակի:
росписка.	բօսպիսկայ:	ընկերագիր+պայց մանագիր:
росповещикъ.	բօստուշչիկ:	շահառնօղ+դրամն վարձու աճօղ:
роптаніе.	բօտտանին:	տրտնջողութիւն:
ромъ.	բօտ:	բերան:
рпушъ.	բտուտ:	Ժխովսկ+, սնոտիկ:
рубашка.	բտուբաշկայ:	պտմուճն+շապիք
ругатель.	բուղատելուտ:	նախատող+կշտամ
ругательство.	բուղատելուտլո:	բօղ+յանեղիմանող:
рудокопной за- водъ	բուղօիօպնօի զա- օղ:	նախատողութի+ կշտամբողութի+
рука.	բուկոյ:	հանիլ ամ հրհալե լց+կամ այլ իրայց ձեռն+կամ ձեռք:

рукодѣльной.	րուկօղէնօի:	ձեռադոքծութամ՝
рукописаніе.	րուկօպիսանին:	ձեռնաբանն
рукоятка.	րուկօնատկաց:	ձեռագիրն կանըն • սւնկն • կամ զուլի անօթոյ:
рыбакъ.	րիբակ:	ձենորս • ձենվաճուռ:
рыба.	րիբաց:	ձուկն:
рыба молочная, или самецъ.	րիբաց մօլօչնակաց:	ձուկն կաթնառ + կամ՝ արու ձուկն:
рыба съ икрою, или самка.	րիբաց սիկրօիւ, լիւ սամլրաց:	ձուկնծուղաննառ + կմիշաճիար աճոր:
рыбья кость.	րիբեց կօսու:	ձկան սալիր:
рыбья чешуя.	րիբեց չեշուլեցոց:	ձկան վերին փողը
рыбы молоки.	րիբի մօլօկի:	ձկանց կաթն:
рыбье перо.	րիբեց պիրու:	ձկան թև:
рыбы мечупы икру.	րիբի մեչուտ իկր:	ձկունք ածեն:
рыданіе.	բուռ:	ծուղով կմիշաճիոր:
рыжей.	բիդանին:	կակն • չեծեծանք
рысь.	բիտ:	խարտեաշ • շէկա գոյն • կամ շէկ:
рѣка.	բէկաց:	բորենի որէ դա-
рѣчь, слово.	բէշ, ոլով:	զան նման դապլու: դէտ + կամ առու: խօսի, բան + բառ:

С

Сабля.
садить.
садовникъ.

садъ.
сазанъ.

сайга.
саксонецъ.

саламандръ.
салашъ.
сало.
салфетка.
самая малость.

самовольный.
самогласный.
самолюбие.
самохвалъ.

самъ.
саногъ.

У

Уарлекъ:
սաղիտ:
սաղօվենիլ:

սաղ:
սաղան:

սախզայ:
սախօնեց:

սալամանդր:
սալаш:
սալօ:
սալֆետկայ:
սամայեա մալօստ:

սամօվոնիի:
սամօղանիի:
սամօխւբիի:
սամօխւալ:

սամ:
սաղօղ:

սուսեր+ թիւր:
անկել:
այգեպան+ կամ
պարտիզան:
այգի+ պարտէզ:
կապուտակ+ կամ
կապուտ ձուկի:
եղն, կամ ջէիրան:
սակսօնցի+, կամ
սակսօնացի:
հրակուլ:
թառա+ սալատ:
ճրաքու+ ճարպ:
զենջակ, դողի:
դուզնաքեյ, դոյզն:
սակաչ, կամ ըռուպ:
անձն իշխան:
ինքնածայն:
ինքահանանուի:
ինքնադուլ, ինքնա
հանան:
ինքն, ինքու:
կօշել, չըմայ:

сапожникъ.	սապօժնիկ,	կօշկակար + չոքմա կար :
саранча.	սարանչայ:	մարմիս + կիմ մորելս :
сахаръ.	սախար:	շաքար:
свадьба.	սճաղբայ:	հարսանիք:
сварливый.	սճարլիւի:	կուռասէր + կուռտ- սար + խոռովասէր:
свацатъся.	սճատատեայ:	խնամախօսիլ:
свинецъ.	սճինեց:	կապար + արձիճ:
свинья.	սվինեայ:	խող :
свирипство.	սճիրէպստո:	ամեհութիւն + դժն- դակութիւն:
свирипый.	սիլիրէպի:	դժնդակ + անադո- րոյն + չարաճճիկ:
свить гнездо.	սվիտ դնէղո:	թռչնոց բուն:
свойство.	սճօխտվօ:	խնամութիւն:
свободный.	սիօրօղնի:	աղտա + ինքնագլուխ:
свободныя науки.	սիօրօղնիեայ նա-	աղատ + արհեստ + աղատին արհեստ:
свѣжий, зеленый.	սվեժի, զելենի:	նոր կանանչ :
свѣстить.	սվետիտ:	լոյս տալ + կամ լուսաւորել :
свѣплозеленой.	սճէտղօղելենօի:	բացաղօյն կանենչ:
свѣшное воскрѣ- сеніе.	սճէտղօել վօսկրէ- սենի:	զատիկ կիւրաղին:
		свѣшнѣ

свѣтъ.	սլѣռ:	բյու:
свѣча.	սվѣչաց:	թափեալ մամ:
связывать.	սվѣազիվաս:	կապել:
святитель.	սվѣատիւն:	լուսանորիչ:
святые мучени- ки.	սվѣատիւն մաւչե- նիկին:	սուրբ մարտիրոսը կամ հահատակը:
святые угодники.	սվѣատիւնուղոդնիկին:	սրբ վկայք:
святый.	սվѣատի:	սուրբ:
священникъ.	սվѣաշչննիկի:	քահանաց, եւեց,
священнослуже- ние.	սվѣաշչննո ոլու- ժենիկի:	սրբազնի պաշտօն:
священный.	սվѣաշչննի:	սրբազնու:
сего вечера.	սե զօ վե շերայ:	այս եւեկոյ:
сего утра.	սե զօ ուարայ:	այս առաջօն:
сей цвѣтъ раз- цвѣтаєшъ.	սե ի ցիտօկ բազ- ցիշայեան:	այս ծովեկս վայբէ:
секретарь.	սե կրետար:	տակնադպիր:
селезенка.	սելեղենիկոյ:	վայձեղ:
селезень.	սելեղեն:	որձ մշտիմ, կամ օրդակ:
селеніе.	սելենիկ:	օթեան, քհակուն:
село.	սելօ:	ագարակ դիւղ:
сельдерей.	սելդերեի:	կամ անդաստան:
сентябрь.	սենտեմբը:	կարսունեկուր:

серадимъ.	<i>սերաֆիմъ:</i>	<i>սերօբէ:</i>
серебро.	<i>սերեբրօ:</i>	<i>երծաթ+արծաթ:</i>
сердце.	<i>սերցե:</i>	<i>սիրտ:</i>
сержантъ.	<i>սերժանտъ:</i>	<i>երեսնապետ:</i>
серна.	<i>սերնայ:</i>	<i>եղն+ջլրան:</i>
сероглазой.	<i>սերողլազօն:</i>	<i>կապուտա աչք:</i>
сестра.	<i>սեստրայ:</i>	<i>քոյլ:</i>
сибирякъ.	<i>սիբրիկան:</i>	<i>սիբիրցի:</i>
силокъ.	<i>սիլոկ:</i>	<i>կարթ+ ականաթ:</i>
симпатія.	<i>սիմպատիեայ:</i>	<i>համակրութիւն:</i>
синий.	<i>սինի:</i>	<i>կապուտ+ լուրչ:</i>
сказывать.	<i>սկազիվատ:</i>	<i>ասել+ խօսել:</i>
скакать.	<i>սկակատ:</i>	<i>արշաւել+ վազել:</i>
скелетъ.	<i>սկելետ:</i>	<i>ոսկերստի+ կմ՛ժո:</i>
скифъ.	<i>սկիֆ:</i>	<i>դավելոսկը մըզոյ:</i>
склоненіе.	<i>սկլօնենիե:</i>	<i>սկիւդացի:</i>
склонность и-	<i>սկլօննուտ լոլլատ:</i>	<i>հոլովաւմն:</i>
мѣньшъ.		<i>լոննարհուի+ կամ:</i>
склонный.	<i>սկլօննի:</i>	<i>հեղութիւնիլ:</i>
склоняемый.	<i>սկլօնեանմի:</i>	<i>հմարհ կամ հեղ:</i>
скорбь.	<i>սկօբ:</i>	<i>տառապանը, կամ:</i>
скоро.	<i>սկօրօ:</i>	<i>տաժանը:</i>
		<i>շուտ+ վաղվաղակի:</i>
		<i>СКО-</i>

скороходъ.	<i>սկօրօլսօդ :</i>	<i>սուբհնիդի շալթիր :</i>
скороспешно.	<i>սկօրօսպէշնօ :</i>	<i>շուտավոյթ :</i>
скороспешный.	<i>սկօրօսպէշնի :</i>	<i>շուտիոյթ լինոդ :</i>
скорлупа яичная.	<i>սկօրլուպայ եաիչ նայեայ :</i>	<i>կեղեւ կամ կլեպ ձևոյ :</i>
екомѣ.	<i>սկօտ :</i>	<i>անասուն :</i>
скочокъ.	<i>սկօչոկ :</i>	<i>թռչող թռչուն :</i>
скрежетъ.	<i>սկրեժետ :</i>	<i>կրճումն ատմանց :</i>
скрипка.	<i>սկրիպկայ :</i>	<i>քնար + ջութակ :</i>
скромность.	<i>սկրօմնոստ :</i>	<i>համեստութիւն :</i>
скука.	<i>սկուկայ :</i>	<i>տաղտկաներ + կամ ձանձրոյթ :</i>
скупой.	<i>սկուպօխ :</i>	<i>ժլատ + ձեռապինդ :</i>
скучно.	<i>սկուչնօ :</i>	<i>նեղութիւ + կամ դժուարութիւ :</i>
слабый.	<i>սլաբի :</i>	<i>թոյլ + տկար :</i>
слабосильный.	<i>սլաբօսիլնի :</i>	<i>թոյլազօր + անզօր :</i>
слава.	<i>սլաւայ :</i>	<i>փառք + օրհնութիւ :</i>
славный.	<i>սլաւնի :</i>	<i>հոչակեռ + փառա նոր + կմանուանի :</i>
сласши.	<i>սլասիի :</i>	<i>քաղցրեղեն :</i>
слезливой.	<i>սլեղլիւօխ :</i>	<i>ալտասուօդ + կամ արտասավոր :</i>
слезы.	<i>սլեղի :</i>	<i>ալտասուներ :</i>
		<i>слогъ</i>

слогъ.	<i>սլող :</i>	<i>բառ :</i>
сложный.	<i>սլօժնի:</i>	<i>բարդել + բաղդրել :</i>
слонъ.	<i>սլոն :</i>	<i>փիղ + կամ + Փիլ :</i>
слуга.	<i>սլուղոյ :</i>	<i>ծնյ + սպասանոր :</i>
служанка.	<i>սլուժանկայ :</i>	<i>աղախին + խարեզ :</i>
слухъ.	<i>սլուխ:</i>	<i>համբաւ + լուր + իշք :</i>
случай, поводъ.	<i>սլուչայի, պօվօդ :</i>	<i>առ իթ + պատճառ :</i>
слѣдовать.	<i>սլէդօվատ :</i>	<i>հետեկիլ :</i>
слѣдствено, слѣ- довательно.	<i>սլէդստիլնո, սլէ- դօվատելիո :</i>	<i>հետեւաբար + կամ հետեւօղօրէն :</i>
слѣдствіе.	<i>սլէդստիլեր :</i>	<i>վերահասութիւն :</i>
слѣдующій.	<i>սլէդուխւջիլ :</i>	<i>հետեւաբանութիւն :</i>
слѣдъ.	<i>սլէդ :</i>	<i>շանիղ + կամ հետեւ թուք մարդոյ :</i>
слина.	<i>սլենայ :</i>	<i>սըրակացութիւն :</i>
смиренномудріе.	<i>սմիրենմուգրիե</i>	<i>հնազանդիլ :</i>
смиришься.	<i>սմիրիտսեայ :</i>	<i>համեստ + խոհեմ :</i>
смирной.	<i>սմիրնիօի :</i>	<i>տեսանել + նայել :</i>
смопрѣшь.	<i>սմօտրէտ :</i>	<i>աղտևղի + գարշելի :</i>
смрадный.	<i>սմրսպնի :</i>	<i>ցորնամօրթ :</i>
смуглой.	<i>սմուղօի :</i>	<i>շվանթիլ + խոռովիլ + կամ վրդալիլ :</i>
смутишься.	<i>սմուտիտսեայ :</i>	<i>վրդովաւմնիսուովու- թիլ + կիմ խոնակութիւն :</i>
смущеніе.	<i>սմուշենիլ :</i>	<i>ծիծաղ :</i>
смѣхъ.	<i>սմէխ :</i>	<i>սմѣ-</i>

смѣяться.	սմէկատուեայ:	ծիծաղիլ:
снабдевать.	մնաբդեւատ:	պատրաստել:
снегъ.	մնեղ:	ձիւն:
снегъ идетъ.	մնեղ իրետ:	ձիւն գայ. ձիւնել:
снизходишь.	մնիվսօդիտ:	վայրիջանել:
собака.	սօբակայ:	շուն:
собачка.	սօբաչկայ:	վոքրիկ շուն:
собирать.	սօբիրատ:	ժողովիլ:
собираніе хлѣба.	սօբիրնիե խլէբայ	ժողովումն հացի:
собираніе коло- совъ.	սօբիրանիե կօլօ-	ժողովումն հաւ-
собираніе вино- града.	սօբիրանիե վինօ-	կաց. կամ խրցոց:
соблазнительный	զրադայ:	ժողովումն խաղո-
соболь.	սօբլազնիտենի:	դայ. կմիմ խողողաբոլ:
соболѣзновать.	սօբօլէզնօվատ:	դայթ մկղեցուցիւ:
собраніе.	սօբրանիե:	սամցը. սամուր:
собранный.	սօբրաննի:	ցանակցիլ. կամ
совершенное вре- мя.	սօվերշեննօել վրե- մեայ:	ցանակցից լինիլ:
совершенство.	սօվերշեննատվօ:	ժողովումն:
согласный.	սօղամնի:	ժողովեալ:
согласныя.	սօղամնիեայ:	կատարելութիւն:
содратъ.	սօղբատ:	հմմայն. հմմիամ:

содѣлать, сопво-	<i>սօդէլլատ</i> , <i>սօտիօւ</i>	<i>շինել</i> + <i>ստեղծել</i> ,
рить.	<i>ըիտ:</i>	
соединеніе.	<i>սօեղինենիե:</i>	<i>միանորութիւն:</i>
соединенный.	<i>սօեղինենի:</i>	<i>միանորեալ:</i>
соединять.	<i>սօեղինեատ:</i>	<i>միանորել:</i>
сожитель.	<i>սօժիտել:</i>	<i>կենակից:</i>
сожительница.	<i>սօժիտենիցայ:</i>	<i>կողակից:</i>
созвѣздіе.	<i>սօզվեղուիե:</i>	<i>նշանանոր</i> <i>աստղ</i> :
созданіе, сопво-	<i>սօզդանիե</i> , <i>սօտիօւ</i>	<i>արարչութիւն</i> <i>կամ</i>
реніе.	<i>ըենիե:</i>	<i>ստեղծագործութիւն:</i>
сокровище.	<i>սօկրօվիշչե:</i>	<i>ինչ</i> <i>կայիք</i> <i>մարդոյ:</i>
солдатъ.	<i>սօլդատ:</i>	<i>զինվոր</i> + <i>զինանոր:</i>
соломенной.	<i>սօլօմենիօի:</i>	<i>ծզօտագոյն:</i>
солнце.	<i>սօլնցե:</i>	<i>արեւ</i> + <i>կամ</i> <i>արեգուի:</i>
соль.	<i>սօլ:</i>	<i>աղ:</i>
солонка.	<i>սօլօնիկայ:</i>	<i>աղաման:</i>
сооружать.	<i>սօօրուժատ:</i>	<i>շինել</i> + <i>կոռուցնել</i> <i>եկացի</i> , <i>կմապալատ:</i>
сооруженіе.	<i>սօօրուժենիե:</i>	<i>կառուցմանիք:</i>
соперникъ.	<i>սօպիրնիկ:</i>	<i>հակառակի:</i>
соплеменіе.	<i>սօպլետանիե:</i>	<i>խորամանելութիւն:</i>
сօръ.	<i>սօր:</i>	<i>աղբ</i> + <i>կամ</i> <i>աշխալ:</i>
сослагательный.	<i>սօպաղատենիի:</i>	<i>ստորակցական:</i>
сосновое дерево.	<i>սօմնօլուր դերեւօ:</i>	<i>սօսի ծառ:</i>
составъ.	<i>սօստամ:</i>	<i>կաղմաւածք</i> + <i>դիրք:</i>

сосудъ.	<i>սօսուղ :</i>	<i>սլիհ, կամ՝ սլի:</i>
сосѣдъ.	<i>սօսէղ :</i>	<i>դրկից, հարեան:</i>
сотрудникъ.	<i>սօտրուդնիկ :</i>	<i>Ծակից, գործոկից:</i>
сочельникъ, по- щеніе.	<i>սօչելնիկ, պօշէ-</i> <i>նիկ :</i>	<i>ծոմ + սլաք + կամ</i> <i>պաս:</i>
сочетаніе.	<i>սօչետատ:</i>	<i>միաւորել + կցել:</i>
сошествіе свято- го духа.	<i>սօշետիեւ սվետ-</i> <i>տաղօ դուխայ:</i>	<i>դալուստ սուրբ</i> <i>հոգ ոյն:</i>
союзъ.	<i>սօիւղ :</i>	<i>շաղկապ + միաւորիչ:</i>
спаржа.	<i>սպարժայ:</i>	<i>ծնելեկ:</i>
спина.	<i>սպինայ:</i>	<i>մշկ + ող + քամակ:</i>
спица.	<i>սպիցայ:</i>	<i>յաքի վուշ:</i>
спинные составы.	<i>սպիննիեւ ոստումի:</i>	<i>միջկի ողնաշար:</i>
спорникъ.	<i>սպօրնիկ :</i>	<i>հակառակօղ:</i>
способный.	<i>սպօսօրնի:</i>	<i>յարմկ + պատշաճ:</i>
споткнуться.	<i>սպօտինուտսեայ:</i>	<i>վայր անկանիլ:</i>
справедливой въ- словахъ.	<i>սպրաւենդիւսիօփ</i> <i>ըվ սլովախ:</i>	<i>ձշմարտախու +</i> <i>ուղախոս:</i>
справедливость.	<i>սպրաւենդիւսուտ:</i>	<i>ձշմարտութիւն,</i> <i>ուղախութիւն:</i>
среда.	<i>սրեղայ:</i>	<i>չորեք շաբաթ:</i>
среда первой не- дѣли посипа.	<i>սրեղայ պերիօփ</i> <i>նեղէլի պօստայ:</i>	<i>չորեկշբեթ օր առա</i> <i>ջի շաբեթու պհոց:</i>
средство.	<i>սրեղատիօ:</i>	<i>հնար + ճար:</i>
срокъ.	<i>սրօլ:</i>	<i>ժամանակ. պայման:</i> <i>стадо</i>

спадо.	ստաղօ:	երամն՝ լոմն նիսիր:
спаль.	ստալ:	պօղպատ + փօլադ:
спанъ.	ստան:	հնկ + չափ մարդոյ:
старикъ.	ստարիկ:	ծեր + ալեւոր:
старый.	ստարի:	հին:
старость.	ստարօստ:	ծերութիւն:
старуха.	ստարութայ:	պառաւ:
сташуя.	ստատութայ:	արձն + նշն մրդոյ:
стекло.	ստեկլօ:	ապակի + շուշայ:
стихарь.	ստիխար:	ժամաշապիկ:
стихии.	ստիխի:	տարերք աշխարհի:
стихотвореиъ.	ստիխօտելօրեց:	բանաստեղծ + երադարան:
столбъ.	ստօլ:	սիւն, կամ սին:
столъ.	ստօլ:	սեղան ուր ճշեն:
стонъ.	ստօն:	հիւննելց մոնչումն:
страдательный.	ստրադատենի:	կամ մորմուրումն:
стража.	ստրաժայ:	կրանորական:
страспиная недѣлѧ.	ստրաստնայեայնեղլւայ:	պահկ + պահապան:
страстная пятница.	ստրաստնայեայ:	չորչարաննացցըթ + կիմաւադ շարաթ:
страсТЬ.	ստրաստ:	մեծի ուրբաթ:
		լողաք + ախտ + մոլուն:

снтрахъ и пре-
петь.

сторонний.

стремглавъ.

стремиться.

стремлениe.

стременіе.

строгий.

строишь.

струсь.

стрѣлокъ.

стягивашь.

стужа.

стукъ.

стулъ.

стѣкашься.

стяжашь.

суббота.

судишь.

судьба.

судья.

суевѣре.

суевѣрный.

սորելի ի տըեպես, ահ, և դող:

սորաննի:

սորեմըլաւ:

սորեմսուես:

սորեմընիւ:

սորետենիւ:

սորօղի:

սորօխտ:

սորուս:

սորէլոկ:

սորեախիվաս:

սորուժայ:

սորուլ:

սորէկատսեայ:

սորէածառալ:

սորբոտայ:

սորգիտ:

սորգրայ:

սորդիւ:

սորէւրիւ:

սորէվէրիւ:

սորէվէրնիւ:

զարմանեք, հիաց-

մունեք, սքանչելիք:

դլիխիվայր:

ոլանուլ, շուտդնալ:

ընթացմունեք, շար-

ժողութիւնք:

տեառն չե առաջ:

սաստիկ:

շնել:

ջայրնել, թոչուն:

որսորդ, աճչի:

թափտալ:

ցուրտ:

բայլսումն զռան:

աթոռ:

ճողովիկ:

սոտնալ:

շաբաթ, օր:

դատել:

նախասահմանուլ:

դատաւոր:

աւորդնուլ:

աճելորդապաշ:

սորբ:

суета.	<i>սուետայ:</i>	<i>ունայնութիւն:</i>
сука.	<i>սուկայ:</i>	<i>էդ շուն:</i>
сукъ.	<i>սուկ:</i>	<i>մեծ ձիւղ ծառոց:</i>
сундукъ.	<i>սունդուկ:</i>	<i>արկղ + սնդուկ:</i>
супругъ.	<i>սուպրուդ:</i>	<i>կենակից + կանակից:</i>
супруга.	<i>սուպրուդայ:</i>	<i>կողակից + առակից +</i> <i>մարդատերկին:</i>
суровое дерево.	<i>սուրօլոեր դերեօ:</i>	<i>դապար փայտ:</i>
сухие плоды.	<i>սուխիեր ոլողին:</i>	<i>չոր միրգ + պտուղ:</i>
сухой.	<i>սուխօյի:</i>	<i>չոր:</i>
сухощавость.	<i>սուխօչաւուտ:</i>	<i>նուղութիւնաբան:</i>
сушкинь.	<i>սուչիտ:</i>	<i>չորացուցանել +</i> <i>ցամաքեցուցանել:</i>
существенно.	<i>սուշեստվիլննօ:</i>	<i>էապիս, խականի:</i>
существо.	<i>սուշեստվօ:</i>	<i>էութիւն, դոյութիւն:</i>
существитель- ный.	<i>սուշեստվիլիտելնին:</i>	<i>ուղղական, անուա- նական:</i>
сущий.	<i>սուչին:</i>	<i>ստոյդ + ճշմարիտ:</i>
съ оружіемъ на- стуপить.	<i>որ օրուժիւմ</i> <i>նաստուղիտ:</i>	<i>հրացանաւ մար- տիչիլ:</i>
сынъ.	<i>սին:</i>	<i>որդին:</i>
сырой.	<i>սիրօի:</i>	<i>հում + անեփ:</i>
сырѣ.	<i>սիր:</i>	<i>մաճսուլ + ողանիլր:</i>
сырной червь.	<i>սիրնօի չերուլ:</i>	<i>ողանիրի որդ:</i>
съверѣ.	<i>սէվեր:</i>	<i>չըւսիտ:</i>

сѣдо.	սէդլօ:	համետ + վաղան:
сѣмя.	սէմլա:	սերմն:
сѣно.	սէնօ:	խոտ:
сѣра.	սէրայ:	քօբուրդ ծծումբ:
сѣрой ցвѣтѣ.	սէրօի ցւէտ:	կապտագոյն:
сѣрожелтой.	սէրօժելտօի:	թխանոն դեղին:
сѣтовать.	սէտօվլատ:	տրտնջալ:

T

Таганѣ.
шаланипѣ.
шамѣ.
шашаринѣ.
шаять.
шварь.
швой.
шворедѣ.
шеатрѣ.

шеленокѣ.
шескокопѣ.
шелица.
шемница, шюрѣ
Мѣ.
шемновеленой.

S

Տաղան:
տաղանտ:
տամ:
տատарին:
տայտ:
տար:
տвой.
տворед:
театր:

տելենօկ:
տելեսկօպ:
տելիչ:
տեմնից, տիւր-
մայ:
տեմնօվելենօի:

կասկը, սանակալ:
պարդե, շնորհ:
անդ, տեղն:
քուրթ + տաճիլ:
հալիլ:
արդիծ, ստեղծուծ:
քոյ:
ստեղծօղ, արորիչ:
թէատրօն, տեսա-
ըան, տուն պրուց:
հորթ, հորթուկ:
խոշորացոյց:
երինջ, էգ հորթ:
սրհեստ, բանտ:
կամ զնդան:
մաք կանանչ:

тёмный.	<i>տեմնի:</i>	խաճար + մութն:
теплома.	<i>տեղօտապյ:</i>	տաքութիւն + ջեր ~
теплый.	<i>տեղլի:</i>	մութիւն:
теракса.	<i>տերակսայ:</i>	տաք + ջերմ:
терепть.	<i>տերետ:</i>	տողաշաբ:
терзаемый.	<i>տերզաելի:</i>	սբել + յատակել:
терзанье.	<i>տերզանիւր:</i>	պատռելց իր + կի՞մ
терновой кустъ.	<i>տերնօվօիի կուստ:</i>	այն որ պատառի:
терпніе.	<i>տերպէնիւ:</i>	պատռումն + կամ
терять.	<i>տերետ:</i>	պատառողութիւն:
тетеревъ.	<i>տետերև:</i>	ցըիթուփիշենիւ:
тина.	<i>տինայ:</i>	համբերութիւն:
тираннъ.	<i>տիրաննի:</i>	կորուսանել:
тишила.	<i>տիտլայ:</i>	արօս:
тихий.	<i>տիխի:</i>	տիղմ + տիլ + ցելիւ:
ткать.	<i>տկատ:</i>	քըսիրտ բռննչոր:
ткачъ.	<i>տկաչ:</i>	պատուադիր:
тлѣнъ.	<i>տլէն:</i>	հանդարտ:
тлѣнныи.	<i>տլէննիւ:</i>	դործել:
то.	<i>տօ :</i>	դործարար + կամ
		ջուհակ:
		աքեթ + խաճ:
		եղնննելի + վաելի:
		կամ հոտելի:
		ապա + ուրիմն:
		ПОВА-

товарищъ.	<i>տօվարիչը</i>	<i>բնկեր:</i>
толпа.	<i>տօլպայ:</i>	<i>ժողով + խումբ:</i>
толстой.	<i>տօլստօի:</i>	<i>հաստ:</i>
тотъ, часть.	<i>տօմի, չափ:</i>	<i>հասոր:</i>
топоръ.	<i>տօղօր:</i>	<i>տապար + կացին:</i>
топорице.	<i>տօղօրիշը:</i>	<i>տղըի + կացնի կոթ:</i>
топоромъ чище- ной.	<i>տօղօրօմ՝ չիշեր:</i>	<i>տղըաւ յատակել:</i>
торжественный день.	<i>տօրժեստվենիկ</i> <i>դենի:</i>	<i>հանգիսաւոր օր:</i>
торжество.	<i>տօրժեստվօ:</i>	<i>տէրունական օր:</i>
требникъ.	<i>տրեբնիկի:</i>	<i>հանգիսաւորութի:</i>
презвый.	<i>տրեգլի:</i>	<i>մաշոոց:</i>
трепетныйадесять.	<i>տրետինդեսետ:</i>	<i>նչ արբել, լուրչ:</i>
трепетъяго дня.	<i>տրետեազօ դնելյ:</i>	<i>անցեալ երկող օր:</i>
три недѣли.	<i>տրի նեղելի:</i>	<i>երեք շաբաթ:</i>
три четверти часа.	<i>տրի չետվերտի</i> <i>չափ:</i>	<i>երեք մասն ժա- ման + կի՞մսահաթի:</i>
трижды.	<i>տրիժդի:</i>	<i>երիցս անդամ:</i>
троицынъ день.	<i>տրօիցին դենի:</i>	<i>երբորդեռել օր:</i>
труба.	<i>տրուբայ:</i>	<i>վաղ + զուռնայ:</i>
трубачъ.	<i>տրուբաչ:</i>	<i>վաղահար + կամ</i> <i>զուռնայ ածող:</i>
трусь.		<i>Երկչոս + վաղիոս:</i>
трястись.	<i>տրուս:</i>	<i>դողդոչալ:</i>

шужить.	<i>տուժիս:</i>	<i>տոյալ + կոկծալ:</i>
тумайъ.	<i>տուման:</i>	<i>մառախուղ + մէգ +</i> <i>կամ՝ աղջամուղջ:</i>
туфли.	<i>տուֆլե:</i>	<i>հողաթափ:</i>
турокъ.	<i>տուրոկ:</i>	<i>օսմանցի օսմանլու:</i>
турция.	<i>տուրցիկայ:</i>	<i>օսմանցոց տուն + կիմ +</i> <i>օսմանստան:</i>
тучная земля.	<i>տուչնայեա զեմլեայ:</i>	<i>պարարտ հող + կիմ</i> <i>պարարտ գետին:</i>
тицеславіе.	<i>տշչեսլաւիե:</i>	<i>վառասիլութիւն:</i>
тицеславный.	<i>տշչեսլաւինի:</i>	<i>մնափառ + մնալըծ:</i>
ты.	<i>տի:</i>	<i>դու:</i>
тыква.	<i>տիկվայ:</i>	<i>դրդում:</i>
тыль.	<i>տիլ:</i>	<i>մէջք + քամակ:</i>
тѣлесной дѣльть.	<i>տէլեմոխ ցէլտ:</i>	<i>մարմնագոյն:</i>
тѣло.	<i>տէլո:</i>	<i>մարմին:</i>
тѣнистое мѣ-	<i>տէնիխտօեմէստօ:</i>	<i>ծմակ + կամ՝ շուշաք</i>
сто.		<i>տէղ:</i>
тѣнь.	<i>տէն:</i>	<i>ստուել + շուշաք:</i>
тѣсто.	<i>տէստօ:</i>	<i>խմոր:</i>
тяжелый.	<i>տեաժելի:</i>	<i>ծանր + կամ՝ դժու</i> <i>արակլի:</i>

у	Ա	
убивашь.	Ուբինատ:	սնկել + ստակել
ублажашь.	ուբլաժատ:	բարձրացնելց
убранство.	ուբրանստիլօ:	դարձարումն տան + կամ մարդոյ:
уважашь.	ուվաժատ:	դօրացուցանել:
уволочь.	ուվօլօչ :	քարշ քարշել:
увѣчный.	ուվէչնի :	արատահոր + կամ ովակասա անդամ:
угадывашь.	ուզադինատ:	ձեռօք ջուխտ և կենա խաղալ:
углубляешься.	ուզլուբլետասինյ:	տմ զօրութէ մտա ծել միոյ գործոյ:
угиѣташь.	ուզինէտատ:	կորացուցանել:
уговаривашься.	ուզօվարինատանյ:	ողոյման դնել + կամ խօսք տալ:
уголъ.	ուզօլ :	անկիւնն + քունջ :
угорь.	ուզօր:	օձաձուկն:
угрожашь.	ուզօօժատ:	սպառնալ + կամ երկիւղ տալ:
угрюмой.	ուզրիւմօի:	խոժուաղէմ:
угрюмость,	ուզրիւմօստ:	խոժուաղիմունի:
удальство.	ուդալստիօ:	ժանդատիմութիւ:
удачной.	ուդաշնօի:	արիութիւն:
		յաջող + յաջողակ:
		սդըր-

удерживашь.	ուղերժիւատ:	ըմբռնել:
удовлетвореніе.	ուղօվկետօրենի:	բուհականութիւն:
удушеніе.	ուղուշենիւ:	շնչարդելութիւն:
удѣлять.	ուղէլեատ:	մասնահորել:
уже.	ուժե:	արդէն. յայսմհեւակամ՝ արդ:
уже день.	ուժե դեն:	ահա տիւէ:
уже ночь.	ուժե նօչ:	ահա դիշերէ:
уже разсвѣло.	ուժե բազութլո:	ահա լուսանայ:
уже темно.	ուժե տեմնօ:	ահա լոյս ծաղիւ:
ужъ.	ուժ:	լոռ տուկ, սահմանէ օճի:
узда.	ուղդայ:	սահնձ, ղանիթըզայ:
указъ.	ուկազ:	հրօվարտակ, կամ՝ հրամանադիր:
украшенный.	ուկաշեննի:	դարդարեսլ:
укрыться.	ուկրիտեայ:	թագչիլ, զօղիլ:
укрѣплять.	ուկրէպեատ:	ամբացուցանել:
улей.	ուլեի:	սրկել, կմաղնդել:
улей подбирать.	ուլեի պօղբիրատ:	մեղքի վեթակ:
улыбаться.	ուլիբատեայ:	վեթակէ մեղք:
уменишишельный.	ումինշիտենի:	ժողորթել:
		ժմտալ:
		նաւազական:

умирать.	ումիրատ:	մեռանել:
умолять.	ումօլեատ:	կրի+ տիր խնդրել:
умный.	ումի:	մսայի+ խելօք:
умъ.	ում:	խելք+ միտք:
унижать.	ունիժատ:	ցածուցանել:
уничтожаться.	ունիչտօժատուել:	ոչնչանալ:
упражнение.	ուողամնենիւ:	յուելումնաւդործ:
упрекать.	ուպրեկատ:	նշտել+ անարգել:
упоенный.	ուպօեննի:	ոռոգեցնել+ ջել:
уполовникъ.	ուպօլօվնիլ:	շերեփ+ չամչայ:
упорной, упря- мой	ուպօբնոյի, ուպր- եամօյի:	անուղղայ+ կամա- կոր+ անձոռնի:
употребитель- ный.	ուպօտրեթիտելնի:	կիրառնելի+ կամ- գործածելի:
уравнительный.	ուրանիտելնի:	բաղդատակնի, կամ համեմատական:
усердие.	ուսերդիմ:	սշտի մոտօք+ կամ բոլորով սրտիւ:
усмирять.	ուսմիրեատ:	հաշտուի+ կմշխա- ղաղութիւննել:
успокоить.	ուսսպօկօյտ:	հնդրտեցոյ յնել:
успѣніе.	ուսպէնիւ:	վերափախումն:
уставъ.	ուստաճ:	սճանդուի+ զերք:
устремленіе.	ուստրեմլենիւ:	ձգումն, կմշործա- կումն հրացանից:

устрица.	<i>ուստրիցայ:</i>	<i>ստրէ.իսեցմորթ:</i>
усугублениe.	<i>ուսուղութենիե:</i>	<i>յանելացուցնումն:</i>
ушка.	<i>ուտկայ:</i>	<i>մրտիմ+օրդակ:</i>
уполишь.	<i>ուտօլիս:</i>	<i>յածուցանելը ստո</i> <i>բացուցանել:</i>
упоминаться.	<i>ուտօվիտսեայ:</i>	<i>վաստակեալ:</i>
упопиться.	<i>ուտօվիտսեայ:</i>	<i>խեղութիլ:</i>
утроба.	<i>ուտրօբայ:</i>	<i>որովայն+վոր:</i>
утро.	<i>ուտրօ:</i>	<i>առաւճօտ:</i>
утѣшитель.	<i>ուտէշիտել:</i>	<i>միւկթարիչ:</i>
ухватки.	<i>ուխճատիլի:</i>	<i>շարժողութիւն:</i>
ухо.	<i>ուլո:</i>	<i>ականջ+լսելք:</i>
учащательный.	<i>ուչաշչատելնի:</i>	<i>յաճախական:</i>
ученіе.	<i>ուչենիե:</i>	<i>ուսումն:</i>
ученикъ.	<i>ուչենիկ:</i>	<i>աշակերտ:</i>
ученый.	<i>ուչենի:</i>	<i>ուսեալ+գիտուն:</i>
учитель.	<i>ուշխաել:</i>	<i>ուսուցիչ+վրժանդ:</i>
учить.	<i>ուչիտ:</i>	<i>ուսուցանել:</i>
учицься.	<i>ուչիտսեայ:</i>	<i>ուսանիլ+սովորիլ:</i>
учинить.	<i>ուչինիտ:</i>	<i>շնել+կազմել:</i>
уѣздъ.	<i>ուէղդ:</i>	<i>դանառ+նահանդ:</i>
уязвить.	<i>ուեազլիս:</i>	<i>խոցել+վերանորել:</i>
уязвленный.	<i>ուեազլինի:</i>	<i>խոցել+վերանոր:</i>

Ф		Ф
Фабрика.	Фаբрѣկъ:	ფორდაրაնი, կամ քարխանայ:
Фабриканть.	Фабрѣկъանտ:	ფორდաւար, կամ տէր ფորդարանի:
Фазанъ.	Фаզан:	արագաղ. վասիան:
Фамиліарно, другъ- жески.	Фамիլիարնօ, դըռու-	ընտանե բար, կամ ժեր բար կամբար:
Фамилія.	Фамիլիեայ:	բոլոր արենակից:
Фараонъ.	Фараоն:	վարաւօն:
Февраль.	Фեврал:	վետրվար:
Фельдмаршалъ.	Фելդմարշալ:	վորովլուխ. դուքս:
Фиговое дерево.	Фիղօվօե դերհօ:	թղնենի:
Филиповъ поспѣхъ.	Фիլիպօվ պօստ:	փիլիպպոսի պար:
Финикъ.	Фինիիկ:	արմաճ, ամրաճ:
Фюлешовой цвѣтѣ.	Фիօլետօվօի ցւ- էտ:	ծիրանակոյն, կամ ծիրանառանդ:
Фомина недѣля.	Фօմինայնե դէլե:	թօմինյի շաբաթ:
Фонарь.	Фօնար:	լուսանոց, ֆանտ:
Фонтанъ.	Фօնտան:	ջրուղիս. շնորուն:
Фортунा, ща- спіє.	Фօրտունայ շչատ- տիե:	բախտ, նասիլ:
Франція.	Фրանցիեայ:	Ֆռանկոստան:
Француэль.	Фրանցուղ:	Ֆռանկ, Ֆռենկադ:

Х

Халдей.
халдейский.
хамелеонъ.
характеръ.
харя.
хвалъ, похвала.
хвалишь.
хворой.
хворостъ.
хваспашь.
хвастунъ.
хвостъ.
херувимъ.
хитрый.
хитрой вымыслъ.
хитрость.
хищный.
хлѣбъ.
хлѣбъ.

Խալդեան
խալդեանի:
խամելոն:
խարակտեր:
խարյ:
խավալա:
խավալիտ:
խօրօնի:
խօրօնատ:
խաստատ:
խաստուն:
խօստ:
խերում:
խիտրի:
խիտրօնի:
խիտրօնատ:
խիտրօն:

քաղցեացի:
քաղցեական:
դետնառիւծ:
կացուի. կեցուի:
դիմայլակ:
դովասանութիւն:
դովութիւն:
դովիւ:
ցանագար ցանու:
կամ հիւանդու:
ցանագարութիւ:
հիւանդութիւն:
պրծիլ. նըրծենալ:
նըրծօղ. ինքնողով:
աղի. պոչ:
քերօրէ:
խորամանկ. նեն-
դանոր:
խորին մտածումն:
խորամանկութիւ:
յափշտակօղ:
հաց:
բնակութիւ, կամ
փարախ անսանոյ:

хмель-

хмельной напи-	<i>խմելնօի նասլիւ</i>	<i>արբեցուցիւ ըմշ</i>
токъ.	<i>տօկ:</i>	<i>պելիւ:</i>
ходишь.	<i>խողիս:</i>	<i>շրջել, շուռդալ.</i>
хозяинъ.	<i>խօղեախն:</i>	<i>կամ մանդալ:</i>
хозяйка.	<i>խօղեախկայ,</i>	<i>տանուտր, տանտր:</i>
холмъ.	<i>խօլմ:</i>	<i>բլուր, թափայ:</i>
холодъ.	<i>խօլօդ:</i>	<i>սառն, պաղ:</i>
холоспой.	<i>խօլօստօի:</i>	<i>ամուրի, ազադ:</i>
холстина.	<i>խօլսախնայ:</i>	<i>քաթան, քթան:</i>
хорошая погода.	<i>խօրօշայել պօղօնէյ:</i>	<i>լաճ յօդ, հաճայ:</i>
хоругви.	<i>խօրուդ վիւ:</i>	<i>խաչվառ:</i>
хохоль.	<i>խօխօլ:</i>	<i>բբուկ, թռչոց:</i>
хребетъ.	<i>խրե քետ:</i>	<i>թիկնամշ:</i>
хромашь.	<i>խրօմատ:</i>	<i>կաղալ:</i>
храбростъ.	<i>խրաբրօստ:</i>	<i>յաղթութիւն:</i>
храбрый.	<i>խրաբրիւ:</i>	<i>յաղթօղ, սպուղէն:</i>
хромой.	<i>խրօմօլիւ:</i>	<i>կաղ:</i>
хрящъ.	<i>խրեաշչ:</i>	<i>կոճուկի:</i>
хрящъ въ носу.	<i>խրեաշչ ըմիօսու:</i>	<i>կոճուկ ըռնդան:</i>
хрящъ въ ушахъ.	<i>խրեաշչ ըմուշախ:</i>	<i>կոճուկք ալինչոց:</i>
худой.	<i>խուդօխ:</i>	<i>վաղ, կամ յոռիւ:</i>

Ա	Յ	Յ
Царь.	Յար:	Յարեսը, ալբայ:
Царица.	Յարիցայ:	Յարուհի, կամ արքայուհի:
Царство.	Յարստվօ:	Յարանորութի:
Царство небес-	Յարստվօ ներեւ-	Յարանորութի
снос.	նոե:	երկնային:
Церковь.	Յերկօվ:	Եկեղեցի:
Церковный при-	Յերկօվնիպրեչու:	Եկեղեցական,
чепъ.		որաշանեայը:
Цвѣтокъ.	Յէշտօկի:	ծաղիկ:
Цвѣтъ.	Յէշտ:	գոյն:
Цвѣтникъ.	Յէշտնիկի:	բուշաստան:
Цвѣточная голов-	Յէշտօչնայեայ դօ	ծաղկի գլուխ:
ка.	Ըովլայ:	կամ ծայլ ծաղկի:
Цикорія.	Յիկօրիեայ:	դեղին ծաղիկ վա- ղահաս:
Циркуль.	Յիրկուլ:	կարակին, փարկար:
Цирюльникъ.	Յիրուլնիկի:	սափրիչ, դալբը:
Цитронное дерев-	Յիտրոննօե դե-	լիմնի ծառ:
во.	րեօ:	
Цитронъ.	Յիտրօնի:	լիմն:
Цыпленокъ.	Յիսլենօկի:	ձուտ, վարեկի:
Цѣлищельный.	Յէլիսելնի:	սոսովար:
Цѣломудріе.	Յէլօմուզրիե:	սովարչութիւն:
		чай

Чай.	Σωγι:	Θετηριτ· Σωγι:
часъ.	Σωμι:	Σιμωνηγι· αιωνι[θ]:
часовникъ.	Σωμονιθικι:	Σιμωνιθικρ:
часто.	Σωμито:	Γιωδιαλι· μετωπη:
часть.	Σωμит:	Μαση:
чашка.	Σωγιαγι:	Εμπωνιακι· τωι· Θ:
чашка у колбна.	Σωγιαγι πι· λοιξινιαγι:	Δινικωνι· Ινοτικη:
человѣкъ.	Σελοψικι:	Μαριτ:
человѣкъ, кото-	Σελοψικι, λοιπορο-	Μαριτ· ιρρι Σηλεν:
рому жилы	δι· δικι ψιρρι:	καιριατη· Λε· λαμ:
подрѣзаны.	ψικι:	Μαριτ· Σιλκιατηρ:
человѣкъ ядо-	Σελοψικι λειαριοθιο	Μαριτ· Νενικαέπρι·
випостью по-	ιπητι ψιρριοθι	Ζιενιασαρ· οδη·
добной эмѣй.	ψικι:	λαμ· οδιαδη:
человѣколюбецъ.	Σελοψικι λοιψιριεγι:	Μαριτ· αιτηρ:
человѣчество.	Σελοψικι ειπητέο:	Μαριτ· λιπιθε· θε· βιτη:
черепаха.	Σεριψι ψιακιαγι:	λιπιθειαγι· λιριθειαγι:
червь овоцной.	Σεριψι οιφοζηνιοθι:	ηρηθη· βιπειαγι:
червячекъ.	Σεριψι αχηκι:	ιμητηρ· ιρηθη:
черепъ.	Σεριψι:	ηωη· αιθ:
чернило.	Σερнικιο:	ιμριαρια· Θ· αινιαρ:
чернилица.	Σερнικιηγιαγι:	Θ· αινιαριαμη:
черной.	Σερнιοθι:	ινε· αε· Θ· ινι:
чертогъ.	Σερπιοη:	ηηηλωτ· αιηηρια:

чеснокъ.	չեմնօկ:	սխտոր:
честъ.	չեստ:	պատիճ:
честный.	չեստնի:	պատուանոր:
честолюбие.	չեստօլիբրիե:	պատուասիլուի:
честолюбивой.	չեստօլիբրիվօլի:	պատուասէք:
чешвероногий.	չետվերօնօղի:	չորջուանի:
четверть года.	չետվերտ դոդայ:	չորջու մասն տրոյ:
четверть часа.	չետվերտ չասայ:	չորջորդ մասն ժամոյ. կմ սահաթի:
четвертокъ.	չետվերտօկ:	չինդշաբաթ օր:
четыре времена.	չետիրե վրե մենայ:	չորք և զանակը:
четырнадцать.	չետիրնատցատ:	տասն և չորք:
чечевица.	չեշլիցայ:	ոսպ:
чешуя.	չեշուեայ:	ձկան միջաց փաղ:
чиштать.	չիտատ:	ընթեռնուլ:
число.	չիոլօ:	համար. թիճ:
чистить.	չիտիտ:	յանկել. խանկել:
чистота.	չիտօտայ:	յատակութիւն:
чистый.	չիտի:	յատակ. պարզ:
чрево.	ջրեհօ:	փորոտիք:
чрезвычайно.	ջրե գլիչայինօ:	գերզնց. առնել:
чтеніе.	չտենիե:	ընթերցողութիւն:
чищеъ.	չտեց:	ընթերցող:
что.	չտօ:	ինչ:
чудо.	չուդօ:	հրշք. ոքանչլիք:
		чудо-

чудовище.	չուդօվիլշե:	զլոմանիք. հիշմունիք:
чувство.	չուվստիօ:	սդումն:
чувствовать.	չուվստիօվատ:	ըսդումն առնուլ:
чужой.	չուժօի:	այլոց:
чуждаться.	չուժդատսեայ:	օտարաննալ:

III	C	
Шалунъ.	Շալուն:	անհանդիսա:
шапка.	շապկայ:	դտակ:
шапошникъ.	շապօշնիկ:	դտակակար:
шаръ.	շար:	դունդ. ամ իրաց:
шарвары.	շարվարի:	անդրավարտիք:
шафранъ.	շաֆրան:	քրքում. զափռան:
шведъ.	շվեդ:	շվեդ ազգ:
шевякъ.	շեվյակ:	ուղտոյ, կամ ձիոյ
шелкъ.	շելի:	.քակոր. կմ կտտոր:
шелковой червь.	շելկօվօի չերվ:	ապրեշում:
шептать.	շեպտատ:	ապրեշում մի որդ:
шерсть.	շերտա:	հանդարտ խօսիլ:
шерстяной.	շերտանօի:	բուրթ:
шесть чувствъ.	շեստ չուվստէ:	բրծեղեն:
шить.	շիտ:	վեցեկի շնդ մունիք:
шотландецъ.	շօտլանդեց:	կարել:
		շօտլանդցի:

шпага.	շպաղայ:	սուր. կմթուր:
шпанская муха.	շպանսկայեայ մու	սպանիու ճանջ:
	իսյ:	
штурмъ, буря.	շտուրմ, բուրեայ:	ալէկոծութիւն:
шуба.	շնւրայ:	մուշտաք. քուրք:
шѣя.	շէյեայ:	պարանոց. շլիք:

Щ	Շ	Չ
Щадить.	շչադիտ:	խնայել. թողուլ:
щаслие.	շչաստիե:	բախտ. նասիր:
щасливой.	շչաստիհօլ:	բախտահօր:
щека.	շչեկայ:	այտ. երես. թուշ:
щенокъ.	շչենօկ:	շան ճագ. լակոտ:
щетка.	շչետկայ:	ջնջան. ջնջոց:
щетка у ноги.	շչետկայ ու նողին:	ձիոց ոտից մազ:
щипать.	շիպատ:	կամթելկմճանել:
щисленie.	շիսլենիե:	համարողութիւ:
щислять.	շիսլեատ:	համարել. թուել:
щипъ.	շիտ:	վահան. զայնան:
щука.	շչուկայ:	չուքայ ձուկին:
щупанie.	շչուպանիե:	ձեռօք ճանաչողութիւն:
щупатъ.	շչուպատ:	ձեռօք ճանաչել:

Ѣ	Ѥ	
Ѣстъ.	՚ստ:	Ճաշակել:
Ѣства, пица.	՚ստվայ, պիշչայ:	Ճաշակելի:
Ѣзда.	՚զդայ:	Ծնթացողութիւն:
Ѣхать.	՚խատ:	Ծնթանալ:

Ю	Ւ	
Югъ, полдень.	իւղ, պօղենի:	Հարավ:
южный, полуден-	իւժնի, պօղուղեն	Հարավային:
ный.	նի:	
юноша.	իւնօշայ:	Երիտասարդ:
юношество.	իւնօշեստվօ:	Երիտասարդութիւն:
юриспруденція.	իւրիսպրուդենցիա:	արհեստ իրավա-
	ցիեայ:	բանի. կմ՝ դարանի:
юрий.	իւրի:	գևորք:
юрьевъ.	իւրեն:	գևորքեան:

Я	ԵՒ	
Я.	Յեայ:	Ես:
я одержимъ бо-	յեայ օդերժիմ:	Ես հիւնանդեմ:
лѣзнио.	բօլէզնիու:	
ябeda.	յեաբեղայ:	Պրոդարտութիւն:
ябедникъ.	յեաբեղնիկ:	Հարավսութիւն:
		Պրադարձիչ. կամ
		Հարավսու:

явно.	<i>յեաչնօ:</i>	<i>յայտնապես:</i>
явный.	<i>յեաչնի:</i>	<i>յայտնի. բաց.</i>
ягненокъ.	<i>յեաղնենօկ:</i>	<i>պարզ. կմբերևելի:</i>
ядъ.	<i>յեադ:</i>	<i>դառն. դառնուկ:</i>
язва.	<i>յեաղնայ:</i>	<i>մահագեղ. թոյն:</i>
языкъ.	<i>յեազիկ:</i>	<i>մահտարաժամ:</i>
яздо.	<i>յեաիցօ:</i>	<i>Ժանտամահ:</i>
яма.	<i>յեամայ:</i>	<i>Լեզու:</i>
янтарь.	<i>յեանտար:</i>	<i>Հաճիվթ. ձու:</i>
ярмонка.	<i>յեարմօնկայ:</i>	<i>դուք. հոր. կմբազոր:</i>
ясность.	<i>յեասնօստ:</i>	<i>բազմագունիւ. կմբազիւլազ:</i>
ясный.	<i>յեասնի:</i>	<i>տօնաչածառ:</i>
ястrebъ.	<i>յեաստրեբ:</i>	<i>պարզութիւն:</i>
яфетово племя.	<i>յեաֆետօվո սլեմեայ:</i>	<i>պարզ:</i>
ячмень.	<i>յեաչմեն:</i>	<i>բազե. բազայ:</i>
		<i>յափիւթեանցեղ. կամ. տոհմ:</i>
		<i>գարի:</i>

I Разговор.

- П**ечеи գնում հրամանքդ Կуда вы такъ рано и-
այտպէս կանուխ։ дете?
- Ե**ս գնումն դպրատանն։ Я иду въ классъ.
- Յ**որում ժամու պարտիս Եвъ копоромъ часу дол-
հրամանքդ տեղն լինիլ։ жны вы тамъ бытъ?
- Ե**րբ որ զանգակն հարէ։ Какъ звонокъ ударитъ.
- Յ**որում ժամու հարէ զան Եвъ копоромъ часу звонокъ
գակն։ бьетъ?
- Ե**օթն երորդ ժամուն։ Въ семь часовъ.
- Վ**շակերտքն որբ գալիսէն Սочиники, кои приходятъ
յետ հարելց զանգակն։ по пробитii звонка, бы-
լինումէ նոց պատիժ։ ваютъ ли наказаны?
- Ո**ւսուցիչն նոց նատուցա Սчитель ихъ ставитъ на
նումէ ՚ի վերայ ծնկանց։ колѣни.
- Շ**ատեն նստում նոքա Долго ли они такъ спо-
այնպէս։ ятъ?
- Ա**նելի այն ժամանակն երբ До того времени, какъ
ուսուցիչն նոց հրամայէ учитель имъ позволилъ
կանգնիլ։ встать.
- Զ**եր հրամանքն ինչէք առ Что вы дѣлаете въ клас-
նում դպրատանն զան։ съ по пробитii звонка?

գակն

դակն հարած:

Պսկիզբնեմք առնում ընթեռնուլ զդաս:

Խնչեն առնում նոցա ոքք
իւրեանց դասն չեն սեր-
տեալ:

Աւսուցիչն նոյ պատժումէ
ըստ խոր կամացն:

Խնչեք առնում դուք յետոյ:

Աւսուցիչն ուղղումէ այն
որինչ ինքն տալիսէ մեզ
շնորհ տանն:

Վաճնայն աշակերտի բան
այնող յատուկ ուղղումէ:

Զե այտպէս լինելոցէ շատ
ժամանակ:

Վպա ողէ առնում նա:

Վա հրամայումէ ընթեռ-
նուլ այն երկու կամ
երեք աշակերտացն և
բոլորն պիտին յայնժամ
ընու ուղղել իւրեանցն:

Վայէս ոչինչ չեք առ-
նում դուքք:

Начинають читать уро-
ки.

Что пѣмъ дѣлають, кои
уроковъ своихъ не выу-
чаютъ?

Учитель ихъ наказываетъ
по своей волѣ.

Что вы дѣлаете попомъ?

Учитель поправляетъ те-
му, которую онъ намъ
задалъ дѣлать дома.

Всякаго ли ученика тему
особливо поправляетъ?

Нѣтъ, такъ будеъ много
времени.

Какъ же онъ дѣлаетъ?

Онъ велишь читать те-
му двумъ или премъ
ученикамъ, а пропчіе
всѣ должны тогда по
ней свои поправлять.

Не дѣлаете ли вы еще
чего?

Վայէս

Յայնժամ՝ ուսուցիչն մեզ
փորձառութեալ առնում
այն վասն վաղուեան:

Ինչ տեղէք դուք այն շնում
Տանի:

Չե նշանակում նաև ձեզ
ինչպէս այն դասննմանա
պէս ուրիշ դաս:

Վա տախիսէ մեզ միշտ ինչ
որ լինի ուսանիլ առանց
դիր:

Վասն էրէ այս:

Վա ուսուցանելոյ և հարս
տացուցանելոյ միաք մեր:

Չեն առնում այլևս ինչ
որ լինի դասատանն:

Ուսուցիչն հասկցուցնում
յետոյ քերականութեան
ուղղութիւնն մինչև ինն
ժամն:

Եւսուցիչն կը կամ:

Տէր իմ հրամանոցդ կոչեն
՚ի ձաշել:

Որ ժամնէ:

Тогда учитель намъ ди-
ктуєтъ тему къ за-
вірему.

Гдѣ вы ее дѣлаете?
Дома.

Не назначаетъ ли онъ вамъ
какова иного уроку къ
другому классу?

Онъ намъ даетъ всегда
что нибудь учить наи-
зусть.

Для чего это?
Чтобъ прѣучить и набо-
гатить нашу память.

Не дѣлаютъ ли еще иного
чего вѣ классѣ?

Учитель полкуєтъ по-
томъ грамматической
правила даже до девяти
часовъ.

2 Разговоръ.

Мой господинъ! васъ зо-
вутъ обѣдашь.

Которой часъ?

Ահա

- Ч**аинъ съшнѣкъ шиѣнѣ съшнѣ: Полчаса первого.
- Ч**аинъ ѣръ аյшпѣкъ съ шиѣнѣ ашпѣнѣ ашпѣоръ: Для чего кушаютъ сего днѧ такъ рано?
- Ч**аинъ айнъ пръ հրամանոցդ մѣծ եղբայրն պարտէ գնալ գիւղն: Для того, что вашъ большой братъ долженъ бывать въ деревню.
- Ч**аша պարասակէ կերկուրն: Да готово ли кушанье?
- Հ**րամելես տէր իմ ահա նատեալեն 'ի սեղան: Да М. Г. уже сѣли за столъ.
- Հ**արկէ հրամանոցդ երկար սպասել: Васъ надобно долго дожидаться.
- Խ**նդրեմ ինձ ներել ես ուսայ իմ գան: Прошу меня прощить, я училъ мой урокъ.
- Կ**ամիս հրամանըդ սուա այսինքն ջրի կերակուր: Изволите ли вы супу?
- Շ**նօրհիր սուըինձ խոզի: Пожалуйте дайтесь мнѣ веничины.
- Ч**аинъ ѣръ հրամանըդ չես անուշանում սուփի: Для чего вы не кушаете супу?
- Ч**аинъ айнъ пръ նորա մշն մաղադանոս կայ և հրամանըդ գիւղես որ այն ինձ ընդդէմ: Для того что въ немъ есть пеперушка, а вы знаете, что она мнѣ пропивна.
- Լ**ամէ այտ սումն այսինքն: Хорошъ ли это пюре соусъ?

- Թանձր կերակուրն։
 Այս շատ աղին։
 Կոսորիր այտ հանըն։
 Այս շատ կակուղին։
 Շատ առանելէ եփած։
 Յոյժ կարդին։
 Զիտիս ըմպել։
 Կամիս ըմպել փիլայ։
 Բաղիտակ դինի։
 Կարմիր դինի։
 Վեզրի ջուր։
 Հարցո՞ւր ինչ կամիս։
 Ես կըմպեմ մեղրի ջուր։
 Եսու ըմպեմ կարմիր գինի
     ևս լաւ սիրեմ ըսպիտին։
 Կարմիրն ինձ ընդ դէմին։
 Բաղիտակն ինձ երեք չէ
     վիսասակար։
 Իմ պիրն ես ունիմ պատիւ
     ըմպելս վասն հրամանոցդ
     ողջութեանն։
 Ես շնորհակալեմ։
 Ես ես ունիմ պատիւ ըմ
     պելս վասն հրամանոցդ։
- Онъ очень солонъ.
 Разрѣжте эшту курицу.
 Она очень мягка.
 Гораздо ли уварена?
 Весьма изрядно.
 Не изволите ли пить?
 Изволите ли пива?
 Вина бѣлаго?
 Вина краснаго?
 Меду?
 Спросите чего изволите.
 Я выпью меду.
 Я не пью вина краснаго,
     я люблю лутче бѣлое.
 Красное мнѣ противно.
 Бѣлое ни когда мнѣ не
     вредило.
 М. Г. я имѣю честь пить
     за ваше здоровье.
 Я благодарствую.
 Я имѣю честь пить за
     ваше.

Цајт мѣдънъ շашт լուծէ:
Վարսիր գինին փրդ ինչ
թըթուէ:

Վուսիրեա հրամանիքդ ինդ-
լիզի փիվոյ:

Հէ իմ պարսն՝ վիճեն յոյժ-
պիրկէ:

Հասե ալէ զաֆէն:

Երթամք ըմպել:

Երբետ. Խօսուցուելու:

Գիտես հրմանիքդ քոյդան:

Հէ իմ պարսն՝ ես չունէի
ժամանակ ուսանելոյ այն:

Ա ու իր ոչ ունէիր հրաման
քըդ ժմանի՝ ուսանելոյ այն:

Ա ասն այն, որ ես ըուր
օլմ ընդ մօրս հիւրէի:

Հրամանոցդ մայրն առ այս
չունի իրաւունք՝ որ հրա-
մանիքդ վնայր թողէլ ես
հրմանոցդ պարտինուին:

Միայն թէ ուղիղէ լէ ոյտ որ
հրամանիքդ ասումն:

Этотъ медъ очень хороши.
Вино красное и бесколько
кисло.

Любите ль вы аглиинское
пиво?

Нѣтъ М. Г. оно весьма
крѣпко.

Поспѣлъ ли кофе?

Пойдемъ пить.

3 Розговорѣ.

Знаеше ли вы свой урокъ?
Нѣтъ М. Г. я не имѣлъ
времени ево выучить.

Для чево не имѣли вы
времени ево выучить?

Для того, что я былъ во
весь день съ машушкою
въ гостяхъ.

Ваша машушка въ томъ не
имѣетъ права, чтобы вы
для се оставили вашу
должность.

Однако правда ли то, что
вы говорите?

Чеха чеха будь огорчнъ пропу
тнѣ рѣ шити съшашшишъ:

Чеха ауди мѣши юбрулънъ
кынкашнъ и мѣши, мѣши нѣ
дѣши шашашшишъ:

Чеха ауди сѣмъ дѣшишъ:
Крашанынъ дѣши мѣши нѣ
дѣши мѣшишъ:

Чеха кынкашнъ сѣмъ орнъ
шашашшишъ:

Чеха чеха жашанышъ бѣ шашнъ
нишъ тѣшнъ:

Чеха жашанышъ бѣ шашнъ
нишъ тѣшнъ кынкашнъ
кынкашнъ ауди жашанышъ орнъ
нишъ тѣшнъ сѣмъ кынкашнъ:

Чеха жашанышъ мѣши:
Чеха тѣшнъ бѣ кынкашнъ нишъ:

Чеха жашанышъ мѣши:

Чеха жашанышъ мѣши:
Чеха жашанышъ мѣши:

Чеха жашанышъ мѣши:

Чеха жашанышъ мѣши:

Вотъ цыдулка опѣ моей
матушки, которая васъ
въ томъ увѣришъ.

Я теперь сїе извиненїе
пріиму, только будьше
прилѣжнѣе впредъ.

Я того не премину.
Когда ваша матушка щедѣть
въ деревню?

Она поїдетъ въ послѣд-
нихъ числахъ мѣсяца.

Долго ли она тамъ прожи-
ветъ?

До святокъ,
Гдѣ вы будете жить во
время ея отсудствїя?

У моего дядюшки.
Гдѣ онѣ живетъ?
У красныхъ воронъ.
Купили ли вы книги, комо-
рыя вамъ надобны?

Нѣпѣ еще.
Для чего же вы ихъ не

зѣ

- Ч**еловекъ апостолъ:
Что вы купили?
- Ч**еловекъ, пр. Енисеяни:
Для того, что ихъ въ москвѣ иѣтъ.
- Ч**еловекъ донаторъ:
Опкуда же вы ихъ полу-
чише?
- Ч**еловекъ пѣтровъоропъ:
Изъ Санктпетербурга.
- Ч**еловекъ Сибирь:
Для чего вы приходите въ
классъ такъ поздо и
безъ бумаги?
- Ч**еловекъ Ершуринъ:
Мой братецъ мнѣ дастъ.
- Ч**еловекъ Сибирь:
Для чего вы не прино-
сите вашей чирниль-
ницы?
- Ч**еловекъ ажъ монголъ:
Я ее забылъ дома.
- Ч**еловекъ Сибирь:
Вы здѣлали весьма худо.
- Ч**еловекъ апостолъ:
Ученикъ безъ черниль и
безъ бумаги, такъ какъ
солдатъ безъ ружья.
- 4 Розговоръ.
- Ч**еловекъ Сибирь:
Для чего вы вспаеше такъ
поздо?
- Ч**еловекъ ажъ пр. Енисеяни:
Для того, что мнѣ не мож-
но было лѣчь спать рано.

Վ Հրամանոցդ առ այս
ընդ դեմք եղեալ:

Մ էք ընդ հօրս յետ երեւ
կոյեան հային շրջեցոք:

Հ րամանոքդ լաւ կոտնէիր
եթէ թոյլ տայիր ուրա
խութիւն և շրջեն:

Խ ողբեմ ինձ ներել:

Վ զյուտ հետեւ ես կու պար
կիմ շուտով՝ որ ուշ չը
վերկենամ:

Հ րամանոքդ, յայժ բարի
կառնեաւ:

Ե ւրէք ոչ է պիտոյ որ
ուրախութիւնն մեղ հար
կադրէ՝ թողուլ մեր պար
տականութիւնն:

Հ արկէ սովորուի առնել
փախչել այտմանէ՝ ի յե
րիտասարդութեան:

Մ անկուե յամանակն թան
դադին է:

Ե րբ հրամանոքդ առ այս
հրամանոցդ տարիքն կու

Кто вамъ въ томъ пре-
пятствовалъ?

Мы съ башюшкою послѣ
ужины прогуливались.

Вы бы лутче здѣлали,
когда бъ оставили весе-
лость гулянья.

Прошу меня простить.

Впредь я буду ложиться
ранѣе, чтобъ вспавать
не поздо.

Вы здѣлаеше весьма из-
рядно.

Никогда не надобно, чтобъ
веселье насъ принуждало
оставлять нашу долж-
носТЬ.

Должно привыкать убѣ-
гать того въ моло-
дости.

Юношъ время драгоцен-
ное.

Когда вы первые ваши
годы потеряете, то

կորուսանես , այն յետոյ
առանց պյեսը կու վո
շիմանիս :

Ամ պարոն՝ ես հրամանոցդ
յցի պարտականեմ առ
մանաւանորիլդ , որ հրաման
քրդ ընկալում ես առ իմ
բաղտահօրութիւնն:

Ես առ պարտականութինձ
կու համարիմ՝ զոր ինչ
պատկանի առ հրամա
նոցդ խրամն:

Ես հրամանոցդ շատ ան
գամ ասացեալ եմ՝ թէ
ծուլութիւնն մայթ ամ
արատութեան:

Ես միշտ կու հետեւիմ որ
չլինիմ առ այս պար
տահօր :

Հրամանքդ դիտես որ՝ հրա
մանոցդ բախտահօրութին
կախելէ ՚ի հետեւողութ
որ հրամանքդ կառնես :

Ես հրամանոցդ խոսնամ

նաոսլեցօք նորմենի-
но раскаетесь.

М. Г. я вамъ весьма дол-
женъ за участіе, кото-
рое вы пріемлеме въ
моемъ благополучіи.

Я за должностъ себѣ счи-
тать буду, чтобъ пола-
гаться на вашихъ совѣ-
тахъ.

Я вамъ многократно гово-
ривалъ, что лѣность
малъ всѣхъ пороковъ.

Я всегда буду спараться,
чтобъ не здѣлаться въ
томъ виновнымъ.

Вы знаете, что ваше bla-
гополучіе зависитъ отъ
успѣховъ , которые вы
здѣлаете.

Я вамъ обѣщаюсь всегда

միշտ

быть прилежимъ.

Во младости должно тру-
диться для себя.

Вы мы часто говаривали,
что то единое средство,
которымъ напослѣдокъ
зѣлашься можно. полѣз-
нымъ общесиству.

Сія первѣйшая человѣку
должность, чтобъ слу-
жить своему отечеству.

Не прискорбно ли вамъ бу-
депѣ, когда вы не въ
состянїи будеше никог-
да ему никакой услуги
оказать.

Я бы самъ себя вознави-
дѣль, если ли бы на-
шлся въ такомъ случаѣ.

Вы разсуждаете весьма
изрядно, но того не до-
вольно, слѣдовательно
по тому поступать
должно.

միշտ լինիլ աշխատակր,

Դյուրստասարդութ. հարեւ-
աշխատիլ վասն իւր:

Հրամանդրդ. ինձ միշտ առու-
մէիր թէ սցտ մին հնա-
ըիւքն, որով վերջապէս
կարելի է օգնուի առնել
հասարակութեանն:

Այսէ առաջին պարտակա-
նութ. մարդոյ՝ որ ծառայէ
իւր հայրենեացն:

Զի լինիլ փոշիմանութի
հրամանոցդ՝ երբ հրա-
մանդրդ չև ո կարող երէք,
նորա ոչինչ ծառայութի
ցոյցուալ:

Ես ինքս ինձ անտես կառ-
նեի, եթէ գտանէի ինձ
՚ի մէջ այտպիսի բանի:

Հրամանդրդ յայժ բարձոք
ես դատում՝ ապա այտ
չէ բանական. հետեւլ
ընդ այն, և ընթանաւ
հարիւ:

Յ ինդըեմ օդնել ինձ
միշտ հրամանոցդ խորհր
դովն։

Հրամանքդ կարողես միշտ
համարել ինձ ընդ հրա
մանոցդ հրամանին ներ
քս ևս հրամանոցդ հա
մատացուցանեմ, որ իմ
սպազողութին չէ վերջա
նալոց մինչեւ իմ կեանքն։

Я прошу вспомощество
вать мнѣ всегда вашими
совѣтами.

Вы можете всегда счи
тать меня вѣ вашихъ
повелѣніяхъ, я васъ у
вѣряю, что моя чувстви
тельность не окончип
ся, какъ сѣ мою жизнью.

Ученикъ землемѣръ поимѣнъ:

*Гражданское начальное
ученіе.*

1.

Человѣкъ вѣрѣющъ дѣланіи
штѣшнаго письмѣннаго:

1.

Всякое дитя родится не
ученымъ.

2.

Фаршавка именемъ Григорій
пашъ, яко соплемъ шашъ, пашъ
и конько, буровъ:

2.

Долгъ родителей есть,
дать дѣламъ ученіе.

3.

Печи, мѣръ, 'ѣ, дѣланіи
пашъ, рѣкъ, рѣки:

3.

Человѣкъ имѣетъ при-
роду одарованную благомъ.

4.

Червякъ, лѣнъ, кѣрбъ, рѣкъ
и рѣки, рѣки, рѣки, рѣки:

4.

Здѣлавъ ближнему пользу,
самъ себѣ здѣлаешь
пользу.

5.

Сары, сѣль, чай, лѣнъ, кѣръ,
шашашашианъ, шахъ, мѣръ:

5.

Вопросъ: Кто есть ближ-
ний? Отвѣтъ: Всякой чело-
вѣкъ.

6.

Արա զբարի, ո՞ղ զի առ.
Նելը ապա ոչ վայն զի
ընկալցիս զգովասանութիւն
կամ զշնորհակալութիւն:

6.

Эдѣлай добро, дабы дѣ-
лашь добро, а не ради то-
го, чтобъ приобрѣсть по-
хвалу или благодарность.

7.

Ասրեգործութիւն ին-
քեանիք առ բերեն զտուրս
բարիս:

7.

Добрыя дѣла сами со-
бою воздаянія приносятъ.

8.

Եթէ աեսանիցես ան-
շնորհակալ որ այսինքն եր-
ախտամոռ + միայն զայն դի-
տասցես որ նա ոչ առնե-
զբարի + բայց սակա այն մի՞
դադարիք առնել զբարիս:

8.

Буде увидиши неблаго-
дарного, то знай, что онъ
дѣлаетъ худо; но для того
не переспавай дѣлать
збара:

9.

Ասրիս գործեա, և մի՞
ընկալնուր զբար + թող ունի
ցին ՚ի քեն այլք զբարուի:

9.

Дѣлай добро, и не пере-
нимай худово; пускъ у
тебя перенимаютъ доброе.

10.

Որդեք ձնողաց իւրեանց
ցուցանեն շնորհակալութիւն,
խոնարհութիւն, և պատիւ:

10.

Дитя родишалямъ ока-
зываletsъ благодарность
покорностю и почтеніемъ.

Երե-

11.

Երեխայն մինչև ցեղըն
ամի տղայէ. յետ եօթն ա-
մաց մանուկէ. և յետ տան
և հինդ ամաց՝ պատանի:

12.

Յամենայն հասակի քում:
պատուեա զծնօղադ:

13.

Դճողաց ստանա մարդ,
և ընկալնու զբարերարութ:

Դյառնէ կին, ի կնոջ այր
միաբանութիւն:

Դյեօրէ զօնը մենդութիւն:
Դյիկը և կամ ի բարե-

կամ. քաղաքանարութիւն:
Դագաւորէ ողորմութ:

Դառայէ հաւատարմութիւն:
և սպասանորութիւն:

14.

Ամտղայոց՝ առաջի դիմին
երկու մեծ ձանապարհ.ք.
նախ ձշմարտութ, երկրորդ՝

11.

Ճիպա до семи լեռի
есть младенецъ; послѣ се-
ми лѣтъ отрокъ; а послѣ
пятнадцати лѣтъ юноша.

12.

Во всякомъ возрастѣ по-
читай родителей.

13.

Отъ родителей человѣкъ
получаетъ и принимаетъ
благодѣяніе.

Отъ мужа жена, а отъ же-
ны мужъ склонность.

Отъ браца горячность.

Отъ друга или пріятеля
пріязнь.

Отъ Государя милость.

Отъ служителя вѣроность

и услуженіе.

14.

Всякому младенцу пред-
лежапъ два великие пупы:
первой справедливости,

иѣр ап- Енѣбрин

15.

О *рѣнѣръ илшитоптѣрѣ
мнрѣу. иѣрѣл զѣнѣбрин իр-
ѣр զѣр аնձն:*

16.

Մ *ի առներ այլոց զայն,
որինչ ոչ կամիս թէ արաւ
յեն քեզ այլք:*

17.

Ո *ր կեցութѣն իւրով
բաւականէ, նմա կեալն է ու
րախութին:*

18.

Ո *ր ունիցի ուրախութին
և ուրախանալ ոչ կարէ, նա
հիւանդէ. կմտա միտս իւր
'ինեղութիւնա:*

19.

Ո *ր նախանձոտէ՝ կտմ
ցանկայ այնմ և այոմ. նա
չպասէ ուրախութեան:*

второй любви къ ближнему.

15.

Законъ предписываетъ
человѣку любить ближня-
го, какъ самаго себя.

16.

Не дѣлай другому, чего-
не хочешь, чтобъ тебѣ
здѣлано было.

17.

Кто состояніемъ своимъ
доволенъ, тому жить ве-
село.

18.

Кто имѣетъ веселье, и
веселиться не можетъ,
тотъ боленъ, или отда-
ется мыслямъ своимъ во
угиѣпнїе.

19.

Кто зависпливъ или же-
лаетъ того и сего, тому
не дождаться веселья.

20.

Ուր չիցէ ուսեալ 'ի պատանեկութե՛, նմա՝ ծերութի՛ն տաղակալի լինի:

21.

Ծառութութիւնն է վատուսուցիչ:

22.

Դատարկակեցութիւնն է մայր ձանձրութե՛, և բազում արատութեան:

23.

Այլիմաստուն յամենայն ժամ կարողէ դտահիլ յաշխատնա:

24.

♦արց քանի՞ աճուրը դնի 'ի շաբաթու: պատասնի եօթն. կիւրկի, երկուշբթ, երեք շաբթ, չորեք շաբթ, հինգ շբթ, ուրբթ, շաբթ:

25.

♦արց քանի՞ ամիսը դնի ի տարւոջ. պատասնի 12.

20.

Кто не обучился въ юности, того старость бываешъ скучна.

21.

Лѣюстъ есть дурной учитель.

22.

Праздностъ есть малъ скучи и многихъ пороковъ.

23.

Разумный человѣкъ всегда можетъ найти упражненій.

24.

Вопросъ: Много ли дней въ недѣль? *Отвѣтъ:* Семь; воскресенье, понедѣльникъ, вторникъ, середа, четвертокъ, пятница, суббота.

25.

Вопросъ: Много ли мѣсяцій въ году? *Отвѣтъ:*

12.

26.

*յունիլար, մետրլար, մարտ,
ապրիլ, մայիս, յունիս, յուլիս,
օգոստոս, սեպտեմբեր,
հոկտեմբեր, նոյեմբեր, դեկտեմբեր:*

Двенадцать; Генварь, Февраль, Мартъ, Апрѣль, Май, Июнь, Июль, Августъ, Сентябрь, Октябрь, Ноябрь, Декабрь.

26.

*Հարց. քանի՞՛ տարւո՞ջ. պատսխանի՞
երեք հարիսր վաթուուն և
հինգ՝ ՚ի հասարակ տարւո՞ջ.
իսկ՝ ՚ի չորրորդ տարւո՞ջ որ
կոչենահանջը օր մի յաշելա
նայ:*

26.

Вопросъ: Много ли дней въ году? Отвѣтъ: Три ста шестьдесятъ пять дней въ простомъ году; въ четвертомъ же годѣ, который называется высокосный годѣ, одинъ день прибавляется.

27.

*Ասի յանէկաց, յաշիտեն
կեաց և յաշիտեան ուսի՞ր:*

27.

Пословица говоритъ: Вѣкъ живи, вѣкъ учись.

28.

*Հարց. քանի՞՛ եղանակ
գոն ՚ի տարւո՞ջ. պատսխանի՞
չորս. դարուն, ամառ, աշ
շուն, ձմռու:*

Вопросъ: Много ли временъ въ году? Отвѣтъ: Четыре; весна, лѣто, осень, зима.

29.

Հարց. քանի՞՛ տարելը

29.

Вопросъ: Много ли спи-

դնի

хий? Отвѣтъ: четыре; вода, огонь, воздухъ, земля.

30*

Արց. քանի՞՛ կողմունը
գոն աշխարհի + պատսխանի
չորս. արևել, հարած, հիւ
սիս, արևմուտ:

31*

Երջ. ՚ի քանի՞՛ մասուն
բաժանին յայանի եղեղ
մասն երկրագնդի. պատսխանի
չորս. եւրօպայ, ասիայ, աֆ
րիկայ, և ամերիկայ:

32*

Արց. քանի՞՛ զգայութը
գոն ՚ի մրդու. պատսխանի հիւսդ.
աւեսանելիք, լուլիք, հոսուն-
լիք, ճաշակելիք, շօշափելիք:

33*

Եթէ աևսանվցես արա-
տութի ընկերիդ, մի ցց-
տար նմա մեղադրանիք քոյ:

34*

Քանիք հայհայանայ՝ յա-

30*

Вопросъ: Много ли странъ
свѣща? Отвѣтъ: четыре;
востокъ, югъ, сѣверъ, за-
падъ.

31*

Вопросъ: На сколько час-
тей раздѣляется извѣши-
ная часть землянаго шара?
Отвѣтъ: На четыре; Евро-
па, Азія, Африка, Америка.

32*

Вопросъ: Много ли
чувствъ у человѣка? От-
вѣтъ: пять; зрѣніе, слухъ,
обоняніе, вкусъ, осязаніе.

33*

Буде увидиши пороки
ближняго, не оказывай ему
свои осужденіемъ.

34*

Браныя слова оскорб-

264

Հեցուցնեն զբերանն՝ յորմի
և լանեն. այնքան ևս զա-
կանջու, 'ի յոր մտանեն:

ляютъ усна, изъ кото-
рыхъ исходятъ, сполько
же сколько и уши, въ ко-
торыя входятъ.

35*

ԱՃ է միայն կատարեալ:

35*

Единъ Богъ совершень.

36*

Յաշխարհի ոչինչ դա
կատարեալ:

36*

Въ свѣтѣ ничего совер-
шеннаго иѣтъ.

37*

Այր բարեարտութ հե-
տեի դարձուցնել ամ իր
և գործ առ բարին. այր չա-
րտութթ հետեի իրա-
բա դանել զչար:

37*

Человѣкъ съ добрымъ
сердцемъ старается обрат-
ящать всякую вещь и дѣло
въ добро; человѣкъ съ дур-
нымъ сердцемъ старается
въ добрѣ найти злос.

38*

Սակաւ զիսութիւն է
պիտոյ առ արտահորել զիր
ինչ:

38*

Мало на то надобно
смысла, чтобъ что опоро-
чить.

39*

Կահաւէտ է վասն առ
ողջութեւ ուտել և ըմզել
չափահոր. և ամենեին ոչ

39*

Полезно здравію кушать
и пить умѣреніе, и ни ма-
ло не сердиться, когда ку-
гаш

բարկանաւլ'ի ժամ'ուտելոյն: шаешь.

40.

**Ասիառակաց՝ բերանովն
ցաւն մտանէ, և փորձուին
անտի ելանէ:**

40.

Пословица говоритъ:
ртомъ болѣзнь входитъ,
а бѣда выходитъ.

41.

**Խստապարանոցութին՝
աղականէ, վըդովիէ, և նուա
զեցուցանէ զուրախութին:**

41.

Грубость портитъ, мѣ-
шаетъ и умаляетъ веселіе.

42.

**Ուեթեամիտէ նա՝ որ
խօսի առանց ներելոյ:**

42.

Легкомысленъ топть, кто
говоритъ безъ успушки.

43.

**Այլ հակառակ՝ հանդի
պի սոսիսից:**

43.

Упорный встрѣчаетъ
соперниковъ.

44.

**Հակառակ սոսութեէ
ճշմարտութիւնն:**

44.

Соперникъ лжи есть
испинна.

45.

**Ու ոչ սոնէ՝ նոր ամ խօ
սից հաճատան մարդիկը:**

45.

Кто не лжетъ, того
всякой рѣчи люди вѣрятъ.

46.

**Յաղթելով ոտք և իցէ
աշխատանաց՝ մարդ ըզդաց
բաճականութեամբ:**

46.

Преодолѣвши какой ни
на есть трудъ, человѣкъ
чувствуетъ удовольствіе.

47.

Տանել այն ՚ի սրտի զար
այլք ոչ կարեն տանիլ, է
նշան հաստատուն հոգւոյ,
իսկ առնել այն բարի, զար
այլ ոք ոչ կարաց, է գործ
գովիլի:

48.

Աշխատանք՝ յաղթին
աշխատանօք:

49.

Որ սովորէ աշխատելոյ՝
նմա դիւրինքեն աշխատանք:

50.

Յաճախ պատահին, զի
մարդիկը ինքեանք ինին
պատճառ ինքեանց բախտա
ըստուն և անքախտովթէ:

51.

Ասկ առակաց՝ յուսա
առ ած, սակայն դու մի ծու
լանար:

47.

Снести же на сердце,
 чего другой снести не
 могъ, есть опытъ твер-
 дой души; но учинишь же
 добро, чего другой учи-
 нить не могъ, есть пох-
 вальное дѣло.

48.

Трудъ преодолѣвается
 трудомъ.

49.

Кто прѣбыкъ къ тру-
 дамъ, тому трудъ облег-
 ченъ.

50.

Люди часто сами быва-
 ютъ причиною своего
 щасія и нещасія.

51.

Пословица говоритъ: на
 Бога надѣйся, но самъ не
 оплошай.

Աշխ

52+

Այլը միջակ դիտութը՝
եթէ աշխատեցի, կարէ
հմանալ:

52+

Человѣкъ и съ посредст-
веннымъ умомъ, буде
трудъ приложитъ, иску-
сень быть можетъ.

53+

Առողջ դատողութի, և
բարի կամեցողութի բազուր
բարի դործը յուղացուցնեն:

53+

Здравой разсудокъ и
добрая воля много добрыхъ
дѣлъ приведетъ.

54+

Գաործունեութը՝ և թէ
գերազանցել կամի ոք՝ ու-
րեմն բարերարութը:

54+

Поступками буде пре-
восходить кого, то доб-
родѣтельными.

55+

Գատուավորութիւնն՝ է
անզին դանձ:

55+

Честность есть неоцѣ-
ненное сокровище.

56+

Զիատարել զիստամъ,
ոչ է հմտութիւն:
Խարէութն՝ ոչ է որմտութիւն:
Հնարագիտութիւնն՝ ոչ է
դիտութիւն:
Արքամտութին՝ ոչ է պար-
զարտութիւն:

56+

Невыполненіе обѣданія,
не есть искусство.
Обманъ, не есть остроуміе.
Хитрость, не есть разумъ.
Тонкость, не есть чисто-
сердечіе.

57.
Յամօթէ մարդոյ՝ խայ
տառակիւլ զայլք, իւրօք
յանցանօքն:

58.
Յորժամ ստոյդ ճշմար
տուի ցուցանել պատկնիցի.
առ այն առելի խօսք ոչէ
պիտոյ:

59.
Որ սակաւ գատողույա
առնէ առ այն՝ որ գործէ կի՞
խօսի, այնպիսին հողմէ:

60.
Դ հակաձառութ՝ վրէ՛ր
բարկանալ. ամ մարդ ծնել
է իւրով գիտութք և հաս
կացողութք. այնպէս՝ ուղս
իւրօք դիմօք:

61.
Որ թարցբարկութեան
ունկնդիր լինի նմա՝ որ ընդ
իւր հակառինա կարելիէ
լսէ վասն իւր, կամ վրլնկէ
ըն շահաւշտա:

57.
Сстыдно человѣку обли-
чати другаго своею виною.

58.
Когда самую испинну
показывать надлежитъ, на
то излишнихъ словъ не на-
добно.

59.
Кто мало разсуждаетъ
о томъ, что дѣлаетъ или
говоритъ, тотъ вѣпренъ.

60.
Въ спорѣ на что сер-
диться; всякъ человѣкъ
рожденъ съ своимъ смыс-
ломъ и понятіемъ, такъ
какъ и съ своимъ лицомъ.

61.
Кто не сердясь выслу-
шиваєтъ того, кто съ
нимъ споритъ, тотъ авось-
либо услышитъ ему или
ближнему полезнос.

62.

Ա ակեղեմնացիք՝ ի ման
կութեան ուսուցանէին զա
հակաց իւրեանց՝ խօսիլ հա-
մառօտ բանիւ, և պարզ իւ-
րահամբ:

63.

Ո ը ոչ կարէ Ենթադա-
տել՝ թէ զմնչնէ շահումէտ,
կի՞պատուական, կամ բարի,
կամ չար. այնպիսին դեռևս
ոչ շատունի դիտութիւն:

64.

Ո րյանձն առնու դդործ
ինչ, և ոչ կարացի կատա-
բել. այնպիսին զիւր տկա-
բութիւնն ցուցանէ:

65.

Ո չընակիչ՝ ի մշջ հասարա-
կաց՝ Ենթադարիւալէ հասա-
րակական օրինաց:

66.

Օ րէնք բարիք՝ ուղղեն
դդործս քաղաքականաց առ-
բարիս:

62.

Լակедемоняна ошի мла-
денчества поваживали дѣ-
шей говорить слогомъ
краплкимъ и яснымъ правду.

63.

Кто не можетъ разсу-
дить что полезно, или
честно, или добро, или ху-
до, то пѣ еще не много
ума имѣетъ.

64.

Кто берется за дѣло,
что исправить не можетъ,
то пѣ показываетъ свою
слабость.

65.

Всякъ въ обществѣ жи-
вущій подверженъ обществен-
нымъ законамъ.

66.

Добрые законы направ-
ляютъ дѣйствія гражданъ
къ добру.

67.

Հաւասարութեամբ քաշ
զարկնաց՝ կայանայ առ այն,
ուղղի ամենեքեան ևնթար
կեալք լիցին նոյնոյ օրինաց:

68.

Ազատութեան է օրենքը,
բոլոր այն գործել՝ դոր ինչ
օրենքն պատուիրէ:

69.

Ամենայն որ ՚ի յօրէնս
անուանին պատիժը. ստու-
դապէս ոչ այլինչն, եթէ
ոչ նեղութիւն և ցաւ:

70.

Խշիանութեալատաւորաց՝
կայանան միայն ՚ի կատրումն
օրինաց:

71.

Բաղմաթեթք չարագոր-
ծութեց՝ թագին սակաւ
այն ամ, զորինչ դայ ՚ի ձե-
ռաց մարդոյ:

67.

Равенство всѣхъ гражданъ состоитъ въ томъ,
чтобы всѣ подвержены
были тѣмъ же законамъ.

68.

Вольность есть право,
все то дѣлать, что за-
коны позволяютъ.

69.

Все что въ законѣ назы-
вается наказаніе, дѣйстви-
тельно не что иное есть,
какъ прудъ и болѣзнь.

70.

Власть судейская состо-
итъ въ одномъ исполненіи
законовъ.

71.

Множество злоупотреб-
лений вкрадываются по ма-
лу во все то, что идетъ
чрезъ руки человѣческія.

72*

**Ուրիշէ բաժանումն ՚ի
մշջ անձ մոց՝ անդ դոյ և գե
քաղանցութիւն անձանց՝ օրի
նօք հաստատեալ :**

73*

**Ուր պահպանի չափանո
րութիւն անդ և յետնորդ
քաղաքականի կեանքն, կայ
լքն, և պատիւն ՚ի յարդանա
ընկալեալ լինին :**

74*

**Կ յամ դործս պարտէ
ունինդիր լինիլ երկոցունց
կողմանց. Թող ջատադուիլ
ցէ ամ ոք՝ իւր ուղղութիւն:**

75*

**Օրէնքն կարելիէ անուա
նել հերքը որովք մարդիկը
միաբանին. և պահպանին ՚ի
մշջ հաստրակութիւն. թարց
որոյ՝ հասարակութիւն քաք
տի:**

72*

Гдѣ есть раздѣленіе меж-
ду особами, тамо есть
также и преимущества
особамъ, законами утверж-
денныя.

73*

Гдѣ умѣренность наблю-
дается, тутъ и самаго
меньшаго гражданина жизнь
имѣніе и честь во уваженіе
принимается.

74*

Во всякомъ дѣлѣ должно
выслушать обѣ спороны;
пусть защищается всякой
свою правду.

75*

Законы можно назвати
способами, коими люди
соединяются и сохраняют-
ся въ обществѣ, и безъ
которыхъ бы общество
разрушилось.

272

76.

¶ аկղբանէ ոհի տեւին
չէ պատահելումք. 'ի յամ
պատահմունս լինիլ կատա-
րեալ բարեբախտ:

77.

¶ ամստանոր համարեալ
լինի նա՝ որում սակաւ փոք
ձութիւն պատահի:

78.

¶ կեանս մարդկան յաջո-
ղութիւն ոչ լինի առանց ան
յաջողութե. և չաջողութին
առանց բարութե. և վկէ
'ի տրամութ՝ ողյուրախութ՝
դատողութիւն առնօղ մար-
դոյ՝ բարձրէ պահպանէլ
զչափանորութիւն:

79.

¶ չէ պարտ բարկանալ
'ի վր նորա՝ որ մեծ քան
դքեզ, կիմ փոքր ապա թէ
ոչ, 'ի բարկութե ոչ լինի
հանատարութիւն:

76.

Съ начала свѣта не слу-
чалось еще ни одному че-
ловѣку во всѣхъ случаяхъ
быть совершенно благопо-
лучиу.

77.

За щастливаго почита-
ется томъ, которому ма-
ло зла приключается.

78.

Въ житїи человѣческомъ
благополучіе не бываетъ
безъ бѣдствія, и бѣдствіе
безъ добра; и для того въ
печали какъ въ радости
разсудительному человѣку
благористойно сохранить
умѣренность.

79.

Сердиться не должно на
того, кто шебя выше или
ниже; а то во гнѣвѣ не бу-
детъ равенства.

80.

Ուր ընկանու ՚ի սիրու
իւր զարտմանութի՞ն նա հա-
շասարէ այնոմ որ նատի ՚ի
նաև ՚ի ժամանակի ալէկո-
ծութեան:

81.

Դվերաց աշխարհի՝ կո-
իւր և ըսեմն պատահին ՚ի
յանպէս իրաց:

82.

Խաղաղութին բդիսէ զբա-
րի համաձայնութի. և բարի
համաձայնութին, զբազում
արդինա և բարեկամութի.
իսկ խռովութիք և անհամա-
ձայնութիքնուազեցուցանեն,
և խանդարեցուցանեն, զան-
բարութինս:

83.

Երկբայութին տոանց
պատճառուի՝ կարէ դառնա-
ցուցանել զաւազագոյն բարե-
կամա:

80.

Кто въ сердцѣ предприня-
 меть подвигъ, томъ ра-
 венъ тому, которои са-
 дится на корабль во время
 бури.

81.

Въ свѣтѣ ссоры иногда
 бывають отъ бездѣлицы.

82.

Миръ производитъ доб-
 рое согласіе, добroe же
 согласіе множество пользъ
 и пріязни; ссоры же и не-
 согласіе умаляютъ и удру-
 чаютъ всякое добро.

83.

Подозрѣніе безъ причи-
 ны можетъ огорчить луч-
 шаго пріятеля.

84.

Եթէ որ հետևի ոչ
միսն զսկաւալն առնել լա-
ւապէս՝ այլէ որքան կարելի
է լաւագոյն, այնովիսին յոյժ-
մերձէ յաջողութէ,

84.

Кто не только спарапаш-
ся то, что предприметъ,
дѣлать хорошо, но еще
какъ возможно лучше,
тотъ весьма близокъ ус-
пѣху.

85.

Պատ չափու ծառայութ-
ինի վարձ:

85.

По заслугамъ воздаяніе.

86.

Արձակի է նա՝ որ ՚ի լսելն
զհշմարտութիւնն խռովի:

86.

Жалокъ топівъ, копорый
услыша правду, досадуешъ.

87.

Դժուարինէ ուղղել զոր՝
եթէ ինքնին ոչ աշխատիցին:

87.

Трудно кого исправить,
буде самъ труда не при-
ложилъ.

88.

Վարց՝ ովէ է բարի քա-
ղաքացի. պատսխանի. բարի
քաղաքացի նա՝ է որ լցու-
ցանէ իսկապէս զամբաղա-
քական դաշնագրութիւնն.
իսկ ՚ի տան ող որդի, որպէս

88.

Вопросъ: Что есть доб-
рый гражданинъ? Отвѣтъ:
Добрый гражданинъ есть
топівъ, копорый выполня-
етъ съ точностью всѣ
гражданскія обязателъст-
въ.

Եղբայր, ոնզ այր, ոնզ հայր, ոնզ ըստացող ծառացութեն, կամ ոնզ լցուցանօղ զծառայ ութիւն ըստ կացութեյ յորում իցէ զհասարակականն, ոնզ 'ի մէջ հասարակութեն բնակիչ և բարեկամականն՝ ոնզ ըստոցդ բարեկամ, կամ որպէս զամէ դբակից:

ва; домашний: яко сынъ, яко братъ, яко мужъ, яко отецъ, яко получающій услуги, или яко отправляющій служеніе по состоянію, въ которомъ находится; общественный: яко въ обществѣ живущій; и дружескія: яко другъ и яко добрый сосѣдъ.

ԽԱԿՄԱԽԵՐ
ՄԻՆԵՐՅԱՅ ՅԵԼՅԳԻ
ԽՈՂՃԱՄԱՆԱԾ ԹՐԱՄԴՐՈՒՐ
Յաշտի իշխել ճառու

89.

ԽՈՂՃԱՄԱՆԻՔԻ Է ՃՐԱՊ
ՆԵՐՍԱՍՅԻՆ և ծածկեցեալ
որ լուսաւորէ եղականանզ
զմարդ, և խօսի լենմա մեղմ
ձայնիւթարց հնչման հակ-
լով նրբագոյն հոգւցն, առ
ըերէ զնա 'ի զգացումն' և
հետեւ զհետ մարդոյ յամ
ուրեք, ոչ տա նմա անդթու-
թիւն 'ի յամենացն պատահ
մունքաւ

Աշխատակ խոհմանաց

Խշան արտից, խորհր-
դատու դատողւեց, ձեռն
առ հոգւց, հոգաբարձու
առարբնուեց, վերակացու
պարտականուեց, պաշտպան
տկալց, հայելի անմեղուեց,
սանց մոլութեանց, զարհու-
թեցուցիչ արատութեանց.

КИТАЙСКІЯ МЫСЛИ
О СОВѢСТИ.

Описание совѣсти:

89.

Совѣстъ есть свѣтило
внутренное, закрытое, ко-
торое освѣщаетъ единст-
венно самаго человѣка, и
речетъ ему гласомъ ши-
химъ безъ звука; прогая
нѣжно душу, приводитъ ее
въ чувство, и слѣдуя за
человѣкомъ вездѣ, не да-
етъ ему пощады ни въ ка-
комъ случаѣ.

Именование совѣсти:

Помѣщикъ сердца, со-
вѣтникъ разсудка, руково-
дитель души, повѣренный
добродѣтели, спрячай
должности, защищникъ
слабаго, зерцало невинно-
сти, узда спрасшей, пуга-
лище пороковъ.

Հինգ ժամանակ եղբայրություն:

**Ժամանակ՝ յորժամ լողձ
տանիքն պատուիրիցէ:**

**Ժամանակ՝ յորժամ խղճմը
տանիքն զարթուցանէ:**

**Ժամանակ՝ յորժամ խղճմը
տանիքն իրաւացուցանէ, կամ
մեղադրէ:**

**Ժամանակ՝ յորժամ խղճմնիքն
վիրաւորէ, կամ միսթարէ:**

**Ժամանակ՝ յորժամ խղճմը
տանիքն թագչի, կմ ննջէ:**

90*

**Ամուս աղեղնաւորն
չըհարկանելով նսպատակին,
մեղս ոչ դնէ աղեղնանն, կմ
նետին. այլ վասն սղալմանն,
յինքենէ պահանջն զհամար+
միանն թէ՝ սակա այնր արի+
ութի հոգւց և իդք ոչ կո-
րուսանէ:**

91*

**'Պյաշխատնս և իվլշտո,
պատշաճաւորէ մարդւոյ՝ ու**

Пять времёнъ совѣсти:

Время, когда совѣсть наспавляетъ.

Время, когда совѣсть побуждаетъ.

Время, когда совѣсть оправдаєтъ, или обвиняетъ.

Время, когда совѣсть оскорбляетъ, или ущемляетъ.

Время, когда совѣсть прячетъ или заснетъ.

90*

Искусный стрѣлокъ не попадая въ цѣль, вину не кладетъ на лукъ, или стрѣлы, но у самаго себя въ проронкѣ требуетъ отчета: однако для того бодрости духа и охоты не теряетъ.

91*

Въ своихъ трудахъ и страданіи прилично человеческому

նիւ

*նիւղհամբերութիւն և առ. յան
ցաներս մեղաց և ողարանաց
ոյլաց մեծահոգութիւն:*

въку имѣть перпѣніе, къ
людскимъ же винамъ и по-
грѣшиостямъ великодушіе.

92.

*Ախալանք՝ ընականեն
մարդկացին սեռի:*

92.

Ошибки суть свойствен-
ны человѣчеству.

93.

*Ոչ է ամօթ մարդոց՝
ձանաշեւ զսիսալանս իւր:*

93.

Нѣтъ стыда признаться
человѣку въ своей ошибкѣ.

94.

*Յեմարն՝ դտանելով ՚ի
միսս իւր անապիտանքարի-
նըս. ընդունի զնո՞ր ՚ի տեղի
լաւագոյն ալմասի, և այնու
տայ այլոց:*

94.

Невѣжество находя въ
своемъ смыслѣ проспые
каменья, принимаетъ ихъ
за лучшіе алмазы, и за та-
кіе выдаєтъ ихъ другимъ.

95.

*Ոինչեւ երկնային մար-
մինքն եւ խոնարհին կարդա-
դրութեանց:*

95.

Даже до небесныхъ
и тѣ порядку повинуючися.

96.

*Ա ու կառաւարութ տան՝
ողիտոյէ հետեւողութիւն, և
չափանորութիւն:*

96.

Къ управлению дома слу-
жатъ радѣніе и умѣрен-
ность.

Ա ու պահպանողութ տոհ-

Կъ соблюдению рода, хо-
մին

մին՝ բարուոք անոցումն
մանկանց:

Ա սկեցութե՛ տան՝ իսու¹
զաղութիւն և միաբանութե՛:

Ա սկ բարձրացուցանելոյ
ցեղն՝ բարեպէս կենցաղա
ճարութիւն:

97.
Առ ժամանակ մի խրա-
մել մարդոց լեզուաւ իսկ
յաջիտեան գըով:

98.

Պարի ատանտիկո՞ջ պար
տականութե՛ լինիլ հանդարտ,
համեստ, հաստատուն, ըզ
դաստ, առ ած ջերմեռանդ,
առ բակեսրտայրն և բակեսու
րն վերապատուօդ, ըստն
վարիլ սիրով և բարեկարդա
բար, փարիկ զանակացն ու
սուցանել ձշմարտութիւնն,
և սէր առ ընկերս+ զծառյա
և զաղախինս պահել իննա-
մածութե՛, առաջի ազգա-

279
рошее дѣпіамъ вспишаніе.

Кѣ житію вѣ домъ, миръ
и согласіе,

Кѣ возвышенію рода,
житіе добродѣтельное.

97.
На часъ увѣщавашъ чело-
вѣка языкомъ, а на вѣкъ
книгою.

98.

Доброй хозяйки должностъ есть: быть тихой,
скромной, постоянной, осторожной; кѣ Богу усерд-
ной, кѣ свекру и свекровь почтительной; съ мужемъ
обходиться любовно и благочинно, малыхъ дѣпей
приучашъ кѣ справедливости и любвѣ кѣ ближнему,
слугѣ и служанокъ содер-
жать милосердиво; предъ

կա

կանացըն և իւրայնոցն լինիւ
քաղաքանարի, բարի խօսից
լսել յօժարութէ, սոյս և
'ինենդանորութէ գարշիւ
չըլինիւ գատարկակեաց. այլ
հետեւող ամ բարեգործու
թեանց և զգոյշ 'ի ծախս.
խոռվաւիք տանն յայսցանէ
լինին՝ և թէ տան տիկինն սի
րիցէ լսել 'ի ծառայից և ա
զախնեաց զանազան ստախօ
սուխն՝ և 'ի լսկին, աճելոր
դութէ ասկիցէ զայնս առն
և այրն ներ հաճատասցէ:

99.

*Ամուս այրն այն է որոյ
տան բնակիչքն կան բարե-
պէս և հանդստութէ. ա-
ռանց նենդանոր խօսակցու
թեան՝ այլ մանաճանդ վայե-
լուչ կառանարութեամբ:*

100.

*Որ զսական իրա մեծ հա-
մարկիցէ՝ նա զըստի իրացն ոչ
լի:*

родственниками и свой-
ственниками быть учти-
вой, добрыя речи слушать
охотно, лжи и лукавства
гнушаться; не быть празд-
ной, но радостельной на
всякое издѣлѣ и бережли-
вой въ расходахъ. Разв-
ратъ дому есть: буде хо-
зяйка любишъ слушать
отъ слугъ и служанокъ
разныя враки, а выслушавъ,
съ прибавлениемъ сказыва-
емъ оныхъ мужу, и мужъ
тому вѣритъ.

99.

Искусенъ человѣкъ топъ,
у когораго въ домѣ всѣ
живутъ хорошо и спокой-
но безъ ябедъ и наговоровъ,
но въ приличномъ надзи-
раніи.

100.

Кто малыя вещи спа-
витъ за великия, топъ
35

размѣру вещей не знаешь.

101.

Φημονѣи аѣдѣніи гѣи
խорхѣи рѣт шаур шаин рар
կայել ոյ՝ հայել ՚ի հայել ը.
քանիփ մարդ ՚ի սրտի իւ-
բում ինի անկերսորան. ոմն
կարպի, ոմն սպիտակի, ոմն ց
շվետնի մեանան, ոմն ց
ոչըն նատին արեամբ՝ կոմ
երակունքն շուրեւ կոտին:

102.

Ասղձան բարիութեան
սկիզբն է զու մն. Երկեւ
ցուցանել ումիք է գործ
տկար հողւոյ:

103.

Ծնորհել զներութեան ա-
ռաւել բարեգոյն է քանրդ
վրէ ժինդրութին. թողութին
շնորհելն է բարբ հեղահոդ-
ոյ, վրէ ժառութին է սկիզբն
դժնդակութեան:

101.

Платонъ Аѳинейскій со-
вѣровалъ разсерженому
человѣку, смотрѣться въ
зеркало. Въ сердцѣ человѣкъ
безобразенъ: иной
красивѣшъ, иной блѣднѣ-
енъ, успа чернѣють, у
иныхъ глаза наливаются
кровью, или жилы напряга-
ются и синѣютъ.

102.

Конецъ гнева есть нача-
ло раскаянія; грозишь же
кому, есть дѣло слабаго
духа.

103.

Прощеніе гораздо лучше
мщенія. Прощеніе есть свой-
ство крошкаго нрава;
мщеніе есть начало сви-
рѣпства.

104.

¶*Որ կամիցի ահարկու լի-
նիւնառնի երկուղ՝ ի բազ-
մաց:*

105.

*Առկրատէս ասէք՝ ուր
չ զայլան, անդ ոչ լինի
բարին:*

106.

*Որ անդը անցանէ քան
զքափին նա իրս լաւագ զի՞րս
և ախորժելիս վոխարկէ յա-
նարդանիրս:*

107.

*Հարցին ցարիստոտէլ
թէ՝ ո՞ղ պարակցի վարիլ
ընդ բարեկամաց պնտսխան
նորա էր որպէս կամիս զի
վարիցին նորա ընդ քեզ:*

108.

*Եշարց ո՞ն ցդիսդինէս ո-
ուղ առից վըէժ ՚ինմանէ որ
չարաբանէց զիս դիսդինէս
պնտսխանեաց թէ՝ մի առ-*

104.

Кто хошетъ быть спра-
шенъ, тотъ имѣеть бо-
ляться многаго.

105.

Сократъ говоривалъ, что
тутъ хорошаго нѣтъ, гдѣ
не есть доброе.

106.

Кто превосходитъ мѣ-
ру, тотъ веъць самую
лучшую или пріятную у-
чинитъ развратною.

107.

У Аристопеля спросили:
какъ надлежитъ быть съ
друзьями ? Отвѣтъ его
былъ: каковыми хочешь
имѣти ихъ къ себѣ.

108.

У Диогена нѣкто спро-
силъ: какъ описстить то-
му, кто его злословилъ ?
Диогенъ въ отвѣтъ сказалъ

նել

նել չար չարաբանողիդ, ստո
խօս կառնես զնա:

109.

Ուշնամիք ծառայեն առն
իմաստնոյ. նա լսելով՝ ինո
ցանէ զիւր արատութիւնն,
ուղղէ զնոսա:

110.

Աթէ կամիս լինիլ բարի
մերժեա՛ ի քէն զայն, զոր-
ինչ առ յայլ գտանես ան-
դոսնի. լի:

111.

Արատը սենոկրատայ էին
հետեւ ալքրու:

Վախ՝ պատուեա՛ զած.
տպա զձնողադ, արա իրա-
ւունս, եթէ չարութեամիք
գատես, գատիս յայ. զաղ-
քատս մի արհամարհեր,
մաքրութիւն պահպանեա՛:

112.

Արատը վիասայ էին.
զծերս և զպատուանոր ան-

не твори худо; злословни-
ка лжецомъ сотвориша.

109.

Непріятели разумному
человѣку служатъ; онъ
услыша опѣхъ свои по-
роки, оныя исправитъ.

110.

Буде хочешь бытъ благъ,
отрини опѣхъ себя то, что
въ иномъ найдешь осуди-
тельного.

111.

Ученіе Ксено克拉та со-
держало слѣдующее:

Въ началѣ чти Бога, по-
томъ родителей. Твори
правду; аще злѣ судиши,
Богъ осудитъ. Нищету не
презирай. Чистопсу соб-
люди.

112.

Наспавленія Віяса были:
старыхъ и честныхъ лю-
дей.

δέναις οὐαστοπεῖσθαι· γάρ ηγενίποι
θέτε, φρήσηστεθῆ, καὶ τὸ φυτό^{το}
μή πειθεραπεύσησθαι· τοφιστοι
θέτεται τοι φρήσηστεθῆ φωνήση
φύνε, φρηστοιθέτεται τοι φωνήση
φύνε, τερκοι φρήσηστεθῆ φωνήση
φύνε, φωνήσηστεθῆ φωνήση

113.

Πάντακαστροποιοι οὐαστοπεῖ
ρετε· φωνήσηστεθῆ μέξη
μαρκάνειντε· φωνήσηστεθῆ ορθίναση
κακάνειντε· φωνήσηστεθῆ φρε
ρεκαμινή, φρερδητεθῆ φωνήση, αγ
λαση δωδοπεῖσθαι μέξη γαγαπεῖσθαι

114.

Ιαρκαβιψηψοι πειστεγανέτεροι·
αφεντηψηψοι πειστεγανέτεροι,
φωνήσηστεθῆ φρερδητεθῆ φωνήση,
φωνήσηστεθῆ φρερδητεθῆ φωνήση,

действий опечтай; дерзости, о-
биды и досады никому не
причиняй. Безумная есть
вещь, невозможного хо-
теть. Мудрость есть
лучшая вещь. Да въ вещи
размышлению суть препо-
ною: скорость и гнѣвъ.

113.

Анаксагоръ приказывалъ:
за правду не гнѣваться, по
законамъ и уставамъ по-
ступать, дружбу сохра-
нять, добро творить, чу-
жую шайну не объявлять.

114.

Хрисиппа училъ: друга
сохрани, недруга же пущись
сопворили себѣ другомъ;
въ щастии не спесився, не
возносится; въ нещастии не
скорби, не отчаевайся.

115.

Ո՞ւ ապա ինիլը ՚ի յաջու
զութիս, և մի յուսահատիլը
՚ի չաջողութիս, ոող մինն, նոյն
պիս և միւսն պատրողքեն.
վնշ զի մարդ ենթարկեալէ
բախտաճորութեն և տարա-
բախտութեն:

116.

Որ խօսի զորինչ կոսի.
նա լսէ զորինչ ոչ կամի:

117.

Որ ոչ գիտէ լուլ, նա
ոչ գիտէ լուլ:

115.

Не уповай на удачу, не
отчаявайся въ неудачѣ: и
то и другое обманчиво;
ибо человѣкъ подверженъ
щасію и бѣдамъ.

116.

Кто говоритъ, что хо-
четъ; тотъ услышитъ,
чего не хочетъ.

117.

Кто не умѣетъ молчани,
тотъ не умѣетъ слушанія.

ԱԵՐՅ:

КОНЕЦЪ.

